

yeni demokrasî

Ocak-Şubat 1991 Sayı: 33 Yıl: 4

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 5000 TL (KDV Dahil)

**İŞÇİLER,
KÖYLÜLER,
BÜTÜN EZİLENLER
EMPERYALİST
GERİCİ SAVAŞ VE
SAVAŞ HALİNE KARŞI
MÜCADELEYE!**

YENİ DEMOKRASİ NEDEN ÇIKAMADI?

Bu sorunun cevabını birçok okuyucumuz bilmesine rağmen bizim detaylı bir şekilde sorunu açıklamamız gecikiyor. Yeni Demokrasi bildiğiniz gibi önce 4 aylık bir gecikmeden sonra Eylül ayı sonunda yayınlanabildi. Bunun gerekcesi 413 sayılı sansür-sürgün kararname idi. Bu gecikme dergimiz sansürlü çıkmak istemesindeki kararından kaynaklanıyordu. Biz 4 ay sonrada olsa dergimizi sansürlü çıkartabilmenin mutluluğuna yaşarken, evrimci-demokrat yayınları özelde de dergimizi yayınlanamama durumuyla karşı karşıya bırakmanın bir aracı olan toplatmaların yarattığı ekonomik sıkıntının girdabına düştük. 4 ay boyunca yayınlanamamanın yarattığı ekonomik sıkıntı yılların ekonomik birikimiyle birleşince dergimizi yayınlayacak maddi kaynaktan yoksun kaldık. Çünkü özel sayılarımızla birlikte yayınladığımız toplam 7 sayının 30'u hemen ilk gün veya ikinci gün toplatıldı. Bunun sonucunda ülke içinide sınırlı bir okuyucuya ulaşabilen dergimizin ekonomik olarak kendi kendini finanse etmesi tamamiyle yurtdışı abonelerimizin katkılarıyla gerçekleşti. Bu katkılarda dergi maliyetini aşamadığı için dergimizi bugüne kadar "borç yiğidin kamçısıdır" misali orçlarla yayınlamaya çalıştık. Ancak yayınlamaya SS kararname sonucunu zorunlu olarak ara vermemiz bu orçların vadesinin dolmasına ve sıkıntı içinde ödenmemesi neden oldu. Bu nedenlerden dolayı dergimiz bugüne kadar yayınlanamadı.

Bugün dergimiz yayınlanıyor fakat yine borçla yayınlıyoruz. Biz bu borçları ortadan kaldırmak istiyor ve bu konuda siz okurlarımızdan destek istiyoruz. Yeni Demokrasi'nin siyasal görevlerini yerine getirebilmesinin önündeki maddi engelleri ortadan kaldırabilmek için okurlarımızı bağış kampanyamıza katılmaya çağırıyoruz.

Bu kampanyanın geçmişte yaptığımız kampanyalara benzememesini istiyoruz. Çünkü geçmişteki kampanyalardan tatmin edici sonuçlar alamadık. Olayın ciddiyetinin ve boyutlarının farkında olarak kampanyaya ilgi göstermenizi istiyoruz. Ne yazık ki maddi sorunlar bu dönemde olduğu gibi siyasal sorunların önüne geçemiyor. Düzen baskı mekanizmalarıyla engellemeçliği dergimizi ekonomik nedenlerle engelleyebiliyor. Bu nedenle Yeni Demokrasi okurları dergilerini sürekli okumak istiyorlarsa bu isteklerini güçleri oranında bağış kampanyasına katılarak ortaya koymalıdır. Bu konuda "benim atkım az olabilir, bu nedenle işe yaramaz" düşüncesi terk edilmeli ve miktarına bakılmadan tüm duyarlı okuyucularımızın yapacakları bağışların sorunlarımızı çözme ve bizlere yardımcı olacağına inanılmalıdır. Bağışlar natürel olarak olduğu gibi fotoğraf makinası, daktilo, ses alma cihazları, fax, bilgisayar, fotokopi ve benzeri büro eşyalarıyla olabilmelidir. Toplanan bağışlar elde tutulmamalı, belki bir miktara ulaştığı zaman merkez büroya gönderilmelidir. Her bölge kendi öznel durumuna göre belli bir tarihte başlayıp belirlendiği bir tarihte de kampanyayı sonuçlandırmalıdır.

Yeni Demokrasi olarak bu kampanyadan başarılı sonuçlarla çıkabilirsek bundan sonra herhangi bir ekonomik sıkıntıyla karşılaşmayacağımızı ve en azından bu nedenle yayınlamada sorun çıkmayacağını düşünüyoruz. Ayrıca bu kampanyanın sonuçları sizlere ulaştırmayı düşündüğümüz yeni yayınlarında zeminini oluşturacak. Bu kampanyanın hedeflerinden biri de dergimizin elden da-

ğıtımının organize edilmesi ve varolan yerlerde daha da geliştirilmesi olmalıdır. Bugün dergimizin varolan trafiği 15.000'dir. Fakat bu rakam 60 milyonluk Türkiye için son derece küçük olduğu gibi mevcut okurlarımıza da tam anlamıyla ulaşmamaktadır. Ardarda gelen toplatmalar dergimizin Türkiye'nin bir çok yerine ulaşmasını engellediği gibi ulaştığı yerlerde de bayilerin karşılaştığı polis baskısı sonucu dergimizin okurlarına ulaşmasını engelleniyor. Bunu aşabilmenin ilk yolu dergimize abone olmak. Abone olarak hem toplatmalardan hem de dağıtım sürecinde ortaya çıkan sorunlardan etkilenmeden dergimize ulaşabilirsiniz. İkinci ve asıl olarak gerçekleştirilmemesi gereken yol ise elden dağıtım ağını kendi bölgemizde oluşturmaktır. Bu görev Yeni Demokrasi'nin duyarlı ve ileri okuyucuları başta olmak üzere tüm okuyucularının omuzlarındaki acil görevdir. Bunun gerçekleşmesi hem okuyucumuza derginin ulaşmasındaki engelleri ortadan kaldırırken, hem de dergi maliyetini düşürecektir. Çünkü bugün dergimizi almak için ödediğiniz 5000 liranın 2000 lirası dağıtım şirketine gitmekte ve biz geri kalan parayı 3-4 ay sonra alabilmekteyiz.

Elden dağıtımın yaratacağı diğer bir olanak ise Yeni Demokrasi okurlarının iletişim içinde olmalarına, dergimize haber, fotoğraf vb. ile ulaşabilmelerine daha fazla imkan yaratmasıdır. Evet özellikle dergimize yaşadığımız ilden, ilçeden, köyden göndereceğiniz haberler bizim için önem taşıyor. Biz dergimizi hep birlikte yaratmak ve dergimizin tüm halkın sorunlarını, çözüm yollarını dile getirdiği bir kürsü haline dönüştürmek istiyoruz.

Okurlarımızı diğer burjuva yayın organları okurlarından ayıran en önemli özelliklerinden birisi de, okurlarımızın yaşadıkları hayatın sorunları, çelişkileri ve çatışmalarını karşısında çözüm yolunun bilincinde olmaları ve dünyada seyirci değil dünyayı değiştirici özelliklere sahip olmalarıdır. Bu nedenle biz sizden hayata, insanlığa karşı olan bu sorumluluğumuzu bir adım daha ilerleterek yaşadıklarımızı çevremizde yaşananları sürekli olarak yazıya döküp dergimize ulaştırarak yaşananların herkes tarafından bilinmesini ve bir yandanda dergimizin gerçek anlamda halkın gözü, kulağı, sesi olmasını sağlamalıyız. Bu konuda kültür düzeyinize, yazı yazabilme kabiliyetinize bakmadan sizden yaşananları yapabildiğiniz kadarıyla yazıya dökmenizi istiyoruz. Güzel yazabilmek için ilk şart yazmaya başlamaktır. Hiçbir yazar veya çizer saksıda yetişmedi, öncelikle yazmaya iyi ya da kötü ayırdetmeden yazmaya başlayarak yazısını ve dilini geliştirdi. Sizlerin bizlere sürekli ve düzenli olarak yazmanızı, fabrika, işyerleri, sendika, mahalle, okul ve derneklerde sorunları, gelişmeleri bizlere aktarmanızı istiyoruz. Biz bu yazılarda gerekli görürsek düzenlemeler yaparak yayınlayacağız. Bu nedenle dergimizdeki okur köşesini kaldırıyoruz. Sizlerin Yeni Demokrasi çalışanlarının çabalarına veya Yeni Demokrasiye yönelik yazmanızı değil, tüm halka yönelik olarak yazmanızı istiyoruz. Haber dışında fotoğraf, karikatür, desen, şiir, öykü ve benzeri çalışmalarınızı da göndermenizi, dergimizi her konuda eleştirip daha iyiyi doğru dönüştürmenizi bekliyoruz. Aydan aya çıkan derginin sıradan okurları olmak yerine dergiye dergi merkezinde olmadan üretmenin koşullarını yaratalım ve hep birlikte dergimizi çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına sunalım. İçtenlikle....

UMUT YAYIMCILIK
ve Basım Sanayi Limited Şirketi
Adına Sahibi
Feyzullah KOCA
Genel Müdür
M.Ali ESER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Tuncer DİLAVEROĞLU

Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. Ortaklar İş Hanı
No: 33-35/37
Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 516 60 20 - 528 09 33

BÜROLAR VE TEMSİLCİLER

- * Ankara **A.Ekber Kaypakaya**
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe Tel: 230 63 27
- * İzmir **Ali Haydar Umur**
Kestelli Cad. 2. Kestelli Sok
No: 49-202
- * Kartal **İrfani Yıldız**
- * Bursa **Ali Rıza Altun**
- * Kars **Şah İsmail İtik**
- * Kayseri **İlhan Arslan**
- * Sivas **Murat Kaymak**
- * Samsun **Fikret Karavaz**
- * Zonguldak **Kenan Özfindik**

* AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

- * Almanya
Turiner Str. 7 5000 Köln 1
- * Avustralya
P.O: Box 58 Regentf Park
2143 Sidney
- * Fransa
17. Rue De-L'echioer
75010 Paris
- * Hollanda
Shijker Sraat 203
6828 DD Arnheim
- * İsviçre
Herrengaerweg 19
4054 Bassel
- * Avusturya
Münzwardeingasse 5/9
1060 Wien

ABONE KOŞULLARI

6 aylık 30.000 TL. 30 DM-15 \$
1 yıllık 60.000 TL. 60 DM-30 \$
Yurtiçi Hesap No:
Umut Yayıncılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesap No: 6720-7 DHN
Yurtdışı Hesap No:
Umut Yayıncılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesabı No: 6764-5
Dizgi: Rosa Ajans
Baskı: Dilek Matbaası
Dağıtım: Hürriyet Dağıtım

Bir kez daha kolektifin artarak ilerleyen ihtilalci ruhunu sizlerle paylaşmanın sevinciyle...

Merhaba.

Aylardır, "patladı-patlatacak" denen körfez krizi nihayet ateşe dönüştü. Başını ABD'nin çektiği emperyalist haydutlar yeni paylaşım dünyalarının doktrinini pratiğe geçirmede Saddam fırsatının üzerine atıldılar. İnsanlık tarihinin şahit olduğu en geniş gericiiler ittifakı ve askeri teknolojinin zirvesine ulaşmış avantajıyla Irak ulusunun üzerine ateş kulusuyor. Şimdi bütün dünya gericiliği azgın dışlerini birbirine vuran aç kurtlar misali, Irak'ı alel-acele mideye indirmeye çalışıyor. Öyleki en pespaye çakallar bile bu sofranın artıklarına "kar" diye sahip çıkıyor. Fakat şuda var ki, bu cehennem ateşinin dumani insanlığa, emperyalizmin sömürsü ve zulmü altında inleyen işçi sınıfı ve emekçilere adeta okunmuş bir dersi tekrarlattıyor. "EMPERYALİZM KAĞITTAN KAPLANDIR". Irak yönetiminin "yenilmesi" bu gerçeği değiştirmeyecektir. Irak yönetimi Halepçe karasına bulanmış olmanın, Irak halkını kendi sömürücü emelleri uğruna İran-Irak savaşına sürmenin ve bu zeminler üzerinde Kuveyt'i savunmanın getirdiği nedenlerden dolayı yenilebilir. Irak işçi sınıfı ve Ortadoğu halkları ne zamanki kendileri için emperyalizmle kesin bir hesaplaşmaya karar verir; işte o zaman "KAĞITTAN KAPLAN" bütün modern silahlarıyla birlikte Ortadoğu cehennemine gömülür.

***

Yeni sayımızı, peygamberler ülkesinde cehennem cadılarının yaktığı ateş ortamında çıkarıyoruz. Önce matbaa sorunundan, giderekde maddi olanaksızlığının dayatması sonucu çıkmakta hayli geciktirdiğimiz bu sayının "son dakika"da kaleme alınan kapak yazısı dışındaki yazıların tümü önceden kaleme alınmıştır. Sizlerde göreceksiniz ki özellikle körfez kriziyle ilgili yazılarımız gelişmelere isabet eden şaşmaz bir öngörü dürbünüdür. Bu anlamda güncelliğini koruduğundan hareketle bunları yayınlıyoruz.

Geçen sayımızda bazı yanlışlar yaptık körfez krizi konusunda. Kimi hatalarımızın cesaretle düzeltilmesi gerekiyordu. "Körfez krizine yaklaşımda bazı hatalar" yazısında bunu yaptık. 32. sayıdaki "iki çizgi mücadelesi" adlı yazıda da yanlış anlayışlar tesbit etmiş olmamızdan rağmen yer yokuşundan dolayı bu sayıya koyamıyoruz.

Dünyadaki "değişimin dayatmasından" değil ideolojik siyasi sapmanın bir sonucu olan Arnavutluk'taki kapitalist restorasyonun Mao Zedung Düşüncesine düşmanlık çizgisinde "sosyalizmi"(!) devam ettirenlerin nerelere gideceğini; ve sınıf mücadelesi pratiğinden kopukluktan ileri gelen komünarların bozuk ayak seslerinin kendi dünyalarındaki yansımasını irdeledik. Okuyucuya teorik ağırlık bir sayıda nefes aldırılmayı da ihmal etmedik. "Ölüm adın kalles olsun" ve "gözleri büyürken karanlığın"la da bunu sağladık. Sunuda belirtmemiz gerekir. Hem yeterli kadar çekilmiş olmamızdan hem de gündemin yoğunluğundan dolayı biriken bir dizi yazıyı özellikle işçi gündemli birçok önemli haberi bu sayıya sığdırma imkanı bulamadık.

Tabi bu arada Ankara ve İzmir dışında kalan bürolarımız da maddi sıkıntılardan doğan nedenlerle kapattık. Ancak temsilcilikler düzeyindeki irtibatımız devam ediyor. Bir sonraki sayıda buluşmak umuduyla.

İÇİNDEKİLER

Başyazı	2
Madenci kazmayı düzenin temelinde indirdi	5
Türk egemen sınıfları hızla savaşa hazırlanıyor	14
Burjuva feodal muhalefet ve sine-i millet sahtekarlığı	17
Faşizmin savaş hali ilanı ve savaş ekonomisi	19
Belediye memurları	22
Ali Akgün'ün ardından	24
Körfez krizine yaklaşımda bazı hatalar	26
Gülây Beceren yurtdışına çıkarıldı	32
Ceyhan cezaevinden basın açıklaması	33
Dergimiz çalışanlarına işkence ve gözaltı	35
İşyeri Komiteleri ve Konseyler/Sovyetler	36
Doğmato revizyonizmin revizyonu Arnavutluk	43
Filistin Sorunu	51
AMLP Başkanı Stefan Engel ile söyleşi	54
Ölüm adın kalles olsun	56
İlyas Has ve Hıdır Arslan'ın anısına	58
Komünarların ayak sesleri ve doğmatizmin sefaletine ilişkin	64

EMPERYALİZMİN 2. SAVAŞ CEPHESİNİ ÇÖKERTELİM

"ABD emperyalizmi şimdi oldukça güçlüdür, fakat aslında güçlü değildir. Halk kitlelerinden kopuk olduğu ve Amerikan halkıda dahil olmak üzere herkesin nefretini kazandığı için siyasi bakımdan çok zayıftır. Çok güçlü görünmesine rağmen aslında hiç de korkulacak bir şey değildir. Sadece kağıttan bir kaplandır. Dıştan bakıldığında kaplan gibi görünür, fakat kağıttan yapılmıştır ve ne yağmura ne de rüzgara dayanabilir... Ancak emperyalizm ortadan kaldırıldıktan sonra barış olabilir. Kağıttan kaplanların yok edileceği gün gelecektir. Fakat onlar kendi istekleriyle yok olup gitmeyeceklerdir; rüzgar ve yağmur tarafından parçalanmaları gerekecektir." (MAO ZEDUNG)

"Gidişimiz kararlı, inancımız kesindir. Hürriyet uğruna gerekli olan şeyleri yapmaktan geri kalmayacağız."

ABD başkanı Johnson, Haziran 1966'da böyle diyordu. Vietnam'da "hürriyet uğruna" gerekli olan şeyleri yapmaktan geri kalmayan ABD emperyalizminin, aynı eylemlerini 17 Ocak sabahından itibaren Irak'ta tekrarlayacağını haberini, kendi TV muhabirleri, karnaval görüntüsünü aktarıncasına kullandıkları cümlelerle, "gökte pembe, sarı inanılmaz ışıklar var, füzeler ateş böcekleri gibi uçuşuyor" diye vermeye başlıyordu.

Irak topraklarına tonlarca bomba ve füze yağdırmanın korkunçluğu; naklen maç anlatır gibi yapılan TV yayınlarıyla tüm dünyaya olağan bir olay olarak gösterilirken, ABD emperyalizmi ve hempaları yeni bir katliama girişime oluyor. 5.5 aydır süren körfez krizi böylece yerini körfez savaşına bırakıyordu. Oysa sona erdirilme safhasına geçildiği söylenen kriz, daha derinleşmiş ve boyutlanmış olmaktadır.

Emperyalistlerin etkin dezenformasyon (yanlış bilgilendirme) için ilk defa bu çapta kullandıkları ve yoğun propaganda pompaladıkları, şirin göstermeye çalıştıkları, televizyon görüntüleri eşliğindeki savaşın vahşetini gizleme çabaları başarılı olamamıştır. İnsanlık, emperyalizmin ortaya çıkışıyla beraber dünya egemenliği ve yeniden paylaşım amaçlı savaşlara, yani topyeğin kitle kırılmalarına, halkların birbirine kırıdırılmasına çok tanık olmuştur. İşte ABD sözcülerinden Akbulut'a kadar tüm halk düşmanlarının "insancıl savaş, barışçıl savaş" diye yutturmaya çalıştıkları, şimdilik yüzbinlerce insanın ölümüne, daha fazlasının yaralanmasına ve bir ülkenin herşeyiyle yıkımına neden olan bu savaş, emperyalizmin "yeni düzen" operasyonlarının bir parçası olarak gündemdedir.

Irak'ın Kuveyt'i işgaliyle pratiğe dökülen ABD ve yanlısı emperyalistlerin ortadoğu operasyonu; dünyanın 1985'lerden sonra baş-

layan paylaşımındaki güç dengesinin değişim sürecinin geldiği aşamaya denk düşmektedir. Güç dengesindeki değişime Gorbaçov'un reform adlı "kurtarma" planlarıyla Rusya'da işbaşına gelmesi başlangıç teşkil etmiş, Rus sosyal-emperyalizmi ve güdümündeki Doğu Avrupa bloğunun çözülüşü ile süreç olgunlaşmıştır. RSE'nin dağılmaya sürüklenerek boşalttığı nüfus alanlarına, yitirdiği dünya çapındaki mevzilere yapılacak atak için aday olanlardan bugün için en güçlü olanı ABD'dir. Gelişmekte ve güçlenmekte olan diğer iki ülke ise Almanya ve Japonya'dır. Körfez krizi boyunca pusuya yatan ve aktif politika izlemekten kaçan bu iki emperyalist gücün yükselişi, ABD açısından Ortadoğu operasyonuna ayrıca önem katmaktadır. Kaldı ki ABD bütün bunların ötesinde 70'li yıllardan bu yana en derin ekonomik krizini yaşamakta, dışişleri bakanları Avrupa ve Japonya'dan para dilenme turlarına çıkmaktadır. Gelir dağılımı büyük boyutlarda hızla bozulmakta, sosyal sorunları devlet isarsacak seviyelere gelmektedir. ABD'nin önde gelen sosyologlarından Birn Baum "devlet olarak ABD'nin dış borçlarını nasıl ödeyeceği belli değil" demektedir.

Yani, ABD, hem içeride oldukça tehlikeli bir noktaya ulaşan iktisadi krizi atlatabilmek, böylece dünya çapında elde ettiği otoriteyi muhafaza etmek, hem de Rusya'nın devre dışı kalmasıyla doğan boşluğu doldurarak, emperyalist dünyada kesin hakimiyet kurma ve rakipsizliğe ulaşma yolunda büyük adımlar atmak zorundaydı. Bu, denge değişim sürecinde, "yeni düzen kurma" adı altında yapılacak operasyonları gerektiriyordu.

Malta, Helsinki zirveleri ve arkasından AGİK "yeni dünya düzeni"nin diplomatik durakları oldular. Malta ve Helsinki zirveleri artık eskisi gibi, boy ölçüşen güçlerin değil, birinin diğerine baskın çıktığı, birinin ilerleyip diğerinin gerilediği iki emperyalist gücün zirveleridir. Aralarında yapılan pazarlık, Rus sosyal-emperyalizmine ayakta kalma desteği-

ne karşı ABD'nin dünya çapında yayılmacılığına ve yeniden düzenlemeci ve yeniden paylaşımıcılığına karşı durmama pazarlığıdır. Nitekim biri Bağdat'ı kana boyarken diğeri Litvanya ve Letonya'yı karambole getirmeye çalışmaktadır AGİK ise Rusya ve diğer doğu bloku devletlerinin teslim alınışının tescil töreni olmuştur.

Denge değişim süreci operasyonlarında sıranın ilk olarak en önemli yere geleceği ve buranın da Ortadoğu olduğunu tahmin etmek hiçde güç değildi. Ortadoğu'nun önemi, toplam dünya petrol rezervlerinin % 40'ını dünyanın en büyük 36 petrol yatağından 26'sına sahip olması kadar jeostratejik ve jeopolitik konumundanda kaynaklanıyor.

İşte körfez savaşının ana çizgileri burada yatıyor. Sorun "Irak'ın haksız işgaline son verilmesi" ya da "petrol yataklarının ele geçirilmesi"nden öte bir çaptadır. Ve çağımızda dünyanın tüm siyasi olay ve eylemleri bu çapın içerisinde önem ve önemsizlik arz etmektedirler. Olay, ABD patronluğunda (Özal'ın deyimi) yürütülen Irak'ı cezalandırma savaşıyla da sınırlı olmayıp, Ortadoğuyu düzleme operasyonunun askeri güç kullanılan bir evresinden ibarettir. Emperyalist basın kuruluşlarından, radyo ve TV istasyonlarından açılan propagandanın tümü, emperyalist lider ve sözcülerinin, siyasi yorumcu ve taktisyenlerin bütün sözleri ve açıklamaları bu tezgahı gizlemeye ve gerçekleri çarpıtmaya yöneliktir.

Senatosu gibi kullandığı BM'den vetosuz bir biçimde istediği tüm kararları arka arkaya aldırarak ABD, birtakım sözde barış girişimlerini de askeri saldırıyı alternatifsiz bırakmak için tertiplemiş ve 15 Ocak'a gelindiğinde işi istediği noktaya taşımayı başarmıştır. Barış girişimlerini, bugün esir aldığı pilotlar vasıtasıyla kullandığı rehinelere kozunu bir ay öncesinde elinden çıkaran Saddam'ın tek yanlı olarak baltaladığını söylemek gerçeği yansıtmıyor. Artık ABD liderliğindeki koalisyonun dehşetli saldırısı ve Irak'ın buna olabildiğince direnmeye çalışmasına tanık olunmaktadır.

Arap dünyası liderliğine soyunan ve Filistin bayrağını eline alan Saddam "kafirlerle ve şeytanlara karşı kutsal savaş"tan söz etmekte, tüm İslam alemi saflarına çağurmaktadır. Bunda ne denli başarılı olacağını zaman gösterecektir. Bugün için böyle bir cephe kurmasının şansı oldukça zayıftır. Irak yönetimi bu çağrıyla yetinmemiş amacına hizmet etmesi için çatışmaya sokmak amacıyla İsrail'e füze saldırılarında bulunmuştur.

ABD bu açık siyasi taktiğin farkında olarak İsrail'i dizginlemeye çalışmakta mümkün olduğu kadar savaşa bulaştırmamaya gayret göstermektedir. TC devleti ise savaşa, kullandığı İncirlik üssü sayesinde girmiş bulunuyor. Önümüzdeki günlerde savaşın ileriki aşamalarında Türkiye'nin karadan bir harekete girişip girişmeyeceği henüz belirsiz gibi durmaktaysa da emperyalistlerin savaş senaryoları ve Özal yönetiminin bu noktada keskin çıkarları bunun da mümkün olduğunu

gösteriyor. Başından beri planlandığı üzere, şu aşamada savaşın en etkin cephelerinden birini teşkil eden Türkiye'nin toprakları ABD'nin füze rampası ve uçak gemisi olarak kullanılmaktadır. Yine beklendiği gibi, incirlik, Batman ve Muş'tan kalkan savaş uçakları yalnızca Irak'a değil, Türkiye Kürdistan'ına da bomba yağdırmaktadırlar. Şimdilik daha zayıf olan bu saldırıların giderek şiddetlenmeyeceği söylemek kehanet olmaz.

Krizin doğmasıyla birlikte TC'nin Özal yönetimi görevinin bilincinde hemen harekete geçmiş kendisinden bekleneceği şaşırıcı bir çabuklukla yerine getirmeye koyulmuştu. Emperyalist talimatlar doğrultusunda peş peşe aldığı kararlar ve uygulamaları ile örnek bir uşak sorumluluğu sergilemiştir. Ambargo ve abluka için yapılanları bölgede siyasi alanda izlenen politik temaslar takip etmiş, cephe gerisinin tahkimatı için çalışmalar derhal yerine getirilmiştir. Fiili seferberlik ilan edilmiş, silahlı kuvvetlerin yarısı Güneydoğu sınırına mevzilenmiştir. Devamında Erhaç'a Çevik Kuvvet'i yerleştirenler, ABD'den 48 uçak davetinde bulundurulmuş, iş bugün cepheye zorla hemşire ve doktor sevkياتuna varıdırılmıştır. Halkın büyük çapta boşaltıldığı Güneydoğu illeri ve Adana'da kalan kişilere yönelik hiçbir önlem alma gereği duymayanlar milletvekillerine gaz maskesi dağıtmaktadırlar. Gidişatın farkında olan Türkiye halkı her an, sınırı geçen askeri birliklerin göstereceği ilerlemelerin(!) nakledileceği haber bültenlerini beklemektedir. Ancak kitleler bunu kaderine razı bir biçimde beklememekte "emperyalist savaş hayır" gösterileri düzenlemektedir. Adana'daki eylem bu açıdan örnek teşkil etmiştir.

Formalite icabı, mecliste kriz süresince ve saldırının hemen öncesi ve sonrasında alınan savaş fiilen girme kararları hayata geçirilmiş; "savaş istemiyoruz", "üsleri kullanılmayacağı", "tecavüz olmazsa Irak'a saldırılmayacağı" biçiminde kamuoyuna ısrarla yapılan açıklamaların rezilce yalanlar olduğu açığa çıkmıştır. Tüm sansürlere ve inkarlara karşın İncirlik üssü 24 saat aralıksız faaliyet altındadır. ABD uçaklarının birinin inip birinin kalktığı İncirlik'ten Türkiye ve İsrail uçaklarının saldırı için havalandıklarının haberleri alınıyor.

Faşist diktatörlük, "bir koy uç al" diye biçimlendirdikleri politikalarıyla; askeri gücünü devreye sokarak bir koymakta; kendi siyasi iktidarını, kurtarma, halk muhalefetine ve Kürdistan'daki mücadeleyi bastırma ve savaş sonrası oturulacak paylaşım masasında (tabii o masaya oturtulursa) diğer bir deyişle Ortadoğu'nun yeni kurulusu düzeninden pay alma, güçlü bir yer edinme "üç Alman"ın hesaplarıyla hareket etmiş, ülkemizi sıcak savaşın içerisine sürüklemiştir. Meclis muhalefeti, halkın dayatılması savaş karşıtı bir politika dile getirmektedir. Ancak ABD'ye dil uzatmaktan kaçınmakta, belli belirsiz cılız bir karşıtlık çizgisi izlemektedirler. Burjuva bası-

nın durumu daha da vahimdir. Bugün ABD'yi geç saldırı yapmasından; Özal'ı Irak'a cephe- den vurmamasından ötürü eleştiren azgın sa- vaş kışkırtıcıları kalem oynatmaktadır. Ancak bunların aksine çevrelerin önemli bir bölümü de savaşa karşı aktif bir eylemlilik içerisinde- dirler.

Halkımız cepheye vereceği cankaybının- yansıra katmerli bir 12 Eylül'le büsbütün se- falete ve zulme boğulmak isteniyor.

Yarım milyonu aşkın askeri, donanması- nın yarısı, denenmemiş son model füzeleri, en yeni teknolojiyle geliştirilmiş uçakları, modern tank ve toplarıyla muazzam bir sa- vaşmakinesini harekete geçiren ABD emper- yalizmi peşine taktığı en büyük yardakçısı İn- giltere ve yanısıra Fransa İtalya vb. ve uşağı devlet kuvvetlerine mensup askeri gücü de kullanma insiyatifıyla, Irak'a karşı "çöl fırtı- nası" adı altında "uluslararası polis operasyo- nu"nu başlatmakla hedefine ulaşacağına son derece emin gözükmeğe di.

Ancak 3-5 günde Irak'ın işini bitereceğini söyleyenlerin, sonra 3-5 hafta şimdi de 3-5 aydan bahsediyor oluşları, defalarca aldıkları derslere rağmen öğrenemedikleri, silahın her- şeye kadar olamayacağı gerçeğini kanıtıyor. Cruise füzeleri (Tomahawk) B-52, F-15, F- 16, F-11 ve diğerlerinin yağdırdığı onbinlerce ton bombalar başta Bağdat olmak üzere tüm Irak'a ölüm kusarken, ilk günlerde aulan se- vinç çılgınlıkları, söylenen zafer şarkıları, bekle- medikleri bir direniş karşısında yerini daha şimdiden umutsuzluğa, edilen temkinli sözle- re bırakmış bulunuyor. Bu aynı paralellikte, Ortadoğu halklarının umudunu arttırmakta ABD'nin uğrayabileceği yenilgi ihtimalinin canlılığını koruması anti-emperyalist tüm güçlere moral vermektedir. İnsanlar, insanlık suçunun idama mahkum sabikalılarınca yön- lendirilen bu iki tarafın savaşında, çaplı bir koalisyon ve dev bir savaş gücüne sahip ola- na değil, yalnız ve askeri açıdan daha güçsüz olanın direnişine sempati duyuyorlar.

Ortadoğunun halkları islami ve ulusal de- ğerler etrafında emperyalist saldırıya karşı ciddi bir kaynaşma içerisinde, yönetimlerini ABD emperyalizmine karşı Irak'ın yanında savaşa çağırılmaktadırlar. Savaşın uzayacağı ve çok daha ağır sonuçlara yol açacağı ihtı- malinin kuvvetlenmesi, dünya çapında yürü- tülen savaş aleyhtarları gösterilerin yaygınlaş- masına yol açmakta, kitlelerin baskısıyla çe- şitli ülkelerin "barış" sağlama girişimlerini arttırmalarına neden olmaktadır.

ABD emperyalizmi hava saldırılarının ileriki aşamalarında savaşın sonuç alma cep- hesinde yani karada harekate giriştiğinde ve- receği kayıplar ile kendi kamuoyunun daha ağır bir baskısına maruz kalacaktır. Kaldığı bu savaştan zaferle çıkacaklarına kendileri dahi tam bir inanç gösteremiyorlar.

Savaşın bundan sonraki safhalarına ve so- nucuna dair tahminlerde bulunmanın bugün için hiçbir pratik değeri yoktur. Neticenin emperyalist koalisyon lehine olması halinde Ortadoğu'nun bu güçlerce yeniden düzen-

lenmesi gerçekleşse bile bölge halklarının nezdinde teşhir olan ve derin bir nefret ka- zanan ABD emperyalizmi ve onun uşakları ve işbirlikçilerinin saltanatları eskisinden daha güvenli olmayacaktır. "Hür dünya- nın lideri" ABD'nin demokrasi, özgürlük ve insan hakları adına giriştiği vahşi katli- am; emperyalizmin insanlığa neler sundu- ğunu açıkça gözler önüne sermiştir. Gözler önüne serilen bir başka gerçekte o muhte- şem görünüşlerinin ve dehşetengiz savaş oyuncaklarının halkları korkutmayı başa- ramadığı, bundan sonra hiç başaramaya- cağıdır.

Savaş, herkesin dediği gibi hiçbir şeyin eskisi gibi kalmamasına neden olacaktır. Ama ne Cruise füzeleri, ne de savaşan şahin- ler emperyalizmin Ortadoğu bunalımını çöz- meye güç yetiremeyecektir. Ortadoğu halkla- rının; başlarında bulunan şeyhlerden, sultan- lardan, krallardan ve üzerine çöreklenen em- peryalist yılanlardan kurtulmayı başaracağına kimsenin şüphesi olmasın.

Hiç bir şühenin olmaması gereken ve en az onun kadar kesin diğer bir konuda, ülke- mizi savaşa sürükleyenlerden de Türkiye halk- ının kurtulacağı gerçektir.

Bir daha altını çizicek olursak, körfezde süren savaş, faşistlerin ve emperyalistlerin yutturmaya çalıştıkları gibi "Kuveyt'i Irak iş- galinden kurtarma" hareketi değil; emperya- listlerin dünya sisteminin Ortadoğu kesimine yönelik yeniden düzenleme operasyonunun bir parçasıdır. Bu operasyon yalnız devletle- rarası değil, aynı zamanda işbirlikçi ve kom- radorların ülke içlerinde devreye sokacakları iktidarlarını güçlendirme ve halk muhalefet- lerini boğma operasyonudur. Bütün emperya- list ve gerici savaşlarda izlenen rota bu ol- muştur ve yine aynı şekilde gerçekleştirilmeye çalı- şılacaktır. Ancak savaş halinden yararlanma, onların olduğu kadar karşılarındaki devrim güçlerinin eline de son darbeyi indirme fırsatı vermektedir.

Bugün öne çıkan görevimiz, ülkemizin sı- cak savaşa fiilen sokulması ve askeri çatışma- ya bulaştırılması senaryolarını bozmak için, en geniş kitleleri "emperyalist savaşa hayır" temelinde birleştirecek eylemler örgütlemek- tir. Bunun yolunun iktidarın devrilmesinden; emperyalist, haksız savaşların yok edilmesin- in yolunda emperyalizmin yok edilmesin- den geçtiğinin bilinciyle, halkımızın tüm ke- simlerini "savaşı sona erdirmek için savaşa neden olanların saltanatına son verme" kam- panyası ile hareket geçirmeliyiz. ABD ve onun oluşturduğu emperyalizm blokuna karşı Ortadoğu halklarıyla dayanışmak bu kampan- yaya hız vermekle mümkündür. Emperyaliz- min 2. savaş cephesini çöktürmek ve ABD emperyalizmine yeni bir yenilgi tattırmaya yardımcı olmak, onun en sadık uşağı, sivil Amerikan generali Özal'ın faşist iktidarına son vermek için halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin ateşini körüklemek gere- kiyor.

MADENCİ KAZMAYI DÜZENİN TEMELİNE İNDİRDİ!

Derviş MELETOĞLU

Savaş bulutlarının Ortadoğu sémalarını iyice kapladığı, ABD emperyalizminin Saddam'a papazları eliyle son duasını yaptırmaya çalıştığı şu günlerde; Özal yönetiminin savaş ipine krizin başından itibaren sıkı sıkıya sarılmaktaki haklılığı, Zonguldak isyanı ile çok daha güçlü bir biçimde kanıtlanmış bulunuyor. 12 Eylül artığı faşist Özal iktidarı, çöküşün eşiğine yuvarlandığı sıralar gerçekleşen Irak'ın Kuveyt işgaliyle (şimdi kimi batılı yayın organları CIA tezgahıyla Kuveyt'in Irak'ı müdahaleye kışkırttığı planlarının yer aldığı bazı belgeleri yayınlıyorlar) doğan duruma müdahale adı altında, ABD önderliğindeki emperyalistlerin Ortadoğu'ya askeri operasyonu ile başlayan "savaş krizi"ne, siyasi geleceğini ve vaziyetini bu vesileyle kurtarma hesaplarıyla balıklama dalmış ve 5.5 ay boyunca senaryonun her safhasındaki rolünü beklenenden öte bir şevk ve hürsle yerine getirmeye koyulmuştu. Bu plan doğrultusunda, iç ve dış hamleleri birbiri ardına yapan T.C. devleti, krizin uzaması ile oldukça zorlu anlar yaşadığı halde 15 Ocak tarihine kadar vaziyeti korumayı başarmıştır. Bu "başarı", halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin önderlik ve örgütlülük sorununu hala yüklü bir biçimde çekiyor olmasından geliyor. Oysa işçi sınıfının TC tarihinin en üst düzeydeki eylemlilik sürecinde; güçlü, kapsamlı ve kitlesel direnişler gerçekleştirdiği, yoksul köylülüğün Kürdistan'da etkili eylemler geliştirdiği, toplumun tüm katmanlarında derin bir öfkenin çok çeşitli tepki ve hareketlerle uç verdiği ve tüm bu eylemlerin iktidara, onun siyasi, iktisadi politikasına ve varlığına, aynı anlamda savaş politikasına karşı bir içerikte bulunduğu objektif elverişlilik koşulları yaşanmaktadır. İktidara yönelik eylemler en azından

hükümeti politika değişimine zorlayacak ya da değiştirecek bir sonuç elde etme hedefine ulaşamamasına karşın, şiddetli bir biçimde sarstığı ve silkelediği devletin emperyalist savaş siyasetine daha sıkı sarılmasını beraberinde getirmiştir. TC devleti 5.5 aydır güç bela idare ettiği ve madencilerin indirdiği balyoz ile solğunun keşildiği şu günlerde emperyalist savaş en çok ihtiyacı olan iktidar konumundadır.

MADEN İŞÇİLERİ GENEL DİRENİŞ ATEŞİNİ YAKTI

Özal yönetimini (ANAP iktidarı) savaş en fazla ihtiyaç duyan iktidar konumuna getiren gelişmelerin son perdesi 30 Kasım'da Zonguldak'ta açıldı.

12 Eylül'ün 10. yıldönümünde, sendikalarının engelleme çabalarına rağmen avans ödemelerinin geciktirilmesini protesto için 3 günlük iş bırakma eylemiyle uyarılarını yapan maden işçilerinin, Zonguldak halkıyla birlikte başlatmış oldukları isyan; ülke çapında Türkiye proletaryasını kucaklayacak genel direniş ateşini yaktı. Zonguldak madenlerinden, cadde ve meydanlarından ülkeye yayılan sloganlar; komprador patronağa devlete 91'in arifesinde ağır bir darbe indirilmekte olduğunun işaretlerini veriyordu. Darbenin şiddeti; işçi sınıfının, reformist rejim uşağı sarı sendikacılara karşı direnişin çapını ve süresini ne kadar genişleteceğine bağlı olacaktı. Nitekim yakılan direniş ateşi tüm karşı çabaları (devletin, rejim uşağı, Türk-İş yönetiminin) aşıp geçtiği ve Türkiye proletaryasının ciddi bir bölümünü kucaklayarak 3 Ocak'taki genel grev eylemiyle ülke çapında bir yaygınlık kazandı. Süreklilik sağlamasına engel olunduysa da madenciler eylemi sırtlayarak 4 Ocak büyük yürüyüşüyle daha ileri noktalara taşınmayı başardılar ve devlete et-

kili bir darbe indirmiş oldular.

Türkiye'nin kalbi 40 gün Zonguldak'ta attı. Lice'de, Cizre'de, İzmit'te İstanbul'da, ülkenin dört bir yanında, sokaklarda, işyeri ve okullarda, geliştirilen tüm protesto ve direniş eylemlerinde maden işçilerinin başkaldırısı selamlandı. Zonguldak 40 gün boyunca ayakta madencilerin çağrısına tüm kent halkı yanıt vermiş durumdaydı. Grevde olan 48 bin işçi değil; okuluna gitmeyen öğrencisiyle, kempini kapatan esnafıyla, bürosuna gitmeyen memuruyla, sokaklara akın eden kadınıyla tüm kent halkıydı. 30 Kasım'dan itibaren şehrin her köşesi açık hava mitingine dönüştü. İşçiler toplantı, gösteri yürüyüşü gibi haklarını tüm yasaklara karşı kullandılar. Ne vali, polis, jandarma ne hükümet hiç bir karşı-devrimci güç işçilerin yasalarına engel olamadı. Bu adım 3 Ocak'ta genel grevide yasallaştırmış bulunuyor. 12 Eylül demokrasisine kaşı işçi demokrasisi sergilendi.

"MADENCİNİN SESİNE, KULAK VERSİN TÜRKİYE!"

Madenlerin kentin iktisadi yaşam birliğindeki can alıcı rolü, devletin ocakları kapatma tehdidi karşısında halkı daha bir kuvvetle birleştirdi, grev siyasi eylem hüviyetine kavuştu. Artık ücret artışı talepli bir gerv değil, tüm ülke emekçileri adına görkemli bir direnişti Zonguldak'ta yaşanan. Ki eylemin bu kimliği alması, düzene karşı tüm güçlerin eylem etrafında kenetlenmesine yol açtı. Kurtarılmış kent havasına bürünen ve işçi sınıfının düzen aleyhtarı gösterileriyle festivaller serisi düzenlenen Zonguldak, tüm meslek gruplarından, demokratik, ilerici kuruluş ve aydınların dayanışma gezileriyle dolup taşta. İşçi sınıfının yurdun her köşesinden gelen temsilcileri mitinglerde madencilere omuz verdiler. 12 Eylül'ün pasifikasyon ve depolitizasyon perdele-

rini kırpan işçiler halaylarında mendil olarak salladılar. 1990'da hakim sınıflardan yeni bir darbe bekleyenler, maden ocaklarından çıkan işçi sınıfının devletin temellerine indirdiği kazma darbelerine şahit oluyorlardı.

Grev ertelemeyi başaramayan, ocakları kapatma tehdidi sökmeyen faşist diktatörlük; sendika eliyle direnişi engelleyememiş, kamuoyundan gizlemeyi başaramamış, çaresizlik içerisinde bir dizi yeni hamleyle baş vurmak zorunda kalmıştı. Amaç, eylemin ateşleyici olmaması için elden geleni yapmaktı. Ülke çapında itici bir fonksiyon oynamamasını sağlamanın eylemi boğmaktan geçtiğini biliyorlardı. Kamyonlarla taşıdıkları panzerleri, başta Ankara olmak üzere tüm çevre illerden sevk ettikleri askeri birlikleri, polis ve komandoları ile şehri tam bir askeri ablukaya aldılar. Madencileri ve etrafında kenetlenen halkı bu çevre atmosferi altında kırmak, yenilgiye uğratmak, peşine düştüler. Ancak korktukları başlarına geldi ve bunu başarmaya güçleri yetmedi. Toplumsal öfkenin ulaştığı boyut, madencilerin kararlı tutumuyla hergeçen gün direnişin imvesini ve etki gücünü arttırdı. Eylem Zonguldak'tan taşıyordu artık. Proletaryanın, diğer işkollarında da ülkenin dört bir yanında temel şiar haline gelen genel grev talepli dalgası; Türk-İş ve bağlı sendika yönetimlerini zoraki de olsa genel grev kararı aldırılmaya götürdü. Maden işçilerinin ateşlediği Türkiye proletaryasının dayatmasıyla, yasak savma kabilinden pasif ve bir günlük genel grev (onlar korkudan "genel eylem" dediler) kararı alan Türk-İş yönetimi, 19 Aralık'ta bu kararını açıklarken saydığı temel taleplerde, siyaset davranmaktan kaçamıyordu. Şevket Yılmaz ve diğer sendika başkanları yaptıkları toplantılarda genel grevin önünde epeyce ayak diredilerde, dipten gelen dalganın önünde dalgakıranlıkları sökmeyince, bu kez işlevsiz ve geçiştirme kabilinden bir eylem kararı almış oldular. Ayakta durabilmeleri ancak böyle mümkün olabiliyordu.

"GENEL GREV HAKKIMIZ SÖKE SÖKE ALIRIZ!"

Türk-İş'in kararını, Devletin ısrarla öne çıkarmay açıldığı Hak-İş (İslamcı faşistlerce yönetiliyor) ve bağımsız sendikaların destek kararları izledi. Hemen arkasından tüm devric-

mi, demokrat, ilerici kuruluş ve örgütler eyleme desteklerini duyurdular. Dahası, eylemin işe gitmeme biçimiyle pasif, 1 günlük olması nedeniyle etkisiz olacağını düşünen, ANAP iktidarı dışında hemen her odak ve parti kendi siyasi çıkarları doğrultusunda destekleme tavrına girdi. TİSK gibi, sanayi odaları gibi işveren kuruluşları dahi sempatik sözler sarfettiler. Kimse işçi sınıfıyla arasını bozmak istemiyor, şirin gözükmek gayretini eksik etmiyorlardı.

Proleter devrimcilerin, eylemi layıkıyla bir genel grev olarak gerçekleştirme amaçlı, yani faşist diktatörlüğe karşı etkili bir direnişe dönüştürmeye yönelik çabaları, tüm emekçileri üretimi durdurmaya çağırıyor ve ülkenin her köşesinin aktif protesto ve direniş eylemlerine sahne olmasını hedefliyordu. Türk-İş'in eylemi kişisizleştirme, etki gücünü sıfırlama ve yükselen işçi dalgasını savuşturarak genel direniş çizgisini geriletme amaçlı oyununun bozulması görevi tesbit edilmişti. Bunun için bütün işyerlerinde faaliyet durmalı, kepenkler indirilmeli, kontaklar kapatılmalı ve evde oturulmalı, örgütlenecek protesto ve direnişler ile düzenin teşhiri yapılmalıydı. Birlik, dayanışma ruhu esürmeli kitleler eylemden yeni kazanımlarla çıkmalı, karşı-devrime güçlü bir başkaldırı yaşatılmalıydı. Ve eylem bir günlük sınırını aşmalıydı.

Egemen sınıf sözcülerinin basın TV yoluyla yaptıkları tüm tehdit ve gözdağları, bütün anti-propaganda ve ajitasyon çalışmaları, 6. ve 8. Ankara iş mahkemelerine aleracele aldıkları "ihtiyati tedbir" (durdurma, iptal) kararları da eylemi engelleyemedi. Örumcek kafalı çağdışı beyinli ordinarüs Sulhi Dönmezer'in, faşist Yalçın Özer (Türkiye gazetesi başyazarı)'in TV ekranlarından vermeye çalıştığı korkuda işe yaramadı. Ülke çapında yaratılan "savaş hali" havası, dehşet ortamı, izinleri kaldırılan polis ve jandarmanın barikatları ve devriyeleri de sökmedi. Sendikaların gönülsüzlüğüne karşı büyük bir çoğunlukla eylemi sahiplenen ve üstlenen işçi sınıfı, kimi bölgelerde yürüyüş, protesto eylemleri ve mitingler yaparak, grevi genelde etkili kılmayı başardı. Otobüs ve vapurları zorla çalıştırmaya kalkan, eylemi yasadışı ilan etmekle yetinmeyip müftülerin vaazlarıyla "günah ve ayıp" olarak lanse ettiren T.C. devleti, her ne kadar ba-

kan ve sözcüleri eliyle % 25, % 30 gibi katılım oranları duyurduysa da buna kendilerinin dahi inanmadıklarını tüm Türkiye halkı biliyordu. Zira, eylem tüm ülkeye malolmuştu. Eyleme bütünüyle olmasa da ciddi oranlarda diğer meslek grubu çalışanları da katıldılar. Özellikle işçi semtlerinde kepenkler indi, memurlar, avukatlar, doktorlar, mühendisler, mimarlar, teknik elemanlar, öğretmenler ve diğerleri genel direnişe azımsanmayacak katılım sağladılar. Öğrenci gençlik ise boykot ve gösterileriyle genel grevde her zamanki ayrıcalıklı yerini almayı başardı. Proleter devrimciler ve devrimci, ilerici yurtsever güçler çok sayıda protesto eylemi düzenleyip işçi yürüyüşlerine aktif katılım ile genel direniş ateşini yükselttiler.

3 OCAK FAŞİST DİKTATÖRLÜĞE KARŞI ÇAPLI BİR KARŞI KOYUŞTUR

3 Ocak, Türk-İş'in işlevsizleştirici tipte uygulamaya sokma çabalarına karşı gerek proleter devrimciler gerek diğer devrimci, ilerici güçler gerekse de demokrat kuruluşlar ve bütün meslek gruplarından memur ve emekçilerin katılımı ve desteğiyle, işçi sınıfının eyleme bütünüyle sahip çıkması neticesinde, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının rejimine etkin bir toplu tavır, çaplı bir karşı-koyuşa sahne olmuştur. Ancak ülkemiz tarihindeki bu ilk genel grevin, şartlardaki olgunluğa rağmen ileri noktalara sıçrayamaması ve süreklilik kazanamaması da anlaşılmasız nedenlere dayanmıyordu. Devrimci insiyatifin gerek işçi sınıfı içerisindeki gerekse de diğer emekçi, sınıflar arasındaki seviyesi ve örgütlülüğünün henüz zayıf oluşuna eylemin genelde hayata geçiriliş biçimi ve bizzat sarı sendikaların devre dışı kalmaya gayet gösterişli de eklenince, iktidar, H.Narin'in deyimiyile 3 Ocak'ı ucuz atlattığı oldu.

Evet, ülke çapında ve aynı anda olması anlamında ilk kez gerçekleşen 3 Ocak tarihli eylemin kendisi, toplu sözleşme, toplu pazarlık eylemi değil, siyasi bir eylemdir. Bu, aynı zamanda, işçi sınıfının iktidara yönelik bir alternatif çağrısını taşımaktaydı. Genel greve büyük bir sempatiyle yaklaşan halk, eylemi hayata geçirenlerle birlikte egemen sınıflara karşı öfkesini dile getirmiş oluyordu. Bu devlete indirilen bir tokattı ve 12 Ey-

lül yasalarının işçi sınıfı tarafından ilk defa böylesine bir genel direnişle delinmesini ifade ediyordu. Türk-İş eliyle alınan bir kararın ürünü olarak gösterilmek istendiye de yaşama gereçlerini bizzat dayatması ve bütünüyle benimsemesiyle gerçekleştiği için halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinde önemli bir kilometre taşı teşkil etti. Eylem burada uzun uzadıya durmayacağımız dersleri devrim mücadelesine kazandırırken şunların altını özellikle çiziyordu: Başta, işçi sınıfının devrimdeki öncü rolü ve üretimden gelen kudretini bir kez daha bilinçlere kazıdı. Devrimin kitlelerin eseri olacağı gerçeğini çıplak gözle görünür bir biçimde sahnelledi. Darbeci, fokocu, toplu ayaklanmacı anlayışlara anlamlı bir yanıtla silsilesi sundu. Proleter devrimci önderlik ve bu doğrultuda örgütlülük olmaksızın, hiçbir eylem ve direnişin çapı, boyutu ve içeriğine uygun bir tesir ve kazanım sağlayamayacağını ispatladı. İşçi sınıfı içerisinde yürütülecek siyasi faaliyetin can alıcı önemi ve sendikalarda verilecek mücadelelerin son derece kritik ve yaşamsal bir fonksiyon taşıdığı gerçeğine bir kez daha parmak bastı.

GENEL GREVE GİDİŞ SÜRECİNİN TAHLİLİ

Kamu kesiminde çalışan 600 bin işçinin toplu sözleşme görüşmelerinin tıkanması ile başlayan, esas olarak ekonomik içerikli, pasif ve kendiliğindenlik yanı ağır basan 89 bahar eylemleri esnasında işçi sınıfının önüne genel grev eyleminin örgütlenmesi görevini koymuş (Yeni Demokrasi Mayıs 89) bu amaçla genel grevin örgütlenme komitelerinin oluşturulması çağrısını yapmıştık. Bunu sonraki sayılarımızda da sürekli işlemiş, Ekim 89 sayımızda "Genel grev sorunu, işçi sınıfı içinde yürütülecek faaliyetin bir parçası olarak ele alınarak en geniş biçimde propagandası yapılmalı ve eyleme dönüştürülmesi için azami gayret gösterilmelidir" demiştik.

Ve son olarak da Zonguldak grevi ile ilgili 17 Aralık 1990 tarihinde "Zonguldak aysbergin görünen parçasıdır ve T.C. Devletine çarpmak üzere olan dev kütleyi temsilen ortaya çıkmıştır. Bu dev kütle Türkiye işçi sınıfıdır ve nelere gücünün yetebileceğini dosta, düşmana gösterebilmenin sabırsızlığı içerisinde. Üze-

rine dökülen Türk-İş ve güdümündeki sarı sendikaların kaynar sularının, crime işlevini yerine getirebileceğinin eskisi kadar garantisi yoktur. Zonguldak bunun umudunu vermektedir. Devletin bu işbirlikçilerden (sarı sendikalar) beklediği görevi, bugüne kadar 12 Eylül destekli yasalar ve baskıların yardımıyla rahatlıkla yerine getirebilmiş olmalarına karşın yaşanan yeni pratikler işlerin geçmişteki rahatlığıyla gitmeyeceğini gösteriyor" diye yazmıştık. Genel greve gidüş sürecini tahlil ederek, genel grev eylemi ile ilgili aynı tarihte şu saptamalarda bulunduk:

"Tek tek grevleri engellemeyi başaramayanların, yıkılan barikatlarını daha geriden ve bu kez genel grev önünde kurtmaya çalıştığı günümüzde, bu eylemi işlevsiz kılan protesto tipi, kısa süreli, genel olarak işi durdurma türü direnişlerden söz etmekte oluşları da işe yaramayacaktır. İşçi sınıfını oyalamanın, etkin eylemlerden uzak tutup pasif ve yetersiz eylemler içinde hapsedmenin eskisi kadar kolay olamayacağını onlarda ayırdındadırlar. Zonguldak Ereğlisi'ne yapacağı geziyi iptal eden, yani Zonguldak'a giremeyen kişilerden birisi Özal'sa diğeri de Şevket Yılmaz'dır.

Bugün ülke çapında temel şiarlardan biri haline gelen "işçiler el ele genel greve" sloganının yaşam bulacağı ortama eylemlilik sürecinden geçerek adım adım gidilmektedir. Genel grev, bağımsızlık ve halk demokrasisi mücadelesinin temel taleplerinin savunulduğu ve haykırıldığı bir zenginlik taşımaları, işçi sınıfının birlik ve dayanışmasının inşasında, gücünü sergilenmesinde ve en önemlisi sınıfsal bilinç kazanımında bir pratik değerler okulu olmalıdır. Düzene indireceği darbeler ve elde edeceği mevziler oranında da, devrim ve sosyalizm mücadelesini ileri noktalara taşıyacaktır. Proletaryanın, düzenin temellerini sarsan ve halk demokrasisi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesine bilinç ve deney kazandıran, yeni mevzilere ulaşan direnişlerin örgütlü ve doğru önderlikli seviyeye ulaştırılmak, vuracağı yumrukların ölümcül tesirini arttırmanın yegane yolu olarak kavranmalıdır. Komprador patron-ağa düzeninin değiştirilmesi sorunu ne Zonguldak eylemiyle başlamış ne de bu eylemle çözülecektir. Yalnız başına genel grevin bile (doğru önderlik ve örgütlülük olsada) bu fonksiyonu oynamaktan oldukça

uzak kalacağı gerçeği unutulmamalı, ama demokratik halk devrimi mücadelesinde oynayacağı, etkin rol de mutlaka vurgulanmalıdır. Bu noktada genel grev eylemine sağdan ve soldan bakanları ekonomizm aynı çekim gücüyle içine alacak ve pasifize edecektir.

Genel greve doğru hızla yol almak bugünkü eylemlilik zincirini birbirine eklemek, yeni halkalar yaratmak ve oluşan halkaları kopartmaktan geçiyor.

"YOLUMUZ ANKARA, HEDEFİMİZ ÇANKAYA!"

Genel grev bayrağını açan Zonguldak'lı maden içileriydi. Eylemi 1 günlük direniş çizgisinin ötesine taşıyan da gene onlar oldu. Önceden aldıkları Ankara'ya yürüyüş kararını şimdi arklarındaki 3 Ocak genel grevi motoruyla ve daha yüksek bir motivasyonla yapacaklardı. Devreye tehditleriyle, engelleme girişimleriyle iktidar, vazgeçirme çabalarıyla SHP, DYP gibi egemen sınıf partileri ile her zamanki rolünü üstlenen rejim uşağı Türk-İş yönetimi girdi. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının partileri (iktidar-muhalefet) "halk hareketi" ve "isyan" adını verdikleri eylemi devletlerine yönelik ciddi bir tehlike olarak gördükleri için durdurmaya kalkarken, Türk-İş aynı kaygıların yanısıra kendi hanesine yazmaya çalıştığı 3 Ocak eyleminin gelişeneceğinden korkuyordu. Zira büyük yürüyüş, 3 Ocak grevini daha ileri mevzilere taşıyacak daha aktif bir eylemlilik sürecine adımlar atacaktı.

Faşist ANAP hükümeti şehre gelen otobüs ve minibüsleri engelleyip kentde hazır bekleyen araçlara el koyunca madenciler tarihi yürüyüşlerine araçsız olarak yalın bi biçimde başladılar. Direnişin başından beri ciddi bir fonksiyon oynayan kadınlar başta olmak üzere Zonguldak halkı, çeşitli meslek dallarından temsilcileri, yaşlısı, genci ve çocuğuyla ellerinde azık torbalarıyla yürüyüşe katıldı. 10. kilometreye gelindiğinde çevre köylerin katılımıyla 100 binleri geçen madenci kfilesinin uzunluğu 6 kilometreyi aşırıyordu. Madenciler siyasi bir direniş çevirdikleri grevleriyle ilk olmuşlar, 3 Ocak genel greviyle bir ilkin daha yaratılmasına öncülük etmişler, şimdi bir başka ilki gerçekleştiriyorlardı. Evet tarih, Türkiye topraklarında benzer eylemlere tanık

olmuş ama yüzünü bulan katılımı ve halkı bünyesine alan kafilesiyle, devlete açıktan meydan okuyan sloganlarıyla, TC devletinin Çankaya sarayını hedefleyen rotasıyla ilerleyen bir yürüyüş ilk defa tanık oluyordu. 3. kez devrim tarihine parlak bir sayfa ekliyordu maden işçileri. Onbinlerce kişi davullu, zurnalı, halaylı, şarkılı, türkülü bir biçimde coşkuyla ve kararlılıkla yürüyor, hep bir ağızdan haykırıkları solganlar dağlara taşlara yayılıyor, yankısı yurdun her yanına ulaşıyordu.

Grevin geçmiş günlerini hatta 3 Ocak genel grevini bile çoğunlukla pas geçen, adı haber derekesine düşüren basın ve yayın kuruluşları pes etmişlerdi. Radyo ve televizyon saat başı birinci sırada, cephe haberlerini verir gibi yürüyüşten bahsetmekte, basın önsayfalarını yetirememekteydi. Faşist diktatörlük ve onun ANAP yönetimi felç olmuştu sanki ve Özal dahi sesini kesmiş yürüyüşü izliyordu. devlet panikteydi. 268 km uzaklıktaki Çankaya askeri bölgeye dönüştürülmüş köşkün etrafı olağanüstü önlemlerle kuşatılmıştı. Ankara-Bolu arasında E-5 karayoluna her 10 km'de bir askeri birliklerle barikat kuruldu.

"MADENCİDEN KORKTULAR, BARİKATLAR KURDULAR"

Büyük Yürüyüş'ün kafilesi önce Devrek sonra Mengen'i geçti. Buralarda ve diğer yerleşim bölgelerinde büyük bir destekle ağırlandılar. Geceleri, bir kısım yürüyüşçü bulunabilen bazı binalara ve arabalara yerleşirken, çoğunluğu, onbinlercesi açık havada (-6) derecede sabahladı. Türkiye halkı, tüm dikkatiyle yürüyüşü takip ediyor, kulaklar radyodan gözler televizyondan ayrılmıyor, gazeteler kaşılıyordu. İlk şoku atlatan hükümet, Abant'taki görüşmelerden sonra bir daha bir araya gelinmeyeceğini ilan ettiği halde "tarafsız bölgede" görüşme talep ediyordu. İktidarın başı, TC'nin başbakanı düşman ordularının komutanlarına tarafsız topraklarda barış görüşmesi çağrısında bulunmuştu. Bolu'daki gelişmeler sonucu vermeyince tüm siyasi prestiji iki paralık olan ve siyasi itibarı madencinin ayakları altında parçalanmış devlet, Güneydoğudan sonra ikinci savaş cephesini Mengen'de açtı. Binlerce asker ve polisiyle yürüyüşün 112.

km'sinde Eskiçağa mevkiine kurulan barikat iktidarın düştüğü aczi gösteriyordu. Barikatın üstüne gidilerek çatışmaya girilmesi halinde böyle bir eyleme iç ve dış şartlar açısından hazır olmayan madencinin alacağı olası sonuçları, sınıf mücadelesini daha ileri noktalara taşımayacaktı. Ve "Zonguldak-Ankara Büyük Yürüyüşü" 5 gün sonunda hedefine geniş ölçüde ulaşmış olarak bitti.

"İŞÇİ YÜRÜYECEK, ÇANKAYA TİTREYECEK!"

Eylem, madencilerin ülke çapında aktif destek bulamadıkları bir süreç yaşadı. Abluka altına alınıp dışarıdan gelen her türlü yardımı (çadır, battaniye, giyecek, yiyecek, para) kesilen ve açlığa, soğuğa kırdırılmaya çalışılan, içlerinden 201'i gözaltına alınarak gözdağıda verilen madenciler "Büyük Yürüyüş"leriyle son derece etkili ve anlamlı bir eylemi gerçekleştirmiş oldular. Ankara yürüyüşü her ne kadar iyi bir "barış" görüşmesiyle (örneğin en azından gözaltına alınanların serbest bırakılması sağlanmadan) bitmese ve buruk bir geri dönüş yaşandıysa da, devletin güç gösterisi yağma hevesleri kursağında kalıyordu. Yürüyüş kortejinin Ankara'ya ulaştırılmayacağını herkes biliyordu. Aksini düşünen yoktu ama eylemin bitirilişi biçimi kitleler açısından önem taşıyordu. Bu noktada yanlışla düşülsede sonuç, şartlar, güç dengesi, ülke çapındaki durum (eyleme destek anlamında) ve diğer alanlardaki aktivite ile beraber ele alındığında daha ileri noktalara ulaşmayı olanaksız kılıyordu. Beş günlük gelişmelere bakıldığında; Türkiye halkının tüm mazlumları adına, madenciler önderliğinde ayaklanmış ve devlet yönetiminin karargahına doğru yürüyüşe geçmiş, halk kitlesinin direniş dersi verdiğini görüyoruz. Beş günlük gelişmelere baktığımızda, 40 gündür devlete meydan okuyan madencilerin bunu ayaklanmaya geçirircesine bir yürüyüş düzenlediklerine yüzbin kişilik (kimileri 120 bin diyor) şahit oluyoruz. Gene bu beş günlük gelişmelere baktığımızda kendi içinde ve geçtiği güzergahta işçi, köylü ve diğer emekçilerin benzeri az bir dayanışma sergilediklerini görüyoruz. Bakmaya devam edince, Zonguldak'ta eyleme destek için başından beri kepenklerini indiren esnaf ve yürüyüş kortejine içten dayanışma duy-

gularıyla dahil olan kimi aydın ve sanatçılardan başka bir de yürüyüş kolunun önüne geçip fotoğraf çektiren SHP, DYP, TBKP, SBP gibi parti ve gruplara mensup "milletvekili" sahte-karları da gördük. Beş günlük gelişmelere baktığımızda faşist diktatörlüğün işçi eyleminin zirve günlerinde nasıl eğilip büküldüğüne tanık olduk.

Madencinin 40 günlük direnişi esasta kendi gücüyle yaşatması ve eylemlilik sürecine yeni zirveler (3 Ocak genel grevi, 4 Ocak Büyük Yürüyüşü) kazandırması onun kendine özgü konumundan da kaynaklanıyor-du.

YAŞAMI EN UCUZ İŞÇİ, YERALTINDAKİ MADENCİ

8 saat, 600 metre (bazı yerlerde 1500 metre) yerin altında kazma sallayan, yük taşıyan, tozlu ve gazlı havada iki büküm yürüyüp çalışan maden işçisi, en kötü koşullara sahip olması nedeniyle ömrünü en çok eriten kişidir. Meslek hastalığından kurtulabilmek, kazalara uğramamak mümkün değildir. Ortalama yaşam süresi 45'lere kadar inen madencilerin arada birde toplu ölümlere (grizu, göçük) maruz kalması gerçeği Türkiye koşullarında da bu işkolundaki risk faktörünü üst boyutlara çekmektedir. Ülkemizde her 1000 madenciden 151'i iş kazalarına uğramaktadır. Grizu patlamalarından sadece son 50 yılda 500'ü aşkın işçi hayatını kaybetmiştir. Geçtiğimiz yıl boyunca yalnızca Zonguldak'ta 20'nin üzerinde işçi ölmüş 5239 kişi yaralanmıştır. Nüfus artış ortalaması Türkiye çapında binde 24 iken bu oranın Zonguldak'ta binde 6.5 olması yaşamın ne denli ucuz olduğunu gösteriyor.

Madencilerin meskeni Zonguldak'ta yaşam düzeneği tamamen bu iş kolu çevresinde dönmekte halkın tümü direkt veya dolaylı madenlerden geçmektedir. Kapkara toza bulanmış bir kent görünümündeki Zonguldak, madenleri ile ilgili izlenen devlet politikası sonucu bütünüyle gerilemeye itilmiş, şehirde sınıfsal çelişkiler alabildiğine keskinleşmiştir. 1975'de kültür ve sosyal gelir sıralamasında Türkiye 5. sıyken, bugün 20. sıranın gerisine düşmüştür. Son üç yıllık fiyat artışında Türkiye ortalaması yüzde 489.9 iken Zonguldak 571.2 ile başı çekmektedir. Ülke çapında azgın sömürü neticesi işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yaşamı hızla berbat-

laşmışkan madencinin payına düşen daha fazla olmuştur.

MADEN İŞÇİSİNİN ENTERNASYONAL DÖĞÜŞKENLİĞİ

İşte bu kahredici tabloya mahkum edilen madencinin büyük öfkesinin derinliklerinde yatan nedenler burada aranmalıdır. Kaldığı maden işçisinin evrensel gerçeğide pek farklı değildir. Ve bu nedendir ki dünyanın diğer köşelerinde meydana gelen büyük patlamalarda maden proleterlerinin adına sık sık rastlanmaktadır. Örneğin son beş yıl içinde ABD'yi etkileyen İngiltere ve Rusya'yı sarsan en büyük emekçi eylemlerinde maden işçileri görülmektedir. (1989 Temmuz'unda ABD Virginia'da madenci direnişleri yaygınlık gösterdi, 11 eyaletten 44 bin madenci çatışarak direniş yaptı. 1984 ve 85 boyunca İngiltere'de işçi kıyımı ve ocak kapatmalara karşı madenciler aralıksız direnişler örgütlediler. Rusya'da 1917 sonrası adamakıllı ilk grev, 20 günlük eylemleriyle 700 bin maden işçisi tarafından 1989 Temmuz'unda gerçekleştirildi.) Yani tüm üretim alanları ve işkolları içerisinde en azgın ve vahşi sömürüye tabi tutulan, maden ocaklarına diri diri gömülen işçilerin isyanı ve öfkesi de o oranda benzersiz olmakta, proletaryanın geneli içinde özgün ve ateşleyici bir yer tutmaktadır.

"EMEĞE SAYGI, SÖMÜRÜYE SON!"

Aralık ayına girerken, sendikasını da peşine takarak greve giden maden işçisi, bütün bu şartlar altında eline geçen ortalama 500-550 bin liralık ücretle geçinmeye zorlanmaktaydı. Öğle yemeğinden mahrum kalmak zorunda bırakılan, işçilerin, içine itildikleri bu sefalet ve zulme başkaldırısı, ülke kamuoyunda işçi ücretlerinde tartışıldığı bir forum başlatmış oldu. Ve o zaman konunun en uzgındaki kişiler dahi bu açık tartışmadan birtakım gerçeklerin farkına varma olanağına kavuştular.

Asgari ücretin günlük 14.300 TL olduğu ülkemizde, maden işçisinin eline ortalama 16.000 TL geçmektedir. Bu ücret, maliye bakanı A.Kahveci'nin Türkiye ile kıyaslanmaktan çok hoşlandığı Yunanistan'da 108 bin, Almanya'da 432 bin liradır. İrkçı faşist G.Afrika'nın bile maden

işçilerine ödediği günlük ücret 27 bin liradır. Bu çıplak çelişki karşısında çareyi işletmenin zarar ettiği lafına sarılmakta bulan komprador burjuvazi, bunun suçunun yüklenemeyeceği tek kesimin işçiler olduğu gerçeğini çarpıtmaya çalışıyor. Üstelik iktisadi veriler,devletin Türkiye taşkömürü kurumu (TTK) işletmelerindeki üretimde işçi maliyetinin payının % 30'dan % 17'ye gerilediğini göstermektedir. Bu, aynı zamanda, işçilerin giderek daha azgın bir sömürüye tabi tutulduğunun ifadesidir.

"MADENLER İŞÇİNİNDİR KAPATILAMAZ, ZONGULDAK BİZİMDİR KİMSE SATAMAZ!"

Özal yönetiminin ülkeyi emperyalist tekelere peşkeş çekme şampiyonluğu, doğal zenginliklerin yağmalanması ve çarçur edilmesini beraberinde getirmektedir. Sürekli dış borca gömülen, bu borçların faiz ödemesini yeni ve daha ağır faizli dış borçlarla karşılamaya çalışan iktidar, çıkar yolu yeraltı ve yerüstü kaynaklarını satmakta bulunmuştur. 1981'de kömür tüketiminin % 96'sı Türkiye madenlerinden sağlanmaktayken oran 1990'da % 41'lere gerilemiş, yani Birleşmiş Milletler teşkilatının ithalat-ihracat ambargosu olan G.Afrika gibi ülkelerden alınan kömürün tüketimdeki payı % 60'lara ulaşmıştır. Madencilik sektörüne yapılan yatırımlarda 1976'dan bu yana hızlı bir düşüş gözlenmektedir Değil çağdışı teknolojinin değiştirilip takviye edilmesi, kullanılamaz hale gelen araçlarının, örneğin kömür yıkama tesislerinin parçalanmış eleklarının yenilenmesi yoluna bile gidilmemektedir. 1981-1990 arasında öngörülen yatırım (Zonguldak için 548.7 milyar iken bunun 189.1 milyarı gerçekleşmiştir. 1986'da Dünya bankasından ocaklar için alınan 70 milyon dolar kredinin nerede kullanıldığı da meçhuldür. İhtiyacın çok altında yapılan yatırımın dahi, işçi ücretlerinin maliyetteki payının ve üretimin oldukça gerilemesi nedeniyle madenler için harcanmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır. 1950'de 4.5 milyar, 1967'de 5 milyon ton olan kömür üretimi 1990'da 3 milyon tona gerilemiş bulunuyor. Oysa ülke çapında kömür tüketimi ise sadece son bir yılda 1.4 milyon tonluk artış göstermiştir. Sorun; bırakın işçilerin mali yükünün ağırlığı yalanını işletmelerin kötü yönetimleri ile de açıklanamaya-

cak kadar farklı bir özellik arz etmektedir. Bir tercih, bir politika sonucudur kısacası. IMF tandanslı Özal yönetimi, elindeki olanakları ve sermayeyi ülkenin yaşamsal çıkar alanlarına ve uzun vadeli programlar çerçevesinde yatırmak yerine, böylesine, dünyanın tüm sanayisi gelişmiş ülkelerinde olduğu üzere çok önemli sayılan maden üretimini felç etmiş, dışa bağımlılığı perçinlemiştir. Şimdi de yaklaşık 100 milyar dolar değerindeki 1.5 milyar ton taşkömürü rezervine sahip Zonguldak havzasının maden ocaklarını kapatmaktan rahatlıkla söz edebilmektedir.

"SATILMIŞ İKTİDAR YALAN SÖYLÜYOR!"

Maden işçilerinin ücret talebine abartılı bir maliyet hesabıyla yaklaşarak rakamlar üzerinde oynayan ve özellikle (kasten) milli savunma bütçesi ve ordu mensuplarının toplam maaş yüküyle kıyaslamalar yapan Özal, maden ocaklarındaki üretim ve maliyet hesaplarının iç yüzünü gizlemeye çalışmakta, zam talebini kabul ettikleri takdirde yükün halkın sırtına bineceği yalanını söyleyerek kamuoyunu yanıltmaya çabalamaktadır. Hayali ihracatçılara, batık şirket ve bankalara, özel uçaklara, otobüslere, arabalara, milletvekili maaşlarına, işveren kredilerine, villalara, yatılara, para bulunmakta, trilyonluk fonlar denetim dışı kullanılmakta, iç borç 60 trilyona ulaşmışken sıra maden işçilerine gelince kitleler çarpıtıcı karşılaştırmalar ile aldatılmaya çalışılmaktadır. Madencilerin ücret talebine (günlük ortalama 85.000 TL civarında) şiddetle karşı çıkan, kabul edilemez bulan iktidar, daha 1-2 hafta öncesine kadar 27 bin lira civarında direnirken bugün 64 bin liraya kadar çıkmış ve bunun da üzerine çıkarak anlaşma sağlamak üzeredir. Siyasi iktidarı bu denli geriletken tükürdüğünü yalatan madencilerin direngen ve kararlı kavgası olmuştur.

KRALDAN BİN KAT KRALCI SAVAŞ YANLISI

Özal'da simgeleşen komprador burjuvazi ve toprak ağalarının Amerikancı faşist kligi körfez bunalımıyla beraber halk muhalefetine bastırma fırsatını değerlendirme ve şartlardan çok amaçlı yararlanma adına krize entegre oldu. Emperyalist operasyon-

da üstlendiği rol ile yakaladığı şansını kullanmaya başladı Siyasi alandaki çözülme, iktidarsızlık ve altı oluşmuşluğu merkezde tek elden yönetim (tek adamlık, başkanlık gibi) kurarak aşmaya çalışırken, savaş ekonomisi ile de, ciddi bir darboğazda bulunan iktisadi yapıya uzun süreli soluk aldırma gayretine girişti. Savaş hali ortamındaki hareket serbestliği için aldıkları karar ve önlemleri; gelişen sosyalizm ve demokrasi mücadelesinin karşısına diktikleri, uzun süredir palazlandırdıkları şeriatçı faşist güçleri hareketlendirecek perçinlediler. Bu arada kamuoyu ve muhalefet odakları laiklik, anti-laiklik tartışmaları ile oyalanır, uğraştırılır oldu.

Körfez aldığı rol ve verdiği taahhüt ile ABD emperyalistlerinin tam desteğiyle yürüten Özal iktidarı, değil parlamentodaki komprador burjuvazinin diğer partileri (SHP, DYP)'nin muhalefeti kendi içinden çıkan aykırı ses ve tutumlara da kulak asmamakta, bildiğini okumaya devam etmekteydi. Hala devam etmekteyse de Dışişleri ve Savunma Bakanlarının ardından genelkurmay başkanının istifası, meclis başkanının "anlamlı" mesajları yönetim mekanizmasındaki sarsıntının giderek büyüdüğünü gösteriyor. Özal'ın kural ve yasa tanımaz keyfiyeti, ABD emperyalistlerince halen destekleniyor olmasından güç almakta; ordu, kimi bakanlar, bir kısım ANAP'lı milletvekilleri ve parlamento muhalefet partileri istifa ve istifa tehdidinden (sine-i millet) öte tesirli kalkışmalarda bulunamamaktadır. Torumtay'ın istiafı, emperyalistlerin desteği ve talimatı olmaksızın ordu kamedesinin hiç bir fonksiyon oynayamayacağını gözler önüne sermiştir. Emperyalistlerin, körfez krizi aşamasında, misyonunu sürdürmesine izin verdikleri Özal'la şimdilik devam kararında oluşu, Özal'ın pervasızca tam yol gidişine bu çevrelerce dur denilmesini engellemektedir. Körfez bunalımı olmasa ömrünü tüketmesi an meselesi haline gelmiş bulunan Özal yönetimi ve onun ANAP iktidarı; bu açık teşhir ve tecrit olmuşluk nedeniyeldir ki kraldan bin kat kralcı bir savaş yanlısı konumuna girmiştir. Öyle kikendini şahin ilan eden Özal tüm güneydoğu sınırına büyük çaplı bir askeri yığınak yaptırmış. Çevik Kuvvet birliklerini Diyarbakır'a konuşlandırmış, peş peşe verdiği demeçlerde ABD kongresine, Bush'a cesaret aşılacağı,

yol gösterici laflar edecek kadar had-dini bilmez bir sarhoşluğa sürüklenmiştir. Savaş olasılığının son Baker-Aziz görüşmesinin ardından iyice yükselmesiyle keyfini gizleyemez bir tavır içerisinde ve büyük bir zevkle savaş-toto oynamaktadır.

REJİM TÜM KURUMLARIYLA DÖKÜLMEKTEDİR

Bunlara rağmen savaşın bir an önce patlak vermesi için ettiği duaları henüz kabul olmayan faşist Özal yönetiminin aradan geçen 5.5 ay boyunca tüm atraksiyonlara ve pişkinliklere karşın gidişata hakimiyette oldukça zorlandığı görülmektedir. Özal'ın muhalefet partilerine yaptığı, "Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi" çağrısının ardında, sıcak savaş atmosferinin kaybolmasıyla sonunun geleceğini iyi biliyor oluşu ve bu nedenle kaybedecek hiçbir şeyinin olmaması yatıyor. Her fırsatı yönetiminin devamı ve güçlenmesi için kullanmayı ihmal etmeyen Özal'a sosyal-emperyalist bloğun ABD ve batılı emperyalistlerce teslim alınışının teskil bildirgelerinin imzalandığı AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı)'de yaptığı gösterilerde istediği puanı kazandıramadı. "Emperyalist savaşa hayır" diyenlerin işkencelerden geçirilip tutuklandığı, ihbarcılarının örnek vatandaş sayılıp itirafçıların ödülendirildiği, yurtsever, demokrat aydınlarla arka arkaya suikastler düzenlendiği Türkiye'de, işler eskisi gibi gitmeyince başvurulmuş cezaevlerini teslim alma operasyonları devrimci, demokratik kuruluşlara, sosyalist basına yönelik saldırılar, kitle eylemlerine karşı azgın bastırma hareketleri ve devrimci idam hükümlülerinin cezalarının infazı (Kenan Evren'in içinde hep bir uhdde olarak kalan) tehditleri de sökmemiştir, sökmeyecektir. Rejimi; iktidarı, parlamentosu, muhalefeti, basını ve tüm kurumları ile yıpranmış, sallanmaya başlamıştır. Nitekim çaresizlik, çözümsüzlük içerisindeki siyasi iktidar pratikte işlevsiz kalan karamamelerini yeniden yazmak, bozmak ve bir daha yınlamak durumuna düşmüştür (son çıkarılan 430 sayılı kararname).

TÜRKİYE, TARİHİNİN EN AĞIR EKONOMİK BUNALIMINI YAŞIYOR

Savaş zamlarının ekonomik krizi ve çöküntüyü büsbütün içinden çıkıl-

maz noktalara sürüklediği ülkemizde, son 3 ay içerisinde sanayinin bir çok kolunda üretim düşürülmüş, stoklar artmış, onlarca fabrikanın kapısına kilit vurulmuştur OECD raporlarına göre işsizlik oranı % 15.5 olan Türkiye'de; işveren sözcüleri, böyle giderse (böyle gideceğini de söylüyorlar) 91'in ilk yarısında yüzbinlerce işçinin sokağa atılacağından söz etmeye başlamışlardır. 1990 yılı; bütçe açığı 14 trilyon, KİT açıkları 11 trilyon olmak üzere toplam 25 trilyonluk kamu finansman açığıyla kapanmıştır. 89 yılına göre dış ticaret açığı yüzde 110 artmış 9 milyar dolara ulaşmıştır. En çok övündükleri dış ticaret gelirlerinde bile doların değer kaybı göz önüne alındığında düşüş kaydedildiği görülmektedir. Cari işlemler açığı ise 1983'den bu yana en üst düzeye çıkmış ve 2 milyar doları geçmiştir. Elilerindeki döviz miktarının büyüklüğünden bahseden iktidar bunun yüzde 84'ünü ithalata yatırmak durumundadır. Enflasyonda (yüzde 70'ler civarında) dünyanın en kötü durumundaki ilk 10 ülkesi arasında yer alan Türkiye'de, dış borçlar toplamı 50 milyar dolar sınırını zorlarken, 1985'de 6.9 trilyon olan iç borç 1990'da 60 trilyonu aşmış bulunuyor. 1991 için tahmin edilen rakam ise 85 trilyondur. TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)'nin 14 Aralık'ta yayınlanan, kendi 900 üyesi arasında yaptırdığı işveren anketi iktisadi gidişata ilişkin çizdiği son derece karamsar tabloyla, yukarıdaki devlete ait rakamların bile vehamet mesajını verdiğini onaylamıştır. Patronların büyük bir çoğunluğu gelecektekenden endişe duyduklarını söylemişlerdir.

TÜRKİYE İŞÇİ VE EMEKÇİLERİ BENZERİ AZ BİR SEFALETE SÜRÜKLENMİŞTİR

Ekonomisi felç olmuş bir ülkenin sınıflar mozaiğine göz attığımızda göreceğimiz manzara ise çok daha hazindir. Türkiye topraklarında uygulamaya sokulan vahşi kapitalizm, son 10 yılda maaş ve ücretlilerin milli gelirden aldıkları payı yüzde 32.79'dan yüzde 14.8'e indirmiş, sermayenin payını ise yüzde 42.88'den yüzde 69.8'e yükseltmiştir. Gelir dağılımındaki uçurum giderek derinleşmiş nüfusun ilk yüzde 20'lik dilimi ulusal gelir pastasından % 50'nin üpay alırken son % 20'lik kesimin payı yüzde 5'i ancak bulabilmektedir. Başka bir

ifadeyle nüfusun. Yüzde 20'lik bir azınlığı, kalan yüzde 80'lik ezici çoğunluktan fazla bir payı bölüşmektedir. 1908'lerin standartlarını bile yakalayamayan işçi ücretleri son 10 yıl içinde yüzde 50 kayba uğramıştır. Ülkemizde ücretlilerin yüzde 14.8, olan ulusal gelir payı örneğin, Bolivya'da 43.4 Mısır'da 35.9, Güney Kore'de 48.4 Portekiz'de ise yüzde 54.6'dır. Türkiye'de bir işçi kazancının yüzde 46.5'ini vergi olarak öderken, bu oran Japonya'da yüzde 10.1 Belçika'da 17, Avustralya'da 15.6, Fransa'da yüzde 9'dur. Ülkemiz işçisi 1 kilo ekmeğin satın alabilmesi için 46 dakika çalışmak durumundaysa Fransız işçisi için bu süre 17 dakika, Japon için 13, Kanada'lı 5, İngiliz 10, Yunan'lı 15, Brezilya'lı 36, Avusturya'lı işçi için 11 dakikadır. Fransa'da 1 kilo sığır eti için işçinin 122 dakikalık, emeği yeterli olur, Avustralya'lı 54, Avusturya'lı 67, Japon 125, Şili'li işçi 264 dakika çalışmayla aynı alım gücüne ulaşırken Türkiye'li işçi 530 dakikalık emek sarfetmektedir. 1 yumurtaya sahip olmak Avustralya'lı işçinin 1 dakikasını almakta, Fransa'lı 2, Yunan'lı 8, Japon 8, Kore'li 2, Şili'li işçi 5 dakika harcamakta iken, ülkemiz işçisi 9 dakikalık emek ortaya koymak zorundadır. Ve son bir karşılaştırma olarak 1 otomobil alabilmesi için işçinin çalışacağı süre karşılığı Portekiz'de 2182, ABD'de 863, G.Kore'de 1525, Tunus'ta 144035, Türkiye'de ise 18053 saattir. İşte uzun örneklerle sergilediğimiz ve dünyanın çeşitli refah kategorilerindeki emperyalist geri kapitalist, yarı-feodal yapıya sahip bir takım ülkelerin işçi gelir seviyeleriyle yaptığımız kıyaslamalar her bakımdan ve her açıdan Türkiye'de işçi sınıfının büyük boyutlarda bir sömürü altında hızla daha da fakirleştirilmekte olduğunu gözler önüne seriyor.

Alım gücü kalmayan emekçilerimizin hayat pahalılığının artış hızıyla sürekli kötüleşen bir yaşam şartlarına sahip olduğu net bir biçimde görülüyor. Daha 1991'in ilk haftalarında şeker, inşaat demiri, plastik, gazete kağıdı, çimento, beyaz eşya, yağ, temizlik kağıdı, cam ve ekmeğin yüksek oranlarda zamlanmıştır.. Ücretli ve maaşlıların dayanabilme sınırı çoktan aşılmış durumdadır.

Ekim ayı sonunda gizlice Ankara'yı ziyaret eden İMF heyeti bile durumun ciddiyeti karşısında hayretlerini gizleyememiş, büyüme hızının dü-

şürülmesi ve kamu harcamalarında derhal kısıntı yapılması direktifini vermiştir. Üçte birinin şimdiden açık vereceği ilan edilen (bu, daha büyük yıkımlara gebe olduğu anlamına geliyor.) 1991 yılı bütçesi için mecliste yürütülen tartışmalarda verilen rakamlar ve sarfedilen cümlelerin tümü, ülke ekonomisinin, TC. tarihinin en karanlık dönemlerinden birisini yaşadığını göstermektedir.

İktidarın siyasi ve iktisadi krizinin bugün geldiği noktada ortaya serdiği manzaranın diğer yüzünde devrimci kitle muhalefetinin kaydetmiş olduğu aşamanın görüntüsü durmaktadır.

KİTLESEL DİRENİŞLER BÜYÜK İVME KAZANIYOR

12 Eylül'ün 5. yılından sonra giderek hareketlenen Kürdistan'daki savaş ve yoksul köylülüğün direniş eylemleri, şehirlerden aradığı desteğini, işçi sınıfından 87'nin ikinci yarısından itibaren gelişen grev dışı eylem biçimleriyle bulacağını sinyallerini aldı. Ümraniye Netaş grevinin ilk olma anlamında verdiği güç ve çaktığı mesaj önemliydi. Ama, işçi sınıfı, çaplı ve kitlesel eylemlilik günlerini, 88'de olgunlaştırıp, 89 baharına vardığında yaşatmaya başladı. 1989 baharında yükselen, işçi sınıfının kendiliğinden gelme protestolu direnişli, çok çeşitli biçimlere bürünen eylemler dalgası; önderlik ve örgütsüzlük nedeniyle devamlılık gösterememiş; reformizm ve sınıf işbirlikçiliği, önderliğin geneline tesirde bulunan Türk-İş ve benzeri sarı sendikaların yönetimleri eliyle işçi sınıfını dizginletmeyi başarmıştı. Kabaran dalgaları düzlemek, siyasi iktidar ve işbirlikçisi sarı sendikalar eliyle mümkün olamamakta, eylemler yeniden ve çeşitlenerek yükselmekteydi. Üstelik sendikali işçi sayısı 1980'de 6 milyon iken 12 Eylül rejimi sendikacılığı turpanlamış ve sayıyı 1 milyona kadar düşürmüştü. (Bugün sendikali işçi sayısı 2 milyonu bile bulamamaktadır.) 1990 yılının ortalarına gelindiğinde halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin tüm cephelerinde savaşın şiddetlendiği görülüyor, buna başta işçi sınıfı ve Kürdistan'daki devrimci, savaşçı güçler ve yoksul köylülüğün ivme kazandıracak bir hareketlilik ve bilinçlilik katacağının işaretleri alınıyordu. Bu durumu 89 Haziran'ında yayınladığımız özel sayımızda "son yıllarda nicel olarak önemli gelişme-

ler gösteren ve yakın zamanda en geniş kitlesellikle yaşanan işçi hareketini, bir kaç alandan başlayıp yayılacak bir kendiliğinden gelme köylü hareketi de izleyecektir." (sf. 16) sözlerimizle saptamış, gidişata müdahalede öncüye düşen görevleri sıralamıştık. Başta Cizre, Nusaybin olmak üzere Silopi, Silvan, Lice ve Diyarbakır'da yaşanan intifada, tütün üreticilerinin ANAP parti binalarını ateşe veren, yollara barikatlar ören Akhisar merkezli Ege bölgesi protesto eylemleri ve öğrenci gençliğin yükselttiği direnişler tüm cephelerde sınıf mücadelesinin kızıştığını ortaya koymaktaydı. Bordro mahkumlarının Temmuz ayında sefalet ücretine karşı, sendikal örgütlenme hakkı talepli aktif, yaygın gösterileri ve direnişlerinin hemen ardından, faşist Özal kliğinin körfez krizini kendi krizi ile bütünleştirip emperyalist savaş arabasına takılması devrim ve demokrasi güçlerinin hareketine "emperyalist çıkar savaşına" karşı koyma temelinde yeni bir atılım kazandırmış oldu. Ve bundan sonraki süreçte (son 5.5 ay) devlet ve devrim güçlerinin hesaplaşmasında açılan yeni sayfalar hızla yazılmaya başlandı.

"ÜRETEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ!"

Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihine yeni bir sayfayı açan ve bu sayfaya giriş paragrafını yazan maden işçileri oldu. TC tarihi boyunca grev yaptırılmayan Zonguldak madencisi büyük bir kaynama içerisindeydi. 1988'de sendikası tarafından toplu sözleşme masasında satılmış olmanın hincını da taşımaktaydı. Yeniçeltik maden katliamının protestosu için 24 Şubat 90'da Zonguldak'ta yapılan mitingde Türk-İş aleyhinde slogan atan ve "genel grev" şiarını ısrarla öne çıkaran madenciler, son 20 yılda iyice sıkıştırılan cenderenin kınlanması amacıyla girdikleri yeni toplu sözleşme görüşmelerinde de haklarını elde edemeyince grev adımı atmış oldular. Sendikaları Genel Maden-İş kaybettiği güven ve yitirdiği itibarı kazanabilmek için işçi insiyatifine boyun eğmek zorunda kalmıştı. 1990'ın ilk 8 ayında gerçekleşen 211 greve toplam 50 bin dolayında işçi katılmışken, sadece Zonguldak'ta greve çıkan işçilerin toplamı bu kadardı ve maden proleterleri kendisinden sonra görüşme masasına oturacak 1 milyonu aşkın işçiye motor vazifesi

görecek bir eylemi yaşama geçirdiğinin bilincinde hareket etti. Eylemleri, bir dizi misyonu üzerine almıştı ve buna uygun bir gelişme seyri izlemeliydi. Nitekim ilk günden bugüne kadarki gelişmeler, maden işçilerinin omuzlarına aldıkları sorumluluğa vakıf bir kararlılık sergilediğini ispatladı.

Devletin "lanetli şehir" ilan ettiği Zonguldak'ta maden ocaklarıyla beraber kentın yaşam düzeniği bütünüyle durdu. Esnaf kepenklerini kapattı, halk büyük bir coşkuyla işçilerin ardında sokaklara döküldü, meydanlara doldu, yaygın protesto gösterileri düzenledi. Direniş, kenetlenmiş bir kitlenin halaylarıyla dalga dalga yayıldı. Yüreklerde, maden ocaklarını kapatma şantajıyla 1 milyonluk kenti doğal afet bölgesine çevirme tehditini savuran devlete isyan yaşıyordu. Hesaplaşma, maden işçilerinin önderliğindeki Zonguldak halkıyla komprador patron-ağa devleti arasındaydı. İşçi sınıfının Zonguldak parçası madenciler ve onlarla bütünleşen emekçi halk; grevlerinin halk eylemi olmaktan çıkıp düzenin tüm bozukluk ve haksızlıklarına karşı, devrim ve demokrasi adına bir başkaldırışı yansıtmaması anlamında Türkiye halkını temsil etmiştir.

MADENCİ DİRENİŞİ BİR DİZİ SİYASİ MİSYONLA YÜKLÜYDÜ

Zonguldak'ta halkla bütünleşerek coşkulu bir tansiyon elde eden ve 3 Ocak'ta taçlanan, 4 Ocak büyük yürüyüşüyle şahlanan maden sanayi proletaryasının grevli direniş eylemi, faşist devlete ve patron-ağa düzenine bir isyandır. Tarihe "Zonguldak isyanı" olarak geçecek eylem; devrim güçleri adına önemli bir adım atmış, işçi sınıfı ve emekçi kitlelere ciddi deneyler ve yeni mevziler kazandırmıştır. Eylemin son ve en görkemli aşamasında gerçekleştirilen yürüyüşün kötü bir uzlaşma ile sona erdirmiş olması onun bu fonksiyonlarına gölge düşürmemektedir.

Madencilerin direniş 1990'ı kapatıp 1991'e başlarken bir dizi siyasi misyonla yüklenmiş, bunların bir kısmında yetersiz kaldıysa da esas olarak büyük çoğunluğunu yerine getirerek yeni bir evreye geçişte öncü rolünü oynayabilmiştir. İlk olarak bu eylem, demokrasi ve bağımsızlık güçlerinin mücadele gündeminde sı-

rama taşı olma göreviyle yüklüydü. Bu anlamda 12 Eylül rejimine son darbeyi indirip savaş ağası faşist Özal kliğini alaşağı edecek bir genel direniş ve eylemler dizisine kıvılcım olma özelliğini sırtında taşımaktaydı. Hareketlilik içerisindeki güçlerin sahnedeki yerini alması ve yeni güçlerin devreye girmesinde lokomotif rolü oynamak da bu eylemin gidişatı ile ciddi bir ilişki içerisinde görülüyordu. İkinci olarak bu eylem; grev sila- hı paslandırılan ve pasif eylem biçimlerinden sıyrılmaması gereken işçi sınıfına, iktidar mücadelesinde ciddi bir fonksiyon oynayacak mücadele biçimleri örgütlemeye örneklik ve önderlik teşkil edebilecekleri. Tüm işçilerin, sendikaların toplu pazarlıklarını bu direnişin gidişatına göre eyleme dönüştürüp dönüştürmeyecekleri gerçeği, eylemin bu yanını açığa seriyordu. üçüncü olarak maden işçilerinin Zonguldak grevi, salt burjuvaziyle daha iyi pazarlık yapabilecek koşulları elde edebilmek için sendikal mücadeleyi yürüten reformist ve revizyonist önderlikler ile sınıf işbirliği içerisindeki sarı sendikacıların teşhirinde çarpıcı bir deney ve kazanım sağlayacaktı. Dördüncü olarak bu eylem; kendisine her türlü sorunu çözecek denli olağanüstü işler yükleyen, neredeyse devrim yapacağını gözüyle bakan ve bakturanlara işlevinin sınırlarını gösterecekti. Zonguldak maden işçilerinin direniş beşinci olarak, aktif destek ve dayanışmanın yeterli olması ve olmaması halinde etkinlik gücünün artması ve eksilmesi gerçeğinin yeniden bilince çıkarılarak tartışılması fırsatını yaratacaktı. Altıncı olarak bu eylem; proleter devrimci önderlikten ve bu anlamda da direniş örgütlenişinden yoksunluğunun diğer bir ifadeyle reformist bir sendikal önderlik altında oluşunun direnişin yukarıda sıraladığımız misyonları yerine getirmesinde alacağı sonuçları ne düzeyde etkileyeceğini ortaya koyabilecekti. Son olarak bu eylem, toplumun tüm siyasi odaklarını sına- va sokacak, sıcak pratikte tartışma çıkaracaktı.

89 bahar eylemlerinin kendiliğinden elbisesinin işçi sınıfının sırtından çıkarılacağı, salt ücret talepli grevler döneminin esas olarak kapatılacağı yeni bir dönemin perdesini aralayan Zonguldak direniş, yukarıdaki misyonlarını esas olarak yerine getirmiş olmakla kalmadı, kitlelere bir dizi konuda mesajlar verdi, dersler sun-

du.

İşçi sınıfının tarihi rolünün sona erdiği; öncü ve önder fonksiyonunu yitirdiği, "bilgisayar devrimi" ile toplumsal devrimlerdeki değerini kaybettiği ve bütün bunlara bağlı olarak sınıf mücadelesinin bittiği, işçi sınıfı ideolojisinin, komünizmin öldüğü ve dolayısıyla kapitalizm ile sosyalizmin uzlaşarak tarihi bir mutabakata ulaşıldığı yollu her türden burjuva tezlerine en anlamlı yanıtı vererek bu safhatları elinin tersiyle bir kenara iten maden proleterleri, siyasetin almasını yaparak devlet ve iktidar güçleriyle hesaplaşmış, burjuva hukuku ve burjuva demokrasisinin her tür varyasyonuna karşı kendi hukukunu ve demokrasisini devreye sokmuş, iktidar ve muhalefet boşluğuna doğru emekçi kitleleri hareketletmeye, yani iktidar mücadelesi vermeye çağırılmışlardır.

ZONGULDAK İSYANI ÖNEMLİ DERSLER VERMİŞTİR.

Sıçrama taşı olma, genel direniş ve eylemler dizisine kıvılcım olma rolünü oynamış, hareketlilik içerisindeki güçleri sahnedeki yerini daha etkin bir biçimde olmaya davet etmiş, yeni güçlerin devreye girmesinde lokomotif görevi yapmıştır. Eylem, işçi sınıfına iktidar mücadelesinde ciddi fonksiyonlar oynayacak mücadele biçimleri örgütlemeye örneklik ve önderlik teşkil etmiştir. Direniş süresince toplam sayısı 300 bine ulaşan grevci işçi sayısı, sürmekte olan toplu pazarlık görüşmelerinin eylemin gidişatından etkilendiğini göstermiştir. Eylem, direnişin her safhasında Türklüş ve diğer sendika yönetimlerinin izledikleri destekten çok köstek politikalarının teşhirinde etkili olmuş, kendi akışı içerisinde başında bulunan sendika önderliğinin kararsız, tutarsız, yalpalayıcı ve uzlaşıcı yanlarını açığa çıkarmıştır. Her ne kadar eylemi madencilerin direngen ve kararlı tavrı sürükleyerek sendikayı yönlendirici olmuşsa da ipleri esasta elinde tutan Genel Maden-İş Sendikası (GMİS) devrimci bir tavır izlemekten oldukça uzak kalmıştır. Madencilerin direniş, böylesi bir eylemin azami fonksiyonunun devrim ya da iktidar değişimi yaratma gibi bir kudrette olamayacağını ispatlamış, kendisine olmadık hayali görevler yükleyenlerin ekonomizmini mahkum etmiştir.

Zonguldak direnişi, eylemin en sıcak safhası olan büyük yürüyüşte aktif destek ve dayanışma görmemiş bunun eksikliğini ciddi olarak hissetmiş, iktidarla hesaplaşmasında zararını görmüştür. Aktif destek ve eylem birliğinin özellikle sınıf içi dayanışmadaki büyük önemi bir kez daha kanıtlanmıştır. Madenci direnişi proleter devrimci bir önderlikten ve bu doğrultuda örgütlülüğünden mahrum oluşunun sancılarını eylemin her safhasında çekmiş önderliğinde bulunan reformistlerin direnişin enerjisini kullanamadıklarına buruk bir şekilde yürüyüşü sona erdirip geri döndüğünde son kez vakıf olmuştur. Nihayet bu eylem, başta iktidar olmak üzere tüm siyasi güç merkezlerini sınava tabi tutmuş, kimileri grevin ilk günlerinde, kimileri grevin ilerleyen günlerinde, bir kısmı 3 Ocak genel direnişi aşamasında bir çoğuda Büyük Yürüyüş esnasında ve sonunda sınıfta kalmış; kitleler işçi dostluğunun, işçiden ezilenden yana olmanın pratik ifadesini gözlemlemişler ve bu iddia sahiplerinin içtenliklerini açık bir biçimde görme fırsatını elde etmişlerdir. Bu sınavlarda proleter devrimcilerin ve devrimci güçlerinde yüksek notlar aldıklarını hatta bir bölümünün sınıf geçtiğini söylemek oldukça zordur. İşçi sınıfı adına konuşan herkes, aldığı notları önüne koyup düşünmeli ve olması gereken yerde olmasının nedenlerini açığa sermeli, hesabını iyi yapmalıdır. Proleter devrimciler, kitle hareketlerinin peşinden gitmek değil onun önünü açmak, onlara önderlik etmek için vardıkları ve bu işlevi yerine getirmenin de onun içinde yuvalanmaktan geçtiğini bilmelidirler.

KADINLARIN YERİ DİRENİŞ HATLARI, EYLEM SAFLARI

Zonguldak isyanının sayısız derslerinden birisi de devrimci mücadelede kadının yeri sorununa getirdiği öğretici pratiklerden kavranmalıdır. Madenci eşleri, Zonguldak halkının emekçi kadınları, eylemin ilk gününden itibaren mücadele meydanlarında en aktif rolü üstlenmişler, direnişin tüm aşamalarında ve Büyük Yürüyüş sırasında kararlı ve cesur bir portre çizmişler, direniş kuvvetlerinin mutlak iki bileşeninden biri olduklarını kanıtlamışlardır. Kadınların her türlü övgüye değer tutumları, onlara feo-

dal gözlüklerle ve düzenin değer yargılarıyla bakan her türden anlayışı yerle bir etmiş, iflasa sürüklemiştir. Zonguldak direnişi, kadınlar katılmadan devrim olmaz, devrimler olmadan kadınlar kurtulmaz şiarının en somut hayata geçtiği deney alanlarından biri olmuştur.

DAHA BÜYÜK DİRENİŞ DESTANLARI YAZILACAK

Gelir dağılımındaki bozukluğun hızla uçurumlaştığı, işçi ve memurların patronların iki katı vergi ödediği, enflasyonun yeniden turmanışa geçtiği Türkiye topraklarında hiç bir sivil çözüm üretemeyen ANAP iktidarı, sonunun yaklaştığını ilk defa bugün daha yakından hisseder duruma gelmiştir. Ona bunu hissettiren ne SHP, DYP gibi kendi soyundan partiler ne de Toruntay gibilerinin istifasıdır. ANAP iktidarına son perdeyi Zonguldak maden işçileri açtılar. Bu son perdede sahneleceklerin bundan öncekilerden farklı olacağı görülüyor.

Özal'ın kendisi 83 seçimleri öncesi, iktisadi olarak istikrarı kuramayan enflasyonu düşüremeyenin büyük dertler çekeceğini, toplumsal patlamalar olacağını söylemişti. Özal'ın egemen sınıflardan vize alma kampanyalarında dile getirmiş olduğu bu gerçek; kitlesel eylem ve direnişlerin hızlı bir turmanışa geçmesine komprador patron-ağa düzeninin iktisadi ve siyasi krizinin giderek derinleşmesine kaynaklık teşkil ettiğinin ifadesidir. Bugün Türkiye'de yaşanan tam da budur. Kürdistan dağlarında yürütülen savaş ve sokaklarında sergilenen intifada işçi sınıfının başkaldırı eylemleriyle bütünleşmekte ve dayanışmakta, demokratik halk devrimi mücadelesinin güçleri savaş meydanlarında boy vermeye faşist diktatörlüğe soğuk terler döktürmektedir.

Grevler birbiri ardına patlamış, Zonguldak madencilerini MTA ve MESS'e bağlı işyerlerindeki metal işçileri izlemiş, onlara SEKA işçilerinin grevleri eklenmiştir. Sırada kamu işyerlerinde çalışan 600 bin dolayında işçi kitlesi vardır. Tekstil işçilerinin grevi Ocak ayı bitmeden gerçekleşme aşamasına gelmiştir. 28.500 linyit işçisinin 6.500'ü dışındakiler grev yasağı kapsamında olduklarından 1.5 aydır işi yavaşlatma eylemiyle direniştedirler. 3 milyonluk bütün üreticisi yeni açıklanan taban fiyatlarını (maliyetin çok altında) protesto

için hazırlık halindedir. Bu arada toplumun diğer kesimlerinde hak aramada aktif bir tavra girmenin örneklerini sunmaktadırlar. Örneğin Erzurum'da götürü usulü ile çalışan küçük imalatçıların gelir vergisi kapsamına alınışını protesto için kepenk indirme eylemleri gerçekleştirilmektedir. Toplumun duyarsız ve tepkisiz çehresi süratle değişmektedir. Madencilerin bütün emekçilere ve halk sınıflarına örneklik teşkil eden direnişlerinin sınıf mücadelesine kazandıklarının önümüzdeki günlerde somut ve daha çaplı örneklerinin görüleceğini söylemek kehanet olmayacaktır. Daha büyük direniş destanlarının yazılacağı günler uzak değildir.

Madencileri karşılamak için Adana, Kırıkkale, Diyarbakır, Samsun, Sivas ve Ankara'nın bütün semtlerinden şehir girişine, garajlara akın eden, işçi ve emekçiler; iktidara karşı duydukları öfkeyi ve meclis muhalefesindeki partilerden beklentilerinin olmadıklarını dile getirmiş oldular. Ancak bütün bu potansiyellerin, işçi ve emekçi kitlelerinin önderlik ihtiyacıyla kıvrandığı ve örgütsüzlük sorunu çektiği görülmelidir. Kitlesel mücadelelerin daha ileri mevzilere yönelmesi ancak doğru bir politika ve önderlik ile mümkündür. Bu yüzden ki mevcut şartlar proleter devrimciler her zamankinden daha fazla görevler yüklemektedir. Bunun aciliyeti bilince çıkartılmalıdır.

Madenciler şahsında Türkiye işçi sınıfı, demokratik halk devrimindeki öncü ve önder rolünü ve komünizm için mücadele edecek tek güç olduğunu herkese bir kez daha göstermiş oldu. Bilinmelidir ki, aynı üretim ilişkileri çerçevesinde varlığını sürdüren, tüm diğer sınıf ve katmanlarla karşılaştırıldığında gerçek anlamda tek devrimci ve en tutarlı sınıf olan proletarya, aynı zamanda, gerek demokratik halk devrimine ve gerekse sosyalist devrime önderlik edecek ve bu devrimcileri sonuna kadar götürüp insanlığı sınıfsız topluma ulaştıracak biricik güçtür.

Yazımızı Fransız yazar Emile Zola'nın madencilerin direnişini anlattığı ve 1885'de yazdığı Germinal (Tohumlar Yeşerince) adlı ünlü romanından bir cümle ile bitiriyoruz.

"Kömür işçileri gerçek sayılarını görmüş, eylem içinde güçlerini sınımış, hak ve adalet isteriz çığlıklarıyla bütün Fransız emekçilerini uyandırmışlardı. (YAZKO Yayınları sf: 451)

TÜRK EGEMEN SINIFLARI HIZLA SAVAŞA HAZIRLANIYOR

M.Zeki Yıldız

Türk egemen sınıfları "Türkiye'den cephe açmayacağız" aldatmacaları altında Irak'a karşı İkinci bir cepheyi Türkiye'den açıyor. Salt "güvenlik" için bu denli kuvvetin yığılması zaten düşünülemez. Ayrıca, Irak'ın içinde bulunduğu durumda Irak'ın Türkiye'ye saldırmayacağı da çok açık. Bunu bizden çok Türk egemen sınıfları daha iyi bilmektedir. Ama sorun güvenlik değil, ikinci bir cephe- dir. İncirlik üssündeki ABD'nin savaş uçaklarının Irak'a karşı bir saldırı da kullanacağı da, her ne kadar saklansa da bilinen bir gerçektir. Öte yandan NATO Çevik Kuvvet'e bağlı 5000'i aşkın yeni bir savaş gücünün Türkiye'ye getirilerek Irak sınırına yığılması için hızla çalışmaların yapılması ise, "ikinci bir cephe açılmayacak" yalanlarını tamamen geçersiz kılmaktadır.

Bunların dışında Türkiye Kürdistan'ının Irak sınırına yakın bölgelerinin tamamen boşaltılma girişimleri neyin nesi oluyor. Kürt köyleri'ni Kozakçioğlu'nun boşaltması yetmiyor gibi şimdi de

İkinci cephe için sürdürülen hazırlıkların içinde yer alıyor. Köyler boşaltılıyor ve savaş hali sessiz sedasız ilan edilmiş oluyor. Irak sınırına yakın büyük yerleşim yerlerinde karartma uygulanıyor. Yiyecekler karneye bağlanıyor. Türkiye'nin batısı şimdilik sessiz tutulmaya çalışılırken, Türkiye Kürdistan'ı yeni bir savaşın hedefi tahtası durumuna getiriliyor. Böylece yıllardır ağızın bir tahakküm altında inim inim inletilen Kürt halkını, egemen sınıfların savaş hazırlıkları altında yeni bir katliam bekliyor.

NEDEN İKİNCİ CEPHE?

ABD liderliğindeki emperyalist cephe, Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak için çok yönlü bir kuşatma içindedir. Bir taraftan ekonomik ambargo ile Irak'ı zayıflatmayı amaçlarken, zayıflamış olan Irak'a güçlü askeri bir saldırı ile kısa zamanda pes ettirmek düşüncesindedir. Bu senaryo içinde Türkiye'den de ikinci bir cep-

he'nin açılmasını gündeme getirilmiştir. Türk egemen sınıfları, başta da Özal kliği, daha Irak'ın Kuveyt'i işgal eder etmez ABD ile aynı cephede yer almış ve ABD emperyalizminin güdümünde Ortadoğu'nun ikinci bir İsrail'i olma yolunda önüne çıkan bu durumu bir fırsat bilmiştir. Başta planları Musul-Kerkük idi. Şu anda bu durum biraz zayıflamasına karşı tamamen ortadan kalkmamıştır. Olası bir durumda ve eğer uluslararası durumda uygun olursa Musul-Kerkük onların senaryoları içinde yer almaktadır.

Ortadoğu'nun ikinci bir İsrail'i olma hayali, egemenlerin uzun zamandır düşledikleri bir durumdu. Bunun bir çok nedeni var. Bir taraftan emperyalistlerin güçlü desteğini alarak Kürt halkının mücadelesini bastırmak, bir taraftan da emperyalist kredilerin hızlı akmasını sağlamak. Emperyalistlerin güçlü desteği; hiç şüphe yok ki, askeri yardım ve modern silahlardır. Çünkü, egemenlerin ordusu eski paslanmış silahlarla donatılmış durumdadır. Bu da ordunun moralini bozmaktadır. Ege-

menlerin askeri olarak güçlenmesi iç olayların bastırılması için iyi bir fırsat olarak görmektedirler. Bunun başında Kürt sorunu geliyor. İkinci olarak TKP/ML'nin başını çektiği sosyal kurtuluş mücadelesi için verilen gerilla savaşı

İkinci cephenin Türkiye'den açılması bütün bu hesapları da içermektedir. İkinci cephenin açılmasını salt Turgut Özal kliğinin güçlenmesi için yapılan bir manevra görmek aldatmaca ve gerçekleri çarpıtmadır. Bu, yuka-

sından başka pek bir şey yok. Bu da Türk egemenleri için önemli bir avantaj. Her jandarmalığın ya da piyonluğun bir bedeli vardır. Bedel çok açık. Irak'a Türkiye'den açılan ikinci cephenin bedelini hiç kuşku yok ki; çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı ödeyecektir Savaş ganimetlerini ise egemenler yiyecektir. Olan yine halklara olacaktır.

Türk egemenleri başta Körfeze sembolik bir güç gönderme düşüncesindeydi. Bu ABD'nin işine gelmedi. Körfez'de zaten yeterince güç vardı. Ama Türkiye'nin emperyalistlere yapacağı en iyi yardım, ikinci bir cephe açmakla olacaktı ve bu da kamuoyundan gizlenerek açılmaya çalışıldıysa da, kısa zamanda ortaya çıktı.

Ortadoğu'nun ikinci bir İsrail'i olma hayali, egemenlerin uzun zamandır düşledikleri bir durumdu.

halkın mücadelesi. Çünkü, egemenler halk hareketleri konusunda diken üstündedirler. Ekonomik ve siyasi durum, kitlelerin sürekli suskun kalmasına müsade etmiyor. Egemen güçler sınıf mücadelesinin gelişeceğinden ve kitlelerin sürekli sokağa döküleceğinden habersiz değildirler.

İç durumun yanında bölgede etkinlik sağlamak ve emperyalizmin bir numaralı uşaklığını üstlenerek, emperyalist sermayenin Türkiye'ye daha hızlı akmasını sağlamak, başta da ABD emperyalizminin uzun yıllardır Ortadoğu jandarmalığına soyunması için Türkiye'ye yapılan baskılar Körfez krizi ile olgunlaşmış oldu. Avrupalı emperyalist efendiler her ne kadar "insan hakları" konusunda "duyarlı" olduklarını arada bir açıklamak zorunda kalsalarda, esas olarak Türkiye'nin bu rolünü yürekten destekliyorlar. Çünkü, emperyalizmin Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için yeni jandarmalar gerekli. İsrail'in Jandarmalığı Arap halkları arasında büyük sorun yaratmaktadır. Ama, Türkiye müslüman olduğu için, İsrail'e duyulan tepki, Türkiye'ye duyulmayacak, böylece emperyalizm kendi çıkarlarını yeni jandarmalarla koruyabilecek. Irak gibi kendini bilmezler o zaman kolay kolay çıkamayacak, çıkışında da dersi verebilecek... Hesap bu. Ortadoğu petroleri emperyalistler için önemli bir candamarı ve sermaye yatağıdır. Buranın tehlikede olması onların uykusunu kaçırıyor.

rıda saydıklarımız içinde okyanusta bir damla oluşturur. Türk egemen sınıfların önemli bir kesimi bu duruma razı olmadan Özal'ın böyle bir savaşın içine atılmaya gücü yetmez. Cumhurbaşkanı olması ve de hükümeti elinde tutması, emperyalistlerin ve içerdeki egemenlerin istemleri dışında hareket edebileceğini göstermez. Zaten bu denli bir halk muhalefetine karşın, Özal kliği hala ayakta duruyorsa, bunun nedeni, emperyalistlerden ve içerdeki patron-ağalardan büyük bir destek almasındandır. Özal bir emir kuludur. Yukarıdan emredilenleri yerine getirmekle görevlidir. Daha doğrusu içerdeki egemen sınıf kliklerinden en güçlülerinin kamuoyu önünde temsilcisi ve sözcüsüdür.

İkinci bir cephenin açılmasının bir nedeni de, Irak'ı çok yönlü kuşatmaktır. Yani bir savaş durumunda Irak'ın güçlerini bölerek kısa zaman içinde teslim almak ve Irak yönetimini çökertmektir. Bu konuda Türk egemensınıflarına ABD tarafından büyük baskılar yapılmıştır. Egemenler ikinci cephe konusunda ilk başta ikircikli bir durumdaydı. Ancak, Avrupalı ve ABD'li emperyalistlerin baskılarıyla ve bazı pazarlıklar sonucu bu cephe açıldı. Gerçi bu pazarlıkların ne olduğu biliniyor. Bunun içinde Kıbrıs'da olabilir. Pazarlığın arkasında Doğu Almanya'dan kalan silahların bir kısmının verilmesinin yanında, ABD ve Almanya'nın yeni ve modern silah paketinin sunulma-

İLERİ UÇTA ÇEVİK KUUVVET YATAĞI TÜRKİYE

ABD ve Avrupalı emperyalistlerin Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için daha 1980 başlarında ortaya atılan ve oluşturulan RDF (Acil Müdahale Birlikleri), bugün Körfez Krizi ile birlikte yeniden göreve başladı. İran Şahı'nın devrilmesiyle gündeme getirilen çevik kuvvet olgusu, bölgedeki emperyalistlerin petrodollarlarını korumak için oluşturuldu. Önceleri bunun için yer aralarken ve Suudi Arabistan'da ve Mısır'da konuşlandırılması düşünülmürken buna ek olarak bugün Türkiye girdi. Ve Türkiye şimdi çevik kuvvet için ileri uçta çevik kuvvetyatağı durumuna getirildi. Geçen Eylül Özel Sayımızda bu konuya değinmiştik. Bugün ise daha önemlisi NATO'ya bağlı çevik kuvvetin bizzat Türkiye'ye getirilmesi kararlaştırılmıştır. Her ne kadar "Irak'ın Türkiye'ye olası bir saldırısı için, NATO'nun Türkiye'nin yanında olduğunu göstermek" gibi gerekçeler ileri sürülse de, işin gerçeği-

nin bu olmadığı biliniyor. NATO'ya bağlı 5 bin kişili hava indirme birliklerinin getirilmesiyle, cephenin açılması ve Türkiye'nin savaşın göbeğinde yer alması böylece daha da kesinleşmiş ve ortada bir tereddütü olanların bile tereddütü kalmamıştır. Türk egemenleri öylesine bir uşaklık ruhu içindedir ki, efendilerinin bir dediğini ikiletmezbirduruma gelmişlerdir.

Bugün çevik kuvvetin gelmesi, kısa sürede gideceği anlamına da gelmiyor. Ayağı alışan emperyalist militarist gücün, Kürt ulusunun mücadelesini de bastırmakta kullanılacağından şüphe etmemek gerekir. Türk ordusuyla ortak operasyonlar yapabileceklerdir.

KÖRFEZ SAVAŞI, UŞAK TÜRK DEVLETİNİ DAHA DA BATAKLIĞA SÜRÜKLEYECEK KANLI SENARYOLARI HALKIN GÜCÜYLE KARŞILAŞACAKTIR!

Egemen sınıflar savaşa girmekle bir taşla bir kaç kuş vurmayı hayal ede dursunlar. Bunlar onların kursağında kalacaktır. Faşist Türk devleti, savaşta dışa yönelik emellerinin yanında içe yönelik emellerinde olduğunu söylemiştik. Bunların başında da Kürt ulusal hareketini bastırmak vardı. Aynı zamanda toplumsal muhalefetin gelişmesi de egemenleri tedirgin etmektedir. Son günlerde işçi grevlerinin artması ve genel grev kararının alınması, egemenlerin uykularını kaçırmaktadır. Ekonomik ve siyasi krizin giderek derinleşmesini "demokrasi" kılıfları ile atlatamayacaklarının bilincinde olduklarından, yeni bir 12 Eylül sürecini başlatmak istiyorlar. Bu da savaş hali ilanıdır. Savaş Hali ilanı ile

tüm grevleri yasaklayacakları gibi, zaten oldukça kısıtlı olan demokratik hakları da tamamen ortadan kaldıracaklar ve savaş ka-

maktadır.

Özal yönetimindeki faşist devlet, savaşa girme hazırlığı ve NATO çevik kuvvetini getirmekle

Irak'a Türkiye'den açılacak ikinci cephenin bedelini hiç kuşku yok ki çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı ödeyecektir.

nunlarını uygulayacaklardır. Böylece "toplumsal huzur" sağlanmış olacak. Yani bütün umutlarını ABD'nin Irak'a saldırmasına ve kendilerinin de bu savaş içinde yer alarak, ülkede savaş hali uygulamak. Ancak, bu onlara yarardan çok zarar getirecektir. Daha derin bir bataklığın içine gömüleceklerini söyleyebiliriz.

Halkımız, yeni bir 12 Eylül koşullarının uygulanmasına sessiz kalmayacaktır. Bunun işaretini başta işçi sınıfı vermiştir. Çünkü, savaşa girdikler izaman ekonomi daha da bataklığa sürükleneceği gibi, halkın yaşam düzeyi iyice düşecek ve sınıf mücadelesinin gelişmesine neden olacaktır. Belki yoğun baskı ve katliamlarla geçici olarak durdurabilseler de, bu uzun sürmeyecektir. Haksız ve emperyalistlerin çıkarı için yapılan bir savaşın getireceği yıkım, kitleleri kamçılacaktır.

Öte yandan devrimci hareketlerin durumu hiçte küçümsenecek gibi değildir. Böyle bir savaş ve savaş hali hükümleri silaha sarılmayanları da silaha sarılmasını getirecektir. Zaten şu anda dağlarda süren bir savaş var. Bir tarafta PKK ve bir tarafta da TKP/ML, değişik amaçlarla da olsa aynı güçler Türk devletine karşı savaş veriyorlar. Ve son aylarda Dersim'de meydana gelen çatışmalar gerilla birliklerinin güçlendiğini de göstermektedir. Türk burjuvazisi büyükşehirlerde de huzurlu olamayacaktır. İşçi sınıfının eylemleri ve ezilen kitlelerin buna destek vermesi, egemenler için en büyük handikap oluştur-

dönüşü olmayan bir yola girmiştir. Muz cumhuriyetlerinin kaderi budur. Efendilerinin yüksek çıkarları uğruna halkları birbirine kırdırmak ve çıkarlarını kan dökerek korumak. Ama, bu tür geriçi ve emperyalist savaşların kitlelere kaybettireceği şeylerin çok olması yanında kazandıracığı şeylerde vardır. Düzene yönelik mücadeleleri artacaktır. Emperyalist tekelilerin çıkarları uğruna savaşa sürüklenen kitleler, acılarının bedellerini çıkarmanın yollarını da mutlaka bulacaklar ve kendi yönetimlerini kurmak için öfkelerini beyaz düzene temellerinden sarsarcasına faşizmin üzerine kusacaklardır.

Körfezde çıkacak bir savaş ne emperyalistlere umdukları gibi bir sessizlik ortamı yaratabilecektir, ne de Türk egemen sınıflarına. Emperyalizm körfezde halkın akan kanlarıyla boğulacak ve daha keskin çelişkileri yaratmakla kalmayacak, halklar arasındaki dayanışmayı da geliştirecektir. Çözumsuzlüğün üstüne çözümsüzlükler ekleyecek, girdiği gibi kolay çıkamayacaktır. Türk egemensınıfları da bundan nasibini alacak ve bataklığın içinden çizmelerini çıkaramayacaktır. Barış havarisi kesilen emperyalist haydutlar ve onun yeminli uşağı Türk egemenleri, kanlı yüzlerini bir ke-re daha Körfez'de gösterecekler. Ama, ezilen kitlelerin, emperyalizmin ve faşizmin çizmelerini bataklıktan çıkarması için bütün güçlerini harcayacaklarından hiç kimsenin şüphesi olmasın!...

Burjuva Feodal Muhalefet ve "Sine-i Millet" Sahtekârlığı

SHP ve DYP son günlerde ANAP'a karşı ortak hareket etme kararı aldı. İnönü ve Demirel iki kere bir araya gelerek, SHP'nin ve DYP'nin 'ortak bildiri'sini yayınladılar? Son olarak 12 Aralık'ta biraraya gelerek ortak bir bildiri çıkardılar. Bildirinin ana konusu "erken genel seçim".

SHP ve DYP Türk komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarının bazı kanatlarının temsilcileri olan partilerdir. ANAP'tan farkları muhalefette olmalarından kaynaklanmaktadır. Ekonomi-politikaları da ANAP'tan farklı değildir. Özde aynıdır. Aynı gözükten yanlar oldukça talidir. Bu faşist partilerin ANAP'a çok kızmalarının nedeni, ANAP'ın çok azbir oyla iktidarı 7 yıldır elinde bulundurmasından kaynaklanıyor. Daha doğrusu, halkın sömürülmesinden aslan payını ANAP ve temsilciliğini

ne kadar sonradan SHP ve DYP, "basın özgürlüğünün kısıtlanmasına ve sürgün cezasına karşıyız" diye açıklama yaptysalarda, kamuoyundan gelen baskılar sonucu bu çıkışları yapmışlardır. Oysa Demirel ve İnönü; "Güney Doğudaki yangını söndürmek için ne lazım geliyorsa yapalım", "yasaysa yasa, silahsa silah" diyenler bunlardı. ANAP'ı PKK hareketini bastıramamakla suçluyorlardı. Kürt halkına daha fazla baskı diye hop oturup hop kalkıyorlardı. "Elini sıkmayacağız" diye yemin ettikleri Özal'ın elini bunun için sıkmadılar mı? Şimdi de kalkıp, "demokrasi"den, "insan haklarından" dem vuyorlar, utanmadan!

SHP ve DYP'nin ANAP'a nazaran daha fazla "demokrasi"den yana gözükmeleri, kendi çıkarları içindir. Bunların "demokrasi", Avrupa düzeyindeki bir "demokrasi" bile değildir.

ANAP ise bunu dahada kendi lehine çevirmiştir. Böylece, bir genel seçim'de % 35 oy alan bir parti, parlamentonun % 65'ni elinde bulundurmaktadır. Bu seçim sistemi ile yarın SHP ve DYP iktidara gelse, seçim sistemini aynen koruyacaklarından şüphe yoktur.

Gelelim bu partililerin, "özgürlükçü ve demokratik" pozlarına. Bu tamamen sahtekarlık ve kitleleri aldatmaktan başka bir şey değildir. Demirel halkımızca malum bir kişidir. İktidarı döneminde kontrgerillayı halka karşı kullanan, SHP çetelerine cinayet işleten, işçilerin grevlerini kırmak için uğraşan faşist bir uşaktır. Halkı, Maraş'ta, Sivas'ta, Çorum'da kırdırtan bu alçaktır. Bu gün kalkmış "demokrasi"den söz etmesi, kitlelerin oy potansiyelini kendi partisine çekmek içindir. İktidara geldiğinde ANAP'tan farklı bir uygulaması olmayacaktır.

SHP, her ne kadar "yeni" gibi gözükse de, bu da geçmişin CHP'sinin aynısıdır. İçindeki Kürt kökenli milletvekillerini partiden atan, işkence ve insan hakları için araştırma yapan kendimillettvekillerini engelleyen ve en son olarak SS kararnameğine açıkta onay veren bu partidir. Avrupa'daki sosyal-demokrat partilerle aynı programa sahip gibg gözükse de, ülkedeki faşizmin varlığı, bu partinin Avrupalı yandaşları gibi uygulamada daha liberal olması sözkonusu değildir. Zaten kendi faşist niteliği bunu engellemektedir. Böyle bir partinin halka vereceği hiçbir şey olamaz. Vereceği tek şeybugünkü politikayı aynen sürdürmesidir. Başka türlü de iktidarda kalmaz zaten. Diğer burjuva partilerine nazaran daha "demokratik" gözükmesi, halkın oy potansiyelini kendi partisine aktarmak içindir. 'Sol' oyların önemli bir kesimini toplamayı da başarıyor. Çünkü, halkın gerçek temsilcilerinin illegal olması v egüçlerini tamamiyle ortaya koyamamaları, 'sol' oyların bir kesiminin buraya akmasına neden oluyor.

SHP ve DYP Türk komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarının bazı kanatlarının temsilcileri olan partilerdir. ANAP'tan farkları muhalefette olmalarından kaynaklanmaktadır.

yaptığı egemen sınıfların bir kanadının almasıdır. Zaten, egemen sınıfların birbiri arasındaki çelişkilerin ana kaynağı budur. Hükümet olan partinin temsil ettiği sömürücü kesimin, halkın sömürülmesinden daha fazla payı almasından kaynaklanıyor. Yoksa, temel politikalarında fazla bir farklılık olduğundan değil.

Bu partiler, halka karşı her zaman birlik olmuşlardır. Örneğin, geçen Nisan ayında SS Karamameleri bu halk düşmanı üç partinin ortak 'mutabakat'ları sonucu çıkmıştır. Her

Bu burjuva-feodal partilerin istediği, sömürüden kendilerine de yeterince pay verilmesi ve esası ise, çok az bir oyla hükümet olan bir partinin hükümette olmasına karşı çıkmalarıdır. Çünkü, ANAP'ın oy oranı oldukça düşmüştür. Halkın % 80'ninden fazlası ANAP'a karşıdır. Buna rağmen hükümette olması, yürürlükteki faşist seçim yasalarının olmasından ileri geliyor. Normal bir burjuva demokrasisinin uygulandığı ülkeler de böyle bir seçim sistemi yoktur. Bu sistemi 12 Eylülcüler getirmiş,

İnönü'nün Zonguldak maden işçilerinin yanında gövde gösterisi yapması ise tam bir aldatmacadır. Bugün SHP'ye bağlı belediyelerde bir sürü işçi işten atılıyor. Bir kısmının ücretleri zamanında verilmiyor. Bir kısım işçiler de memur yapılmaya çalışılıyor. Ve aylarca çalışan işçiler kadroya alınmayarak, sürekli atma tehdidi altında tutuluyor. Buna SHP hiç ses çıkarmıyor. Hatta bir çok belediyede (bizzat Ankara ve İstanbul'da) devrimci-demokratlar işten çıkarılarak yerine faşistler alınıyor. İnönü, bir taraftan belediyede çalışan işçilerin tehdit edilmesine ses çıkarmazken, öbür yanda madencilerin yanında gibi gözükmeye çalışması, onların eylemini gerçekten desteklediğinden değil, işçilerin haklı mücadelesini kendi partisini ANAP'a karşı güçlendirmek için kullanmak istemesinden kaynaklanmaktadır.

Yarın, yanlışlıkla hükümet olduklarında ücretlerin arttırılmasını isteyen işçilere şunları söyleyeceklerdir: "Enkaz devraldık. Biraz daha dişinizi sıkın". Fakat, patronlara dişlerini sıkmalarını söylemeyeceklerdir.

SHP ve DYP'nin savaşa karşı görüşmeleri, gerçekten emperyalistlerin talan savaşına karşı çıktıklarından değildir. ABD'nin karar alma organı gibi hareket eden BM'lerin ka-

yine bu halk düşmanlarıdır.

ÇÖZÜM: BURJUVA PARTİLERİNİN KATILACAĞI BİR ERKEN GENEL SEÇİM DEĞİL, PROLETARYA PARTİSİ ÖNDERLİĞİNDE FAŞİST DÜZENİN YERLE BİR EDİLEREK, YERİNE DEMOKRATİK HALK İKTİDARININ KURULMASIDIR.

SHP ve DYP, egemen sınıf ekonomisinin içinde bulunduğu bunalımın bilincindedirler. Böyle giderse kitlelerin mücadelesinin daha da gelişeceğinden korkmaktadırlar. Çünkü kitlesel hareketler geliştiği zaman, ezilen yığınlar SHP ve DYP'yi de çiğneyip geçeceklerdir. Bunun önüne geçmek için, bugün sık sık "yoksulluk" edebiyatı ve "demokrasiden" söz ediyorlar. ANAP'a akıl veriyorlar. 'Bu gidişle ezilenleri ayağa kaldıracaksınız. ondan sonra bu hareketi ezmeniz zor olur' diye uyarıyorlar. Ülkeyi bunalımdan kurtarmanın yolu olarak "erken genel seçim" diyorlar.

Ekonomik ve siyasi bunalımın derinleştiği ülkede, egemensizliklerin bir kanadı "erken genel seçim" derken, hükümetteki kanadı ise, bunalıma çare olarak "savaş"a girmeyi görüyorlar. Birincisi yumuşak inişle bu-

edecektir. Demokratik hak ve özgürlüklerin gaspı devam edecektir. TC.'nin kurulduğu günden beri değişen burjuva partileri olmuştur. Ama, halk üzerindeki baskı ve sömürü devam etmiştir. Özellikle Kürt ulusu üzerindeki baskı ve katliamlar daha da artmıştır. Kürt ulusu yok sayılmış ve soykırım politikası izlenmiştir. SHP ve DYP'de Kürt ulusu üzerindeki baskı ve sömürü devam etmiştir. Özellikle Kürt ulusu üzerindeki baskı ve katliamlar daha da artmıştır. Kürt ulusu yok sayılmış ve soykırım politikası izlenmiştir. SHP ve DYP'de Kürt ulusu üzerindeki baskıların ayne sürmesinden yanadır. Hatta bu konuda ANAP'ı eleştirerek, ANAP'ı az baskı yapmakla suçlamaktadırlar.

Erken genel seçim, halkımız için yeni bir şey getirmeyeceğini belirttik. Halkımız bunu yıllardır kendi pratiğinden de bilmektedir. Özal gider Demirel gelir, Demirel gider İnönü gelir. Ama ezilen hep halkımız olur. Halkımız iktidarı almadığı sürece de egemensizliklerin seçim oyunlarıyla halkı ezme politikası devam edecektir. Bazı dönemler ise, seçimlerle halkın mücadelesini durduramazlarsa, askeri cuntalara başı başa getiriyorlar. Şimdi bunu savaş hali uygulamasını getirecek yapmaya çalışıyorlar.

"Sine-i millet" ya da "erken genel seçim" palavraları halkın mücadelesini pasifize ederek muhalefetteki burjuva partilerinin kuyruğuna takmak içindir. Halkın gerçek kurtuluşu ancak ve ancak, proletarya partisi önderliğinde Demokratik Halk İktidarı ile olabilir. Halk, burjuva hükümetlerini, partilerini ve onların cansiperane savundukları devleti yıkıp yerine kendi iktidarlarını kurdukları zaman, sömürü ve baskı kalkacaktır. Kürt ulusu da, o zaman, kendi kaderini özgürce tayin edecektir. Ve Kürt ulusu üzerindeki her türlü tahakküm kalkacak, halklar kardeş olacaktır.

Halkımız, egemen sınıfların temsilcisi bütün partilere karşı meydanlara dökülerek cevap vermelidir. ANAP hükümetine karşı mücadele yükseltilmeli, ama öbür yandan SHP ve DYP gibi, ANAP'tan özünde farklı olmayan partilerin kuyruğuna takılmayı öğütleyen gerici propaganda ve anlayışlara karşı da mücadele etmelidir.

Halkımız, kendi iktidarını kurmak için mücadelesini sürdürecektir.

"Sine-i millet" ya da "erken genel seçim" palavraları halkın mücadelesini pasifize ederek muhalefetteki burjuva partilerinin kuyruğuna takmak içindir.

rarlarına "uyulmasını" söylüyorlar. BM'nin kararları ise savaştan yanadır. Irak'ın Kuveyt'ten çıkarılması için "asker" kullanma kararı almıştır. Bu karara karşı çıkılmadan, "savaşa hayır" demek, kitleleri kandırmaktır. Gerçek yüzlerini gizlemektedir. ABD emperyalizmine karşı çıkmadan, "savaşa hayır" demek sahtekarlıktır. Halkımızın büyük bir çoğunluğunun savaşa karşı olması, bu partileri de bu yola itmiştir. Ama Irak'tan gelen petrol boru hatının kapatılmasından tüm BM'lerin askeri ve ekonomik tüm ablukalarının uygulanmasına kadar "desteklenmesini" söyleyenler

nalıma çare ararken, ikincisi, yani ANAP kanadı daha sert inişle bunalıma çare arıyorlar. Proletarya her iki seçeneği de reddediyor. Halkımızın refahı ve özgürlüğünün sağlanmasının yolu, ne erken seçimdir, ne de ABD'nin ve petrol zengini Arap şeyhlerinin çıkarları için savaşa girmektir. Proletarya ve halkımız, devrim diyor. Çünkü, hangi burjuva partisi iktidara gelirse gelsin, halkımızın kaderini ve yaşamında bir değişiklik olmayacaktır. Yeni iktidara komprador burjuvazi ve toprak ağalarının temsilcileri gelecek ve halkımızı ezmeye ve sömürmeye devam

FAŞİZMİN UMUDU:

"SAVAŞ", "SAVAŞ HALİ" VE "SAVAŞ EKONOMİSİ"

Celal YILMAZ

Emperyalizme uşaklıkta diğer uşaklara parmak ısırtıracak denli çanak yalayıcısı olan Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağaları, içine düştükleri ekonomik ve siyasi bunalımı savaş hali ile çözmeye hazırlanıyorlar. Ülke ekonomisindeki çıkmaz, kitlelerin artan mücadelesi egemenleri köşeye sıkıştırmıştır. Özellikle işçi sınıfının ve diğer emekçilerin artan mücadelesi, egemenleri derinden sarsmakta ve yeni bir on yıl daha kitleleri karanlığın içine gömmeye çalışmaktadır. Bunun içinde emperyalist tekellerin çıkarlarını Ortadoğu'da korumak için birinci dereceden jandarmalık görevini üstlenmişlerdir. Jandarmalığın karşısında emperyalistlerden alacağı kredi yada kısmen hibe yardımlarla ekonomiyi düzlüğe çıkarmayı hesaplarırken, öbüryandan yeni bir askeri cunta döneminin peşindedir. Bu kez 5 generalin yönetiminde bir cunta değil, bizzat sivil görünümde savaş hali ilan ederek bu süreci başlatmaya hazırlanıyorlar.

SAVAŞ EKONOMİSİ HALKI AÇLIĞA MAHKUM EDİYOR

Patron-ağa devleti, halkımızı soymakta sınır tanımıyor. Körfez krizinin arkasına gizlenerek en insafsız sömürüyü kitlelere sunuyor. Körfez krizi olmasa da bu sömürü çarkı aynen devam edecektir. Körfez krizi ile birlikte savaş ekonomisi uygulamaya sokuldu. Kriz koşulları ve emperyalizme uşaklığın getirdiği ek yükler, çok insafsız ve katmerli sömürler için bir vesile yapıldı.

Irak'a uygulanan ambargoya büyük bir gayretkeşlikle katılan uşaklar, bundan gelen maddi zarar-

ları ve savaş hazırlığının getirdiği mali yükleri bir ölçüde emperyalist hükümetlerin, uluslararası finans kurumlarının ve körfez'deki petrol şeyhlerinin telafi etmesini istediler. Ama iş kesenin ağzını açmaya gelince, emperyalist finans kurumları ve devletleri ağır aksak davranmaya ve işi yokuşa sürmeye başladılar. Özal'ın krizin daha başında ağzı sulanarak iştahlı iştahlı anlattığı krediler nerdeyse altı ayı geçti hala gelmedi. Geleceği de yok gibi. Emperyalist burjuvazi o kadar enayi değil. Karşılarında elpence divana duran, uşaklık yarışını kimseye kaptırmak istemeyen bir devlete elbette kendi çıkarları doğrultusunda krediler verecektir.

ABD, krizden en büyük zarar gören Mısır, Ürdün ve Türkiye'ye tatminkar yardımların yapılacağını söyleye dursun, batı müttefikleri ve zengin Arap uşaklarından daha çok kendisine yardım sağlıyor. 'Ben hepimizin çıkarları için bu kadar askeri harcama yapıyorum'diyerek, milyonlarca dolar ödeme yapıyor. Son açıklamalara göre, Batı müttefiklerinden ABD'ye sağlanan yardım dokuz milyar dolar. Türk egemen sınıflarının sözcüsü Özal ise, gelene gidene avuç açıyor, borç bulmak için kapı kapı dolaşıyor. Ama, istediğini bulamadı. Kısmen Almanya ve Japonya'da belli bir miktarda kredi bulabildi. Yani, ABD'nin ve zengin petrol şeyhlerinin verdiği 'hibe' sözü şimdilik lafta duruyor. Kuveyt emiri ise, 'Kuveyt'imi alın gerisini merak etmeyin' diyor, ama, bakalım sözünde duracak mı? ABD'ye karşı kuşkusuz sözünde durur da Türkiye gibi efendi uşaklarına ne yapar orası pek belli değil.

Türk egemen sınıfları, Körfez krizini bahane ederek uyguladığı

yüksek vergi ve yeni yeni zamlarla halkın yaşam seviyesini son altı ayda daha da düşürdü. Yeni vergi kanunları getirildi. Ama yine halkın boğazına sarıldılar. Başka kime sarılacaklar ki? ABD'de petrolün litresi 900 liradan satılırken, Türkiye'de 2700 TL civarında satılır oldu. Gazetelerin yazdığına göre petrol fiyatlarını en yüksek düzeyde yansıtan ülke Türkiye. Petrole zam geldiği zaman direkt diğer tüm mamüllere de otomatikman zam geliyor.

Fiyat artışlarının yarattığı soygunu yetersiz bulan halk düşmanı devlet, KDV oranlarına aşamalı zam getirdi. Temel gıda maddelerinin % 3 olan KDV oranı, ilk elden % 5'e çıkarıldı. 1991 yılının Haziran ayında % 8 olacak. İhraç mallarının KDV oranlarında ise hiç artış yok. Yine % 10 oranında kaldı. Çünkü tüketim maddelerinde % 15 olan KDV oranı % 20 yapılırken, gelecek yıl için ek bir artış görülüyor. Böylece yoksul halkın ödediği KDV oranları bir yılda % 270 arttırılmış oluyor. İlginc tarafı sömürücü sınıfların daha lüks yaşam için ödedikleri KDV oranı ise sadece % 35 zam görmüş oluyor. Bütçe açıklarını azaltma konusunda sermaye ve rantiyeye kesiminin gelir vergilerini arttırmayı düşünmeyen faşist devlet, dar gelirli emekçilere yüklenirken yükleniyor. Krizle gelen yüksek fiyat artışlarına karşılık, ücretlilere ise % 15 telafi ücretini layık görüyor.

Bu kadar alçaklık yapılırken Özal ve bakanlar; 'ekonomimiz dayanıklıdır', 'krizi atlatacak güçteyiz', 'bu yılın enflasyon oranı % 45'i geçmeyecek' gibi soytarıca laflar etmekten geri durmuyorlar. Oysa, resmi istatistikler bile enflasyonun % 60'ları geçtiğini gösteriyor. Gerçek rakamların ise bunun çok üstün-

de olduğu burjuva ekonomistleri tarafından ifade ediliyor.

Ama, başta Zonguldak maden işçileri olmak üzere diğer emekçilerin istemleri ise sürekli geri çevriliyor. Üstelik tehditlerle, "kapatırız ocakları, kalırsınız ortada" diyerek. 50 bine yakın işçini çalıştığı bir işyerini kapatmak kolay olamaz. Özellikle kömür ocaklarından bir milyona yakın insanın geçimini sağladığı bir yerin kapatılmasını kimse göze alamaz. 'Kapatırız' tehditten ve işçileri düşük ücret köleliğine razı etmeyi amaçlamaktan başka bir şey değildir.

SINIFLAR ARASINDAKİ EKONOMİK DENGESİZLİK GİDEREK BÜYÜYOR

12 Eylül'den bu yana sınıflar arasındaki ekonomik dengesizlik tam bir uçurum noktasına gelmiştir. Burjuva sınıfı ulusal gelirin aslan payını alırken, yoksul emekçi kesimin her geçen gün ulusal gelirden aldığı pay düşüyor. Bu; izlenen ekonomik-politikanın sonucudur. Burjuvazi, "durumumuz iyi" derken,

işçi maliyetini hesaplarken, işçiden kesilen vergiyi hiç hesaplamıyor. Türkiye'deki işçi ücretlerini Avrupalı işçilerle kıyaslarken, oralandaki enflasyon ile Türkiye'deki enflasyon arasındaki uçurumu unutuyor. Oysa işçiden % 40'lara yakın bir kesinti yapılmaktadır. Avrupa ülkelerinde ise bu oran daha düşüktür. Özal ise, "ekonominin gelişmişliğinden" dem vurarak şişinerek "övnürken" gerçekleri yansıtmamaktadır. Zaten hiç bir zamanda gerçekleri yansıtmadı. İşçileri vahşice sömürmeye devam ettiler. Bugün insanlara açlıktan zehirli mantar yedirten bir ekonomiyi ne hakla savunabiliyorlar. Bu düpedüz soytarlık ve alçaklıktır. Halkı açlığa mahkum eden bir ekonominin iyi yanı olamaz. Serbest piyasa dedikleri ekonominin halka getirdiği tek refah, vitrinlerde görüpte almadıkları lüks malların dışında bir şey yoktur.

Büyük şehirlerde yaşayan emekçiler tam bir sefalet içindedir. Şehirlerin göbeklerinde yükselen gökdelenler ne yazık ki, gökdelenlerin etrafına saçılmış binlerce gecekondu-larda yoksulluk pençesinde kıvranan

aldıkları ücretler onları bu hale getirmiştir.

Körfez krizi öncesi ekonominin durumu bu iken, savaşa girildiği takdirde ekonominin durumu ise, bugünkü durumu birkaç defa katlayacak, emekçileri daha da yoksullaştıracaktır. Daha bugünden savaş ekonomisi uygulamaya konmuştur. Bu nedenle de, işçilerin ücret talepleri "çok yüksek" bulunarak tehdit üstüne tehdit yağdırılmaktadır.

Köylülerin durumu ise, şehirde yaşayan yoksul emekçi kesimden pek parlak değildir. Elindeki tarlayı bile ekemez duruma gelen köylüler, şehirlere göç etmektedir. Şehirlere göçün esas nedeni salt sanayileşmeye dayandırmak bir yanılgıdır. Bugün şehirlerde yaşayan büyük bir kesim gündelikçidir. Bir gün iş bulup bir kaç gün boş gezmektedir. Köylüler yoksulluktan göçmektedir. Tarımın modernize olmasından köyünü terk etmektedir. Çünkü, aldığı ürün tarlayı süren traktörün parasını bile zor çıkarmakta. Köylü, "bir iş bulurum" diyerek şehire gelmekte, ne yazık ki, umduğunu bulamayıp, daha da yoksullaşmakta ve perişan olmaktadır.

Hane Halkı

Toplam Gelirden aldığı pay

Birinci yüzde yirmilik nüfus	% 5.24
İkinci yüzde yirmilik nüfus	% 9.61
Üçüncü yüzde yirmilik nüfus	% 14.06
Dördüncü yüzde yirmilik nüfus	% 21.15
Beşinci yüzde yirmilik nüfus	% 49.94

(1987 DİE)

kendi durumunu dile getiriyor. Halkın durumu ise tam bir içler acısı. İşte istatistiki bir kaç örnek:

1987'de durum bu denli uçurumda iken, 1989 Ağustos'unda bu uçurum daha da büyümüştür. En alt gelir alan bölüm % 4'e düşerken, en üst sınıfın ulusal gelirden aldığı pay daha da büyümüş ve % 55'i geçmiştir. Bunlar resmi rakam. Aslında bu istatistikler gerçek durumu yansıtmamakta. En üst sınıfın ulusal gelirden aldığı pay % 60'ları geçmektedir. Kısacası Türkiye'de on milyona yakın bir azınlık güruh zevk sefa içinde yaşarken, 30 milyonu aşkın insan da yoksulluk içinde debelenmektedir. Geriye kalan orta kesim ise, orta halli bir yaşam sürüyor.

Faşist devletin büyük patronlarından Sabancı Milliyet gazetesinde

insanların öfkelerini bastırmaya yetmiyor. Birkaç milyon insan neonlu ışıkların altında yürürken, milyonlarca emekçi çamurlar içinde yaşamlarını sürdürmeye çalışıyor. Gerçekler bu denli ortada iken, "ekonomimiz iyidir" demek sahtekarlık oluyor mu?

"Açız" diyen, FAO'dan gıda yardımı isteyen memurları hapse tukturan bir ekonomi, İstanbul Sarıyer gecekondularında yaşayan yoksul ve işsiz halka zehirli mantar yedirterek 25'i aşkın yoksul insanın katliamına neden olan bir ekonominin adı savaş ekonomisidir. Ve bu insanlar "yemeyipte ne yapacağız" diyorlar. Öyle ki, şehirlerde yaşayan yoksul emekçilerin bir çoğu yol parasından tasarruf edebilmek için, işlerine saatlerce yürüyerek gidiyor. Çünkü,

İŞÇİ HAREKETİNİ VE TOPLUMSAL MUHALEFETİ "SAVAŞ HALİ" İLE BASTIRMAYI PLANLAYAN EGEMENLER, 12 EYLÜL'Ü AYNEN DEVAM ETTİRMEK İSTİYORLAR!

Ekonomide savaş hali'ni krizin başından beri uygulayan devlet, şimdide 'savaş halini' yürürlüğe sokuyor, işçilerin genel grevini tehdit etmeye başladı. "Her türlü hukuki önlem" alacaklarından söz ediyorlar. Yani, askeri ve polisiye yöntemlerle önleyeceklerini "ima" ediyorlar.

Egemenlerin şu anda en büyük sıkıntısı işçi hareketidir. İşçi hareketini bastırmak için savaş hali ve dolayısıyla da savaşa umut bağlamışlardır. Zaten Polis'te savaş haline hazırlanıyor. Daha şimdiden tedbirler alınmış ve kasırganın nasıl estirileceğinin hesapları yapılmıştır. Basında çıkan haberlere göre, İstanbul'u "düzlemeye" gelen Mehmet Ağar'da Ocak ayını bekliyormuş. Bunlar, savaş halinin habercisidir. Böylece yeni bir on yıl daha kazanacak egemenler. 12 Eylül bitmeden yeni bir

12 Eylül'ü başlatmanın hummalı hazırlıkları içindeler.

Zonguldak maden emekçilerinin başlattığı grev, işçi sınıfına ve toplumun ezilen kesimlerine büyük bir cesaret ve moral verdi. İşçi sınıfının başına bela olan Türk-İş yöneticilerini de genel grev kararı almaya zorladı. Maden ocaklarının kara yüzlü insanları, kendilerini tehdit eden faşist devlete iyi bir şamar vurmakla kalmadığı gibi, diğer emekçileri de harekete geçirdi. İşçiler şimdi on yıllık kayıplarını istiyorlar. Faşist Özal patronların bir numaralı sözcüsü olarak, "vermeyiz" diyerek devletin borazanı TRT'de her akşam boy gösteriyor. Hükümet'de aynı telden çalıyor. İşçilere tehdit üstüne tehdit yağıdırılıyor. "Milli menfaatler" düşünülmesi gerekiyormuş! Kimin menfaatleri? Patronların. Sabancı Milliyet gazetesinde "ders" veriyor. Her grev döneminde yaptığı gibi yine işçilere yükleniyor. "Akıllı bir iş adamı pozunda". Akıllı olmasına akıllı, ama aklı kendi cebi diğer patronlar için çalışıyor. İşçileri "nasıl sömürebiliriz?", "bu ücretlerle nasıl suskun tutabiliriz?" diye. Sendika ağalarının marifetiyle de "pazarlıkta kurbanlık koyun" olan işçiler oluyor, Sabancı ve onun gibi işçi düşmanları değil.

Patronların Çankaya'daki sözcülerinden tutunda en alttaki sözcülerine kadar hepsi işçi hareketi karşısında tek yumruk oldular. "Gidişat kötü" diyorlar. "Yine grevler başlamış", "80 öncesine dönülmüş" vs. vs. Ama hiç biri çıkıpta 300-500 bin liraya geçinilir mi? diye sormuyor. Faşist 82 Anayasasının getirdiği yasalarla demokrasi mi olur? Demokratik hak ve özgürlüklerimiz nerede? diye soruyor işçiler. Ve işçi sınıfı Körfez'de petrol şeyhleri ve emperyalist tekellerin tatlı karları için ölmek istemiyoruz da diyorlar.

Devletin, işçilere "suskun durun". 'Aksi taktirde her türlü tedbiri alacağız' demesi, işçi sınıfına karşı saldırganlığını olanca vahşetiyle ortaya sermesi açısından hiçte kötü olmamıştır. İşçiler karşılarında direk devleti ve onun kolluk güçlerini bulmuşlardır. "Devlet baba" imajının iç yüzünü kavramalarına hizmet etmiştir. Ve işçi sınıfı, devletin cansiperane sarıldığı savaş ve savaş hali faşizmine karşı mücadele etmeden, hiç bir haklarını alamayacakla-

rını da görmüşlerdir. Zaten bugün öne çıkan sorun da budur. *Emperyalist ve gerici savaşa karşı çıkılmadan, savaş hali faşizmi uygulamalarına karşı çıkılmadan ya da bunları engellemeden, hiç bir demokratik hak ve özgürlüğün alınamayacağı gibi, ekonomik hakla da alınamayacaktır. Sorun, ekonomikten çok demokratik. Devletin faşist yüzünün açığa çıkarılıp tüm anti-demokratik uygulamalarına, öncelikle mücadele verilmelidir.*

İşçi hareketinin geliştiği şu günlerde, işçilerin ve emekçilerin en büyük kaybı savaş hali hükümlerinin yürürlüğe sokulmasıyla olacaktır. Bu kez, kitleler üzerinde 12 Eylül faşizminden daha saldırgan ve vahşi bir terör estirilecek. Özal kliğinin ve onun efendileri olan patronların beklediği de budur. Bu nedenle işçilerin istedikleri ücretleri çok aşırı bularak, toplu sözleşmelerin grevle sonuçlanmasına şimdilik göz yumuyorlar. Onlar da biliyor ki, Türk ekonomisi bu grevleri kaldıramaz. Bunu, savaş hali faşizmiyle işçilerden çıkarmayı planlıyorlar.

KÜRT HALKI, "SAVAŞ" VE "SAVAŞ HALİYLE" KIYIMA UGRATILMAK İSTENİYOR.

Silahlı Kürt ulusal hareketinin başlamasıyla, Kürt ulusu üzerinde var olan baskılar daha da arttı. Son yıllarda ise bu baskıların boyutu arttı ve yer yer katliamlara dönüştürüldü. Kürt köylüleri zorla göçe zorlandı. Göç etmek istemeyenler ve direnenlerin tarlaları ve evleri yakıldı. Hayvanları öldürüldü. Korucu olmayanlar işkencelerden geçirildi. İnsanlara sorgusuz sualsiz karakollar da dayak atıldı ve hala bu uygulamalar vahşi bir şekilde sürüyor. Kürt köylüsünün ve halkının yiyecekleri karneye bağlandı. Köyden köye gidişler dahi izine bağlı. Karakol komutanından izin almadan kimse bir başka yere gidemiyor. Ve utanmadan, faşist devletin sözcüleri "ülkemizde demokrasi" var diyebiliyorlar.

Kürt halkı yıllardır savaş hali uygulamalarıyla yüzyüze. Olağanüstü Hal Uygulaması Kürt halkı için savaş halinden beter duruma getirilmiştir. Özel vali, özel askeri birlikler, özel olarak yetiştirilmiş Latin Amerika'daki ölüm mangalarının

görevini yerine getiren Kontrgerilla birlikleri ve özel savaş uygulamaları Kürt halkını sindirmek için katliamlar yapmaktadır. Türk egemenleri Irak'a saldırdıkları zaman Kürt halkı iki ateş arasında kalacak ve tam bir soykırıma tabi tutulacaktır. Egemenler, böylece, Kürt ulusal mücadelesinin de "belini kırmak" amacındadır.

FAŞİST TÜRK DEVLETİNİN HALKIMIZI SAVAŞA ŞÜREK KATLETMESİNİ ÖNLEMELİK İÇİN MEYDANLARA, GENEL GREVE, BOYKOTA, KEPENK VE KONTAK KAPATMAYA!

Savaş hali ya da onun yerine geçecek olağanüstü hal uygulamaları, başta devrimci ve komünistler olmak üzere, tüm emekçiler üzerinde terör estirmek için getirilecektir. Bu nedenle görevimiz, öncelikle emperyalist ve gerici savaşa, savaş ekonomisine ve savaş hali uygulamalarına karşı mücadele etmektir.

Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının sözcüsü emperyalizmin sadık uşağı Özal kliğini durdurmanın yolu; burjuva muhalefetin "Sine-i Millet" oyalamalarıyla olamaz. Onlar her ne kadar savaşa karşı gibi gözükselerde, halka uygulanan baskıları destekliyorlar. Bugün muhalefette oldukları için işçilerden yana gözüküyorlar. Yarın iktidara geldiklerinde Özal'ın ekonomi-politikasını devam ettireceklerinden kimsenin şüphesi olmasın.

Kendine demokratım diyen herkesin görevi faşizmin bu uygulamalarına karşı isyan bayrağını kaldırmak olmalıdır. Bunun en iyi yolu sürekli meydanlara yürümek ve düzenin tüm anti-demokratik uygulamalarına karşı mücadele etmektir. İşçi sınıfımızın bugünkü mücadelesiyle bütün emekçiler, aydınlar, öğrenciler, köylüler, memurlar, Kürt halkı birleşmeli ve faşist devletin zulmüne baş kaldırmalıdır. İnsanca yaşamak istiyorsak mücadele etmek zorundayız. Faşist devletin zulüm ve sömürü düzeni yıkılmadan kurtuluşumuz gerçekleştiremeyecektir. Daha bugünden bunun karşısına dikilmeli ve proleter devrimci hareketle birleştirilmelidir. Dağlardaki tüfek sesleri ve şehirlerde kitlesel direnişler, burjuvaziye verilecek en iyi cevap olacaktır.

TÜM BELEDİYE MEMURLARINA;

Arkadaşlar, bilindiği gibi belediye memurları olarak sürdürdüğümüz Grevli Toplu Sözleşmeli Sendika Mücadelemiz % 25 sadaka zammına karşı yükselttiğimiz eylemlerle önemli bir boyut kazanmıştı. İlk dönemler az sayıda arkadaşımız sırtında olan sendikal mücadelemiz hergün biraz daha kitleselleşmeye doğru giderken NASIL BİR SENDİKA? sorusunu da cevaplak üzere bizlere yöneltiyordu. NASIL BİR SENDİKA sorusuna verilen cevap bizbelediye memurlarını objektif olarak karşı karşıya getiriyordu. Bu bizlerin art niyetinden kaynaklanmıyordu. Alabildiğine doğal bir ayırım ve ayıklama sürecinin başlangıcıydı. Bundandır ki kimseyi şaşırtmamalıydı. Nitekim şaşırtmadı da. Yaşanan farklılık ve ayıklama sürecinin temel nedeni, sınıf ve kitle sendikacılığını kendine ilke edinmişlerle "sendika olsunda nasıl olursa olsun" mantığındaki icazetli tabela sendikacılığını savunanlar arasındaki ilkesel düzeydeki anlayış farkı, baştan beri tüm devrimci demokrat memurlar tarafından bilinmesine rağmen hiç bir zaman yapay ayrılıklar savunulmadı ve basvurulmadı. Çünkü bugünkü tarihsel süreç bize sendikal mücadeleden yana tüm güçleri bir araya getirme ve birlikte hareket etme görevi veriyor. Kendiliğinden yaşanan bu süreçte tüm belediye memurlarıyla birlikte Grevli Toplu Sözleşmeli sendika mücadelesini ön plana çıkarma esas amacımızdı. Ancak bu hiçbir zaman; reformist ve mücadeleyi egemen sınıflara peşkeş çekmeye çalışan icazetli anlayışlarla olduğu gibi "sol Sektör" anlayışlara karşı mücadele etmeyeceğimiz anlamına gelmez. Bu gerekli ve zorunludur Sınıf mücadelesinin bir parçası olan memur örgütlülüğünde sınıfın çıkarını ön planda tutmak ve bundan taviz vermemek bizim temel ilkelerimizden biridir. Bundandır ki biz; her türlü sınıf düşmanı anlayışla bıkmandan usanmadan mücadele etmeye kararlıyız. Sınıf ve kitle sendikacılığında önümüzü karartmaya çalışan, kitlenin doğru ve sınıfsal yönelimini reformizmle boğarak sömürücü düzenin yedeğine sokmaya çalışan icazetli anlayışlara olduğu gibi; dar

grupçu, sekte, benmerkezci anlayışların memur mücadelesini parçalamasına ve kitleden soyutlamasına izin vermeyeceğiz.

Memur arkadaşlar; emperyalizme bağımlı hale getirilen ülkemizde tüm ekonomik-siyasi kararların bağımlılık statüsünün bir ürünü olduğunu hepimiz biliyoruz. 10 yıldır uygulanan 24 Ocak kararları ve onun faşist diktatörlüğü ülkemiz emekçilerini tam anlamıyla cendereye sokmuştur. Baskılar, işkenceler, katliamlar, keyfi uygulamaların bini bir para. En ufak demokratik talepler karşısında bile tahammül edemeyen 12 Eylül'ün devamcıları Özal ve Şürekası bugün, "demokrasi" nutukları atmaktadır. Ancak attığı nutuklara kendisi bile inanmamaktadır. Hele Irak'ın körfezde Kuveyt'i işgaliyle başlayan Körfez krizi Özal'ın arayışta bulamadığı bir durumdur. Bir yanı sıra efendilerine ne kadar sadık bir uşak olduğunu göstererek ve bu uşaklığını içpolitikada kendisi için bir avantaj sayarak övünecek, diğer yanı sıra da ülkede var olan ve her gün daha da boyutlanan toplumsal muhalefeti vahşiçe bastırarak kendine göre "İstikrar" sağlayacak. Savaş Hali ilanıyla birlikte tüm demokratik-kurum vekuruluşlar kapatılacak veya işlevsiz bırakılacak. Doğu ve güneydoğu da Kürt hareketini toplu katliamlarla ortadan kaldırmak için savaş hali faşizmi tamda Özal'a göre bir durumdur. Son zamanlarda da ülke genelinde uygu-

lamayı düşündükleri olağan üstü hal var. Bu da yine toplumsal muhalefete karşı düşünülmektedir. Özellikle de sömürü ve zulüm düzenlerini tehdit eden hareketlere karşı tam anlamıyla bir seferberlik başlatmış ve sürdürmektedir.

Arkadaşlar; en küçük ekonomik-demokratik hak talebinin kanla bastırıldığı bir ülkede yaşıyoruz. Bunu hiçbir zaman unutmayalım. Bundandır ki egemenler kendi düzenlerine yönelecek ve onu tehdit edecek bir oluşuma veya harekete izin vermeyeceklerdir. Bu, gün gibi açık bir durumdur. Egemenlerden hak almanın yolu, tabanın örgütlü gücünü doğru zaman ve zeminlerde kitlesel olarak harekete geçirmekle mümkündür. Aksi durumda bugün sürdürdüğümüz grevli toplu sözleşmeli sendika hakkını elde etmek mümkün değildir. "Hak verilmez alınır" ilkesine bugün daha fazla sarılmaktayız. Bu bizim bir takım yasal boşlukları zorlamaya çağımız ve bunları kullanmayacağımız anlamına gelmez. Ancak esas olarak bizler, tabandan yarattığımız örgütlü gücümüze ve militan mücadelemize dayanmak ve güvenmek zorundayız. Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkımızı egemenlerin kısa vadede vermeyecekleri açıktır. Çok zorlandıklarında ise bizim icazetli tabela sendikacılarımızı ön plana çıkaracak ve onları bize karşı kullanacakları da açıktır. İcazetçilerimizde bugün onun peşindeler. Egemenlerin

Devrimci-Demokrat Kamuoyuna Bayram Türkmen

Fatsa Sakargeniş doğumlu. 12 Eylül 1980'de tutuklanıp, sırasıyla Fatsa Et-Balık işkence merkezi, Perşembe gözetim evi, Efinli Cezaevi, Amasya Cezaevi ve Erzincan Cezaevinde toplam 8 yıl tutuklu kaldı. Gerek Fatsa Et Balık işkencehanesinde, gerekse diğer cezaevlerinde yapılan ağır işkence ve insanlık dışı uygulamalar sonucu iki böbreği de çalışmaz hale gelmiştir. Şu aralar gördüğü tedavi haftada 2 kez diyaliz makinesine bağ-

lanmakla sınırlıdır. Daha kesin bir çözüm için Böbrek Nakli gerekmektedir. Ancak ekonomik gücü buna el vermiyor. Bundan ötürü bir yardımlaşma ve dayanışma kampanyası başlatılmıştır.

Tüm devrimci-demokrat ve duyarlı insanları Bayram Türkmen'e sahip çıkmaya ve kampanyaya katılmaya çağırıyoruz.

Fatsa İş Bankası Şubesi
Hesap No:

toplumsal baskıya daha fazla dayanamaları sonucu vermek zorunda kalacakları Tabelayı hemen kapmanın sabırsızlığını yaşayanları hepimiz biliyor ve görüyoruz. Buna izin vermeyeceğiz.

Arkadaşlar, baştan beri Grevli toplu sözleşmeli sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını tüm karşı anlayışlara rağmen hep birlikte savunduk. Özellikle ilkesel düzeydeki konulardan taviz verilmedi. Grevli toplu sözleşmeli sendikal mücadelede; alabildiğine geniş katılım, demokratik işleyiş tarzı, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi, vb. vb. vazgeçilmez konular olarak savunulması, aynı zamanda uygulanması gerekir. Eğer bu ilkeler savunulmuyorsa veya savunulduğu halde uygulanmıyorsa da burada sınıf ve kitle sendikacılığından bahsedilemez. Sarı ve gerici sendikaların anti-demokratik yöntemlerle, başvurdıkları entrika ve üçkağıtçılıklarla nasıl işçilerin mücadelesini sattıklarını ama buna rağmen nasıl koltuklarını koruduklarını hepimiz biliyoruz. Onların farklı olmasını beklemek zaten safılık olur. Zira onların sınıf ve kitle sendikacılığı demokratik katılım, tabanın söz ve karar sahibi haline gelmesi vb. şeklinde iddiaları yoktur. Ancak bizim sınıf ve iddiaları var ve bunları uygulamakta da kararlıyız. Buna karşı çıkan ve bu ilkeleri kendi grup çıkarı veya koltuk çıkarı için kullanan her kim olursa olsun tüm memur kitleleriyle birlikte hesap soracağız. Bu anlayış sahibi arkadaşlarımız yola gelene kadar, savunduklarına ve kitleye saygı göstererek özeleştirisini yapana kadar da peşini bırakmayacağız. Amacımız bu arkadaşlarımızı yıpratmak değil. Sorunumuz şu ya da bu arkadaşın sorunu değil. Burada esas olan ilkelerin savunulması; sınıf ve kitle sendikacılığı düşüncesinin yerleştirilmesidir. Özellikle ülkemizde ilk kez böyle ciddi bir sendikalaşma talebiyle kitlelerin hareket ettiği bir dönemde ilkeleri savunmak ve doğruları egemen hale getirmek tarihsel bir görevdir. Bu görevi yerine getirmekten kaçınarak bir takım kısa vadeli (kişisel veya grupsal) çıkarlar peşinde olan arkadaşlarımızın tarih önünde suçludurlar.

BELEDİYE MEMURLARI, EMEKÇİ ARKADAŞLAR;

8 Aralık 90 günü Belediye çalış-

şanlarının sendika yürütme komisyonu kurucular kurulmasını yaptı. Bu sürecin kitlesel olarak aşılması hepimizin çabasıyla gerçekleşti. Ancak burada sorgulanması gereken yanlış anlayışları ön plana çıkarıp hesap sormak zorundayız. Çünkü biz devrimci-demokrat memurlar olarak böylesi ilkesel düzeydeki yanlışlara göz yumamayız. Ayrıca tüm memur arkadaşların ve SYK üyelerinde bu konuda samimice kendilerini sorgulamalarını istiyoruz.

1 Aralık 90'da yapılan kamu çalışanları sendikal haklar sempozyumundan sonra SYK üyesi arkadaşlar bir araya geliyor vebelli pazarlıklar sonucu kendi aralarında 5 kişiyi kurucular kurultayında sendika yönetimine seçmek için anlaşılıyorlar. Buradan hiç kimsenin haberi olmuyor. Gerekçeleride şu; "Fazla zamanımız yoktu, karışıklık olmasın, ayrılık olmasın" vb. vb. arkadaşların büyük bir medeni cesaretle sahip olduklarını teslim etmek gerekir. Daha sonra konuşulduğunda da bunun yanlış olduğunu, belli pazarlıkların ürünü olduğunu, Ankara'nın zorlamasıyla olduğunu söylemelerine rağmen kurultay da samimi ve dürüst biri çıkıp "arkadaşlar biz yanlış yaptık. Bunun sakıncaları şunlardır. Doğru olanda şudur" demediler. Bu, o arkadaşların sınıf ve kitle sendikacılığını, tabanın söz ve karar sahibi olması, demokratik katılım ve demokratik işleyiş ilkelerinden en ufak birşey anlamadıklarının çok açık bir göstergesidir. Yada grup çıkarı peşinde koşanların başvurduğu yöntemdir. Veya koltuk sevdahı arkadaşların tüm ilkeleri çiğnemesidir. Aynı zamanda sendika ağalığına soyunan arkadaşların mantığıdır. Şimdi sormak gerekmez mi? SYK'nın seçtiği 5 kişi hangimizin temsilcisi? Demokratik katılım nerede? 25 kişinin anlaşıp belli pazarlıklarla 5 kişiyi seçmesi doğrusu Özal'ın demokrasisini bile solda sıfır bırakıyor. Demokratik işleyiş anlayışınız Şevket Yılmaz'dan hiçte farklı değil. Bu anti-demokratik anlayışın sahipleri çıkıp kitleye özeleştirisini yapmalılar. Birlik adına ilkeleri çiğneyen bu arkadaşlar tabanın birliğini mi yoksa çeşitli düşünce temsilcilerinin birliğini mi savunuyorlar? Bunu açıklamalılar. Görülüyor ki arkadaşların tabanın örgütlü birliği diye bir sorunu yok. Onların tüm derdi çeşitli düşünce temsilcilerinin "birliğini" korumak. Böyle bir birliğin sınıf ve

kitle sendikacılığıyla alakası yoktur. Bu Türk-iş mantığının masa başındaki ve entrikalarla sağladığı "Birlik" in buradaki yansımalarıdır. Bu tüm SYK üyesi arkadaşların Bemsen'e yönelttikleri "anti-demokratik", "grupçu" suçlamasının aynısıdır. Şimdi cevap versin arkadaşlarımız. Senin yöntemle Bem-Sen'in yönetimi arasındaki fark nedir? Bem-Sen, grup temsilcilerine şunu diyordu: "bir tane adamını belirle yönetime alalım" şimdi sayın arkadaşlarımız bundan farklı olarak yaptıkları şeyler olduğunu söylüyorlar. Efendim "biz belirledik ama tabanın oyuna sunduk." Evet arkadaşlar, bu demokrasi anlayışınıza hayran kaldık doğrusu! Bu anlayışla kurultaya geldiğinizde alelacele protokol ve masa başında pazarlıklar sonucu oluşturduğunuz Yönetim Kurulu'nun kurucu üyelere dayatarak "demokrasi" örneği verdiniz!

Bunu yaparken de hiç utanmadınız, sıkılmadınız. Demek ki sizin kişiliğiniz ve mücadele anlayışınız buymuş... Eğer aksi olsaydı biraz sıkılırdınız. Ya da çıkar, açıktan özeleştirinizi yapardınız. Tüm bunlarla başbaşa bırakalım sizi. Biraz samimi ve dürüst olmaya çalışmalısınız.

Arkadaşlar; bu anti-demokratik uygulama ve anlayışlardan bir çoğumuzun haberi olmadı. Bizden habersiz "protokol"ler imzalanıyor, masa başında pazarlıklar yapılıyor. Burada da bizim çıkarlarımız değil, kişilerin koltuk özelemleri ve grupların parsa toplaması ön planda. Tüm bu yanlış anlayışlara karşı mücadelede tavizsiz olmak zorundayız. Anlayış sahiplerinden hesap sorarak, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışına sahip çıkalım ve hayata geçirmek için başta devrimci-demokrat memurlar olmak üzere hep birlikte öne atalım.

-Kahrolsun Sömürü ve Zulüm Düzeni!

-Yaşasın Grevli Toplu-Sözleşmeli Sendika Mücadelemiz!

-Anti-Demokratik ve Darbeci Anlayıştan Hesap Soralım!

-Yeni Sendika Ağalığına Hayır!

-Söz ve Karar Sahibi Olma Hakkımız Engellenemez!

-Yaşasın Memurların İlkeli Birliği ve Mücadelesi!

-Yaşasın Altın Çağ Mücadelemiz!

*Aralık 90 -
Devrimci-Demokrat
Memurlar Birliği*

ALİ AKGÜN'ÜN ARDINDAN:

HALK İÇİNDEKİ ÇELİŞKİLERİN ÇÖZÜMÜNDE BAŞVURULAN ŞİDDET ÇÖZÜMSÜZLÜKTÜR

Bulduğumuz Çanakkale E Tipi Cezaevinde, 30 Eylül günü öğle sonrası Dev-Sol'cuların kaldığı D/7 koğuşundan temsilcileri aracılığıyla yayılan bir haber, kısa zamanda genel bir şok dalgası yarattı. Devrimci Sol temsilcisinin ayaküstü ve çok kısa bir biçimde diğer temsilcilere ulaştığı bu habere göre, "provakatör, komplocu bir hain olan Ali Akgün, örgütün aldığı merkezi karar uyarınca ölümle cezalandırılmıştır." Yani olay, ani gelişen bir tartışma veya kavga sonucu gerçekleşen bir olay değil, planlanmış ve soğukkanlılıkla uygulanmış bir öldürme olayıydı. Devrimci Sol temsilcisinden bu olaya ilişkin resmi açıklamaları istendiğinde, sözlü olarak ileri sürülen gerekçeleri ve başka kanıtları da içerecek resmi yazıyı birkaç gün içinde dağıtacaklarını söylediler.

İlk anda, cezaevinde bulunan tüm siyasetlerin ortak yönelimiyle, olayın gerekçeleri ve sözlü olarak isnat edilen "provakatör, komplocu" vb. gibi suçlamaların kanıtları resmen ve yazılı olarak iletilemeyecek dedi "Devrimci Sol ile olan ilişkilerin askıya alınarak dondurulması, Devrimci Sol'un siyasetler platformu dışında bırakılması ve Genel Temsilcisinin görevinden alınması" kararı alındı ve bu karar Ali Akgün'ün devrimci ve direnişçi bir kişi olarak tanındığı, bu bağlamda, aksi kanıtlanmadıkça ve resmen açıklanmadıkça olayın bir devrimcinin yine devrimci bir örgüt tarafından öldürülmesi olarak değerlendirileceği ve bu değerlendirmeye uygun davranılacağı biçimindeki gerekçeleriyle birlikte Devrimci Sol'a iletildi.

Bu ortak tavrı belirleme tartışmaları sırasında, olayın yarattığı etkinin kişi ya da gruplardaki boyutlarına göre, bu olayı kınama, protesto etme ve derhal tavırlar koyma noktasında, örneğin slogan atılması gibi öneriler geldiyse de, düşman güçler tarafından öldürülen bir devrimciye sahip çıkma biçimiyle, dost güçler tarafından öldürülen bir devrimciye sahip çıkma biçiminin bir ve aynı olmayabileceği bilincine hareket edilerek, sonuçta bir saygı duruşu yapılması benimsendi ve uygulandı. Yani sıra, yine aksi kanıtlanıncaya değin geçerliliğini koruyacak olan mevcut değerlendirmenin ve devrimci sorumluluğunun bir gereği olarak, Ali Akgün'ün cenazesini almaya gelen ailesine parasal desteğin yanı sıra, 196 imzalı, ona sahip çıkıldığını vurgulayan bir mektup verildi. Aksi bir davranışın tersi kanıtlanıncaya değin geçerliliğini koruyacak olan mevcut değerlendirilmeyeyle çelişeceği ve devrimci olarak kabul edilen bir kişinin cenazesini orta yerde bırakmak anlamına geleceği son derece açık.

Ali Akgün'ün Devrimci Sol'la siyasi ve ideolojik noktadaki bir takım farklılıkları da içeren çok çeşitli problemleri ve tartışmaları olduğu biliniyor, ancak öldürülmeyi hak edecek derecede bir suçu olduğuna dair kuşkulu bir durum ya da kanaat oluşturulmuyordu. Evet, olayı bir kaç ay öncesinde Ali Akgün'ün "Devrimci Sol'la bağlayıcı bir ilişkisinin kalmadığı" resmen açıklanmıştı, fakat buna rağmen Devrimci Sol'cuların koğuşunda ve onların komününde kalmasını engellemiyordu bu... Böylece, hiçdeğilse onun "halktan bir kişi" olarak DS tarafından kabulü gayet net bir yaklaşım olarak yansıyor. Zaten bu arada Ali Akgün diğer devrimci gruplar ve kişilerle, onlar da Ali Akgün'le çeşitli düzeylerde ilişkiler içindeydiler ve hiç kuşkulu bir görünüm vermiyordu. Yine de, bizlerin bilmediği veya bilemeyeceği kimi durumlar ve böylesine ciddi bir olayı haklı çıkarabilecek kimi kanıt ve tanıklar olabileceği varsayımıyla özetlediğimiz çerçevede kalan ihtiyatlı bir tavır benimsendi. Ancak, şu açıktır ki, devrimciliğinin aksi kanıtlanıncaya kadar Ali Akgün'e sahip çıkılması ve öldürülmesine tepki gösterilmesi devrimci sorumluluğun bir gereğidir. İhtiyatlı davranmak, tarafsızlaşmak ve hiç bir tepki göstermemek anlamına gelmezdi ve Devrimci Sol'un bizleri tepkisizliğe sürükleme tavrı benimsenemezdi.

Ardından yapılacak söylenen yazılı açıklamanın giderek gecikmesi ve Devrimci Sol tarafından verilen sürenin de dolması üzerine daha fazla beklenilmeden artık kamuoyuna da yansımaları bulunan bu olay karşısındaki tepkimizi yansıtmaya zorunluluğu doğdu ve bu zorunluluğun bir sonucu olarak Ali Akgün'e sahip çıkıldığını belirten bir

ilan verildi. 4 Ekim tarihinde dağıtılan ve içeriğine aşağıda değineceğimiz Devrimci Sol imzalı resmi açıklamanın sonrasında ise, bizim ve altında imzası bulunan diğer siyasi yapıların olaya yaklaşımlarını daha geniş olarak ele alan ve bu yaklaşımı da kamuoyuna yansıtmayı hedefleyen bir bildiri hazırlanarak basına verildi. (Bakınız Yüzyıl Dergisi, s: 12)

4 Ekim tarihinde dağıtılan Devrimci Sol imzalı iki sayfalık resmi açıklamada Ali Akgün'ün öldürülmesini gerekçelendiren "suçları" 15 maddede toplanmıştı. Açıklamada özetle; Ali Akgün'ün değişik tarihlerde, "Yetkisi olmadığı halde örgüt kararı yalanıyla soygun örgütlediği ve bu eylemin başarısızlığı ardından cezalandırılıp sıradan sempatican konumuna indirildiği; Elazığ cezaevinde örgütleyici fonksiyonu da olan kaçışın ardından yöneticileri karaladığı ve misyonlar üstlendiği; yetki istediği ve verilmeyince polisliye faaliyetlere giriştiği; 1983 sonrasında bir çete kurmaya çalıştığı ve polis denilen kişileri çevresine toplayarak, ajan-muhbir diye bilinen şaibeli kişileri yanına alarak açık karşı-devrimci bir çalışma içine girdiği; Devrimci Sol'u bölecek adam gözüyle bakıldığı için polis tarafından korunduğu ve polisin icazetinde komple tezgahladığı; Paşa Güven ile işbirliği içine girdiği; 1985'de tesadüfen yakalandığı ve polisin firari olması ve kesinleşmiş cezası bulunmasından dolayı istemeyerek de olsa tutuklandığı; ihanet tavrı ortada iken cezaevinde insani ilişkiyi sürdürme adına liberal bir tavır takınılması yüzünden komün ilişkilerine alındığı; özlür dilemeyi ve pişmanlık göstermeyi reddettiği gibi, başkalarını suçladığı ve yalan söylediği; 1989 yılında hakkında soruşturma açıldığı ve bunun aylarca sürdüğü, soruşturma bitinceye kadar komünde kalması istenmesine rağmen komünden ayrıldığı ve koğuştan da gitmeye karar verdiği, ama bu olanağı bulamadan cezalandırıldığı" vs. belirtiliyor.

Çok açık bir biçimde görüleceği gibi, burada kanıtlar değil bir takım iddialar vardır ve dikkatle incelendiğinde, bunlar, kendi içinde çelişen, bu anlamda

yeterli derecede inandırıcı olamayan iddialardır. İddiaların bir kanıt ve gerçekmiş gibi sunulması taktiği, halk dilinde "çamur at izi kalır" anlayışının tipik bir yansımasıdır. İddiaların tartışılması elbetteki mümkündür, ancak inandırıcı ya da tersi iddiaları çürütücü olunabilmesi için, bunların elle tutulur somut kanıtlarla güçlendirilmesi gerekir. Herkes tarafından devrimci olarak bilinen ve öyle tanınan birinin öldürülmesi, böylesi içi doldurulmuş ve elle tutulur somut kanıtlarla desteklenmemiş iddialarla izah edilemez. Edilmeye çalışılması durumundaysa, kimseden buna körü körüne inanması beklenemez. Kaldı ki, bugün en gerici burjuva hukuk anlayışında dahi, suçlanan iddialar karşısında ne dediği de ortaya konur, konmak zorundadır. Oysa Devrimci Sol hiç bir kanıt sunmadan ve öldürülen kişinin (varsa) savunmasını açıklamadan kendi iddialarına herkesi inandırmak ve tavırta ortak etmek istemektedir. Devrimci yargı ve adalet bu kadar basitleştirilemez!

Şimdi iddialara eğilirsek; öncelikle Ali Akgün'ün 12 Eylül öncesinde "sıradan sempatanın konumuna indirildiği" açıklanıyor. Ve bu "sıradan sempatanın"ın 1983'de "açık bir karşı-devrimci tavır içine girdiği" söyleniyor. Ama bu "açık bir karşı-devrimci çalışma" içindeki "sıradan sempatanın"ın diğer devrimci gruplarla, bazen Devrimci Sol'u temsilen, bazen Devrimci Sol'un komün ilişkisi olarak ilişkiler geliştirmesine ve bazen de bazı eylemlerin aktif örgütleyici olmasına göz yumuluyor! Başka yerdeki başka kişi veya kişileri "insani ilişkiyi sürdürme adına" liberal bir tavır takınmakla eleştirenler, onu yıllarca Devrimci Sol'un bir başka yerdeki (Çanakkale'deki) komün ilişkisi içine almakta bir mahsur görmüyorlar ve dedikleri gibi, Ali Akgün olaydan kısa bir süre önce komünden kendi isteğiyle ayrılıyor. Yani hem "açıkça karşı-devrimci bir faaliyet içinde" olduğu için komüne alınmasını liberalizmle eleştireceksin, hem öldürmeden birkaç gün öncesine dek komünde kalmasını onaylayacaksın, hem de komünden ayrıldığı için suçlayacaksın! Bu nedir, tutarlılık mı, yoksa acı bir komedi mi?

Devrimci Sol'a sorulması gerek; 1983'den beri "açık karşı-devrimci çalışma içine girdi"ği saptanan Ali Akgün'ün 7 yıl boyunca devrime ve örgütünüze zarar vermesine niçin göz yumdunuz? Yok, göz yummadıysanız bu "açık karşı-devrimci çalışma"yı kendi dışınızda devrimci gruplara da yansıtıp önlemler almalarına niye yardımcı olmadınız? 83'de "açık karşı-devrimci bir çalışma içinde olduğu" anlaşılan Ali Akgün için ta 1989'da "yeni bir soruşturma açmaya" neden gerek gördünüz? Ve hakkında 1983'den bu yana "açık karşı-devrimci çalışma içinde olduğu" kanaat

ve inancında olduğunuz ve "komplocu, provokatör" vb. olmakla suçlayarak 1989'da "yeni bir soruşturma" açma ihtiyacı duyduğunuz bu kişinin daha öncesinde Bursa cezaevindeki, 1989'da ise Çanakkale'deki tünel faaliyetlerinde aktif bir rol oynamasına hangi mantıkla izin verdiniz? Çanakkale'deki faaliyet başlamadan önce, faaliyet içinde yer alan herkese olduğu gibi, size de "içinizde güvenmediğiniz biri ya da birileri var mı?" diye sorulduğunda, şüphe düzeyinde bile olsa Ali Akgün'ü göstermekten niye kaçındınız? Eğer Ali Akgün dediğiniz gibi gerçekten bir "provokatör" olsaydı ve onlarca devrimcinin yaşamının söz konusu olduğu bu faaliyetleri provoke etseydi, bunun hesabını nasıl verecektiniz? Ya da verebilecek miydiniz? Ali Akgün'ün 3. maddede söz ettiğiniz "polisye faaliyetleri", nelerdir? 4. maddede ilişkide olduğu söylenen "şaiBELi, hatta polis denilen", ama bu betimlemeden ne oldukları tam olarak anlaşılamayan kişilerin polislikleri kesinleşmiş midir, yoksa "şaiBE" düzeyinde mi kalmıştır? "ŞaiBE" düzeyinde kaldığı anlaşılan bu kişilerle ilişkileri neyi kanıtlayabilir? Şu tipik bildiğimiz "bölücü bir çete" suçlamasını mı? Yine 7, 8 ve 9. maddelerde sıralanan Ali Akgün'ün Paşa Güven ile ilişkisi, onun öldürülmesi için ne tür bir gerekçe olabilir? Paşa Güven'i ve onunla ilişki içinde olan diğer insanları da öldürmeyi mi düşünüyorsunuz? vb. vb.?

Kuşkusuz sorular çoğaltılabilir. Sormak ve yanıtlarını istemekse en doğal hakkımızdır. Bu olay, "örgüt içi bir sorun" olarak örtbas edilecek bir durum olarak nitelenemez. Çünkü ta baştan, 12 Eylül öncesinden beri örgüt dışına konmuş ve 1983'ten itibaren "açık karşı-devrimci çalışma içinde" olduğu anlaşılmış birinin öldürülmesi "örgüt içi bir sorun" olamaz; bu tüm devrimcileri doğrudan ilgilendiren bir sorundur. Her biri tartışma götürür iddiaların kanıtları (tabii ki varsa) tüm devrimci örgütlere ve kamuoyuna açıklanmak zorundadır. Devrimci Sol'un mevcut iddiaları, bu haliyle kaldıkça, halen devrimci bir kişi olduğuna inandığımız Ali Akgün hakkındaki düşüncemizi değiştirmeye ve aksi yönde düşünmemizi sağlamaya yeterli olamamaktadır. Bu anlamda Devrimci Sol, inandırıcı kanıtların yansısı, tüm iddiaları reddettiğini söyleyen Ali Akgün'ün mutlaka varolması gereken yazılı ifadesini de (gizlilik arzeden isim, yer vs.'ler varsa dışta tutularak) yayınlamak zorundadır. Ve yine DS, özellikle 1983'den beri "açık karşı-devrimci çalışma içinde olduğunu" iddia ettiği Ali Akgün'ün gerek kendi örgütüne, gerekse de -dolaylı da olsa- devrimci harekete "zarar" vermesine bugüne dek neden ve nasıl engel olunmadığını, hangi yasal veya ideolojik zaaflarını bunu engelledi-

ğini de açıklamak, yaptığının doğru olduğuna inansa bile, hiç değilse bu konuda özeleştiri vermek yükümlülüğündedir. Dahası, eğer Ali Akgün dedikleri gibi "provokatör-komplocu" iddiyesi ve bundan kuşkuları yoktuysa, böyle birini cezalandırmadan önce buradaki siyasi yapılanmalara durumu niçin açmamışlardır? Koğuştan gidecek diye daha soruşturması bitmeden (eğer ortada bir soruşturma varsa), "Aman elimizden kaçır-mayalım!" telaşıyla, tam da kendilerinin başkalarına söylemeye pek meraklı oldukları şekliyle "yangından mal kaçırcasına" davranmalarına gerek yoktu. Devrimci adalet Devrimci Sol'un tekelinde değildir. Ve nereye kaçarsa kaçsın, isterse iğnenin deliğine saklansın, devrimci adalet suçluyu bulur ve hakettiği cezayı uygular. Dolayısıyla, infaz kararını diğer devrimcilere açmadan, bir öldürülmeye getirecek karışıma çıkarmaya çabaları onların bu eylemi meşru ve haklı gösterecek hiç bir kanıtları olmadığını açık delilidir.

Lafı fazla uzatmaya gerek yok. Zaten olayında tartışılacak bir yanı ve Devrimci Sol'un da şu ana dek söylediklerinden fazla söyleyebilecek bir şeyi yok. Bir devrimci, bir başka devrimci grup tarafından siyasal bir cinayete kurban edilmiştir. Bu çok nettir. Yukarıda sıraladığımız ve daha fazlasının da sıralanmasını mümkün olduğu soruları tartışmak için sormuyoruz. Biz onları hatalarını yeniden düşünmeye ve tüm halka bu ağır hatalarının hesabını vermeye davet ediyoruz, hepsi bu. Bu hakkımızdır. Elbette bu konuda özeleştiri verip vermeme kendilerinin bileceği bir şeydir. Kaldı ki, hiç bir özeleştiri Ali Akgün'ü geri getirmeyecektir. Telafisi mümkün olmayan hatalardandır bu. Ancak, bu konuda özeleştiri vermeleri bu olayın münferit bir olay olarak kalması şansını doğurabileceği ve tüm dileğimiz de budur. Bu tür olaylara ve hele tekrarına göz yumulamaz, ki tekrarı halinde tepkimiz de çok daha sert olacaktır. Yapılması gereken, bu tip olaylara kaynak olan ya da olabilecek nedenleri titizlikle arayıp bulmak, sorgulamak ve asıl temeldeki ideolojik, siyasi ve örgütsel zaafı derhal gidermektir. Hiç bir farklı ses ve davranış tahammülü olmayan, örgüt-içi demokrasiyi bir türlü hazmedemeyen ve ideolojik farklılıklarda zor yoluyla çözüm arayarak aslında çözümsüzlüğü üreten küçük-burjuva sektör yaklaşımlar açıktır ki devrime değil karşı-devrime hizmet eder. Bu anlamda, bu tür yaklaşımlarla ve olgularla mücadele etmek sebep ve sonuçlarının teşhirine yönelmek devrimci bir görevdir.

Çanakkale Cezaevindeki
TKP/ML Tutsakları

Körfez'de Son Durum ve Körfez Krizi'ne Yaklaşımında Bazı Hatalar

ABD emperyalizminin sözcüsü durumunda olan Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin Irak'ın Kuveyt'ten çıkmasına tanıdığı süre yakınlaştıkça savaş bulutları artıyor. BM Güvenlik Konseyi 15 Ocak'a kadar süre tanıdı. Bu sürede Irak faşist diktatörlüğü işgal ve ilhak ettiği Kuveyt'ten geri çekilmese zorla, savaşla çıkaracaklarını söylemişlerdi. Bu amaçla ve Körfez'de etkinliğini artırmak amacıyla bölgeye modern donatımlı yüzbinlerce asker yığıldı. Sadece ABD emperyalizminin bugüne kadar yığıldığı asker sayısı 345 bindir, bu ay sonlarına kadar bu sayının 430 bini bulacağı yazılmakta. Bunun yarısına İngiliz, Fransız emperyalistleri başta olmak üzere hemen hemen irili, ufaklı bütün emperyalistler ve bölgedeki emperyalist uşağı çoğu ülke de herbiri Körfez'e binlerce, onbinlerce asker yığıldı. Rus ve Japon emperyalistleri asker yollamadı ama askeri ablukayı uygulayanları her açıdan desteklemektedirler. Gerçi Rusya'nın bölgede gelişmiş iki-üç savaş gemisi var. Ama kendi derdine düştüğü için Körfez'e ayrıca asker göndermedi.

Körfez'e askeri yığınak yapanlar en gelişmiş konvansiyonel silahlarla donatılarak en iyi eğitilmiş cellatlarını yollamakla kalmadılar, tabii kimyasal nükleer silahlarla donatılmış, en gelişmiş savaş uçakları, en geliş-

miş savaş gemileri ve benzerinide yollamışlardır. Hepsinde ABD ve diğer büyük emperyalistlerin onayını almadan işgale girişmiş küçük bir haydutu cezalandırmak için bekliyor. Bölgedeki askeri yığınak Suudi Arabistan ve kısmende Birleşik Arap Emirliği'nde konumlandırılmıştır. Bundan da adeta anlaşmalı bir işgal sözkonusudur. Körfez bir barut fıçısı gibidir.

Körfez krizi diye bilinen Irak'ın Kuveyt'i işgaliyle başlayan ve hemen bütün emperyalistlerin ve bölgedeki uşaklarının askeri abluka uyguladığı coğrafya bölgesinde yaratılan durumdur. Başta ABD emperyalisti olmak üzere emperyalistler Irak'ın Kuveyt'i işgaline son vermesini istiyor ve zorluyor. Hergün yeni bir tehditle Irak'ı sıkıştırmaktadırlar. Bu emperyalist ve gerici faşist güçlerin işgallere karşı olduklarından dolayı bunu yapmadıklarını söylemeye gerek yok sanıyoruz. Onların karşı çıktığı ABD başta olmak üzere emperyalizmin, kuklası bir devletin pazarına iteatsızlık gösteren kendi uşakları faşist Saddam önderliğindeki Irak egemen güçlerince işgale girişilmesidir. Onların önüne geçmek istediği uşaklarının itatsızlık yapması, kendi sömürü alanını bir başka uşakın zorla ele geçirmesidir vs. Bu konulara daha önceki yazılarımızda değinildiği için burda durmayacağız...

Bugün gelinen noktada ABD, dünya ve kendi kamuoyunda haklı gözükme ve destek almak için Irak'ı Kuveyt'ten çıkması için bütün diplomatik yolları denediği havası vermeye çalışıyor. Görüşmeler için dayattığı koşullar faşist Saddam tarafından kabul edilmeyecek koşullardır. Onun egemenliğini yıkacak koşullar. Irak egemen sınıflarını Kuveyt'i işgale zorlayan zor durumdaki ekonomik koşullardı. Ekonomik koşullar siyasi üst yapıya emperyalist efendilerine daha da büyük yıkım sağlayacak tavizler verme ya da onu da yapmayarak içte yıkımını hızlandırmaya zorluyordu ve Saddam'ı o serüvene itti. Şimdi ABD, Saddam'ı sertüveninden vazgeçmesini istiyor. Saddam'ın bunu kabullenmesi halinde peşinden bölgeye gönderilen askeri güçlerin harcamalarının yükünü, Saddam'ın neden olduğu Kuveyt'in ekonomik kaybını Saddam'a yükleyecek. Bununla da yetinmeyecek elindeki kimyasal silahları, stokları ve üretimini yasaklamayı, askeri gücünü sınırlamayı dayatacağıdır, Saddam'ında alaşağı edilmesini vs. Saddam'da bunları bildiği için bu haliyle boyun eğmemektedir. Boyun eğmesi onun sonu olur. Bu nedenle Saddam, "yenileceksekde savaşarak onurumuzla yenilelim" düşüncesiyle ABD'nin sözcüsü BM'lerin getirdiği önerileri reddetmektedir. Son anda karşılıklı ta-

vizler olmasa çekilmeyeceği gözük-
mektedir. Bush da ABD emperyaliz-
minin çıkarlarına ve büyük devlet
şövenizmi gururundan geri adım at-
mamaktadır. Geri adım atması halin-
de izni dışında bütün iteatsizliklerin
şurda ya da burda meydana gelece-
ğinden korkmaktadır. Ayrıca kendi
kamuoyunda desteğini yitirir, dünya-
da "büyük devlet" otoritesi sarsılır
diye düşünmektedir. Bugün hala her
iki taraf da taviz vermekte ve ve-
recek gibi gözükmemektedir. Karşı-
lıklı tehditler sürmektedir. Askeri yı-
ğınakları halen takviye edilmektedir.

Saldırgan ve işgal ordularının kü-
çük bir kısmında Türkiye'ye yerleş-
tirme kararı alındı. Türkiye'ye yerleş-
tirilen emperyalistlerin askerleri, uşak
Türk faşist egemen sınıflarının NA-
To'ya başurması üzerine oldu. Yer-
leştirilen NATO "Çevik Kuvvet"
Gücü'dür 42 uçak ve yaklaşık 600
asker olduğu söylenmektedir. Bu da
Almanya, İtalya ve Belçika güçlerin-
den oluşmaktadır.

"Çevik Kuvvet" in Türkiye'ye
yerleştirilmesi göstermelik bir tanta-
na sonucu oldu. Bilindiği gibi "Çe-
vik Kuvvet" NATO tarafından oluş-
turulmuş emperyalist bir askeri sal-
dırgan güçtür. NATO'ya üye ülke-
lerin katılımı ile oluşuyor. Görevi NA-
TO'ya bağlı ülkeler bir saldırı olma-
sı halinde üye ülkelerin "yardım"ına
koşmaktır. Türkiye, ABD'nin kontrol-
lündeki Kuzey Atlantik Askeri Birli-
ği Örgütü (NATO) üyesidir. Ancak,
Türkiye saldırıya uğrama halinde
yardımına gelinebileceği, bugün her-
hangi bir saldırıya uğramadığı için bu
üye ülkeye "Çevik Kuvvet" yasaları
gereği gönderilemeyeceği gerekçe-
siyle Almanya, Belçika biraz itiraz
etmiş gözüksüler. "Yasa"ları koyan
da kendileri olduğu için rafa kaldır-
malarında zor olduğu. Bu kez askeri
heyet yollayıp yerleştirecekleri alan-
ları (alt yapının yeterli olup olmadı-
ğını yerinde) gördükten sonra yerleş-
tirme kararı aldılar, doğrusu yerleş-
tirileceklerini kamuoyuna açıkladılar.
Uşak Türk egemen sınıfları askeri
güç gönderecek olanların kendi ka-
muoylarına karşı göstermelik naz et-
melerine bile içerlendi ve bir an önce
talebinin yerine getirilmesini istedi-
ler. NATO üyesi Türkiye bir "tehdit
altında"dır. Tehdit altındaki üye ül-
keye "Çevik Kuvvet" yerleştirilebile-
ceği, "Çevik Kuvvet" in çağırılma
amacınında bu olduğuna açıkladılar.
Sonuçta karşılıklı sonuçlu "Çe-

ik Kuvvet" in bugünlerde getirilip
yerleşeceğinde her iki tarafta mem-
nundur.

İlginçtir -aslında hiçde ilginç de-
ğil- faşist Türk egemen sınıfları Tür-
kiye tehdit altında, bu nedenle yasal
olarak NATO "Çevik Kuvvet"i, teh-
dit altındaki üye ülkesi Türkiye'ye
yerleştiriliyor derken, "Çevik Kuv-
vet"i gönderenler ve gönderilen aske-
ri güçlerin komutanları Türkiye bir
tehdit altında değil, tehdit altında bir
nedenle yasal olarak NATO, "Çevik
Kuvvet"i, tehdit altındaki üye ülkesi
Türkiye'ye yerleştiriliyor derken, "Çe-
vik Kuvvet"i gönderenler ve gönderi-
len askeri güçlerin komutanları Tür-
kiye bir tehdit altında değil, tehdit al-
tında olduğundan dolayı değil, sem-
bolik olarak "Çevik Kuvvet" Türki-
ye'ye yerleştiriliyor diyorlar. Her iki
tarafında açıktan iki yüzlülük yaptık-
ları açıktır.

Türkiye'nin Irak tarafından bir-
tehdit altında olmadığı ortada. Bunu
en sıradan bir insan bile görür. Çün-
kü; Irak, Kuveyt'i işgal ve ilhak et-
mesiyle bu kadar ummadığı bir ekon-
mik, askeri kuşatmayla karşılaş-
mışken her an emperyalistlerin ve
uşaklarının ortak saldırısıyla yüzyü-
zeyken Türkiye ve başkalarına saldır-
mayacağı ve saldırıya uğmadıkça ce-
vap vermeyeceği ortadadır.

"Çevik Kuvvet" in Türkiye'ye yer-
leştirilmesi belli amaçlar taşıyor.
Esas olarak Irak'a karşı olduğu açık,
savaş öncesi baskı gücü oluşturmak,
ABD ve diğer emperyalistler açısından
Irak ordusuna daha da ciddiyetle
ayrı bir cephe oluşturmak, Irak'ın gü-
neyde belli güçlerini daha çekip ku-
zey kesime yerleştirmesini sağlamak,
savunmasını bölmek, savaş öncesi
olduğu gibi savaş sonrasında da etkin
baskı ve saldırı gücü oluşturmaktır.
Bu güçleri, gelme vesilesiyle, Türki-
ye'ye muhtemelen daha bir süre yer-
leştirilecektir.

İt eniğinin toyluğundan dolayı
anasından önce saldırıya başlama
hevesinde olması gibi, Türk egemen
sınıfları da efendilerinin Irak'a karşı
başarı sağlamasına yardımcı olacağını
istemenin yanı sıra, Irak'ı geriletme
veya yenilgiye uğratma halinde so-
nuçta edinilen kazanımdan pay alma
hevesinden dolayı, Irak sınırına yığ-
dıkları askeri güçlerine güç vereceği,
getirdikleri "Çevik Kuvvet" in her ne
kadar emperyalistlerin en gelişmiş
savaş uçaklarının teknolojisinin geri-
sinde kalan demode olmuş uçaklarla

donatılmış deniliyorsa da, öyle de ol-
sa ordularındaki tekniğe göre daha
iyi olduğundan dolayı yanında gör-
mekten cesaret ve güç alma amaçın-
dalar. ABD'nin Irak'a saldırması hal-
linde çok büyük ihtimalle bunlarda
mevziledikleri güneyden Irak'a sal-
dırdıklarında kısa vadede kazanacak-
ları başarıya Çevik Kuvvet'in de
önemli katkıda bulunacağı hesaplan-
ıyor. ABD'ye sadakatlık ve emper-
yalistlerin istemlerini harfiyen yerine
getirmeye alacağı yardımlarda bon-
ker davranması ve onları garantile-
meye hizmet edeceği amacını taşı-
yorlar. Bu günlerde getirilen "Çevik
Kuvvet" in Malatya/Erhaç havaüssü-
ne yerleştirileceği söyleniyor. Bir
kısmının yerleştirileceğini düşünsek
bile çoğunun Güneydoğu'ya yerleş-
tirilecekleri açık. "Çevik Kuvvet" yol-
lamadan önce "keşif" için gelen he-
yetler Erhaç değilde Güneydoğu'da
"inceleme" yapmaları onların nereye
yerleştirileceğini ele veriyor.

Gidişat neyi gösteriyor?

ABD emperyalizmi ve güdümün-
deki BM Güvenlik Konseyi 15
Ocak'a kadar Saddam'ın Kuveyt'ten
çıkmasını kararını aldı. Bu sürenin bit-
mine iki haftadan az zaman kaldı.
Son anda karşılıklı taviz -ki şimdilik
küçük ihtimaldir- verilmezse 15
Ocak'tan sonra Irak'a saldırıacaklar-
dır. En gelişmiş silahlarını pratikte
Irak'ın üzerinde deneyeceklerdir. Ta-
bii bu hemen 15'inin bitiminde saldı-
rılacağı anlamına gelmez. Başka
umut yoksa zayıfta olsa bitim günle-
ride olabilir. Verilen tarihin bitimini
takip eden günlerde de olabilir. Nite-
kim BM Genel Sekreteri şom ağızlı
P.Cuellar 15 Ocak'ın bitiminde saldı-
rılacak diye bir şey yok takip eden
günlerde, haftada olabilir demek-
tedir.

ABD emperyalizmi yedeklerini
silah altına alarak Körfez'deki güçle-
rini takviye ediyor. Deniz ve hava
gücünün esasını yığı. Hergün uçak
gücü askeri malzeme yığıyor. Diğer
emperyalistler de araç gereç takviye-
sinde bulunuyor. Ekonomik ve askeri
abluka ve tehditler başarı sağlamazsa
saldıracağı açık. Bu süreye kadar
hem güçlerini takviye ediyor, hem
çöle alışkın olmayan askeri gücünü
alıştırıyor hem de kendileri için en
uygun mevsimi kolluyor vs.

ABD arka bahçesi Orta ve Güney
Amerika ülkeleri olsaydı bugüne kadar
uzatmazdı, hemen saldırırdı. Or-
tadoğu'da bir dizi kısa ve uzun vadeli

güç dengesini hesaba koymak zorunda, ayrıca Irak kolay yutulacak bir kemik değil, 1 milyon üzerinde askeri güç seferber edilmiş durumda. Hayli insan gücünü silah altına alabilecek durumda. Belli ölçüde daha önce çeşitli emperyalist ülkelerden aldığı kimi konvansiyonel en modern savaş uçağına sahip, kimyasal silahlara sahip, belli ölçüde son yılların savaş deneyimine sahiptir. Ayrıca Saddam Arap milliyetçiliğine sarılmakta, İslam alemine seslenmekte. İslamiyetin egemen olduğu bir bölgede İslam olmayanların İslami ülkelerinde ve farklı bir milliyetin yaşadığı ülkeye gidip konumlanarak başka ülkeyle savaş yürütmek kolay değil. Üstelik bölgede uşak egemen sınıflara rağmen halklar arasında anti Amerikancılık potansiyeli hiçde az değil. Ne kadar ABD ve diğer emperyalistler özellikle hava gücü olmak üzere en gelişmiş teknolojiye sahip olsalarda kısa vadede önemli başarılar edinselerde, Irak'ı işgal etselerde, haksız niteliğinden tutunamazlar ve savaşı teknik değil -kısa vadede değilse de uzun vadede- insan belirleyecektir. Öyle bir işgal halinde ABD orda kalıcı olamaz. Irak halkı orayı ikinci Vietnam haline getirir. Ayrıca Irak'ı işgal etmesi büyük ihtimal, hemde her ne kadar ABD, diğer emperyalistler ve uşaklarını arkasına almışsada emperyalistler arası çelişkiyi keskinleştirir ve bölgede bozulan dengeler emperyalistler arası çelişkileri ciddi oranda keskinleştirir vb. Bu nedenlerden dolayı Irak'a saldırılmak hiçte kolay değil. Hayli ciddi riskleri göze almayı gerektirir. Bunun için ABD bütünü diğer emperyalistleri ve uşaklarının onayını almasına rağmen bugüne kadar bekledi. Tabii bu sürede hem yığınak yaptı hem de boyun eğdirmenin yollarını denedi. Son günlerde el altından ve açıktan karşılıklı tavizler verilmezse belli riskleri göze alarak Kuveyt'te ki Irak güçleri ve Irak merkezli yerleri başta olmak üzere ABD saldırıdır. Kısmen mi tamamen mi işgal edeceğini zaman gösterecektir. Ama Vietnam'daki sonucuyla karşılaşacağı kesin. Ayrıca işgalle Saddam yıkılsa da Irak haritasında değişim yapılmasını emperyalistler istemeyecektir.

ABD emperyalizminin güçlü yanı, bütün emperyalistlerin ve üç-beş ülke hariç bütün uşaklarının desteğini alması, ve üstün teknolojisidir.

Bunun birincisi; Irak'ın işgali sürecinde çelişkileri arttırır. İkincisi, o teknolojiyi kullananlar önemli ölçüde teknoloji sayesinde kısa vadede başarı kazansa da uzun vadede teknoloji sökmeyecek, işgale karşı direnen halk kazanacaktır.

ABD'nin zayıf yanı yürütmek istediği haksız savaşın yanı sıra, kendi ülkesinde ve Avrupa'da küçümsenmeyecek savaş aleyhtarı halk muhalefeti var. Emperyalist basın tekeli elerinde olduğu için, bunu yansıtmak istememelerine ve başka ülkelerdeki savaş aleyhtarı güçleride güçlendirip harekete geçirmesin diye dünya kamuoyuna yansıtmak istemiyorlar, ABD- diğer emperyalistler ve bütün uşakları bunun için özel çaba sarfediyorlar. Sadece Saddam ve emperyalistler değil. ABD ve diğer emperyalistlere hizmette kusur etmemiş tasmalı Türk faşist egemen sınıflarıda yoğun bir şekilde hazırlanıyor. En gözde askeri güçleri başta olmak üzere yüzbinlerce ordusunu Irak sınırına Kürdistan'a yığdılar. Savaş gemilerini hazırladılar. Habire tank, füze vb. konvansiyonel silah yığmaktadırlar. Hava kuvvetlerini bölgeye yığdılar ve alarma, tayakkuza geçirdiler. Terhisler durduruldu. Askere alımlar hızlandı. Sivil savunma tatbikatları, karartmalar, hastahanelerin boşaltılması ve birçok yerin hastahane olarak kullanılması için hazırlıklar. Kısacası "savaş hali" ilanının tedbirleri alındı. İçte de halk muhalefetine yoğun faşist terör estiriliyor. Yani uşak efendisinden daha heyecanlı ve saldırgan.

Proletarya partisi ve devrimcilerin önemli çabası sonucu halkımızın bu savaşa karşı her türlü faaliyet, yavaş ve acımasızca bastırılıp kovuşturmaya neden olmasına karşın halkımızın savaşa karşı oluşu, burjuva muhalefetine bile göstermelik de olsa savaşa karşı olmay azorlamıştır. Buna rağmen Özal-Akbulut kliği, efendilerinden daha çok savaş delisi. Irak'a saldırı öncesi efendileri ABD'ye yaranmak ve daha fazla yardım almak için, kendisine değer verilsin diye kraldan çok kralcı kesilmekte; Irak'a saldırı halinde, Irak sınırları içindeki Musul-Kerkük Kürt bölgelerini almanın hayaliyle savaş delisi olmaktadır. Bunun kolay olmayacağını, başını belaya sokacaklarını da düşünmüyor değil ama emperyalistlerle el ele ve onların desteğiyle Kürt bölgelerinde büyük kitle katliamlarına

girerlerse bir süre elde tutacaklarını hesaplayabilirler.

KÖRFEZ KRİZİ KARŞISINDA TAVRIMIZ VE BU KONUDA YENİ DEMOKRASİ ÖZEL SAYISINDAKİ CİDDİ HATALAR ÜZERİNE

Körfez krizi patlak verince konuya ilişkin tavrımız çeşitli yazılarda doğru bir şekilde konuldu. Ancak Dergimizin Eylül 90 özelsayısında doğru şeylerin yanısıra ciddi yanlış görüşler mevcuttur. Bu yanlışlar, tavrımız bu sayıdaki doğruları gölgeler niteliktedir. Dergimizin ML anlayışıyla da çelişiyor. Bu ve zaman zaman benzeri şeyler denetlenmemekten kaynaklanıyor. Dergimizin genel anlayışıyla çelişmiş oluyor, zarar veriyor.

Bazı ciddi sakat anlayışlar olunca, doğru şeyleri vurgulayan cümleler bile tersten yorumlanmaya neden olabiliyor veya "acaba" diye kuşkuyla karşılanabiliyor. Bu kötü bir durumdur. Bazı kaşarlanmış çevrelerde onlara sarılıp kullanmaya çalışmış olabiliyor. Bunun önüne geçmeye çalışmak, denetleyip yanlışlardan arınmak biricni koşuldur. İkincisi; kullanmaya çalışan ve kendi niyetiyle yorumlayanlara gerekli cevabın verilmesi olur. Bu başka yazı konusu olmalı.

Dergimiz doğru olarak, "Saddam'ın Irak'ı ...ne anti emperyalist bir devlet ne de demokratik bir rejimdir. İçerde soykırımcı, işkenceci faşist bir diktatörlük, dışarda da saldırgan bir gericilik." (s.7) olarak değerlendirdi. "Saddam gericiliğinin Kuveyt işgalini de haklı ve meşru görmemek" (s.8)te olduğunu, "Giriştiği eylem, Arap ulusunun yararına Irak ve Kuveyt halkının çıkarını gözeltme"yen, "Saddam'ın eylemini, bütün uydurukluğu ve temelsizliğine rağmen bir ülkeye zorla girip orayı kendi gerici devlet çıkarı doğrultusunda iç etmesi nedeniyle işgal ve ilhak olarak değerlendirilip ilkesel olarak karşı çık" (s.9)tuğunu belirtmiş ve "karşı çıkarken, Kuyvet'in eski statüsüne geri dönmelerini onaylar bir tavır içine de düşmemek gerekir, biz her şeyden önce emperyalistlerin açık ve gizli işgallerine karşıyız." (s.9) demiştir. Ve sadece bu işgalin son bulmasını ve sadece bunu ön plan açmamasının yanlışlığını vurgulayarak şöyle demiştir: "Ama şu var ki,

Irak'ın Kuveyt'i işgalini, bizler, çeşitli zamanlarda emperyalistlerin yaptığı işgaller gibi veya bizzat onların yaptırdığı Filistin işgali gibi (Kıbrıs işgali, Kamboçya vb. n.b.) yanlış başına ne teşhir ederiz, ne de tek olarak bu işgalin kaldırılması talebini ileri süreriz. Zaten şu durumda bütün bölge; emperyalist kuşatmada, bütün Arap yarım adası ve Körfez'de fiilen işgal altındadır. Bu durum önce ve esas olarak emperyalist işgale karşı çıkmamızı gerektiriyor. Bununla ötesinde Kuveyt işgalinin bölgedeki diğer işgallerden ayrı olarak kaldırılmasını savunmuyoruz. Ayrıca onun eski statüsüne geri dönülmesine de karşıyız. Emirlerin ve emperyalistlerin yeniden üzerine oturacakları bir Kuveyt, bizim istememiz olamaz. Gerek Kuveyt'in gerek Irak'ın ister ayrı ister birleşik olsun halklarının iradesiyle (ve Kuveyt sözkonusu olduğunda özellikle yurttaşlık hakkı tanınmayan emekçi göçmen halkıyla birlikte) ilerici statülere doğru şekillenmelerini arzu ediyor ve öz olarak bunu savunuyoruz." (s.10) demektir. Bu düşünceler doğruluğunu korumaktadır. Yalnız bazı vurgulamalar eksiktir, görüş belirleme vesilesine karşı tavrı açık ve net vurgulanmalıydı. Bazı yanlış anlayışlarla bağlantı kurulursa ordaki belirlemeye gölge düşürebilir.

Birincisi, Irak'ın tutumu işgal ve ilhak olarak görülüyor ve dolayısıyla son verilmesi gerektiği istenmiş oluyor. Geleceğinin, "ister ayrı ister birleşik olsun" gibi bir genellemeyle halk tarafından belirlenmesi gerektiği söyleniyor. Burda şu yanlışlar var: Irak'ın işgale derhal son vermesi-geri çekilmesi- gerektiğini daha açık belirtmeliydi. Kuveyt işgali diğer işgal-lerden farklı sayılmaz, bu açıdan sadece Kuveyt işgalinin son bulmasını değil, bütün işgallerin son bulmasını isteriz. Ama somut olarak Kuveyt'ten sözettiğimize göre Irak'ın Kuveyt'ten çekilmesini açık vurgulayıp savunmalıyız. Yazıda bu açık söylenince sanki sadece Kuveyt'in işgalinin son bulması isteniyor da diğer işgaller vurgulanmamış oluyormuş ve ayrıca emperyalistler ve safında yer alan bütün gericilerle aynı ağız kullanmış oluyor, aynı koruya katılmış oluyoruz veya öyle değerlendirilebilir kaygısı var. Bu kaygı yersiz ve yanlış! Oyle bir görünüm doğsa bile hareket noktamız ve amaçlarımız

farklı... Onların da o konuda istemlerinin olması ne onların haklılığını ne de bizim haksızlığımızı veya aynı ağız kullandığımızı göstermez. Kelime olarak onlarda Irak, Kuveyt'ten çekilmeli diyor, bizlerde Irak Kuveyt'ten çekilmesini diyoruz. Bu benzerlik sadece görünüşteki istemdir. Ama hareket noktası, içeriği, kullanma amacı, hedefi vb. temelden farklıdır. Görevimiz bunu isterken aynı zamanda aradaki farkı ortaya koyarak emperyalizmin niteliğini, altında nelerin yattığını, amacını vb. vb. teşhir edip sadece Kuveyt'in değil, özellikle kendisinin işgallerinin ve bölgedeki güçlerini, amaç ve planlarını ve kendi uşaklarının işgallerinin de son bulmasını isteriz. Bu vesileyle propaganda yaparız. Bugün bu konuda propaganda ve ajitasyonun ağırlığını emperyalizmin bölgedeki savaş kıskırtıcılığını teşhir ederiz.

İkincisi Kuveyt ve Irak'ta bugün proletarya partileri yok düşüncesinden hareketle; orada proletaryanın görevleri açısından bakılmıyor, halkın görevi, genellemesiyle yaklaşıyor. Bu belli yanlışları içeriyor. Biz meseleye proletarya bakış açısıyla bakarız. Orada da proletaryanın görevini koyarız. Proletarya partisi yoksa da bunu belirtiriz. Proletarya partisi olmadığını ama orada ki proletaryanın, ve halkın görevlerinin bu olduğunu savunuruz. Bu konuya aşağıda yine değineceğiz.

Özel sayıda Saddam'ın Kuveyt'i işgal gerekçesinin haksızlığı doğru olarak vurgulanıyor. Ancak "Saddam gericiliğinin Kuveyt işgalinide haklı ve meşru görmemekle birlikte emperyalizmin gizli ve açık işgallerini daha isyan ettiren ve haksızlık olarak görüyoruz. Gerçek şu ki, ABD ve diğer sömürgeci haydutların Körfez'de hak iddia edebilecekleri bir adet kum tanesi bile yoktur. Irak devletinin Kuveyt üzerinde hak iddia etmesinin anlaşılır bir yanı vardır oysa. Nedir? Kendisi gibi Arap nüfusuna sahip, kendi coğrafyasının Körfez'e açılan bir uzantısı ve geçmişte idari olarak bir aradayken sırf petrol zenginliğinden dolayı ayrı ülke ve devlet yapılmış bir toprak parçası. Giriştiği eylem, Arap ulusunun yararını, Irak ve Kuveyt halklarının çıkarını gözetmese de hak iddiası böyle mesnete sahip. Ya ABD'nin, diğer emperyalistlerin bütün Körfez'i ve hatta bütün bölgeyi sahiplenmeleri hangi mesnete sahip?" (s. 8-9) cümlesini

Irak'ın Kuveyt'i işgali haklı görülüyor gibi bir ima var şeklinde yorumlamak veya bu eğilimi taşımak, okuduğunu ve neyin vurgulanmak istendiğini anlamayan insanlar böyle anlayabilir. Oysa burda bile hiçbir haklı yönünün olmadığı açık vurgulanıyor. Yazının bütününde de vurgulanıyor.

Aynı şey "Aslına bakılırsa, bütün, Arap sınırları tartışma götürür" (s.8) cümlesinde de sınırları tartışma konusunu yaptığı sonucunu çıkarmak veya öyle bir yaklaşımda bulunmak doğru değildir. Cümleyi ordaki anlayıştan kopararak yanlış yorumlamaktır. Özel sayıda yukardaki cümlelerin devamında geçmiş tarihine değiniliyor ve devamla "Biz emperyalizmin keyfince çizdiği haritaları onaylamıyoruz. Bunlar elbette meşru değildir. Ama yeni haritaların da adaletsiz olmaması ve meşru sayılması için halkların özgür iradeleri ve ortak istemlerinden gelen devrimci girişimlerle çizilmeleri gerekir. Saddam gibi tescilli halk düşmanlarının bir ülkeyi, fetih savaşıyla iç etmeleri halkların isteği,devrim, birlik, tarihsel haksızlığın düzeltilmesi vb. adına da yapılsa açıktır ki böyle değil, kendi gerici sınıf ve devlet çıkarlarını büyültmek amacıyla giriştikleri yayılmacı bir hareketten ibarettir." denilmektedir. Burada söyleneni, ne demek istendiğinin anlamazlıktan gelerek, burda sınırları tartışma konusu yaptığı sonucunu çıkarmak doğru değil. Böyle anlayışımız yoktur. Yalnız yazıda, öyle sonuçları çıkarmaya yol açmayacak derecede konuyu daha açık ve net koymalıydı.

Saddam'ın Kuveyt halkını ABD kuklası gerici, feodal-faşist Kral El-Sabah ailesinin zulmünden kurtarmak için Kuveyt'i işgal etmediği, değinmeye değmeyecek kadar açık. Kendi ekonomik kriz ve siyasal çökmesi, Saddam'ı buna zorlamıştır. Geçmişte Irak'ın parçası olduğu iddiasında kendisine göre 'meşru' zemini. Kuveyt'in Arap olduğu, bir dönemler Irak toprakları içinde sayıldığı gerçek. Bölgenin birçok ülkesi gibi emperyalistlerin sonradan bölüdüğü, sınırlarını çizdiği de gerçek. Ama, ona bakılırsa eski sınırları kim belirtmiştir ki? Yine gerici feodal krallar, imparatorluklar değil mi? Sanki halkların iradesiyle mi belirlenmiştir? Hayır. Bugün yeniden sınır belirlemeyi halk kendi iradesiyle mi yapıyor veya halkın istemi sonucu mu yapıyor? Yine hayır. Halklar kendi yaşadığı sı-

nırları kendileri belirlemiş değiller. Onları gerici egemensiniflar ve bir çok yeri de emperyalistler belirlemiştir. Bu konuda dünyada çok haksızlıklar yapılmıştır. Bunlar tarihi haksızlıklardır geride kalmıştır. Bugün Kuveyt'te dahil bunları ileri sürmenin hiçbir anlamı yoktur. Çeşitli gerici, faşist egemen sınıflar, emperyalistler zaman zaman bu tür şeyleri ileri sürerler. Bunun haklı görülecek bir yanı yoktur. Bazı ülkeler sosyalistken oradaki halkın yaşamak istediği sınırları belirleme dışında, hemen hemen bütün yerlerde zorla sınır belirleme gibi tarihi haksızlıklar olmuştur. Çünkü; halklar kendi iradesiyle belirlememiştir. Ama bunlar geride kalmıştır. Sermaye sınıfları tarafından şurda yha da burda bunları gündeme getirmenin hiçbir haklı yönü yoktur. Komünistler açısından da bunları bugün ileri sürmek veya ileri sürenleri desteklemek doğru değildir. Komünistlerin görevi de değildir. Geçmişte tarihi haksızlıklar olmuşsa yeri geldiğinde onu belirtirler. Ama sadece belirtirler. Onu günceleştirmezler, ileri sürmezler, dikkatleri onun üzerine toplamazlar. Ancak, gelecekte halk hangi sınırlar içinde kalmak istiyorsa onu belirlerler. Hangi sınırları belirliyorsa ona saygı duyarlar, desteklerler. Halk kendi iradeleriyle sınırları belirlemedikçe mevcut devlet sınırlarına saygı duyulur. Çok uluslu ülkelerde zorla çizilen sınırlar tanınmaz. Orda ezilen ulusların kendi sınırlarını da belirleme hakkı savunulur. Bunlar dışında sınırları gündeme getirip tartışmak komünistlerin görevi olmadığı gibi, gündeme getiren başka güçleri de desteklemezler, haklı görmezler. Bu anlamda muhtelif yerlerde ve dergimiz Y.Demokrasi Eylül 90 özelsayısında belirtildiği gibi Saddam'ın Kuveyt'teki "tarihi haklar", haklı değil ve gerici amaçlarını gizlediği için yanlıştır haklı değildir. İşgal ve ilhaktır. Bu işgal son bulmalıdır. Saddam geri çekilmelidir.

Saddam'ın geri çekilmesini savunmak, Kuveyt'in eski yönetimine devredilmesini savunmak veya Kuveyt'in eski yönetimine kalmasını sağlamaya yardımcı olmak demek değildir. Bunu böyle anlayanlar proleter sınıf açısından yoksun olanlardır.

İşgal ve ilhakin son bulmasını savunmak, o zaman ABD ve diğer emperyalistlerin veya uşaklarının bunu

sağlamasını istemek demek de değildir.

ABD, diğer emperyalistler ve hemen hemen bütün uşakları da Kuveyt işgalinin son bulmasını istemesi, biz komünistler ve dünya proletaryası ve emekçi halkı da istiyor olması veya çıkarı istemekten yana olması; bu anlamda emperyalistler ve uşaklarının istemiyle bir paralellik var gibi gözüküyor. Ortak bir yan varmış gibi gözüküyor. Ama, bu, sadece görünümdür. Görünüm olarak ortak bir yanın bulunması bizim yanlış bir şeyi savunduğumuzu göstermez, bunu anlamayanlarda kaz kafalı olabilir. Emperyalistler ve uşakları kendi çıkarları için bu işgale karşılar, kimi kendi çıkarları zedelendiği için, kimi efendilerinin çıkarı zedelendiği ve efendileri öyle emrettiği için karşılar. Çıkarları olsaydı hiç de karşı gelmeyeceklerdi. Kuveyt halkını düşündükleri için değil, Kuveyt petrolü gibi yağlı bir kemiği, efendilerine bu konuda itiahsizlik gösteren Saddam'ın kapmasını istemedikleri ve o yağlı kemiği uşağı ve kendileri yeniden kapmak istedikleri için Saddam'ın kemiklerini bırakmasını istiyorlar, hepsi bu.

Kuveyt işgal ve ilhakinin son bulmasını savunmak dünya proletaryasının sınıf tavrıdır. Dünya proletaryası ve halkının istemi olmalıdır. Dünya proletaryası ve halkı Saddam'ın amacını ve uygulamasını teşhir eder, işgal ve ilhaka son verilmesini ister, propaganda yapar ve baskı gücü oluşturur.

Kuveyt'in işgal ve ilhakinin son bulmasını ve son bulmasının ertesini, yani, geleceğini Kuveyt proletaryası, orda bulunan başka ülkeli proletarya ve Kuveyt emekçi halkı belirlemelidir. Bunun sayısı, oranı, boyutu bugünkü durum vb. ne olursa olsun. Orada proletarya partisinin bulunması bir dezavantaj ama yinede komünistlerin çağrısı budur. Kuveyt'te yaşayan proletarya ve halkı bunu başarır veya başaramaz, ne oranda ve nasıl bir yönetime razı olur, o, onların sorunudur.

İşgal ve ilhakin son bulması için Kuveyt'te yaşayan proletarya ve halkına çağrımız Irak işgaline karşı ayaklanın, silahlı mücadele yürütün ve işgalcileri kovun, iktidarı ele alın. Demokratik halk iktidarı kurun. Eski yönetimin iktidarı yeniden ele almasına izin vermeyin, eski yönetimin bütün kalıntılarını yıkın!

Aynı zamanda emperyalistler ve

uşaklarının Körfez'deki işgali, tehditi, Kuveyt sorununu kullanmalarını, Irak tehditini teşhir edin, karşı çıkın çağrısı olmalıdır. İkincil derecedeki görevi ama hemen hemen her nedeyse birincisi kadar da önemli.

Özel sayıda konuya ilişkin en ciddi hataların başında gelen Irak proletaryası, halkı ve Irak Kürt ulusal hareketinin görevi konusundaki yaklaşımdır. Yaklaşım birbiriyle çelişiyor ve bir bütün olarak "üç dünya"cı görüşlerle çakışan bir yaklaşımdır.

Bir tarafta "Kürtler elbette kendi ulusal kurtuluşları için savaşmalıdır.... Irak Kürdistan'ındaki ulusal hareket için bugün doğru olan, kendi davasını sürdürmesi, fakat emperyalizme güç vermekten özenle kaçınmasıdır. Gerici bir dalışmada kimsenin tarafını tutmaması, somut olarak bugün yaşanan durumda Irak'ın Kuveyt işgaline de onay vermemesi, fakat herşeyden önce emperyalist müdahale ve ablukaya tavrı alması," gerektiği doğru olarak vurgulanırken cümlenin devamında "okun sivri ucu emperyalizme yönelterek (propaganda ve ajitasyon açısından denmeliydi n.b.) gündeme getirilen savaşa karşı çıkması, Irak'ın emperyalist saldırı ve işgale maruz kalması halinde- hatıta saldırı fiilen başlamadan önce- Saddam'ın devlt güçleriyle ateşkes yaparak emperyalist ordulara karşı vaziyet alması ve savaşmasıdır." (aç, özel sayı) deniliyor ki tire içinde tutulan cümle doğru anlayışı reddediyor. Genele damgasını vurmuş oluyor. Ön plana çıkarmış oluyor. Sınıf işbirliği bir politika oluyor. Anlayış, paragrafın devamında şöyle pekişiyor: "Bunun tersi, Kürtlerin ulusal çıkarlarına hizmet etmez, kurtuluş da getirmez. Emperyalist cephe güçleriyle doğrudan işbirliği yapılmaya bile emperyalist güçler Irak'ı ezmeye çalışırken ve de işgal ederken, ayrı bir cepheden Irak güçlerine karşı savaşmak nesnel olarak ve dolaylı yoldan emperyalizme hizmet etmek olur." (s.10)

Bu anlayış Irak Kürt ulusal hareketine (veya orada iktidar muhalifi devrimci güçlere) işgal öncesi önermesi sınıf işbirliğini önermektedir. üç dünya teorisi mantığıyla, Doğu Perinçek ve çizgisi mantığıyla bakmaktır. Son derece yanlıştır. Eğer işgal halinde bu önerilseydi esas itibarıyla doğru olurdu. Nitekim işgal koşullarında doğru olan şunlar da söyleniyor

"Normal koşullarda tartışmasız düşman olan Saddam yönetimiyle savaşta ara verip asıl büyük düşman ve herşeyin de öncelikli sorumlusu olan emperyalizmle savaşmak, hatta bu savaşında Saddam'ın kuvvetleriyle anlaşabilirse ittifak yapmak olur..." deniliyor. Yukarda işgal halinde, böyle tutumun esas itibariyle doğru olur edidk. Çünkü; öyle durumda Saddam iktidarının yıkılma ve yıkma durumu varsa niye Saddam'la ittiaka gitsinler ki? Gücü varsa öyle durumda yıkılmak üzere olan egemen sınıflarla ittifak yapmadan da hem işgalci güçlere karşı mücadele edip atar, hem de yıkılmak üzere olan Saddam'a karşı mücadele edip yıkar. Tabii işgal durumlarında, ittifak yaptıklarında, koşulsuz değil, koşullar öne sürerek ittifak yapmalıdırlar.

Yazının en ciddi yanlışı da Irak proletaryasının görevini koymamasıdır. Irak'ta da proletarya partisinin yokluğu düşüncesiyle hareket edilmiş olsa gerek ki, Irak komünistlerinin görevi ve proletaryasının görevi de konulmamıştır. Irak halkı genellemeyle ele alınmış ve Irak Kürtleri gibi onlara da sınıf işbirliğine düşmesi önerilmiş oluyor. Şöyle deniyor: "Irak'taki halk güçleri emperyalistsaldırı ve işgal karşısında düşmanlığı geri plana düşen Irak devlet güçleriyle ittifak halinde savaşma gibi bir sorumlulukla yüzyüzedirler." deniliyor. Denildiği yerde Irak'ın işgali halinde irak halkının görevi belirtilmiş gibi bir anlam çıkıyor. Ama belirgin yön belirtmediği için ve irak Kürt ulusal hareketine işgal öncesi ve şimdiki durumda da Saddam'la ittifaka gidebileceği mantığı ile de bağ kurulursa doğal olarak burda da aynı anlamda kullanıldığı çıkıyor. Bu anlayış işgal öncesi devrim mücadelesini yükseltmesini, buna ağırlık verilmesini, işgal başlaması halinde yabancı işgale karşı savaşmanın yani, anti işgalci, anti emperyalist ulusal mücadelenin ön plana çıkacağı gücünün esas olarak işgalci güçlere karşı seferber etmek gerektiğini, şu anda iç düşman (Saddam'ı) yıkacak durumda gözükmedikleri içinde anlaşabilirlerse Saddam kuvvetleriyle ittifak yaparak emperyalist işgal ve saldırıya karşı devlyi değil, işgal tehditi altındadır diye egemen sınıflarına saldırmaması ve üstelik şimdiden ittifaka gitmesi öneriliyor. Bu anlayış onların sınıf devlsini ağırlaştırma, devrim yapmaya çağırma

değil, işgal tehdidi var diye bu tehdit boyunca devrimden vazgeçin, iç düşmanınızla ittifaka gidin demektir. Bu anlayış, bu kapsamda devrime ihanettir ciddi bir hata içeriyor.

Irak'ta proletarya partisi olmasada proleter ve emekçilerine proletarya partisini kurun, iktidar devlsine ağırlık verin deyip, göreviniz Irak'ta Arap, Kürt vede bütün milliyetlerdeki proletarya ve emekçi halkın görevi ve onlara çağırımız, Kuveyt'in zorla işgal ve ilhakına karşı gelmeleridir. Bu yönde propaganda-ajitasyona ağırlık vererek siyasi iktidar devlsine ağırlık vermeleridir. Birinci görevi bu. Saddam'ın önderliğindeki Irak faşist diktatörlüğünü yıkma delisi ve yıkmaları Kuveyt'ten çekilmesini de hızlandırır. Kuveyt'ten çekilmesine hizmet eder. Saddam'a karşı pratik mücadeleleri Kuveyt'teki proleter ve emekçi halkın istem ve mücadelesine dolaylı yardım olacaktır. Enternasyonal görevi olacaktır.

Aynı zamanda ABD ve diğer emperyalistler başta olmak üzere, bütün emperyalist uşağı güçlerin Irak'ın işgalini bahane ederek Körfez'i anlaşmalı işgali ve Irak bütününe tehdidini teşhir etmek olmalıdır. Bu görevlerinde birincisine bağlı olarak ikincil derecede önem vermeleri gereken bir göredir. Ama Irak'ın emperyalistler tarafından işgalleri halinde birinci derecede -esas görevi- emperyalistler ve uşaklarına Irak'ı mezar etmek, orayı ikinci bir Vietnam'a dönüştürmek, işgali kırmak olmalıdır. Bu işgallere karşı direnme savaş başlama döneminde itibarentali plana düşen iç düşmanı Irak egemen sınıflarını da unutmamalıdır. Yıkabilecek güçte bir durum varsa ittifak yapmaya gerek kalmadan. Yani çançekişiyorsa onun elinden tutup kurtarmamalı, bir tekmede kendisi vurup onuda yıkmalıdır (ki bugün bu gözüküyor -zaten öyle bir durumda emperyalistler ve uşakları Irak'ın derimci güçleri iktidarı ele geçirmesinden Saddam'ı ve egemen sınıfları destekler, ayakta tutar, dost olurlar, onların daha çok korktuğu komünist ve devrimci halk hareketidir) kısa ve orta vadede yıkamayacak durumdaysa egemen sınıfları işgale karşı direndikleri sürece anlaşarak yabancı işgale karşı ittifak yapmalıdırlar. Bunun yeri, koşulu, zamanı vb.ni isabetli yapmalıdırlar. İşgali sona erdirdikten sonra egemen sınıf ve devletin bütün gerici kurumlarını yıkmalıdırlar. Çağırımız ve

tavrımız bu olmalıdır.

Emperyalist abluka tehdidi, işgal tehdidi karşısında Irak halkına önerilen olumsuz tutumun "başka ülkelerdeki devrimci güçlerin Saddam'la bir cephe oluşturmaları, gerekmez." (aç özelsayı) diye frenlemesi iyi bir şey...

"Başka ülkelerdeki devrimci güçlerin Saddam'la bir cephe oluşturmaları gerekmez. fakat aynı emperyalist cepheye karşı ayrı ayrı yürütülen savaşlar doğal bir cephe oluşturur ve bu durumda imkanı olanların fiili dayanışma ve yardımlaşma içine girmeleri de yanlış olmaz." (aç özel sayı s. 20) Burda açılmadığı için yanlış yorumlama olmasın diye şunu belirtelim. Irak'ın işgal olasılığı vardır diye (ki işgal olsa da başka ülkelerdeki devrimci güçler açısından yine geçerlidir. İşgale karşı çıktığı oranda propaganda, ajitasyon vb. faaliyeti belli bir çakışmayı getirsedeydi) başka ülkelerin devrimci güçlerinin Saddam'la cephe oluşturmaları gerekmez. Fakat başka ülkelerin bu devrimci güçleri Suudi Arabistan'da, Birleşmiş Arap Emirliği'nde, varsa bunlar, somut olarak, diğer işgal altındaki ülkeler, işgal tehdidi altındaki ülkelerde ki devrimci örgütler FKÖ, Türkiye, İran, Irak vb. ülkelerdeki aynı emperyalist cepheye veya bunlara karşı dolaylı olarak "ayrı ayrı yürütülen savaşlar doğal bir cephe oluşturur ve bunlardan imkanı olanların fiili dayanışma ve yardımlaşma içine girmeleri"nin iyi olacağı, yararlı olacağı vurgulanmak isteniyor.

Emperyalizme karşı mücadele eden dünya halklarına ve emperyalizmin Körfez'deki işgal ve işgal tehditlerine karşı mücadele eden dünya proletaryası ve halklarına, bugün "Irak gericliği, bölge halklarının (özellikle FKÖ, Irak Kürdistan'ı vb. düşünülüyor n.b.) dolaylı müttefiki olmaktadır" veya "nesnel bakımdan ilerici bir rol, yararlı bir yönü olmuştur." demek doğru değildir. ABD ve diğer emperyalistlerin kuşatması karşısında Saddam'ın anti-emperyalist gözükme zorunda kalması görünüm olarak böyle bir görünüm veriyor. Bu görülüyor, belirtiliyor. Ama, onun niyeti, amacı, niyeti-iradesi ve bu olmadığı için "nesnel", "müttefik" durumuna düştüğü söylenmemelidir. Onun eyleminin böyle bir görünümüne bürünmesi onu öyle görmeye yol açmamalıdır!

GÜLAY YURTDIŞINA ÇIKARILDI

Okuyucularımızın özellikle; dergimizin yürüttüğü kampanyadan dolayı yakından izlediği Gülay Beceren dergimizin ve Avrupalı Türkiye'li İşçiler Konfederasyonu (ATİK)'in 7 aylık sistemli ve ısrarlı çabaları sonucu daha iyi koşullarda tedayisi sürdürülmek üzere belkide uzun bir yolculuğun ilk durağı olacak olan Avusturyaya gönderildi.

Bilindiği gibi Gülay Beceren 1 Mayıs 1990'da Yeni Demokrat işçi ve gençliğin Harbiye'den 1 Mayıs alanına yürürken gerçekleştirdikleri gösteride, çevik kuvvetin ve sivil timin açtığı ateş sonucu omirliğinde aldığı kurşunla yarı felç olmuştu. Aynı gösteride. Bektaş Özkan Ali Yılmaz ve ona yakın Yeni Demokrat İşçi ve Gençtee yaralanmıştı. Aldıkları yaralardan dolayı polis ateşi altındaki çemberin dışına çıkarılmayan Gülay, Bektaş ve Ali hastahane-de ameliyata alınmış diğer yaralılarda kendi olanaklarıyla tedavi olmuşlardı.

1 Mayıs 1990 direnişinin hemen sonrasında dergimiz Yeni Demokrasi Gülay'ın şahsında "Gülay Becereni Yaşatmak" ve 1 Mayıs tutuklularına sahip çıkmak amacıyla bir kampanya başlatarak hem maddi hem de manevi olarak kitlesel okuyucu etkinliğiyle 1 Mayıs'a sahip çıkma etkinliği sürdürüldü. Aynı dönemde Avrupa Türkiye'li İşçiler Konfederasyonu'da Gülay'ın tüm tedavi masraflarını üstlendiğini Türkiye ve Avrupa kamuoyuna ilan ederek, Yeni

Demokrasi Avrupa Temsilciliğinin ortak koordinesiyle bir dizi ülkede parlamento ve dışişleri düzeyinde girişimlerde bulundu. Bu çabalar sonucu önce İngiltere barosundan gönderilen iki görevli Türkiye'ye gelerek Gülay'ın yurtdışına çıkarılması için bir dizi girişimde bulunduysa da TC devletini ikna etmeyi başaramadılar. Bir taraftan Gülay'ın yurtdışına çıkarılması faaliyeti sürerken diğer taraftan da okuyucularımız 1000'i aşan bir kitleyle tüm 1 Mayıs yaralılarına kaldıkları hastahanelere giderek onların tedavi gördükleri odaları karanfil tarlasına çevirirken, faşizmi sloganlarıyla protesto etmeyi ve 1 Ma-

yısa sahip çıkmayı defalarca sürdürdüler.

Dergimiz ve ATİK'in Gülay Beceren ve 1 Mayıs'a ısrarlı sahiplenmesini gölgelemek ve devrimci dayanışmayı etkisizleştirmek için ege-men sınıflarda demagojik propgandalarıyla harekete geçmekte geçik-mediler. Önce SHP yetkilileri Gülay'ı yurtdışına çıkaracaklarını kamuoyuna ilan etti. Ardından faşizm koyun postuna bürünerek attığı kurşunlarla Gülay'ı ve onlarca devrim öldürmeyi başaramamış olmanın "gözyaşlarıyla" Gülay'ın tedavisini üstleneceklerini söylediler. Öyle ki Özal bile devletin Gülay'ı yurtdışına göndereceğini söylemeyi ihmal etmedi. Fakat bütün bunlar bir propagandadan ibaretti. Bu tür demagojilerle bir yandan kamuoyu önünde kendilerini aklamayı, diğer yandan da Gülay'ı unutturmak isiyorlardı. Öyleki 1 Mayıs 1990 davası tutuklularının Gülay'ı sahiplenmelerine, ateş eden polisleri teşhis edeceklerini ifade etmelerine ve faşizmi yargılayan savunmalarının karşısında çılgına dönerek bu davanın kamuoyuna yansımaması için mahkeme basına yayın yasağı koyuyordu. Suçlular açık seçik ortada olmasına rağmen göstermelik bile olsa herhangi bir soruşturma açılmadı. Ama Gülay'ın arkadaşları poliste günlerce gördükleri işkenceden sonra konuldukları cezaevinde 8 ay tutuklu kaldılar. Bütün bunlar faşizmin 1 Mayıs 1990'ı katliama çevirme provalarını unutturmak, katliam girişimcisi devleti

temize çıkarmak ve bu katliamın en önemli tanığı Gülay Beceren'i hastahane odalarında unutturmak için yapıldı.

Ne varki bu hesapları bilen dergimiz ve ATİK Gülay'ı yurtdışına çıkarma ve orada tedavi ettirme olanaklarını yaratma çabasından vaz geçmedi ve Avusturya demokratik kamuoyunun da desteğiyle Avusturya hükümetini devreye soktu. TC devleti önce, Avusturya hükümetinin TC devletiyle daha önceden yaptığı silah anlaşmasının, Avusturya devletinin "bu silahların Kürdistan'da Kürt halkına karşı kullanılacağı, bunda insan hakları sözleşmelerine ters düşeceği" dolayısıyla kendi kamuoyu nezdinde zor durumda kalacağı endişesiyle fethetmenin üzerine TC devleti Gülay'ı koz olarak kullanmak istedi Ancak Yeni Demokrasi Avusturya büromuzun, parlamentodaki Yeşiller Partisi aracılığıyla bu durumu deşifre edeceğini gören devlet, Gülay'ın yurtdışında tedavi edileceğine dair kararlılığımız karşısında en sonunda Aralık ayının başında bu talebi kabul etti. Zira Gülay'ı yurtdışına göndermemenin hiçbir gerekçesi kalmamıştı.

12 Aralık günü Gülay'ımızı felçli bacaklarının üzerine uzattığı gitarıyla insanlığın, emeğin ve gençliğin düşmanlarını çıldırturcasına yüzünde eksik etmediği tebessümüyle Avrupa'ya uğurladık.

Kuşkusuz Gülay'ın Avrupa'da tedavi edilmesinde bilimin ulaştığı sınırlar aşılamayacaktır. Bilim bütün insanlığın ortak malı olduğu için her yerde bilimdir. Avrupa'daki doktorların bilim ahlakıyla 20 yaşındaki bir genç insanın yeniden yürümesini sağlamak için gösterdiği çaba ve içtenlik ne ise Türkiye'deki doktorların gösterdiği çaba ve içtenlikte odur. Bizim Gülay'ı yurtdışına tedaviye göndermedeki çabamız sadece tıbbın bu alanda ulaştığı sonucun uygulanmasında Türkiye'deki hastahanelerin, teknik olanakların Avrupa ülkelerine nazaran var olan dezavantajını aşmaktır. Devrimci dayanışma bunu başardı. Kuşkusuz asıl sistemli ve aralıksız çaba dergimizin okuyucuları ve ATİK'in olmasına rağmen, birçok sorumlu devrimci-demokrat bu süre içinde ilgilerini gösterdiler. Yeterli olmasada sonuçta bir ilgiydi. Belki tıbbın ulaşabildiği seviye Gülay'ı bugün için yürütecek noktaya

ulaşmamıştır. Ama faşist cellatların öldüresiye kurşun yağmuruna tuttuğu bir devrimcinin 1 Mayıs'ın kavga alanından itibaren bu güne kadar sahiplenilmesi ve bu dayanışmanın hedeflediği sonuca varması başlıbaşına bir derstir. Dayanışmanın başarı getireceği dersidir.

Dergimiz, başta Gülay'ın yaralandığı günden itibaren onu içtenlikle sağlığına kavuşturmaya çaba harcayan tüm doktorlara, hemşire ve hasta bakıcı emekçilere, Gülay'ı yalnız bırakmayan, en güzel karanfilleri, yürekleriyle birlikte, onun odasına taşıyan faşizmi lanetleyen okuyuculara ve bu sahiplenmeyi gösteren her meslekten devrimcilere açtığımız başış kampanyasına olanakları ölçüünde katılan tüm halkımıza, ve Gülay'ın Avrupa'ya götürülmesinde, belki yicci rol oynayan Avusturya bü-

romuza, yurtdışı temsilciliğimize ve Avusturya halkının sorumluluk gösteren temsilcilerine teşekkür ediyoruz. Bu çaba gösterilmesi gereken bir çaba ve sorumluluktur. Bu da yapıldı.

Ve sevgili Gülay'ımızı; Artık Avrupa'daki okuyucularımızın, ATİK'e ve ilgi gösterme sorumluluğunu hissedemeyen devrimcilerin yanındadır. 1 Mayıs 1990'ın kararlı, direngen mücadelesinin sembolü olan Gülay'ımızı 7 ay boyunca Türkiye'de yalnız bırakmayan Yeni Demokrasi okurları, Avrupa'da da yalnız bırakmadılar.

Not: Aramak isteyen okuyucularımız Gülay'ı aşağıdaki telefondan bulabilirler.

Tel: 9.9.43224384150'den 2231 nolu oda istenecek.

Ceyhan Özel Tıp Cezaevinden dergimize gönderilen 2.12.1990 tarihli açıklamayı, açlık grevleri konusunda alınması gereken tavırlar konusunda önemli bulduğumuz için aynen yayınlıyoruz.

12 Eylül askeri faşist cuntası ile birlikte, Türkiye cezaevlerinde başlayan politik tutsakları kişiliksizleştirme politikası, aradan on yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen bütün ikiyüzlü pervasızlığıyla sürdürülmektedir.

Askeri faşist cuntayı izleyen aylarda bütün cezaevleri adeta birer Nazi Kampına çevrilmek istenmiştir. "Askeri cezaevlerinde askeri disiplin ve düzen olmalıdır" mantığıyla başlatılan bu zulüm politikası için ilk etapta Diyarbakır 1 Nolu cezaevi "pilot bölge" olarak seçilmiş ve bu uygulama peyder pey Ankara Marmak ile İstanbul Metris askeri ceza-

evlerine sıçratılmış veya sıçratılmak istenmiştir.

Bugün dönüp şöyle bir baktığımızda 12 Eylül'ün salt cezaevlerinde yüze yakın ölü yüzlerce yaralı ve binlerce kalıcı rahatsızlık bıraktığını görebilmekteyiz. Yalnız Diyarbakır cezaevinde 12 Eylül'ü izleyen ilk üç yıl içinde elliye yakın demokrat-devrimci öldürülmüştür.

Bırakınız toplumsal normlara göre kabul edilebilir sayılacak kültürel olanaklardan yararlanmayı, en doğal insani ihtiyaçları bile devrimci tutsaklara çok görülmüştür. Kalem yasağı, sohbet yasağı, gülme yasağı, gazete-radyo yasağı vb. vb.

gibi bugün konuşulduğunda gayet gülünç gelecek bu kısıtlamalara uymadığı için kaç bin insanın yıllarca işkence gördüğünü, kaçıyüzünün yaralandığını-sakatlandığını, kaçının öldürüldüğünü kendi kendimize sormamız bilinçli ve duyarlı bir insan olmanın başlıca gereklerinden dir.

Ancak insanlık dışı bütün bu uygulamalara, devrimci-demokratların tıktıldığı bütün cezaevlerinde şu veya bu şekilde karşı çıkmış, bu uğurda onlarca genç insan kendini ölüme atmak zorunda kalmıştır.

1980'lerin ikinci yarısına gelindiğinde artık bazı insani ihtiyaç ve istekler çoğunluk cezaevlerinde bir hak olarak kazanılmış ve nisbeten yaşanılabilen bir ortam yaratılmıştır. Ne var ki ortaya koyduğu bütün icraatıyla özünde 12 Eylül'ün bir uzantısı olduğunu gizlemeyen ANAP iktidarı, tutsakların daktilo yazmasını, radyo dinlemesini, insanların anarıyla, eşleriyle birkaçdakika rahatça görüşebilmesini hazmedememiş, kendine yakıştırmamış olacak ki 12 Eylül'ün ilk üç-dört yılı yaşanan tüm o vahşeti "1 Ağustos genelgesi" adı altında "yasal" kılıfına uydurup yeniden yaşama geçirmek istemişti. Ancak faşist Ağustos genelgesine karşı bütün cezaevlerinin direnişe geçmesi ve gerek yurtiçi ve gerekse uluslararası demokrat kamuoyunun bütünsel tepkisi karşısında geri adım atmak zorunda kalmıştır. Fakat sorunun temeli olan gerici faşist tüzük ve yönetmelikleriyürürlükten kaldırılmamış, sonraki süreçte de devlet sözkonusu tüzük ve yönetmeliklere dayanarak her defasında bir veya bir kaç cezaevine saldırıda bulunmuş baskı ve işkence ile eldeki hakları gaspetmeye kalkışmıştır. Bu durum, yani saldırılar en açık şekliyle bugünde devam etmektedir.

Peki bugün yapılanlar nedir ve neler yapılıyor?

Bugün yapılan aynı iktidarın, aynı politika değişik bir manevra yöntemiyle tilki pozunda yeniden yürürlüğe sokmak istemesidir.

Bütün cezaevlerine birden saldırdığında gördüğü bütünsel tepkiden çekinen ANAP iktidarı, bunu bugün tek tek cezaevleri bazında ele almaktadır. Kafaların salt körfez krizi sorunuyla meşgul olduğu bu

dönemi fırsatbilen ANAP, önce Diyarbakır cezaevine saldırmıştır ve bunu diğer cezaevleri izlemiştir. Hiç bir yasal gerekçesi olmadığı halde sorunlara duyarlı tutsaklar, gece baskınlarıyla başka cezaevlerine sürgün edilmişlerdir. Kafaları gözleri patlatıp her şeyi talan eden bu özel tim-asker baskınlarından sonra aynı cezaevinde yıllardan beridir tutsakların kanı üzerinde yükselen bütün insani haklar bir çırpıda gaspedilmiştir. Avukat görüşmesinden tutun, haftada bir kaç gün olan koşullar arası misafirliğe kadar her şey yasaklanmıştır.

Bu baskılara hedef olan cezaevlerinden ilki olarak saydığımız Diyarbakır'ın direnişe geçmesi, diğer cezaevlerinin ve tutsak ailelerinin aynı direniş yöntemiyle desteklemesi ve nisbeten demokratik kurum ve kuruluşların olaya duyarlı yaklaşması, o cezaevinde iktidara bir kez daha geri adım attırılmıştır. Ancak tam "bitti" derken aynı oyunu, Amasya cezaevinde gösterime sokulduğunu görüyoruz. Bir kaç gün sonra Nazilli cezaevi keza öyle...

Gene insanlar çırılçıplak soyulup buz gibi hücrelere atılmış, insanlar gene eli sopalı zalim gardiyanlarla baş başa bırakılmıştır. İşte son birbuçuk-iki ay içerisinde Diyarbakır'da başlayan Amasya, Nazilli, Sağmalcılar, Buca ve Antep ile devam eden bu yüz karası politika yeniden hayata geçirilmek istenmektedir. Gün olmuyor ki bir cezaevinde sağlık ekibi eksikliğinden dolayı bir haber çıkmasın! Gün olmuyor ki bir yerde kafalar gözler patlatılmasın, keza açlık grevi haberleri yayılmasın!... Bu aslında iktidarın canı gönülden istediği idam infazlarının dolaylı bir şekilde ele alınmasından başka bir şey değildir. Tutsağı açlık grevi yapmaya zorlamak, onun ölümünü yakınlaştırmaktan başka şey değil! Her açlık grevi, artık biyolojik yapısı laçkalaşan tutsağın ömründen bir parça alıp götürmektedir. ANAP iktidarı bunu bilinçli olarak yapmakta ve açlık grevindeki insanlara sopalarla, kalaslarla cezaevi personellerini saldırtmaktadır.

Diyarbakır'dan sonra Amasya, Nazilli, Buca, Sağmalcılar ve Antep cezaevlerinde yapılmak istenen hak gasplarına karşı tutsakların açlık

grevi yapmaktan başka bir muhalefet yolu yoktur. Tamamen insani hakların korunmasına adanmış bu eylem biçimi, tam da bu özelliğinden dolayı yasadışı değil ve gelmiş geçmiş en büyük yasallığa sahip bir eylem biçimidir, zira tutsakların başka bir yolla muhalefet etmesi ilgililerin kılını bile kıpırdatmamaktadır.

Bilinçli ve duyarlı her kişi kendine "demokratik" sıfatını layık gören her kurum, "Amasya cezaevinde neler oluyor" diye kendine sormalıdır Bugün "Amasya cezaevinde insanlar için buz gibi hücrelere çırılçıplak doldurulmuştur? Amasya cezaevi reviri bu hafta darbe yarası ve şişlikler için kaç reçete yazmıştır? Amasya cezaevinde niçin açık görüşme yapılmamıştır? Sağmalcılarda ne oluyor? Antep cezaevinde neler yaşanıyor? Bu insanlar niçin açlık grevine girdiler? Buca cezaevi ne durumdadır?" diye, kendine insan hakları savunucusuyum diyen herkesin, her kuruluşun sorması ve tutsakların insani talepleri için harekete geçmesi gereken gündür.

Bugün Türkiye cezaevlerinde açlık grevinde olan devrimci-demokrat tutsakların insanca yaşamaktan başka bir talebi yoktur. Amasya, Sağmalcılar, Buca ve Antep cezaevlerinde tutuklular açlık grevi yapıyorsa bu kendilerine işkence yapılmaması ve haklarının gaspedilmemesi içindir.

Unutmayalım, Türkiye gibi bir ülkede, kendine "Demokrat" diyen her insan, bir gün mutlaka cezaevine girecektir. Cezaevleri konusunda duyarlılık, demokrasi için duyarlılıktan ayrı tutulamaz. İktidarın cezaevlerinde uygulamak istediği iğrenç politikaya "dur" demek, toplantı ve yürüyüşler yapmak, karınca kararınca bir adım atmak görevimiz olmalıdır.

Mustafa Kaya, Atilla Atalay, Ramazan Kılavuz, M.Şah Yıldırım, Hüseyin Çapartaş, Mehmet Cıbrın, Serdar Can, Ramazan Ceviz, M.Emin Tüysüz, Rıfat Barış, Recep Kar, İlker Dilcan, Doğan Kurt, Cumali Çataltepe, Zemin Gökü, Rıza Sayın, Fahri Işıksal, Haydar Yüksel, Fettah Saruban

Dergimiz çalışanlarına uygulanan işkence ve zulüm; karşısında boyun eğmez direniş ve kararlılık görmeye devam edecek.

Dördüncü yayın yılını doldurmak üzere olan dergimiz ve çalışanlarına karşı, egemen sınıflar tarafından sürdürülen baskı, tehdit işkence ve hapis yöntemi Kasım 1990'da doruk noktasına ulaştı.

... Kasım günü, Ankara büromuz temsilcisi Ali Ekber Kaypakkaya ve muhabirimiz Kamil Eser ile eski temsilcimiz Reşat Çetinbaş, eşi Begüm Çetinbaş ve eski muhabirlerimizden M.Ali Çakıroğlu ile akraba çevresinden 4 kişi bir gece "operasyonu" ile evlerinden alınarak Ankara siyasi şubeye götürüldüler. Dergimiz elemanları siyasi şubede kaldıkları 15 gün süresince yoğun işkencelere tabi tutuldular. Özellikle M.Ali Çakıroğlu ve Reşat Çetinbaş'ın 15 gün boyunca çırılçıplak ve sürekli soğuk su dökülerek hiç uyutulmaması, defalarca askıya alınması, elektrik, falaka gibi işkence yöntemlerinin defalarca tekrarlanması sonucu ağır fiziki yıpranmaya uğradılar. 15 gün sonra çıkarıldıkları adli tabipte işkence izleri tesbit edilen M.Ali Çakıroğlu ve Reşat Çetinbaş'ın kollarında ise kısmi felç oluşmuş durumdadır. Hiç bir arkadaşımız onca canavarlıklara rağmen DAL elemanlarının ve Erzincan'dan getirilen "daha profesyonel" özel sorgucu timin kendilerine dayatılan asılsız iddiaları kabul etmemiş, kimi arkadaşlar bu işkenceleri protesto etmek için onurlu tavırlarını 15 gün boyunca hiçbir kelime konuşmama tavrı ile de protesto etmişlerdir. En zorunu ihtiyaçlarını bile (su isteme, tuvalete gitme vb.) bu tavrı zedelememek için ifade etmeyen dergimizin Ankara çalışanlarına, işkencecilerin kendileri zorla su içirmiş ve tuvalete götürmüştür. İşkencecilerin arkadaşlarımıza uyguladıkları işkencelerin maddi ve manevi tahribatını en iyi bilenler olarak herşeye rağmen dayattıkları onur kırıcı istemleri bütün zulme rağmen zerrece kabule yanaşmamaları yönünde gösterdikleri tavra işkencecilerin "saygısını" itiraf ettirmiştir. Bir işkencecinin 15. gün bir arkadaşına söylediği

şu söz arkadaşlarımızın sadece kendileri için değil, inançları uğruna ve insanlığın onuru uğruna katlandıkları işkencelerin dozajını anlatmaya yeterlidir. "... sana sonsuz derecede saygı duyuyorum. Ama seni öldürmesem bu mesleği bırakırım..." Evet insanlığın ve devrimin onurunu çiğnemeyi başaramayan işkenceci bu onurun taşıyıcılarını "öldürme yemini ile yıldırma istiyorlar! Ama nafile ikiside işkenceciler için yenilgidir. Onların yapacağı tek yararlı şey vardır. İnsanlık onuru bayrağını taşıyan arkadaşlarımızın ve binlerce devrimci emekçinin tarihin derinliklerine gömmeye çalıştığı işkenceci "mesleği"ni bırakmaları hiç olmazsa kendi çocuklarına "işkenceci baba evladı"nın sonsuz huzursuzluğunu tattırmamak için bunu yapsınlar...

Sonuçta Ankara'daki işkenceci güruhu "hiç olmazsa" diyerek, uyduruk bir fezleke düzenlemiş, Ankara büromuza posta kanalıyla gelen çeşitli devrimci örgütlerin bildirimlerini "evlerinde bulundu" iddiasıyla savcılığa sunmuş ve arkadaşlarımızın tutuklanmasını sağlamıştır.

6 Kasım günü Samsun temsilcimiz ..... YÖK'ü protesto eden Samsun Üniversitesi öğrencilerinin eylemini izleyip eylem sonrası üniversite dışına çıktığında büroya gelmek üzere minübüse binmiş, ancak yanında bulunan bir arkadaşı ile birlikte 4 tane sivil polis tarafından minibüsten indirilerek kıyasıya dövülmüştür. Temsilcimiz kafasından aldığı ağır yara ile rektörlüğe sığınmış ve açlık grevi başlatmıştır. Rektörlüğün temsilcimizi jandarma zoru ile dışarı çıkarmada ısrarlı davranması üzerine, temsilcimiz aynı günün akşamı yanındaki arkadaşı ile Samsun İHD şubesine giderek bir basın toplantısı düzenlemek istersen İHD şubesi polis tarafından basılarak temsilcimiz siyasi şubeye götürülmüştür. 5. gün ağır işkencelere tabi tutulan arkadaşımız çıkarıldığı mahkemede serbest bırakılmasına rağmen

savcılığın bir gün sonra mahkeme kararına itiraz etmesi ile tekrar polise alınmış ikinci gün tutuklanmıştır. (7 Aralık'ta çıktığı duruşmada serbest bırakıldı.)

8 Kasım'da ise, Kars temsilcimiz Şah İsmail Atık, Kars'ta yöresel olarak yayınlanan haftalık "Mücadele" adlı bir derginin yazı işleri müdürlüğü için basın masasına gerekli belgeleri götürürken gözaltına alınmış "yasak kaset izlediği" gerekçesiyle tutuklanarak Erzincan cezaevine gönderilmiştir. (26 Aralık'ta tahliye oldu.)

Yine, Ankara büro elemanlarımızın gözaltına alınmasını takip eden günlerde dergi merkezimiz siyasi şube ekiplerince açıkça ablukaya alındı. 6-7 gün yaklaşık 12-15 kişiyle gerçekleştirilen abluka boyunca, dergi merkezine gelen insanlar evlerine kadar takip edilirken, dergimiz yöneticilerinden M.Ali Eser ve Tuncer Dilaveroğlu'nun kaldıkları evi de bu ablukadan payını almış oldu. Abluka süresince de dergiye giriş çıkışta polis sözlü sataşmalarda bulunarak çalışanlar tahrike zorlandı. Gelinene noktada, yoğun abluka kaldırılmasına rağmen dergi bürosu ve dergi idari müdürü M.Ali Eser ve Yazışmaları Müdürü Tuncer Dilaveroğlu'nun kaldıkları evin çevresinde sivil polislin sistemli "nöbeti" devam etmektedir.

Bütün bunların tek bir izahı vardır. Delet dergimize karşı, işkence hapis, baskı ve rahatsız etme araçlarıyla takviye edilmiş olarak siyasi bir tavır içindedir. Bu tavır ilk değildir. Sadece yoğunlaşmada yenilik var. Ne var ki deletin bu tavrındaki yoğunlaşma, bizimde doğru ve haklılığımızda yoğunlaşmış görünümüne ibaresidir. Çalışanlarımıza yapılan insanlık dışı işkence ve ikamet ettiğimiz evin kapısına dayanan karanlı yüzler, bütün çalışanlarımızı kaynağını siyasi-ideolojik ve ahlaki doğruluğundan alan, zulme karşı direnişimizi ve kararlılığımızı arttırır en özet biçimyle olan ve olacak olan bu kadar nettir!

Son yıllarda ve özellikle de işçi sınıfının grev eyleminin yaygınlık kazanmasıyla birlikte, bu örgütlülükler ya da kavramlar farklı anlayışlar tarafından bir önerme olarak ileri sürüldü ve belli bir kabul görmesiyle de canlı bir tartışmaya neden oldu. Şüphesiz, bir olgunun ortaya çıkışı ve onun kabulü ve olgunun kendi gerçekliğine, yönelimine ve ne olduğuna ilişkin değerlendirme yapılmasının önünde engel değildir. Tam tersine, bunun yapılmasını gerekli kılar.

İşte bu anlayışla, biz, konuya ilişkin tarihsel örneklerin ne olduğunu ve buna göre yaklaşım tarzının nasıl olması gerektiğini ortaya koymaya çalışacağız. Bunu yaparken de, ileri sürülen önermelerin ve anlayış tarzlarının üzerinde durmadan geçmeyeceğiz. Buna göre, konuyu, başlıca şu başlıklar altında ele alacağız:

- 1- İşçi sınıfının bir örgüt biçimi olarak İşyeri Komiteleri,
- 2- Bundan farklı bir biçim olarak Konseyler/Sovyetler.

1- İŞYERİ KOMİTELERİ

Yaptığımız araştırmalar ışığında, bir ön bilgi olarak, işyeri komitelerinin belirleyici özelliklerini şu şekilde ifade edebiliriz. a) İşyeri Komiteleri, sınıf mücadelesinin seyrine ve ihtiyaçlarına bağlı olarak, doğrudan, işyeri temelinde ve işçilerin sorunları etrafında, bu sorunları şu ya da bu tarzda çözümünü için çaba harcamak isteyen tüm işçiler tarafından kurulan örgütlerdir. b) Bu aynı temel üzerinde, üretkenlerin üretim alanlarındaki sorunlarıyla doğrudan ve birinci derecede ilgilenirler. c) Mücadelenin gelişmesine, değişmesine, ihtiyaçlarına ve verili duruma uygun işlevler kazanabilirler. e) Somut koşullar ve ihtiyaçları tarafından belirlenmiş olmaları nedeniyle; sendikal işlevli olabilirler, gelişmesinin belirli aşamalarında sendikalara dönüşebilirler, iktidar organları olabilirler ya da sendikaların alt hücreleri haline gelebilirler. f) Değişen koşullarla birlikte önleri açılmadığı ve yeni işlevlerle donatılmadıkları sürece bürokratik aygıt haline gelebilirler ya da dağılıp sönebilirler. Bu temel özelliklerinden dolayı son derece esnek, değişken ve dinamikdir.

Komitelerin bu özelliklerini tarihsel deneyler ışığında ve ileri sürülen kimi yanlış görüşlerle de ilişkilendirerek açıklayacağız.

Bu komiteler için ileri sürülen ve

İŞYERİ KO

KONSEYLER

tartışılan görüşler içinde (ara farklılıkları bir an için bir kenara bırakacak olursak), bir biriyle çatışma halinde olan iki yaklaşım tarzının olduğunu görüyoruz. Bunu uç örneklerden birincisini, bu komite ve konseyleri birlikte ele alan ve "sendikal platformdaki bir önerme" olarak ileri süren, ancak, burada sınırsız bir işlevle donatılan anlayış sahipleri oluşturuyor.

İkincisini ise; buna, tersten itiraz eden ve bu örgütlenmeleri; "ekonomik ve politik krizin olgunlaşma sürecine girdiği, sınıf çelişkilerinin ve devrimle karşı-devrim arasındaki çelişkilerin keskinleştiği" koşullarda ortaya çıkan ve yeni bir kabarığa kadar da sönen örgütler olarak gören anlayış sahipleri oluşturuyor. Kısaca, söylenen şudur: "Bu komitelerin ortaya çıkış koşulları ve işlevleri sendikalarından farklıdır. Bu komiteler, sendikaların işyeri düzeyindeki alt organları olmadıkları gibi, sendikaların alternatifinde değillerdir. Sendikal örgütlenmenin olmadığı ya da sendikaların işlevlerini yerine getiremedikleri koşullarda, ekonomik mücadele gibi, sendikaların bazı işlevlerini üstlenmeleri, sendikaların alt örgütleri ya da alternatifleri olmalarının bir sonucu değil tamamen somut durumun bir sonucudur." (Devrimin .Sesi) Devrimin .Sesi, İşçilerin Sesi'ni eleştiren yazısında bu ve benzeri eleştirileri karşıt görüş olarak ileri sürüyor ve sürekli olarak, sendikaların alt örgütleri olabileceği görüşüne karşı çıkıyor.

Birinci anlayış sahiplerinin bu komitelere yüklediği roller arasında ise; bir yandan siyaset yasağını doğurabilecek vurgular yer alırken diğer yandan "sınıf bilimini taşıma" yer alıyor.

Bu anlayış sahiplerinin başını "İşçilerin Sesi" dergisi çekiyor. İşçilerin sesi, konuya ilişkin yazılara 1. sayısında başlamak üzere bir çok sayısında yer verdi. Bu yazılarında şunlar söyleniyor: "Sendikal platformda bir önerme olan işyeri komiteleri, bir işyerindeki devrimci, demokrat, sınıfların varlığını kabul eden, dürüst, tutarlı, siyasal tercihi veya tercihsiz nitelikli unsurlar tarafından oluşturulan sınıf bilimini işçilere taşıyan örgütlenmelerdir". (abç)

"İşyeri Komite ve Konsey yapılması gelişim sürecine bağlı bir şekilde değişik biçimler kazanarak gelişen, mücadeleyi sürekli kılan, kalıcı nitelikteki yapılardır." (İşçilerin Sesi, sayı 1-13). Bu açıklamalar, "devrimci sendikal yapının nüveleri" vb. gibi vurgularla devam ediyor.

Bu aynı yaklaşım tarzının, denilebilir ki, kısaltılmış ve karikatürize edilmiş bir biçimine de "DSİM" broşüründe rastlıyoruz. "O halde (diyor DSİM yazarları) yaratacağımız işyeri komiteleri, en basit sorundan en karmaşık soruna kadar meselelerin çözümünü gündeme alırken, işçileri sürecin, sorunlarının içine çekerek bu vesileyle sınıf bilincini kavratmayı hedeflemelidir."

Burjuva tabiatına aykırı sendika içi demokrasi ve tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi, işyeri komitelerinde hayat bulmakta ve alternatif sendikal ilişkileride bu tür örgütlülükler yaratarak sınıf sendikası hedefine varmaktadır." "... Sınıf sendikasının yaratılmasında geleceği kuracak olan bu çekerdek örgütlenmelerin" (işyeri komiteleri ve dev-

MİTELERİ

E SOVYETLER

rimci sendikal işçi muhalefeti sf: 14) gibi nereye çekilirse oraya giden ve esasen düşünsel karışıklığın bir ürünü olan tanımlamaları geçerek, bu kadar aktarmayla yetinelim.

DSİM broşüründe ileri sürülen, İşçilerin Sesi'nde ileri sürülenlerle bir çok noktada paralellik gösteriyor. Bu nedenle, bunu da birinci kategoriye dahil ediyoruz.

Görüldüğü gibi konuya ilişkin ileri sürülen her iki görüşte de (değişik noktalardan kalkılsada) kendiliğindencililiğe kayış var. İşçilerin Sesi bunun teorisini gayet açık bir biçimde yapıyor. Bu nedenle Devrimin Sesi'nin kavrayış düzeyinden daha tehlikeli bir noktadadır.

Çünkü, birinciler; işçi sınıfının kendiliğinden mücadelesinin ifadesi olan gevşek örgütlenmesini (Belirtmek gerekir ki, her kendiliğinden harekette ya da insan eyleminde olduğu gibi bu örgütlerin oluşumunda da şu ya da bu oranda bir insan iradesi ve bilinci rol oynar. Bunu gözardı etmiyoruz.) kendine ya da daha doğru bir ifadeyle, proletarya partisine bağlı bir oluşmuş gibi gösterip sınıfa "sınıf bilimi" taşıyorlar. Ve böylece proletarya partisinin, onun örgütlerinin görevini bu parti dışı ya da onun üyelerinin de şu ya da bu düzeyde içinde yer alabilecekleri kendiliğinden örgütlere yükleyerek, partinin bir ihtiyaç olmaktan çıkabileceğinin alt yapısını oluşturmaya/bunun teorisini yapmaya çalışıyorlar. Ve zaten, İşçilerin Sesi'nde parti kavramı diye bir kavram yer almıyor. "Partiyi bir ihtiyaç olmaktan çıkarmaya çalışıyorlar" dedim, çünkü; proletaryanın kendiliğinden eylemi ve bu eylemin örgütlü-

lüğü ile sosyalizm arasındaki ilişki proletaryanın partisi ile kurulur. Yani, sınıf bilimi ancak böylesine bir partinin sınıfın hareketi ile organik ilişkileri sonucu taşınır. Bu, sınıf partisinin en önde gelen birincil ve en temel, en ileri görevidir. Bu görev olmaksızın proletarya partisi proletarya partisi olma adına da işlevine de sahip olamaz. Bu, leninizmin ABC'sidir.

İkinci anlayış sahipleri ise; proletarya partisinin bu örgütlerle organik ilişkilerinin olabileceğini, bunları toplumsal ihtiyaçlara bağlı olarak, yeni görevlerle donatarak etkileyip yönlendirebileceğini; bunun değişen toplumsal ihtiyaçlar ve partinin sınıfla ilişkileri düzeyi ile belirlenebileceğini kavrayamıyorlar. "Çıkar ve söner", "sendikaların alt örgütleri değillerdir" teorisine hem iradenin rolünü hem de imkan ve ihtiyaçların değişebileceğini ve bunların değişik ihtiyaçlara yanıt verebileceğini yadsıyarak kendiliğindencililiğe düşüyorlar.

Bu iki kavrayış tarzında göz önünde bulundurarak; Türkiye pratiği bakımından dolaylı bir ders olma özelliği taşısada, yaşanmış bazı tarihsel örneklerden söz etmemizde yarar var. Çünkü bunlar, sınıf mücadelesinin yarattığı ve sunduğu imkanlardır.

Birinci Örnek Rusya'dır: Burada 1905 devrimi döneminde ortaya çıkan fabrika komiteleri (bu dönemde çok fazla yaygınlık kazanmamakla birlikte) sendikaların, Sovyetlerin yanısıra, bir üçüncü örgütlenme biçimi olarak mücadelede belirli bir rol oynuyorlardı. Devrimin yenilgiye uğratılmasının bir sonucu olarak dağıtıldılar. Daha sonra, 1917 Şubat devrimi'nin öngününde ortaya çıktılar. Geçici hüküme-

tin bunları tanımak zorunda kalması, bolşeviklerin bu komiteler içinde sürdürdükleri ağırlıklı faaliyetler ve üretimde işçi denetiminin sağlanması için gösterdikleri yoğun çabalar sonucu, Sovyetler'inde desteğiyle bu komiteler üretimin denetlenmesinde ve düzenlenmesinde aktif roller oynamaya başlayarak, varlıklarını geliştirerek sürdürdüler. Bir dönem için, Sovyet örgütleriyle birlikte dağılmayla yüz yüze kalsalar da, Ekim Devrimi'nin öngününde daha da yaygınlaşarak gelişmeye başladılar. Ekim devrimi'nden sonra ise, başlangıçtaki işlevleri önemli ölçüde değişti. Ve 1918 yılında, I. Tüm Rusya Sendikalar Kongresinde alınan kararla sendikaların alt hücreleri durumuna getiriliyorlardı.

"Sendikaların alt-hücreleri-fabrika komiteleri -henüz her yerde bizim elimizde değildir. Örneğin Harkov vilayetindeki 146 fabrika komitesinden (ki, okur burada Bolşeviklerin bu komitelere verdiği ağırlıklı önemi göz önünde bulundurmalıdır. ön.) 70'inde bir tek komünist yoktur. Fakat bunlar münferit görüngülerdir. Genelde şu söylenmelidir ki, sendikalar hem bölge organlarında hem de en alt hücrelerde partinin etkisinin sağlanmasını konusunda mutlak bir gelişme göstermişlerdir." (Stalin, cilt 5, sf: 170-171)

Bu gerçek, proletarya diktatörlüğü koşullarında ve 1923 yılında Stalin tarafından dile getiriliyor. Tam da burada, birkaç noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Birincisi; bu komiteler işçi sınıfının sınıf bilinçli öncüleri tarafından oluşturulan örgütler değil, gevşek, geniş kitleyi kucaklayan ve bu anlamda kendiliğinden örgütlerdir. İkincisi; devrim yıllarında sayılırsa ve Bolşevik partisinden devrime önderlik ettiği göz önüne alınırsa ve bunun altı yılda işçi sınıfının iktidar olduğu yıllar olarak görülürse, hala komünistlerin (yani sınıf bilinçli işçilerin) bu komitelerde yer alamadığı kavranırsa, bunların sınıf bilimi taşıyamayacağı daha iyi anlaşılır. Türkiye'de "sınıf bilimi" taşıyanların ve sınıf biliminin sınıfla bağlarının düzeyi hiç kimse için sır değil. Bu mantıkla işyeri komitelerinin kurulması için hiç bir çağrıda bulunmamak ve oturup sınıf bilinçli işçilerin bütün fabrikaları örgütlemesini beklemek gerekir. Tabii demokratlıkla komünistlik arasına eşit işaret çekilmediği sürece.

Üçüncüsü; "sendikaların alt organları değildir" biçimindeki anlayış-

şın her dönemin özelliğine uygun düşmeyeceğidir. Yani bir olgu olarak işyeri komiteleri, sendikaların alt hücreleri durumuna da gelebiliyorlar...

İkinci tarihsel örnek Macaristan'dır. 1918'de ve Macaristan devriminin öngönünde ortaya çıkan komiteler Sovyetlerle birlikte, reformist sendikacılarla çatışmaya girmek durumunda kalıyorlardı. Burada da, fabrikaların ele geçirilmesinde, üretimin düzenlenmesinde ve denetiminde önemli roller üstleniyorlardı. "Bunların zamanı değildir", "henüz o an gelmemiştir" vb. gibi gerekçeler ileri süren reformist ve bürokrat sendikacılar sınıf uzlaşmacısı bir tutum takınıyorlar ve bu örgütlenmelere karşı çıkıp, karşı dervimin yanında yer alıyorlardı. Ve Macaristan devriminin yenilgisi için yadsınamaz roller oynuyorlardı. Karşı devrimin şiddetli saldırısı sonucu bu komiteler ve Sovyetler/konseylar dağıtıldılar.

Üçüncü örnek İspanya'dır. İç savaşın sonra, Franco'nun iktidara gelişiyle birlikte korperatif devlet sendikaları oluşturuldu. Bunun yanı sıra, illegal bir biçimde varlığını sürdürmeye çalışan anarko-sendikalistlerin denetimindeki Ulusal İşçi Birliği (CNT), sosyal-demokratların denetimindeki Genel İşçi Birliği (UGT), İspanya Komünist Partisi'nin denetimindeki Sendikal İşçi Muhalefeti (OSO)'de vardı. Devletsendikacılığının karşısında yer alan bu mahalefet odakları kendi anlayışları doğrultusunda muhalefetini sürdürürken, bu sürede ortaya çıkan ve yasadışı zemine oturmuş olan işyeri komiteleri bunların işyeri faaliyetlerinin dayanak noktaları haline geliyordu.

Franko'nun işçi sınıfı örgütlenmelerine karşı koyduğu yasaklama, toplu sözleşme, grev vb. hakları ortadan kaldırması, tek tip devlet sendikacılığını tek seçenek olarak dayatması vb. uygulamalar işçilerin her türden gelişmesinin önünü tikiyor ve onların içten içe gelişen tepkilerine yol açıyordu. 1947'de başlayan ve giderek gelişme gösteren grevler, gösteriler mevcut sendikaları da aşmaya başlıyordu. "İşçi Komisyonları" bu durumun ve yönelimin somut bir ifadesi olarak geliştiler. İşçiler, işten çıkarılmaya karşı savunma komiteleri, grev hareketini yönlendirme komiteleri, toplu sözleşme komiteleri gibi örgütlülükler kurmakla kalmıyor, bunlar arasındaki koordinasyonu da sağlayarak, devlet sendikacılığını iş-

levsiz kılıyorlardı. Kendilerinin bir örgüt olmadıklarını (Ki, burada Liberter eğilimin etkinliğini belirlemekte yarar var, çünkü bu komisyonlar hiçte örgütten başka bir kavramla açıklanamazlar), her hangi bir örgüte bağımlı bulunmadıklarını, siyasal örgütlerden de, sendikalarından da bağımsız olduklarını açıklıyor ve eylemlerini işçileri birleştiren, sınıfın birliğini sağlamaya çalışan bir güç olarak ilan ediyorlardı. Bu komisyonlar, sözünü ettiğimiz tarihsel süreçte yüzbinlerce işçiyi temsil eder duruma geldiler. İspanya Komünist Partisi, Sendikal İşçi Muhalefeti ayrı bir etkinlik olarak sürdürmekten vazgeçip, bu komisyonlar, süreç içinde, Franco rejiminden hemen sonra İspanya Komünist Partisi'nin ve bazı devrimci demokrat örgütlerin (İspanya Komünist Partisi/ML gibi) denetimine girdiler. Ve bunların denetimindeki sendikalara dönüştüler. Burada iki noktayı belirtelim. Bunlardan biri aynı ad altında Rus yanlısı bir politika izlemektedir. Diğeri ise, ML ekiple faaliyet sürdüren ve AEP yanlısı bir çizgi izleyen partidir.

Dördüncü örnek Portekiz'dir. Uzun yıllar faşist diktatörlüğün ağır baskılarıyla yönetilen Portekiz'de de İspanya benzeri gelişmeleri görmek mümkündür. en sonu "karanfil devrimi(!)" olarak adlandırılan darbe döneminde kitle eylemlilikleri daha bir gelişme gösteriyor, "işçi komisyonları" ve "konseyleri" her yandan örgütlenerek; uzun yıllar illegal faaliyet sürdüren Portekiz "Komünist"partisi ve onun denetimindeki sendikaları da aşarak, üretimin denetlenmesinden, yönetimine kadar bir dizi soruna uzanan, doğrudan siyasal iktidarı sorunlarıyla ilgileniyor ve bu alanda ciddi roller oynuyorlardı. Ve bu durum gelişme gösterince, başta askeri yönetimin, Portekiz "sosyalist" Partisinin, "Komünist" Partisi'nin müdahalesiyle karşılaştı ve konseyler bunların ortak çabasıyla dağıtıldılar. Ve zaten bu sözü geçen partiler askeri darbeyi destekliyorlardı. Tıpkı Moskova'da duran ve 1960 darbesine "ihtilal oluyor gidip ihtilalin başına geçelim" diyen İsmail Bilen gibi. Onlar da, benzer bir anlayışla işçi örgütlülüklerinin dağıtılmasından yana tutum takındılar. ki, İspanya'da olduğu gibi, Portekiz'de de işyeri komiteleri sendikal muhalefetin esaslı dayanak noktaları olmuştur. Ve korperatif sendikaları işlevsiz kılmakta önemli roller oynamış, Portekiz "Komünist" Partisinin denetimindeki sendikaların gelişmesinde tayin edici

unsur olmuştur...

Beşinci örnek İtalya'dır. 1919 ve 21 yılları arasında (bu yıllar devrim yılları olarak da adlandırılır.) ardi arkası kesilmeyen direnişler, grevler, gösteriler işyeri komiye ve konseylerini doğuruyordu. Ve bunlar yaygın bir biçimde geliyordu. Bir çok kez fabrikaları işgal eden, üretimi denetleyen ve el koyan İtalyan işçi sınıfı, İtalyan "Sosyalist" Partisinin iç bölünmeleri, çalkantıları, teslimiyetçi politikaları yüzünden iktidarı alamıyordu. Ve bu politikalar yüzünden Mussolini'nin iktidara gelmesinin yolları açılıyordu. (Ki, sözü geçen yıllarda Musolini "sosyalist" partinin faal yöneticilerinden biridir. Bölünmeler sonucunda ayrılmış, İtalyan faşistlerine önderlik edip, rolünü faşizmin iktidarı olması doğrultusunda oynamıştır.)

İşyeri komiteleri, dönemin İtalyan hükümeti tarafından da bir süre için resmi olarak tanındılar ve üretimin denetlenmesine, yönetimine fiilen katıldılar. Ancak, burjuvazi buna daha fazla tahammül edemedi. Kendi gücünü toplayınca, bu komiteleri dağıtmak için saldırıya geçti, fakat komitelerin şiddetli ve silahlı karşı koyuşuyla karşılaştı. İşçiler, siyasal önderliğini basiretsizliği, iktidarı alma gibi bir sorunu hedeflememesi yüzünden bu direnişlerin bedelini yenilgiyle ödeditler.

Ayrıca, 1930'lu yıllardaki İspanya, 1920'li yıllardaki Avusturya, Çin 1919'lardaki Almanya vb. ülkelerdeki durumdaki örnekleyebiliriz. ancak bu kadar örnek yeterlidir.

Alt başlıklar altında ve mümkün olduğu oranda kısaltarak ortaya koyduğumuz bu örneklerle ve yaşanmış başka tarihsel deneylere baktığımızda şunları söyleyebiliriz:

1) İşyeri Komiteleri, genel olarak siyasal ve iktisadi krizin bulunduğu, yaygın kitle eylemliliklerinin ortaya çıktığı dönemlerde, diğer örgütlülüklerin yanı sıra doğabiliyorlar. Çünkü, siyasal ve iktisadi kriz toplumun gözlemlerini tikiyor ve egemen sınıflar buna çare bulmak için tikanıklığın tüm yükünü işçi sınıfının ve ezilen yığınların sırtına yıkıyorlar. Bu durum, ezenlerle ezilenler arasındaki çelişkilerin keskinleşmesine ve şiddetlenmesine yol açıyor ve ezilenleri kendi sorunlarını kendi alanlarında, kendi imkanlarıyla çözmeye/kanal açmaya, kendi mücadele biçimlerini ve bu biçimlerin araçlarını, ilişkilerini yaratmaya yöneltiyor. Ezilen yığınların ya-

ratıcı insiyatiflerini, imkanlarının en açık ve çeşitli biçimler altında ortaya çıktığı an bir kriz anıdır. Grevlerin, ayaklanmaların, şiddetli çatışmaların doğup gelişmesinin nedeni rastlantısal değildir. Grev komitelerinin, toplu sözleşme komisyonlarının, fabrika komitelerinin, konsey veya Sovyetlerin ya da başka isimler altındaki cephesel örgütlerin, köy komitelerinin, silahlı mücadele birliklerinin doğup gelişmesinin ve yaygınlık kazanmasının, varolan devrimi partilerin geniş kitlesel karakter kazanmasının ve çeşitli mücadele biçimlerinin birbiriyle kaynaşmış bir biçimde en açık olarak görüldüğü ve geliştiği an bir kriz anıdır. Ve bunların bir çoğu krizin aşılmasıyla, koşulların değişmesiyle birlikte ya başka biçimlere ve örgütlere dönüşürler ya da toplumsal bir ihtiyaç olmaktan çıkarak sönerler. Bunların devamı yeni toplumsal koşulların yaratacağı imkan ve ihtiyaçlara uyarlanıp uyarlanamamasına bağlıdır. Elbette bunların hepsi, hepten kendiliğinden oluşup gelişmezler. Bu, aynı zamanda kriz imkanını kimin ve nasıl kullanacağına da bağlıdır. Kriz imkanı mevcut sistemin kendisini genişleterek yeniden üretimine yol açabileceği gibi, bir devrime de yol açabilir. İkincisinin olabilmesi, ise proletarya partisinin bütün bir toplumsal hareketi siyasal iktidar doğrultusunda yönetip yönetememesine bağlıdır.

2- Fabrika komiteleri, faşist yönetimlerin bulunduğu, tek tip sendikaların dayatıldığı veya sendikaların hepten yasaklandığı ülkelerde ve koşullarda sendikal işlevli örgütler olarak doğabilirler. Bu tür ülkelerde, işçilerin geniş gruplar halinde toplu sözleşme komite veya komisyonları oluşturmaları, geniş tabanlı grev komiteleri, giderek bunların sürekliliğini sağlayan, ilişkilerini koordine eden ve hazırlayan fabrika komiteleri, yasa dışı sendikacılık vb. örgütlenmeler (günlükte olsa) sınıfın dayatan ihtiyaçlarının bir sonucudurlar ve bütün bunlar yasalara aşarak oluşurlar. Çünkü, bu tür ülkelerde, işçi sınıfının grev, toplu sözleşme, iktisadi ve siyasal örgütlenme vb. hakları ya hepten ortadan kaldırılmış ya da içeriği yasalarla daraltılıp sınıfın hiç bir ihtiyacına yanıt veremez duruma getirilmiştir. Bu durum, işçi sınıfının siyasal, kültürel olarak gelişebilmesinin ve iktisadi ihtiyaçlarını karşılayabilmesinin önünde sayısız engeli oluşturur. İşte bu nedenlerle, fabrika komiteleri

belirli bir ihtiyaca yanıt vermek üzere devreye girip, faşist ve gerici sendikalara karşı alternatif faaliyetler sürdürebilirler.

3- Siyasi ve iktisadi krizin derinleştiği, bir devrim anının yaşandığı ve proletarya partisinin toplumun sömürülen ve ezilen yığınlarına önderlik edebildiği koşullarda; fabrika komiteleri, konseyler, sendikalar, silahlı mücadele örgütleri (ordu, milis vb.), grev komiteleri, gençlik, kadın örgütlenmeleri vb., merkezi bir politika etrafında ve duruma uygun biçimlenişler ve mücadele yöntemleriyle kapitalist sistemi yıkmak ve daha bu kriz anında, çatlak devletin çatlakları arasında, toplumsal karışıklık ortamında yeni bir düzenin iktidarını cisimleştirmeye başlayacaklardır. Bu durumda, fabrika komiteleri, fabrikalara el koymak, üretimi sürdürmek ve denetlemek, ürünün dengeli ve kontrollü dağılımını sağlamak vb. gibi görevlerle yerine getirebilir ve iktidar organlarından biri olma işlevini yapabilirler.

4- Fabrika komiteleri, sendikal işlevli görevlerle ve devlet sendikalarıyla çatışmalı bir biçimde, onlara alternatif olarak ortaya çıksalar bile, değişen koşullarla birlikte sendikalara veya başka biçimlere dönüşebilirler...

5- Ve nihayet, yeni düzenin kurulmasıyla birlikte, önemli ölçüde "bağımsız" ve "gevşek" örgütler olmaları, sağlam bir hiyerarşiden yoksun bulunmaları, düzenin başka örgütleriyle çatışmaya girme, grup mülkiyetini geliştirme tehlikelerini de potansiyel olarak bağrında taşımaları vb. gibi nedenler onların yeni duruma uyarlanmasına, sendikaların alt-hücreleri haline getirilmesine yol açabilir. Bu ve benzer tehlikeleri bağrında taşımaları nedeniyle yeni düzenin kurulmasından öncede, sınıfın diğer örgütleriyle çatışmalara girebilirler ve sınıfın birliğine, iktidar oluşuna zarar vermek isteyen akımların etkisiyle olumsuz roller oynayabilirler. Bunun birincisi, Sovyet Devrimi yıllarında, ikincisi ise, İspanya'da 1930'lardaki iç savaş yıllarında görülmüştür. (Ki, Troçkist akımlar bu ikinci durumu tamamen Komintern'in ve Stalin'in "yanlış" politikasına bağlamak için özel bir çabayı yıllardır sürdürüyorlar.) Böylesi tehlikeli durumların ortaya çıkması halinde de başka biçimlere dönüştürülebilirler.

Kalın çizgileriyle ortaya koymaya çalıştığımız bu durum, tarihsel deneyler tarafından doğrulanmıştır. Ve başka durumların doğmasında mucize ya-

yılmamalıdır. Bu durum da, fabrika komitelerinin işlevlerini yalnızca sendikal işlevli, ya da yalnızca bir dönemin "doğan ve sönen" ve sendikalarının alt-hücreleri olamayacak örgütler olarak görmek ve göstermek ve onu belli kalıplara hapsedmek doğru değildir. Tam tersine soruna, bütünüyle somut veriler, ihtiyaçlar ve işçilerin siyasal, kültürel düzeylerine uygun bir tarzda ve bu komitelerin bu ihtiyaçları hangi oranda, nasıl karşılayabileceği noktasında yaklaşmak gerekir.

Sorunun bu yanını, Türkiye gerçekliğine göre ele almadan önce, aktardığımız dergilerdeki görüşlerin esaslı tehlikelerinden birinin, "sınıfa sınıf bilimine" taşıtan görüşün üzerinde biraz daha duralım. Çünkü, sorunun bu yanı, bu komitelere yaklaşımdaki sakatlığın temel noktalarından birini oluşturuyor. Bu komitelerin, dayatan sorunların ve ihtiyaçların bir sonucu olarak doğduğunu ve sınıfın en basit, en gevşek örgütlenmelerinden biri olduğunu görmeyenler bilecek ya da bilmeden kendiliğindenciliğin teorisini yapıyorlar. Bu durum kendini, en açık bir biçimde "İşçilerin Sesi" ve "DSİM" broşüründe şu sözlerle ortaya koyuyor: "Sınıf bilimini işçilere taşıyan örgütlenmelerdir". "Mücadeleyi sürekli kılan kalıcı nitelikteki yapılanmalardır." "İşçilere sınıf bilimini taşımayı hedeflemelidir." "Nitelikli insanlardan oluşur". "En basit sorundan en karmaşık soruna meselelerin çözümünü gündeme" alır. Bu ve benzer bir dizi nitelik bu örgütlere yükleniyor.

Bu yaklaşım tarzı ve bu komitelere böylesi misyonların yüklenmesi, bu konudaki kavrayış eksikliğinin, zihinsel karışıklığın ürünüdür ve bir çok bakımdan sakattır.

Birincisi: Yukarıdaki gibi bir yaklaşım tarzıyla bu örgütlerin yalnızca sınıf bilinçli işçilerden oluşmasını söylemek gerekir. (Ki, İşçilerin Sesi'nin "nitelikli insanlar" tanımlaması hiçte buna uygun değil ve ileri sürdüğü nitelikler bunun çok uzağındadır.) Oysa, bu örgütler, sınıf bilinçli işçileri de içine alabilirler, fakat, bütünüyle bunlardan oluşmadıkları gibi, bunların dışında da oluşurlar. Ve ağırlıklı olarakta böyledirler. Bu örgütler, sınıfa düşman olmayan, muhbirlik yapmayan, işçilerin kendi sorunlarının çözümünde yardımcı olmak isteyen tüm işçileri kapsayabilirler ve kapsamalıdır da. Soruna böyle yaklaşmamak ve kısa süre içinde yüzbinlerce hatta milyonlarca işçinin sınıf bilin-

ciyle hareket edebileceğini düşünmek düpedüz Manilovizmdir. İşçi kuyrukçuluğudur. Bu komitelerle, bunların yürütme organlarını (kaldı ki, bu organlar bile bütünüyle bu tür insanlardan oluşmazlar) birbirine karıştırmak gerekir.

İkincisi: Sınıf bilimi veya bilincini taşımak, toplumsal olgu ve olayları tarihsel materyalizmin süzgeçinden geçirmek, kendi toplumsal ve sınıfsal konumunu bu gözle görmek demektir. Yani, sınıf bilinci, böyle bir teorik bilginin ve bütünlük bir sosyalist politikanın ifade ediliş tarzıdır. Sınıf bilinci, yüksek düzeyde kristalize olmuş kolektif bir politikanın taşıyıcılarında bulunur. Bu kolektif politikanın oluştuğu, bütünleştiği, kristalize olduğu yer proletarya partisidir. Bu anlamda, işçilere sınıf bilimini taşıyacak olanlar, bu bilimle donatılmış olan örgütler ve elemanlardır. Bu nedenle, bu niteliklerden yoksun işyeri komiteleri, olsa olsa proletarya partisinin, onun örgütlerinin ve üyelerinin işçilerle temas noktaları ve parti politikasının, propagandasının, siyasal ajitasyonun taşınma alanları olabilirler.

Üçüncüsü: İşyeri işçilerini sınıf bilincine kavuşturacak olan şey, birincisi; partinin işyeri hücreleridir, parti propagandasının ve siyasal ajitasyonun taşınmasıdır; ikincisi; bununla birlikte ve bununla sıkı ilişki halinde hareket eden işçilerin kendi mücadele deneyi ve tecrübeleridir.

Dördüncüsü, "siyasal tercihli veya tercihsiz", "sınıfların varlığını kabul eden" herkesin, (birazda "dürüst", "tutarlı, gibi ahlaki kavramlarla süslenmiş olan herkesin/ "demokrat" insanların kurduğu şekilsiz ve gevşek bir örgütün işçilere sınıf bilimini ve bilincini taşıyacağını iler sürmek sosyalistlikle demokratiği aynı ten-cereye tıktırmak demektir. Bu örgütlerin, genel kültürün, burjuva politik bilincin çepçerleri içinde bulunduğunu görememektedir. Ve sınıfın ideolojisini formüle etmeyi başaran, sınıfın profesyonel politikacılarının örgütünün sınıfla ilişkilerini, denetimini ve yönetimini gereksiz kılacak demektir. Çünkü, bu örgütün bütün önemi ve rolü sosyalizm biliminin yapabileceğinden görülmür. Madem, fabrika komitelerine bu rol yükleniyor, o halde, sınıfın partisine gerek olmadığı da açık yüreklilikle ifade edilmelidir...

Oysa, bugün içinde bulunduğumuz

koşullarda: "Yasa-dışı parti örgütünü güçlendirmek, her çalışma alanında parti hücrelerini yaratmak, 'sayıları azbile olsa, her sınıai girişimde işçilerden oluşan parti kurulları' kurmak, önderlik görevlerini, işçiler arasında çıkan sosyal-demokrat (komünist, bn.) hareketin önderleri arasında yoğunlaştırmak- işte bugünün ödevleri bunlar: Söylemeye gerek yok, bu hücrelerin vekurullann görevi, bütün yarı yasal ve olabildiği ölçüde de yasal örgütlerden yararlanmak, 'yiğınlarla yakın ilişkiyi' sürdürmek ve işleri, yiğınların bütün gereksinimlerine sosyal-demokrasinin (sosyalizmin bn.) yanıt olabileceği biçimde yürütmektir. Bütün parti hücreleri ve işçi kurulları, 'uyarma, propaganda ve yiğınlar arasındaki örgütlenme çalışmalarının üssü' olmalıdır, yani yiğınlar nereye giderse onlarda oraya gitmeli, yiğınların bilincini sosyalizm yönünde itmeye çalışmalı, her özel sorunu proletaryanın genel amaçlarıyla ilişkilendirilmeli, her örgütlenme eylemini, sınıfın pekiştirilmesi yönüne dönüştürmeli, proletaryanın bütün yasal örgütlerinde (ünvanları ve rütbeleriyle değil, ama) atılım gücü ve ideolojik etkiyle önder rolü kazanmalıdır. Bu hücreler ve işçi kurulları bazen sayıca az olsalar bile, parti geleneğiyle ve örgütüyle ve belli bir sınıfsal programla birbirlerine bağlanacaklardır. Böylece partinin sosyal-demokrat (komünist bn.) iki ya da üç üyesi dahi amorf (biçimsiz) benzeri bir yasal örgüt içinde batıp yok olmaktan sakınabileceker, çevrenin kendilerini yıkmasına izin vermedikleri gibi, tüm parti ruhuyla kendi çevrelerini etkileyebileceklerdir." (Lenin, Tasvfiyecilik Üzerine, sf: 36-37 abç)

İşte, İşçilerin Sesi ve DSİM broşürünün savunucularının da, işçisınıfının kendiliğinden hareketinin örgüt biçimlerinden biri olan işyeri komitelerine yüklemek istediği rol de (eksiğiyle değil ama fazlalıkları da olmak üzere) budur. İşçilerin Sesi, bu aynı yaklaşım tarzıyla partinin olamadığı koşullarda (o buna parti dememeye özen gösteriyor) "devrimci sınıf sendikacılığı" tasarlıyor ve partisiz koşullara sığınarak, "bazı(!) siyasal görevleri" yerine getirilmesini bu sendikalara yüklüyor. Örneğin; "12 Eylül dönemindeki" koşullar gibi... Her nasılsa "sınıf sendikaları" doğuyor ve siyasal görevleri yerine getiriyor ama parti bir türlü doğmak bilmiyor. Tipik

bir anarko-sendikalistyaklaşım. (İşçilerin Sesi, Sınıf ve Kitle Sendikası Broşür 1.)

Hiç kuşku yok ki, bu türden anlayışların gelişmesine kaynaklık eden güçlü toplumsal ve siyasal nedenler var. Bu noktada kısaca ve bir çok faktörün yanısıra şunları söyleyebiliriz:

1980 öncesi, devrimci hareketin işçisınıfıyla sıkı ilişkiler kurup geliştirememesi, 12 Eylül askeri faşist darbesinin ağır ve çok yönlü saldırılarıyla devrimci hareketi yenilgiye uğratması, varolan cılız kitle bağlarını da kopatarak, devrimci örgütleri dağıtması; kitle örgütlerini kapatarak kitleleri örgütsüz bırakması ve yoğun ideolojik politik saldırısı; Doğu Avrupa ülkelerindeki bürokrat burjuvazinin estirdiği liberal rüzgarlar ve sosyalizm lehine olabilecek her türlü imkana karşı başlattığı saldırılar, sınıf partisi fikrini dejenarasyona uğratma çabalarıyla da birleşince derin etkiler gösterdi ve çok boyutlu bir tasfiyecilik imkanının ve akımının ve akımının gelişmesine esaslı nedenler hazırladı ve köklü bir yenilgi psikolojisinin doğmasına yol açtı. İşte, bu ortamda, sınıfla birleşme kompleksi doğdu ve sınıfın kendiliğinden hareketinin ve örgüt biçimlerinin önünde diz çökmeye ve bolca "sınıf" lafazanlığı yapmaya götürdü. Bazı hareketler budertten ileri derecede etkilenmiş durumdadırlar.

İşyeri komitelerine aşırı roller yüklemek, işçi sınıfının partisinin etki gücünden bağımsız olarak, bu komiteler kanalıyla "sınıf bilimi"nin taşınacağını ve giderek "sınıf ve kitle sendikacılığının" yaratılacağını vb. ileri sürmek bu aynı kompleksin ve psikolojinin ortaya çıkış ve ifade ediliş halleridir.

Bu anlayış sahipleri geçmişin şekilsiz örgütlenme tarzlarını, devletin karşısında ciddi bir biçimde konumlanamayışı vb. gibi esaslı zaafı görüp aşmak yerine, bunu daha da geliştirici bir tutum takımıyorlar. Yasa-dışı siyasal örgütlenmeleri geliştirmek, sorunlara merkezleşmiş bir politikayla müdahale etmek ve bu örgütleri daha da geliştirip, bir çekim merkezi haline getirerek hantal ve amatör çalışma tarzını aşmak yerine, işyeri komitelerinin her türden sorunun çözücüsü olabileceğinin ve işçi sınıfının düzene her türden muhalefetinin odağı haline gelebileceğinin teorisini yapıyorlar. İşyeri komitelerini ve bu yolla işçi sınıfının mücadeledeki birliğini örgütlemek adı altında, sosyalizme işçi sı-

nı hareketini ve örgütlülüğünü iç içe sokan, işçi sınıfının iktisadi mücadelesiyle sosyalizmi kaynaştıran, işçi sınıfının kolektif politika üreten aygıtının, en üst örgüt biçiminin/partinin rolünü işyeri komitelerine yükleyerek sağ, legalist, kendiliğinden örgütlenme tarzının savunusunu yapıyorlar.

Bilinmektedir ki: "İşçi sınıfı hareketi, sosyal-demokrasiden (sosyalizmde bñ.) tecrit edildiği takdirde küçülecek ve kaçınılmaz bir şekilde burjuvalaşacaktır." (Lenin Kitle linde Parti Çalışması sf: 12)

"Eğer güçlü bir şekilde örgütlenmiş partiye sahip olursak, tek bir grev dahi, politik bir gösteri ve hükümete karşı kazanılmış politik bir zafer haline dönüşebilir." (age, sf: 15-16)

Lenin'den yaptığımız bu alıntılardan yeterince açık olduğuna ve günümüz Türkiye koşulları için bütün önemini koruduğuna inanıyoruz. Buradan, işyeri komitelerinin içinde bulunduğumuz koşullarda ne tür roller oynayabileceğini noktasına geçebiliriz.

Öncelikle şunu belirtmeliyiz: Türk hakim sınıfları her on yılda bir askeri faşist darbelere baş vuruyorlar ve ara dönemlerin önemli bir bölümünü de sıkıyönetimlerle yönetiyorlar. Buna rağmen, sık sık siyasi ve iktisadi krizin içine yuvarlanmaktan kurtulamıyorlar. Proletarya ve emekçi yığınlar, bütün bir tarihsel süreç boyunca bu durumun ağır baskılarını yaşamış ve yaşamayada devam ediyor. Proletarya ve emekçi yığınlar güçlü bir bürokrasi geleneği ile yönetiliyorlar ve sürekli olarak sınırları tamamen daraltılmış olan yasal sınırlar içine hapsediliyorlar. Sendikal örgütlülüklerin ve legal imkanların kısmi olarak tanındığı durumlarda bile, işçiler, kendi sorunlarının çözümünde devre dışı tutuluyor, sendikalarda söz ve karar sahibi olamıyor, bürokrat yöneticilerin keyfi tutumları ve engellemelerini aşamıyor, siyasal öncüsünden tecrit edilmiş, örgütsüz ve edilgin bir yığın olma konumundan kurtulamıyor. Onlarca yıldır reformizmin, bürokrat-sendika ağalarının devlet yanlısı, düzen karşıtı olmayan politikalarının arkasından sürükleniyor. Dönem dönem, bu durumu aşıcı hareket biçimleri gösteriyorsa da işin esas ilişkini yönü değişiyor.

İşçilerin haklarına yönelik baskılar, kısıtlamalar, yasaklar 12 Eylül askeri faşist darbesiyle birlikte dah ada çekilmez noktalara getirilmiştir. Türk

hakim sınıfları, DISK gibi reformist sendikal kuruluşlara bile tahammül edememiştir. Ve DISK'i kapatıp tüm mal varlıklarını gasbetmiştir. Askeri faşist darbenin biçimlendirdiği "anayasa" ve yasalarla grev, toplu sözleşme vb. haklar ortadan kaldırılacak duruma getirilmiştir. Grevler bakanların vb. kurumların iznine bağlanmış, bununla da yetinilmeyip, 526 bin işçinin çalıştığı elektrik, banka, toplu taşımacılık vb. gibi bir dizi iş koluna grev yasağı konulmuştur. Buna, SS kararlarıyla yüz binlerce işçinin hareket tarzını "Olağanüstü Hal Bölge Valisi"nin iznine tabi kılışımı da eklemek gerekiyor.

Tek tip sendikacılık planına uygun olarak, Türk-İş'i vb. sendikaları koruyucu önlemler getirilmiş, işçilerin başka sendikalara yöneliminin engellenememesi için bir dizi yasağın ve kısıtlamanın yanısıra, % 10 barajı konulmuştur. Sayılamayacak kadar çok olan baskı, yasaklama ve kısıtlama döneminin TİSK genelbaşkanı Halit Narin'e, "şimdi gülme sırası bizde" dedirtmiştir. Bu sayısız iktisadi, siyasi, ideolojik ve kültürel baskı ve yasaklamalar işçi sınıfının her türden gelişmesinin önünde esaslı barikatlar oluşturmuştur.

Böyle bir durumda işçi sınıfının mevcut sendikaların dışına, başka örgütlülüklerle, yasal zeminleri aşan mücadele biçimlerine yönelmesinin elverişli koşullarından söz edilmelidir. İşçilerin düzen yanlısı sendikalara karşı sendikalar ve başka örgütlülükler yaratması için gerekli her türden çabanın gösterilmesi bir zorunluluktur. Bu anlamda, işyeri komiteleri işçi sınıfının giderek yığılan ve biriken ihtiyaçlarının, sorunlarının çözümsüzlüğüne tepkinin bir ürünü olarak görülmesi ve geliştirilmesi için olabildiği ölçüde uğraş verilmelidir.

Marksist-Leninistler bu örgütlülüklerle ilişkin politikalarının belirlenmesinde tamamiyle sınıf mücadelesinin bugünkü düzeyini, durumunu, ihtiyaçlarını gözönünde bulundurarak ve bu ihtiyaçlara hangi oranlarda yanıt verebileceklerini somut bir biçimde belirleyerek hareket etmelidirler. İşyeri komitelerinin önemini ve rolünü abartmadan, fakat, oynayabilecekleri rolü, işçilere kazandırabileceği örgütlenme deneyini de küçümseyip yok saymadan gerekli önem ve titizlik gösterilmelidir. Aynı ayrı işyerlerinin ve iş kollarının somut durumundan ve ihtiyaçlarından ayrı olarak bugünkü genel durum için şunları söyleyebiliriz:

riz:

1) Bunları tek seçenek olarak gösteren anlayışlara karşı durulmalı ve işçilerin mevcut sendikalara karşı muhalefetini başka yollarla da örgütleme, sendikaların denetlenmesini ve aşağıdan yığının baskısını sağlama, bu sendikaları sınıfın ihtiyaçları doğrultusunda zorlama, bu sendikaları değiştirme/dönüştürme, bürokrat sendika ağalarının yönetimlerden uzaklaştırma olanaklarının bulunduğu her durumdan yararlanma, sınıfla sendikalar arasında sıkı ve denetleyici ilişkiler geliştirme anlayışından ve tutumundan ısrar edilmeli, vaz geçilmemelidir. Sendikal faaliyetleri ve muhalefeti komitelerin faaliyetinden ibaret olarak gören anlayışların sakatlığı ortaya konulmalı ve eleştirilmelidir. Diğer yandan ise, bu komitelerin içinde yer alınmalı, bunların geliştirilmesi ve yönlendirilmesi için ısrarlı bir çaba gösterilmelidir.

2) İşyeri komitelerinin sendikalarından farkı görülmelidir: İşyeri komiteleri sendikalardan farklı olarak, işyeri sorunlarına yerinde ve anında müdahale edilmeli, yasal sınırlar içine hapsolmama, oldukça dinamik ve somut olma, her somut olay ve durumda işçileri anında harekete geçirebilme, sorunları ortak olarak yaşama, tartışma, karar alma ve çözme gibi özellikler gösterebilirler/göstermelidirler.

3) Bu komiteler sendikal işlevli de olsalar, siyasal ve iktisadi evrimin seyrine, toplumsal muhalefetin boyutuna uygun olarak gelişip, üretime el koyma, onu yeniden örgütleme, denetleme vb. gibi faaliyetlerde yadsınamaz işlevler üstlenebilirler ve yeni iktidar organları haline dönüşebilirler. Fakat, onların yeni işlevler yüklenememesi, yeni görevlerle donatılması ve yeni biçimlere dönüşmesi toplumsal koşulların değişmesine, yeni ihtiyaçların dayatmasına ve en önemlisi de proletarya partisinin böyle bir durum karşısındaki etki gücüne, bu komiteler içindeki yerine, denetimine ve yönetim düzeyine bağlıdır.

4) Bu komiteler, proletarya partisinin sınıfla ilişkilerini kurma, sınıfa programını, politikasını taşıma, sınıfın nabzını elinde tutabilme, buna uygun politikalar belirleme, sınıfın sorunlarıyla iç içe olma, uygun çözümler önerme ve benzeri durumlara ilişkin olarak yadsınamaz imkanlar sunabilirler ve sınıfla güçlü bir ilişkinin araçları haline gelebilirler.

5) Bugün için, işyeri komitelerinin sendikal işlevli olması veya böyle

olmasını isteyen görüşlerin bulunması ve bu komitelerin başka işlevli olabilecekleri vb. gerekçelerle, bu komiteler soğukbakılmakta ve bunların "pek çok işlevinin" sendikalara bağlı "temsilciler tarafından yerine getirebileceği" ileri sürülmektedir. Bu anlayış doğru değil ve sorunun özünü kavrayamamaktadır. Çünkü, bugünkü koşullarda, sendikalar sınıf sendikası olsalar bile; a) belli ölçüler içinde de olsa yasallığa bağlı bulunmaları, b) geniş kitleleri kucaklıyor olmaları bakımından kitlenin genel durumunu özünü bulundurarak hareket etme zorunda olmaları, c) Tüzük, program ve bunun gerektirdiği hiyerarşik biçimleniş, bürokratik işleyiş ve kurumlarını oluşturmaları ve bunların doğalsonucu olarak da, belli ölçülerde de olsa hantal yapılar olmaları, d) kapitalistlerle pazarlıklarda şu ya da bu düzeyde de olsa bağlayıcı koşullar içinde hareket etmeleri vb. gibi bir dizi nedenlerle sistemin çeperlerini her durumda ve doğrudan aşma yeteneğini gösteremezler. Bütün bu özelliklerinden dolayı, işyeri düzeyindeki olaylara ve sorunlara anında ve gerekli olan her biçimde müdahale edemezler. Temsilcilikler de sendikal hiyerarşiden, onun kurallarından, disiplininden, b) ağırlayıcı taahhütlerinden vb. azade, bunlardan arınmış bağımsız kurumlar değillerdir.

Oysa, işyeri komitelerinin ne yasalık gibi bir sınırlamaları, ne büyük kitlese örgütlerin tüzüklerine, programlarına uyma gibi bir zorunlulukları ve ne de sendikal hiyerarşiye boyun eğme durumları vardır. Yasalara bağlı kalmadan hareket ederler, gücünü ve meşruiyetini doğrudan doğruya işyerindeki işçilerin gücünden, geniş katılımından, aktif desteğinden ve eylemlilik halinden alırlar. Sendikalara ve temsilciliklere oranla bu yönlü ve oldukça faal, esnek olma gibi üstünlükleri vardır. Bugünün Türkiye'sinde böylesi örgütlülükler karşı çıkılması gereken değil, geliştirilmesi için savunulması ve çaba gösterilmesi gereken örgütlenmelerdir.

6) İşyeri komiteleri, işçilerin kendi sorunlarını kendi çabalarıyla çözmeye yönelik örgütlenmeler olduğu için, işçilerin birilerine bel-bağlama, bekle gör tavrına girme, parmak işaretleriyle yönetilme, yasalara riayet etme vb. gibi alışkanlıklarının kırılmasında önemli roller oynayabilirler ve onları kendi sorunlarına karşı duyarlı davranmaya, kolektif tavır almaya, örgütlülük fikrini benimsemeye ve

geliştirmeye yöneltebilirler.

7) İşyeri komiteleri, sınıfın diğer örgütlülüklerini gözetleme, denetleme, onları işçilerin sorunlarına sahip çıkmaması, ilgisiz kalması durumlarında silkip uyarma, yetersizliklerini, sınıfla ilişki kopukluklarını açığa çıkarma, karşılıklı ilişki geliştirme vb. gibi eğitici imkanlar sunabilirler.

8) İşyeri komiteleri, yasal olanaklardan hepten ortadan kalktığı, grev, toplu sözleşme, sendikal örgütlenme vb. hakların hepten silindiği koşullarda doğabilecek tümsendikal boşlukları asgariye indirebilme ve bu haklar yasal zeminleri aşarak fiilen uygulanabilir duruma getirebilirler/ getirmelidirler. Ki, Türkiye, her on yılda bir işçi sınıfının en sıradan haklarını bile darbeler yoluyla rafa kaldıran bir ülkedir.

9) İşyeri komiteleri, Türk-İş, MİSK, HAK-İŞ vb. gibi faşist, gerici, sarı sendikalarla çatışma içine girebilir, bunları zorlayabilir ve değiştirilmesinde aktif rol oynayabilirler/ oynamalıdırlar. Dervimci sendikalarla sıkı bir dayanışma içinde hareket edebilme, bu sendikalarla sınıfın ilişkilerini pekiştirme durumunda olabilir ve olmalıdırlar. Faşist, gerici, sarı sendika ağalarının ve devletın bu komitelere karşı geliştirebileceği her türlü komplö, yozlaşma ve girişimlerine karşı son derece duyarlı olunmalıdır. Bu nedenle de, komitelerin mümkün olduğu kadar çok sayıda işçiden oluşması ve tüm işçileri kucaklaması istenmeli ve bunun için azami çaba gösterilmelidir.

10) İşyeri komiteleri, sınıf sendikacılığının olması durumunda ve bu tür sendikaların örgütlü bulunduğu alanlarda bunlara alternatif bir konumda ve bunlarla çatışma içinde olamazlar ve olmamalıdırlar. Bir çatışmanın ve karşı karşıya gelişin doğmaması için özel bir çaba gösterilmelidir. Ve bunlar birbiriyle sıkı ilişki içinde birbirlerine imkanlar sunan ve gelişmeleri için olumlu etkilerde bulunan bir konumda olmalıdır.

11) İşyeri komiteleri, devrimci örgütlerin dağılık ve zayıf ilişkilerini, devrimci güçleri işyeri düzeyinde ve işçilerin somut sorunları ekseninde de olsa birleştirme, yakın ilişkileri ve ortak tavır alış geliştirme, ayrı, grupçu ve dayatmacı örgütlenmesi, mücadele birliğinin sağlanması çabası içine itebilirler ve eğitilenlerin eğitici özelliklerinin, gücünün, yeteneğinin görülmesinde olumlu etkilerde bulunabilirler.

12) İşyeri komiteleri, basit olmaları bakımından, sıradan işçiler tarafından bile kolaylıkla anlaşılacak ve kurulabilecek olan örgütlenmelerdir. Bu nedenle, bu komitelerin kuruluş gelişmesi için geniş ve yaygın bir biçimde propagandası yapılmalı, her yerde ve her imkanla açıklanmalıdır. Bugün, işyeri komitelerinin bir gerçeklik haline gelebilmesinin koşulları hafife alınmayacak ve yadsınamaz ölçüde vardır. Bunların kurulabilmesi için her yerde ve mutlaka "sınıf bilinçli işçi"lerin olması gerekmiyor. Bu yaklaşım, icatçılar ve "yaratıcılar" tarafından ileri sürülebilir. Fakat bu, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına Marksist-Leninist tarzda bir bakışı içermiyor. Böyle bir yaklaşımla sınıfın nesnel konumuna ve ihtiyaçlarına uygun çağrılar yapılamaz. Ve bu komitelerin kurulabilmesi için bekle gör tavrına girilir, ya da sıradan her oluşuma "sınıf bilinçli" damgası vurularak aldatıcı bir tutum içine girilir.

Sonuç olarak: İşyeri komiteleri, kendiliğinden oluşabilen ve genel kitlenin durumuna, onların bilinç düzeyine uygun düşen örgütlülüklerdir. Her örgüte amacına yabancılaşma ve yozlaşma tehlikesi vardır. Bu örgütlülükler de, işçi sınıfının sınıf bilinçli öncülerinin örgütleri olmamaları bakımından bu tehlikeyi daha çok taşırlar. Çünkü, ideolojik ve siyasal birliğe sahip değillerdir, gevşek ve biçimsiz bir ilişki içinde bulunurlar. Hedef ve talepleri sınırlı ve değişkendir, genel kültürün bir parçası, burjuva dünya görüşünün, sayısız ön yargının, geleniğin etkisi altındadırlar. Bu ve benzer nedenlerden dolayı, işçi sınıfının ideolojisinin ve politikasının etkisinden uzak kaldıkları ve doğru bir politikayla yönlendirilemedikleri ölçüde, çürüme, yozlaşma dağılma, ya da burjuvazinin hizmetindeki bürokratik aygıtlar haline gelme durumuna daha çok elverişlidirler. Olumlu bütün özelliklerinin yanı sıra bu tehlikeleride bağrında taşıdıkları gözden uzak tutulmamalıdır.

Bütün bunlardan ayrı olarak; işyeri komiteleri, her işyerinin özgül koşullarına, işçilerin genel kültürüne, siyasal düzeyine, mücadeledeki istek ve kararlılığına, yönelimine, ihtiyaçlarının ve imkanların kendini ortaya koymuş biçimlerine göre ele alınmalı ve buna göre hareket tarzı ve özgül politikalar saptanmalıdır.

Devamı Gelecek Sayıda

DOGMATO-REVİZYONİZMİN REVİZYONU

ARNAVUTLUK

Kerim AYDIN

Son aylarda önce ufak tefek değişiklikler ve peşinden hızlı bir revizyona tabi tutuldu Arnavutluk. Üstelik bu gelişmeler bazılarının "komünist önder" olarak nitelendirdikleri Ramiz Alia yönetiminde oluyor. AEP ve AHC, emperyalizmin bunalıcı baskıları karşısında eski dik başlı tavrından çark etmeye, eğilip bükülmeye, ufaktan tavizler vermeye başlamıştı. Ama artık ufak tavizlerden öte, tamamen Doğu Avrupa tipi gelişmeler bizzat AEP önderliğinde yürütülmektedir. Çavuşesku ile Ramiz Alia belki aynı kefeye konmayabilir (geçmişleri dikkate alınır), Çavuşesku kadar bile direnmediler. Teslim bayrağını sonuna kadar çektiler. Tabi bu salt emperyalizmin baskısıyla açıklanamaz. Sorunun özünde yatan ideolojik- siyasi problemidir. Yani başını Enver Hoca revizyonistinin çektiği dogmato-revizyonizminin eninde sonunda varacağı kapitaüst yoldu. Sosyalizmi giderek tahrir edip bütünüyle geriye dönüşü tamamlamaktı. Bugün Arnavutlukta olanda budur. Revizyonizmin turuncu gömleğinin tamamen beyazlaşmasıdır.

Batılı emperyalistlerin, RSE ile işbirliği içinde Doğu Avrupa'daki blok üyesi ülkeleri uluslararası mali sermayenin birer açık pazarı durumuna getirdikten sonra geriye kalanlar içinde en çok üzerine vardıkları iki ülke olarak Arnavutluk ile Küba'yı kıyaslayacak olursak, Küba'nın kendi geleneksel çizgisinde Arnavutluk'tan daha direngen davranmakta olduğunu söyleyebiliriz. Bize göre ilginç olan, AEP'in belirgin şekilde çözülme başlamış olması değil, bir kaç aydır bu durum gözlenirken ülkemizdeki AEP'ci akımların sanki hiç bir şey yokmuş gibi tek söz etmemeleri ve AHC'nin halen "yıkılmaz bir sosyalist kale" olduğu imajını suskunluk içinde sürdürmeleridir.

ÖZLÜ KISA BİR BAKIŞ Doğu Avrupa ve Arnavutluk:

Önce şunu belirtelim ki, AEP ve AHC, son yıllara kadar "komünist"lik iddiasıyla ülke yöneten partiler ve "sosyalist" geçinen devletler

içinde en az bozulmuş olan, dolayısıyla olumlu değerleri bağrında en fazla yaşatan parti ve devlet durumundaydı. O da Marksizm-Leninizm'den sapmış, revizyonist bir parti durumuna gelmişti ama, diğerleri kadar tahripkar bir revizyonizm değildi bu. Görülebildiği kadarıyla revizyonist yöneticiler ve bürokrasi, diğerlerinde olduğu gibi ayrıcalıklı bir zümre, sömürücü bir sınıf oluşturmuş değildi. AEP revizyonizminin kapitalist restorasyona giriştiğini gösteren ciddi veriler pek yoktu ortada. İdeolojik siyasal açıdan bir geri dönüş sürecine girilmiş olsa da, bu sürecin tamamlandığını söylemek mümkün görünmüyordu. Bu yüzden, hep ihtiyatlı bakmakla birlikte, Arnavutluk'un sosyalist bir ülke olmadığı da çok açıktı. Tahribatlar başta ideolojik ve siyasal alanda başlamıştı. Ekonomik tahribatlar ise bunun peşinden gelmesi kaçınılmazdı. Tersiy diyalektiğe aykırıydı.

Sosyalist ekonomik-toplumsal yapının bürokrat tekelci kapitalizme dönüştürülmüş olduğunu söylediğimiz diğer ülkeler, son bir yıl içinde ard arda liberal değişikliklere sahne olurken, bu gerçekliklerini bütün gizli kalmış yönleriyle ortaya döktü-

ler. Geçen otuz yıl zarfında buralarda sosyalizmden eser kalmadığı açıkça görüldü. "Sosyalizm" adına yaptıklarıyla geniş halk yığınlarını sosyalizmden soğutan, görünüşte karşı durdukları liberalizmin tohumlarını aslen kendileri serpmiş olan, en sonunda bir kısmı liberallerle ağıttan elele verip bir kısmı iktidardan el çeken, bürokrat ayrıcalıklarını terketmemekte ısrarlı, kimisi de ayak dirediği kaygan zeminde düşürülen eski revizyonist yöneticiler, bunların yerini alan parti içi liberal kanatlarla parti dışı burjuva güçler ve en başta da bu değişimin öncülüğünü yapan yeni Sovyet revizyonistlerin lideri Gorbaçov, sosyalizmin açık düşmanı Batı emperyalizmine "zafer" çığlıkları attırdılar. Evet, şimdi Batı'daki emperyalist-kapitalist sistemle biçimsel farkları da hızla ortadan kalkarak aynılaştan "sosyalist" ülkeler, öz olarak uzun zamandan beri sosyalist olmaktan çıkmışlardı aslında. Son bir yılın hızlı değişimi, çoktan geri getirilmiş olan kapitalizmin, devlet mülkiyetine dayalı merkeziyetçi bürokrat modeli yerine, özel mülkiyete dayalı "serbest piyasa" modelinin geçirilmesi ve siyasal üst yapının da buna benzer şekilde liberalize edilmesiyle ilgili oldu. Bir anlamda maskeyi kaldıran bu değişiklik, sosyalizmin yerinde yellerin estiğini gösterdi.

Bütün D.Avrupa'da gözlenebilen bu durum bir istisnasını, başından beri Sovyet revizyonizmine karşı çıkan, sosyal-emperyalist blok dışında kalan ve ondan önceki Yugoslav revizyonizmine karşı da ön saflarda mücadele etmiş olan Arnavutluk oluşturuyordu. Hem emperyalizme, hem de sosyal-emperyalizme karşı bağımsızlığını koruyan bu ülke, yönetiminin farklı türden revizyonizme dönüşmüş çizgisiyle ilerisi için fazla umut vermemele birlikte, liberal burjuva rüzgarlarından en az etkilenen ülke durumundaydı.

Küba, K.Kore, Vietnam, Kamboçya, Çin...

Avrupa dışında ise, Rus sosyal-emperyalizmine bağımlı ülkelerin çoğu, Gorbaçov'u izleyen revizyonist yönetimleriyle sessiz sedasız liberal

değişime ayak uydurmaya başlamış olup, belirgin şekilde yalnız Küba yönetimi muhalefet ediyordu. Castro'nun Gorbaçov çizgisine ve ABD'yle işbirliğine karşı durması, Küba'nın Arnavutluk gibi "bağımsız" bir ülke olduğunu göstermemekle birlikte, Romanya örneğinden de farklı olarak, savunulacak özelliklere sahip bir direniş mevzisi oluşturdu. Yakın zamana kadar Rus Sosyal-Emperyalizmi(RSE)'nin gölgesinde kalan, ABD emperyalizminin baskıları karşısında direnirken dünyanın bir çok bölgesinde sosyal-emperyalist hegemonya faaliyetlerine güç veren, bu yönüyle olumsuz rol oynayan Küba yönetimi, bazı yönleriyle D.Avrupa'daki blok üyesi ülke yönetimlerinden farklı olarak daha olumlu bir görünüme sahipti. Nesnel olarak sosyal-emperyalizme hizmet ederken, özne açısından ezilen ulus ve halk hareketlerine destek olup dünya devrimini ilerletme gayesini taşıdığı, yani belli bir iyi niyet içinde hareket ettiği görülmekteydi. Yine kaba bir gözlemlerle bugünkü Küba toplumunun yapısı, ipliği pazara çıkmış D.Avrupa ülkelerinden farklı olarak, daha eşitlikçi, daha az ayrıcalıklı ve burjuva liberal etkilere karşı daha dayanıklı bir dokuya sahip görülmektedir. Bu konuda pek sağlıklı bilgilere sahip değiliz, şu anki görünümü biraz ya da fazlasıyla yarıltıcı da olabilir. Küçük-burjuva çizgide yapılmış bir devrim, sonrasında özü burjuva olan Kruşçev-Brejnev revizyonizminin ağır etkisi, sosyalizm adına sosyal-emperyalizme yandaşlık ve en sonunda onun klasik emperyalizmle bütünleşmesi karşısında şaşkınlıkla karışık bir savunma pozisyonu pek istikrarlı bir gelecek vaatetmiyor. Ancak dikkat çekmek istediğimiz, onun geleneksel olarak RSE etkisindeki diğer örneklerden ve özellikle D.Avrupa'dakilerden daha ileri olduğu, en son durumda ABD-RSE işbirliğine dönüşmüş emperyalist baskı ve tahakküme karşı belirli bir direniş içinde bulunduğu ve bunun desteklenmesi gerektiğidir.

Küba dışında geleneksel olarak RSE'ye bağımlı olanlardan Kuzey Kore, Vietnam, onun işgalci desteğindeki Kamboçya yönetimi ve daha başkaları belirgin bir direniş göstermemekte, ABD-RSE işbirliğinin öngördüğü şekilde hareket etmektedirler. Kuzey Kore, Almanya örneğine benzer şekilde, Güney Kore'yle bir-

leşme yoluna sokulmuştur. Bu süreç o kadar hızlı ilerlemiyorsa da, Kim İl Sung yönetiminin sözkonusu plana karşı açık ve net bir tavrı yok. Diyalog başlamıştır. Gorbaçov D.Almanya'nın satışını tamamladıktan sonra bu ükeyi de satma çabasında başarılı gözüküyor. Kamboçya sorununda da ABD-RSE aynı politika üzerinde birleşmişlerdir. Kendi denetimlerinde bir uzlaşma hükümeti oluşturup Kızıl Kmerlerin gerilla savasını tasfiye etmek istiyorlar. Amaç bütün Çin Hind'i'ni yeni emperyalist oluşuma uygun şekilde yeniden yapılandırmak, bütün diğer sömürü ve talan bölgeleri gibi burayı da dikenlerinden arındırmak, kontrol dışı gelişmeleri önlemektir. Kızıl Kmerler üzerinde belli bir etkinliği olan Çin yönetiminin de ABD-RSE işbirliğine katıldığı ve uzlaşma planına destek verdiği görülüyor. Bir süre bu emperyalist plana karşı duran Kızıl Kmerlerin son durumda yumuşamaları ve bir koalisyon hükümetine rıza göstermeye başlamaları, bundan ayrı düşünülmemesi gereken bir gelişmedir.

Kimilerine göre Çin yönetimi, ABD-RSE işbirliğine yandaş ve destekçi değil de, karşıymış(!), Deng Siao-Ping revizyonizminin ülkemizdeki uzantısı ile Üç Dünya'cı Aydınlık geleneğinin devamı SP'liler böyle bir hava veriyor. Hatta Çin yönetiminin "sosyalizmi savunarak emperyalist baskılar karşısında direndiğini" ileri sürüyorlar. Gerçekte ise savunduğu şeyin sosyalizm olmaması bir yana, Çin yönetiminin Arnavutluk ve Küba gibi emperyalistlerden gördüğü ciddi bir baskı ve buna karşı direnişi de söz konusu değildir. Hiç bulandırmayacak bir gerçek var ortada. Deng iktidarı en az Gorbaçov kadar Batı'nın desteğine sahip olmuştur bugüne kadar. Perestrojka denilen şeyi Gorbaçov'dan önce Deng geliştirmiştir. 80'li yıllar boyunca ekonomik liberalizasyonu artan bir hızla sürdüren Deng revizyonizmi, yabancı sermayeye büyük yatırım kolaylıkları ve sömürü güvencesi veren yasalar çıkartıp çok sayıda serbest ticaret bölgesi de açarak bu ülkeyi mali sermayenin cirit alanına çevirmiş, açık bir pazar durumuna getirmiştir. Ekonomik işbirliği o kadar geliştirilmiş ki, ABD kendi dış ticaretinde Çin'e "en kayırlı ülke" statüsünü tanımış ve 89 Haziran olayları üzerine "kınamalar" yaparken de, bu ülkeye yaptırım uygulamanın doğru olmayacağı bir-

nı söyleyerek sözkonusu anlaşma dahil tüm ilişkilerini olduğu gibi sürdürmüştür. Kısmen tavır alan bazı Batı Avrupa hükümetleri de son aylarda tüm ilişkilerini normalleştirmeye başlamışlardır. BM Güvenlik Konseyi 5 daimi üyesinden biri olan Çin'in Körfez krizindeki tutumu da, bir ara Yüzyıl dergisinin iddia ettiği gibi askeri ablukanın yasallaştırılmasını önleme vb. yönünde olmamış, bugüne kadar ABD'nin çıkartmak istediği tüm kararlara RSE gibi Çin yönetimi de taviz vermiştir. ABD liderliğindeki emperyalist savaşa BM kılıfı geçirilmesini sağlayacak son bir karara da karşı durmayacağını şimdiden söyleyebiliriz.

D.Avrupa'dan esen liberal değişikliğin rüzgarlarının Çin'deki muhalif halk kitlelerine yeni bir ivme kazandırmasından endişe eden sosyal-faşist Deng-Liu yönetimi, "sosyalist" söyleme dayalı demagojik propaganda ve sahte sloganlarla "ideolojik eğitim"e ağırlık verip polisiye bakılları da artırarak, sözlümona halkı "liberal etkilerden koruma"ya çalışırken, ekonomik liberalizmin Gorbaçov'dan önde bayraktarlığını yapmaktan geri durmamakta, özel mülkiyet ve sömürü olanaklarını her geçen gün büyütürken gelir dağılımını emekçi yığınlar aleyhine sürekli bozmaktadır. Bu durumda onun "liberalizme karşı" görünmesinin tek nedeni, siyasal değişiklikleri önlemek ve iktidar tekeli korumaktır.

Bütün bu örnekleri tek tek daha ayrıntılı irdelemek ve son durumları hakkında daha geniş değerlendirmeler yapmak gerekiyor. Burada asıl olarak Arnavutluk üzerinde durmak isterken, diğerlerine de kısa kısa değinmekte yarar gördük.

DOĞMATO REVİZYONİST ARNAVUTLUK YÖNETİMİNİN EMPERYALİZM KARŞISINDA EĞİLEN BOYNU

Bu yılın başlarında, hemen Romanya darbesinin ardından, emperyalist güçler ve bölgedeki Yugoslav-

Yunan gericiliği Arnavutluk hakkında bir yığın yalan haber pompalayıp, D.Avrupa'da tek başına liberal değişimin dışında kalan bu ülkeyi de aynı yola sokmak istemişlerdi. Akıl almaz şekilde yurdudukları "halk ayaklanması, kanlı olaylar, sıkıyönetim ilanı, göstericilerin toplu idamı" gibi yalanların, gerçekte yaprak bile kıvılcıdamayan Arnavutluk kentlerinde duyulur duyulmaz "acaba bir yerler karışmış da hükümet bizden saklıyor mu, neler oluyor?" şeklinde bir huzursuzluğa yol açıp halkı sokağa dökerek gerçeğe dönüşeceğini umuyor olmalıydılar. Bu provakosyan çabaları sonuçsuz kalınca, "yanlış bilgi edindiklerini" söyleyerek kamuoyundan "özür" dilemek zorunda kaldılar. Ama alttan alta bu ülkeyi karıştırma çabaları sona ermedi. Aylar sonra Batı hayranı bir kaç bin kişinin Tiran'daki kendi elçiliklerine sığınmalarını sağladılar. Arzu ettikleri, bunun peşinden daha geniş kitlelerin harekete geçmesi ve muhalefetin sokak gösterileriyle büyümesiydi. İlk başta böyle bir gelişme olmadı ama, elçiliklere sığınma düzeyindeki bir hareket de Arnavutluk yönetiminin bazı tavizler vermesine yetti. Hemde acil tarafından....

Sığınmacılara ülkeyi terketme izninin verilmesi anlaşılır bir şeydi. "Bu ülkeyi beğenmeyen, bağımsız ve eşitlikçi bir düzende gösterişsiz ama insanca yaşamının onurunu bilmeyen, gidip istediği çöplükte sürünme özgürlüğüne sahiptir" anlamına gelecek bir tavır olarak yanlış da sayılmazdı. Ama bununla birlikte alınan başka kararlar, Ramiz Alia yönetiminin emperyalist baskı ve kısırtmalar karşısında yaprak gibi titremeye başlamış olduğunu gösterdi. Gerçekten görüldüğü kadar halkına sarsılmaz bir güven duysa, elçilik oyunu karşısında telaş göstermez ve emperyalist komploluculara derhal "reform sinyalleri" vermezdi. Tiran'dan hemen sonra aynı oyun Havana'da da sahnelendi. Orada yabancı elçiliklere sığınanlar daha az sayıda oldu. Ama bu onca önemli değildi. Sığınanlara çıkış izni verip vermemek de kıstas sayılmazdı. Asıl önem arzeden başka politik tavrıydı. Bu noktada Castro daha dik başlı hareket etti, "ülkeden ayrılma tehditi biçimindeki şantajlara boyun eğmeyeceğini" açıkladı ve en azından bu süreçte her hangi bir taviz vermedi. Alia ise böyle kararlı bir açıklama yapmadığı gibi, bir kaç gün

inde üç politbüro üyesi ve dört bakanı (İçişleri, Kamuhizmetleri, Gıda ve Hafif Endüstri Bakanlarını) görevden aldı. Komik bir şekilde bütün bu yöneticilerin "yaş sorunu" nedeniyle görevden alındıkları açıklandı. Oysa bu yöneticilerin gerçekten aşırı yaşlanma nedeniyle görevden alınmaları gündemde bulunsa bile, emperyalist baskılar karşısında kararlılık göstermek isteyen bir yönetim, yanlış çağrışımara yol açmamak için o günlerde böylesi değişiklikler yapmazdı. Hiç kuşkuya yer yok ki, bu yönetici kadrolar liberal bir uzlaşma yolunda harcanmış. Zaten haberi veren ajanslar, görevden alınanların Enver Hoca çizgisinde her hangi bir değişikliğe karşı olan "dogmatik-muhafazakar" kanattan olduklarını da kaydettiler. Resmî açıklama zevahiri kurtarmadı.

İşin gerçeği, Doğu Bloku'ndaki gelişmelerin kendilerini etkilemeyeceğini söyleyen Alia yönetimi, aylardan beri bu söyleminin aksine işaretler de veriyor ve adeta "biz de bazı değişiklikler yapacağız ama, bunları liberal cereyandan etkilediğimize yormayın" demeye getiriyordu. Oysa yıllar yılı düşünülmemen ya da düşünülüp de somut olarak gündeme getirilmeyen şeyler, komşu ülkelerdeki hızlı değişikliklerin hemen ardından gündeme getiriliyorsa, bal gibi etkilene söz konusuydu. Dahası ilk somut adımların zamanlaması öyle kötü oldu ki, yalnız liberal rüzgara kapılma değil, aynı zamanda emperyalist baskıya boyun eğme olgusuna delalet etti. Yugoslav ve Yunan gericiliği üzerinden yürütülen ilk provakatif çabalar üzerine Ramiz Alia, "Arnavutluk karşıtı kampanyanın sabun köpüğü gibi dağılacakını" söylemişti. Bunda haklıydı da. Yalan ve iftardan başka bir şey içermeyen o ilk kampanya, sahiplerine bir şey kazandıramazdı. Ama bunu söylerken, sabun köpüğünden farklı olarak, diyelim ki kar taneçikleri gibi az çok tutacak malzemeye sahip yeni kampanyalar karşısında ne denli kararlılık yansıtmış oluyordu?... Bunun işaretleri o süre içindeki dış politik tutumunda, emperyalist dünyaya nispeten daha ılımlı yaklaşımında görülebilirdi. Şöyle ki Arnavutluk politikası son aylarda daha çok dışa açılma, daha fazla ekonomik işbirliği, daha az siyasal karşıtlık, daha belirsiz ideolojik mücadele ve daha yumuşak bir diplomatik üslup benimsemeye başlamıştı. Bu da emperyalizme cesaret

veriyordu. Elçilik oyunu bu ortamda sahnelendi ve tutabileceği kadar tuttu.

Üç politbüro üyesi ve dört bakanın tasfiyesiyle aynı günler içinde liberal bir yönelimin ifadesi olan başka adımlar da atıldı. Bunlar başlangıç olarak küçük, fakat Arnavutluk için düşünüldüğünde çok önemli adımlardı. Tiran'da iktidar lehine yapılan 100 bin kişilik gösteride, parti Merkez Komite sekreteri Veli Gynoi "Kamu hizmetleri ve esnaf kesiminin reorganizasyonu ile ilgili olarak son Merkez Komitesi toplantısında tarihi kararlar alındığını" söylüyordu. Bunu aktaran basın, daha sonraki günlerde ise, Arnavutluk'ta "aile işletmeleri"ne izin veren bir yasanın çıkarıldığını duyurdu. Belirtildiğine göre, isteyen aile kendi geçimini daha iyi sağlayabilmek için yasanın gösterdiği alanlarda kendine iş kurabilecek, ancak ücretli işçi çalıştırmayı aile fertlerinin iş gücüyle üretim yapabilecekti. Bu en basitinden bir küçük özel mülkiyet izni oluyordu.

Konuyla ilgili haberler bir iki cümleden ibaret. Bu yüzden neler yapıldığını tam olarak bilme durumunda değildik. MK sekreterinin sözünü ettiği "tarihi kararlar" aile işletmelerine izin veren yasa ile ilgili görünüyor. Daha başka şeyler içermesi de olası. Fazla netlik yok. Ancak belli bir izlenim veriyor. Ki o da, Ramiz Alia yönetiminin, esasta Enver Hoca revizyonizmini sürdürürken Gorbaçov'un geliştirdiği liberal çizgiden de etkilenerek, emperyalist baskular karşısında belli bir güvensizlik duygusuna da kapılarak, ama her şeyden önce Marksizm-Leninizm'den sapma sonucu içine düşülen zayıflık ve açmazların ürünü olarak, biraz utangacca diyebileceğimiz ölçüler içinde bir liberalizasyon hareketine girmiş olduğu izlenimini ilk başta verdi. Ancak Aralık 1990 içinde hızlı bir gelişme yaşandı Arnavutluk'ta. Doğmato-revizyonist yöneticiler ilk başta liberal rüzgara karşı direnir gibi gözüktüler. Peşinden yeni partiler kuruldu ve Şubat ayı içinde çok partili genel seçimin yanında "komünist partisinin öncü rolünün kalkacağı" da ilan ediliverdi. Kısacası Doğu Avrupa'daki gelişmelerin aynısı Arnavutluk'ta yaşanmaya başlandı. Ne ilginç ki, bu gelişmeler ülkemizdeki Enver Hocalı revizyonistlerin "Yaşasın Sosyalist Arnavutluk" kampanyalarının başladığı gün-

lere rastladı. Ama onlar hala suskunluklarını sürdürüyorlar.

HANI EMPERYALİZME KARŞI TAVIR?

Şu aşamada, özellikle emperyalizm tarafından tam teslim alınmak istenen ülke yönetimlerinin gidişatını daha iyi anlamak için, Körfez krizindeki tavırlarına bakmak gerekir. Çünkü bu, dünya ölçüsünde etkileri büyük olacak tarihi öneme sahip bir uluslararası durumdur. Bir nevi turnusoldur.

Sıkı abluka altına alınan ve savaş tehdidi artırılan Irak şahsında tüm dünyaya çok açık şekilde ilan edilen bir şey var. Artık birbiriyle çekışmeli iki blok yerine tek bir blok gibi aynı cepheye hareket eden, eski büyük rakibini de yanına almış ABD'nin liderliğinde tarihin tanık olduğu en geniş ittifakı sağlayan, mali güçleriyle onu bunu satın alarak BM'de her istediklerini karara bağlayan emperyalistler "kontrolümüz dışında birşey olmayacak, hizaya gelmeyen kalmayacak, yeni dünya düzenimizi tanımayıp başına buyruk hareket eden ezilecek" diyorlar. Böyle pervasız bir ferman yazmaktalar. Dünya halkları nezdinde hükümsüz bir ferman. Buna en başta ve en güçlü yanıt kimlerin vermesi gerekir? Şüphesiz komünist devrimcilerin. Daha genelde tüm anti-emperyalist güçlerden bu cepheye karşı dikilmeleri beklenir. Bağımsızlıkta kararlı, hele de "sosyalist" kalmakta azimli bir devlet varsa, sözkonusu cephenin emperyalist niteliğinden kuşkusu yoksa, "yeni dünya" safatasının ne anlama geldiğini ve bölgede nasıl bir "yeni düzen" kurulmak istendiğini çok iyi çözümlenecek durumdaysa, dahası bu işin kan ve barutla halledilmeye çalışıldığını apaçık görüyorsa, onun nasıl davranması ve nerede saf tutması gerekir? Yine en önde ve en kararlı şekilde bu cepheye karşı dünya halklarının yanında, değil mi? Evet, burada hiç bir mazerete yer yok.

Gelin görün ki, Arnavutluk yönetimi bu turnusol kağıdına emperyalizm güdümündeki gerici rejimlerden farklı bir renk vermiyor. Ne bir itiraz, ne bir eleştiri, ne bir çekimser tavır.... Tarihin en muazzam emperyalist ablukası karşısında Tiran'da

ses yok. Acaba eleştirel bir yaklaşımı var da gürültüye gelip duyulmuyor mu, emperyalist haber tekelleri ambargo mu koyuyor diyecek oluyoruz, ama hayır, ilgisi yok. Küba'nın çekimser ve eleştirel tavrı hemen her kararda duyuluyor. Diyelim ki onun BM Güvenlik Konseyi'nde olması buna imkan veriyor. Ama itirazı olanın bunu duyurması için orda bulunması şart değil. Hükümet olarak bu kararlara katılmadığını açıklasın gerekçelerini sıralasın, kendini bağlamayacağını söylesin, bakın nasıl yankı yapar.

Demek istediğimiz, muğlak kalan bir şey yok. Arnavutluk yönetiminin tavır, sessiz bir onaylamadan ibaret. BM kararlarını tanıyor ve katılıyor. Dünya halklarına emperyalizmi teşhir etmenin en vazgeçilmez görev haline geldiği, emperyalist orduların hummalı savaş hazırlıkları gördüğü, buna karşı uyarıcılık ve ön saflarda mücadelenin şart olduğu bir süreçte, Arnavutluk yönetimi emperyalizm kavramını bile unutmış gözüküyor. Açın Tiran Radyosunu dinleyin. Bir kelime emperyalizmden bahis yok. Emperyalist haydut başı ABD'nin, onunla tam bir işbirliği ve suç ortaklığı yapan sosyal-emperyalist SSCB'nin en yumuşak üslupla da olsa eleştirisine rastlanmıyor. Ne var yayında? Arnavutluk hükümeti hangi ülkenin hangi firmasıyla ekonomik işbirliği ve ortak üretim anlaşması yapmış, uzun uzun bunlar anlatılarak "dışa açılma"nın propagandası yapıldıktan sonra, Ortadoğu'daki durum ve gelişmelerle ilgili olarak da "tarafsız" haber aktarılıyor. Yorum filan aramayın. Tiran'ın tavrı mı? Önemli değil!... Önemli olan haberler, örneğin Fransız hükümetinin Irak elçilik görevlilerini "kovalaması"!... Sanki, dinleyici bu gibi gelişmeleri daha düzgün şekilde TRT'den öğrenemiyor da, Tiran radyosu bunun için lazımdır. Başka bir şey anlatmıyorsa işlevi ne?... O da bir kenara, halen kuşku duyacak olana en net yanıtı Ramiz Alia vermiş bulunuyor. Özal'a aynı günler içinde emperyalizmin "dünya çocuk hakları" şarlatanlığına katılma vesilesiyle ABD'yi ziyaret eden Alia, eğer Türk gazetecileri ve TRT'sinin yaptığı çeviride bir çarpıtma yoksa "Bütün uluslararası camia gibi Türkiye'nin de Körfez krizindeki tutumunun doğru olduğunu" söylemiş. Diğer olgularla birlikte düşünüldüğü zaman, bir çarpıtma

aramanın mantığı da kalmıyor zaten.

AEP lideri ve ASHC yönetiminin bu tutumu, onun "devlet olma sorumlulukları" vb. ile açıklanabilir mi? Yani "Irak Kuveyt'i işgal ve ilhak etmekle uluslararası hukuku çiğnemiş, ASHC'de BM üyesi bir devlet olarak bu hukuk dışı harekete tavrı alan BM'nin kararlarına uymak zorundadır" gibi bir savunu mümkün mü? Hayır. BM üyesi olması, bazı uluslararası sözleşmelerde imzasının bulunması, sosyalist bir devletin böyle davranmasını gerektirmez. Irak'ın işgal eylemini de onaylamazken, başka işgallerin hiç bir yaptırma konu olmadığı, çifte standartla keyfi uygulamaların yapıldığı ve Kuveyt'in işgali bahanesiyle bütün Körfezin işgal edildiği gerçeğine dikkat çekerek, herşeyden önce emperyalist müdahale-işgal ve savaş hazırlıklarına karşı çıkması, ayrıca benzeri başka olaylarda tavırsız kalan BM'nin Irak'a yaptırım kararlarına da uymaması gerekir. Arnavutluk yönetimi, şu anda BM'nin tam anlamıyla ABD güdümünde, onun Senato'su gibi çalışan bir kuruluş durumunda olduğunu göremiyor olamaz. Keza "uluslararası hukuk" denilen şeyin yine ABD ve müttefikleri elinde bir oyuncak olduğunu anlamazlık edemez. "Sosyalist" bir devletin görev ve sorumluluğu, emperyalist "uluslararası hukuk" ve "dünya barışı" sahtekarlıklarına çanak tutmak değil, tam tersine bunlarla mücadele etmektir. Genel doğrular olarak benimsediği birtakım hukuk kurallarını savunma sorumluluğu, bir çok yerde bu kuralları en pervasız şekilde çiğnedikten sonra Kuveyt işgalinde hatırlayan emperyalistleri en azından keyfi tutumları nedeniyle protesto etmesini gerektirir. Ayrıca Körfez'deki olayın muhtevası ilk günlerden itibaren değişmiş, sorun Kuveyt sorunu olmaktan çıkmıştır. ABD'nin bölgeye 400 bini aşkın ordu yığması hangi "uluslararası hukuk" kuralına sağlıyor? Bu yetkiyi nereden alıyor? Nato'nun kendi Anayasasını da çiğneyerek bölge dışı müdahalede bulunması neyle bağdaşıyor? Daha Körfez olayından üç ay önce BM Güvenlik Konseyi'nin İsrail işgalindeki Filistin topraklarına gözlemci heyet gönderme kararını tek başına veto eden, bu işgalin sürüp gitmesinin baş sorumlusu olan, katliam ve işkencelerin rapor edilmesine bile taş koyan

ABD, hangi "uluslararası hukuk"tan söz ediyor?

"Sosyalizmin kalesi Arnavutluk"un en basitinden bunları dile getirmesi gerekirdi işte. İmzalamış olduğu hukuk kuralları önünde sorumluluğu olsun, emperyalist saldırganlık karşısında dünya halklarını savunma görevi olsun, her şey ona aynı yükümlülüğü getirmekteydi. Bu da, tek kelimeyle söylemek gerekirse, emperyalizmle mücadele yükümlülüğüydü.

Son aylarda kendisi de emperyalistlerin çeşitli baskı kampanyalarıyla yüzyüze gelmiş olan Arnavutluk yönetimi, emperyalizme karşı takınılacak tavrın tarihi öneme sahip olduğu bir günde "ben küçük bir devlet büyük güçlerin hepsi birlik halinde, şimdi onlara tavrı alırsam şimşekleri üstüme çekerim, zaten baskıyı artırmak için fırsat kolluyorlar, zıtlamak zararım olur" gibi bir düşünceyle anti-emperyalist tavrı sergilemekten geri durmamalıydı. Gerçekten "sosyalist" bir mevziyi savunacaksa, bağımsızlığını korumakta kararlıysa, böyle bir günde yürekli davranması her zamankinden daha önemliydi. İlkelerden ödün vererek korunacak bir iktidarın Arnavutluk ve dünya halkları için kazanç değil kayıp olacağını, emperyalist cepheye karşı bir siyasal tavrı baskıları artıracak olsa bile bundan geri durulamayacağını, bunun yersiz ve gereksiz risk getiren maceratçı bir hareket sayılmayacağını, tam tersine şu durumda tavırsız kalışın teslimiyete giden bir uzlaşma oluşturacağını bilmesi gerekirdi. Biz AEP'in bütün bunları çok iyi bildiği inancındayız. Dolayısıyla basit bir hata içinde olduğunu düşünmüyoruz. Çünkü, yukarıda sıraladığımız şeyler, bırakın sosyalizmi, bağımsız bir devletin dahi karşı çıkması ve tavrı takınması gereken konulardır. Bu konularda bile tavrı takınmayan daha doğrusu emperyalizmin tavrını onaylayan bir devletin hala "sosyalizmin kalesi olduğunu" ileri sürmek ve bunları görmezden gelmek düpedüz ortayolculuktur. Tıpkı orta yolcuların RSE'ye takındığı tavrı gibi, bugünde hocacılar aynı tavrı Arnavutluk'a karşı takınmaktadır.

Emperyalistler Balkanlara nasıl bir düzen vermek istiyor? Bu ülkeleri ilerde AT bünyesine almayı mı,

yoksa ayrı olarak yapılandırmayı mı düşünüyorlar? Son gelişmeler dikkate alınırsa, bu bölge büyük çalkantılara gebe. Devlet içi ve devletler arası ulusal sorun ve çekişmeler giderek sertleşiyor. En çok sorun ve en fazla çatışma Yugoslavya'da görülüyor. Bu ülke ulusal toplulukların çokluğu, çeşitliliği, iç anlaşmazlıkları ve merkezi devletten ayrılma istemleriyle SSCB'den sonra geliyor. Kosova bölgesinin Arnavut nüfusu üzerindeki artan baskıları Yugoslavya'nın Arnavutluk'la çelişkilerini büyütüyor. Arnavutluk nüfusu kadar Arnavut'un yaşadığı Kosova, yeni bir konfederatif yapıya bu ülkenin de çekilmesi veya ulusal temelde eskisinden farklı nitelikte yeni bir devlet oluşumuna yöneilmesi için kullanılabilir. SSCB gibi Balkanlar'ın da nasıl bir yeniden yapılanma içine gireceği ya da sokulacağı, bu arada Gorbacov'un yillardır sözünü ettiği "Ortak Avrupa Evi'nin ne derece gerçekleşeceği ve nereleri kapsamına alacağı henüz oldukça belirsizdir. Emperyalist tasarımlar çeşit çeşit ve bir çok seçenek içeriyor. Arnavutluk yönetimi bu konulara nasıl bakıyor? Herhangi bir belge ve bilgiye sahip değiliz. Ekonomik-toplumsal-siyasi yapısını diğerlerinden ayrı tutma ve bağımsızlığını koruma noktasında ne derece karardır. Pek öyle kendinden emin bir görüntü vermiyor. Emperyalizmin körfe krizinde oluşturduğu geniş cepheye, Ramiz Alia ne diyor? "Uluslararası camia"!... Böyle bir "sosyalist" yaklaşıma bütün emperyalistler şapka çıkarır. Arnavutluk yönetiminin böyle kritik bir süreçte emperyalizm ve sosyal-emperyalizm sözcüklerini kullanmaktan titizlikle kaçınması salt bir "diplomatik nezaket" sayılabilir mi? Hayır. Burada açık bir çark ediş var. ABD-RSE işbirliğinde geliştirilen yeni emperyalist düzenlemelere hayırhah bir yaklaşım var. Bilindiği gibi Tiran, yakın bir zaman içinde Moskova'yla yeniden diplomatik ilişki kurmuş ve üyelik için AGİK'e de başvurmuştur. Gorbacov'un "Ortak Avrupa Evi" ve NATO-Varşova yerine tüm Avrupa'yı kapsayacak yeni bir güvenlik örgütü tasarımlarının hep AGİK'i temel aldığı da biliniyor. Ayrıca Arnavutluk ABD'yle diplomatik ilişki geliştirme arzusunu ortaya koymuştur. Bu olgular Arnavutluk'un nereye gideceği konusunda kesin bir fikirle daha 4 ay öncesinden vermişti.

EMPERYALİST KOMPLOLARA KARŞI SAVUNULACAK ARNAVUTLUK NEREDE?

Yukarıda geçerken değindik. Ülkemizde AEP'çiler, gözle görünür yalpalama karşısında dahi suskundu. Arnavutluk sözkonusu olduğunda, halen bütün söyledikleri, bu ülkenin "Marksizm-Leninizm ve Sosyalizmin kalesi" olduğu ve emperyalist baskılar karşısında savunulması gerektiğidir.

Arnavutluk'un Doğu Avrupa'daki RSE güdümlü ülkelerden farklı bir yapıda, bütün olumsuzluklarına karşın savunulacak durumda bir ülke olduğunu belirtmiştik. Emperyalist baskı ve komplolar karşısında onu savunmak elbette devrimci bir görevdi. Ayrıca bugün benzeri komplolarla karşılaşan bir Küba'nın da savunulacak yönleri bulunduğu inaniyoruz. Ama, gözü kapalı bunların herşeyini olumlama veya boyun eğişlerini de bir tür direniş sayıp övgüyle karşılama eğiliminde olanlardan farklı bakıyoruz. Ayrıca gelinen noktada Arnavutlukta bazı olumlu olan şeylerde kalmadı. Küba'dan daha geriye gitti.

Ağustos 1990 tarihli Emeğin Bayrağı dergisi (Sayı 28), başyazısını bu konuya ayırmış. Başlığı da "Emperyalist Komplolar Karşı Sosyalist Arnavutluk'u Savunalım"...

Temmuz ayında sahnelenen elçilik oyunu karşısında Ramiz Alia yönetiminin tavrını elimizdeki bilgiler ölçüsünde değerlendirdik. Aynı bilgilerle Emeğin Bayrağı da sahipti. AEP'i revizyonist görmediği için pek sağlıklı bir değerlendirme yapması beklenemezdi. Ama en azından kendi çizgisinde bazı olumsuzluklar tespit edilebilirdi. Ve Enver Hoca çizgisine bağlı olduğuna göre, Ramiz Alia yönetiminin o çizgiden uzaklaşmasını olsun eleştirebilirdi. Sözkonusu yazıda bunların hiç birine yer yok. "Doğmatik-muhafazakar" sayılan bir çok yönetici kadronun tam da elçilik olayları üzerine tasfiye edilmesi, dikkate değer bir olgu sayılır.

yor. Sınırlı küçük özel mülkiyete izin veren yasa ve başka liberalizasyon hareketlerinden bahis bile yok. Somut veriler arasından, bir tek sığınmacılara pasaport verilmesi dikkate alınıp, burada şu sonuca varılıyor:

"*Deyim yerindeyse Arnavutluk toplumu bu kalabalığı emperyalist dünyanın üzerine kustu. Arnavutluk sosyalist iktidarı bu eylemi akülüca örgütlemişti ve Arnavutluk'u geniş çaplı bir kaos ve kargaşalığa sürüklemeye girişimi boşa çıkarılmış, sosyalist Arnavutluk'u yutmak için istahı kabaran emperyalistler ile uşağı gerici devletlerin (...) karşı devrimci komplolarına karşı, devrimci bir saldırı gerçekleştirilmişti.*

Şimdilik mültecilik komposu fazla uzayamadı. Komployu bertaraf eden, Arnavutluk komünistlerinin soğukkanlı devrimci tavrı oldu..." (agy).

Bu mudur nesnellik? Hangi soğukkanlı tavır? Sığınmacıların çıkışına izin verilmesi ve tek başına ele alındığı zaman, bir tür devrimci taktik sayılabilir, ama diğer kararlarla birlikte düşünülürse, "soğukkanlı devrimci bir tavrın" göstergesi olamamaktadır. Apar topar 7 üst düzey yöneticinin görevden alınması ve liberalizasyon yolunda çeşitli reformlara girişilmesi, tam tersine telaşlı bir uzlaşmacılığın göstergesi olmuştur. Emperyalizmin dolaylı saldırısı karşısında, adına savunma denilebilecek dirayetli bir çıkışta yapmayıp, bariz şekilde geri adımlar atan AEP yönetiminin, "devrimci bir saldırı gerçekleştirdiği"nden söz etmek ise, daha akıl almaz bir subjektivizmdir. Gerçek durumu böylesine ters yüz eden bir yorumun temelinde, gözü kapalı AEP taraftarlığı vardır. Halen bağlı görüldüğü ilkeleri açıkça inkar etmedikçe AEP'i eleştirisiz savunma ve lekesiz bir bayrak gibi sallama güdüsü vardır.

AEP çizgisinde aynı görüşlere sahip olan 'İleri' adlı illegal yayın organının Ağustos 90 sayısında ise, "*Sosyalist Arnavutluk'la Dayanışmayı Geliştirelim*" başlığı altında yine eleştirisiz bir savunma yapıldıktan sonra, eleştiriye konu olması gereken liberalizasyon hareketi üzerine şu ilginç yaklaşım gösterilmektedir:

"*Bu koşullarda, AEP'in ülkenin ekonomik-toplumsal ve siyasal yaşamına ilişkin olarak aldığı yeni kararlar, ülkenin bundan sonraki gelişme-*

si bakımından, yaşamsal bir önem ve anlam taşıyor. Bu kararları birinci elden kaynaklarına dayanarak bütünlüklü ve yeterince değerlendirme görevi acil bir görev olarak önümüzde duruyor." (agy).

Böyle bir yaklaşım, Arnavutluk'ta elçilik olayları ile birlikte alınan kararların gözardı edilemeyecek kadar önemli olduğunun itirafı yanında, şimdilik olsun eletiriden kaçmanın ifadesidir. Evet, Emeğin Bayrağı'ndakinden farklı olarak burada hiç olmazsa sözkonusu kararların bahsi var. Ama gene de bunların neler olduğu ve ne anlama geldiği konusunda bir şey yok. Elde ayrıntılı bilgiler olmayınca ayrıntılı değerlendirmelerin yapılamayacağı doğrudur. Ama alınankararların ne doğrultuda olduğunu gösteren sınırlı da olsa bilgiler varken, sanki her şey çok belirsiz ve hiç bir izlenim edinmek mümkün değilmiş gibi yalnızca bunların "yaşamsal bir önem ve anlam taşıdığı"ndan söz edip, olumluluk-olumsuzluk bağlamında tek söz etmemek, nasıl bir "ML öncülük" oluyor? O kararların tarihi önemde olduğunu AEP yöneticileri de söylüyor. Ne anlama geldiğini muğlak bırakarak bunu tekrar etmek, hiçbirşey söylememekten farksızdır. "Bütünlüklü ve yeterince değerlendirme görevi" önlerinde duruyormuş arkadaşların. Peki, bütünlüklü ve yeterince olmasa da, şu günkü bilgileriyle kısa birdeğerlendirme yaparak AEP'in aldığı bu kararların olumlu bir gidışe işaret olmadığını belirleme olanakları yok muydu? Vardı ama, bu noktada açmazla düştüler. İlk anda ne söyleyeceklerini şaşırınca da, "bütünlüklü ve yeterince değerlendirme" gerekçesiyle hiç bir şey söylememeyi yeğlediler.

Yaşanan durum, Marksizm-Leninizm'den 12 yıl önce sapmış olan AEP'in, gelinen noktada, başka revizyonist akımlar kadar hızlı ve çarpıcı şekilde olmasa da, liberal evrim yoluna girmekten kaçınmadığını göstermektedir. İşte şimdi Emeğin Bayrağı ve bütün diğer AEP'çilerin açıklamakta güçlük çektikleri de budur. "En saf Marksizm-Leninizm" olduğunu savundukları Enver Hoca revizyonizminin Ramiz Alia liderliğinde gösterdiği bu evrimi de savunabilecekler mi? Şu an belli belirsiz bir gelişim gösteren liberalizasyon apaçık bir hal alacak olursa ne diyecekler? Bu olasılığı görmüyor

olamazlar. Ama iş o noktaya varınca kadar Ramiz Alia yönetimindeki AEP revizyonizmini "Marksizm-Leninizm" adına savunmaktan vazgeçme niyetinde de değiller. Bu yaklaşım içinde, AEP'in aldığı son kararları şimdilik eleştiriye konu etmeyip, duruma göre bir eleştiri gündeme getirme ya da eğer ML söylemi fazlasıyla değiştiren bir gelişme olmazsa bunları "sosyalizm yararına kararlar" olarak savunma arasında bir tercih yapmak üzere "bekle gör" tutumunu benimsemiş görünuyorlar.

Tek tek bütün AEP'çilerin son aylardaki tüm yayınlarını eksiksiz izleme olanağını bulamadık. Farklı bir yaklaşım gösteren varsa bilmiyoruz. Ancak izleyebildiklerimiz içinde bunun örneğine rastlamadık. Görebildiğimiz, halen AEP'çilikte birbirleriyle yarıştırlardır. Bakalım ne zaman birisi bu gözü kapalı savunuculuktan kendini sıyracak? Sakın o zaman da "liberal gidişi önce ben gördüm, Ramiz Alia revizyonizmine ilk tavrı ben aldım" yarışı başlamasın aralarında? Peşinen söyleyelim ki, eleştiriye Enver Hoca revizyonizmine kadar uzandırmadan bu gidişe alınacak tavır, yine Marksizm-Leninizmin savunusu olmayacaktır.

AEP'in Revizyonist Yolda Evrimi Mao Zedung Düşüncesi'nin İnkarıyla Başlamıştı. Mao Zedung Savunulmadan Marksizm-Leninizm Savunulamaz!...

Dikkat çektiğimiz gelişmelerin temelinde, AEP'in bundan 12 yıl önce, Enver Hoca liderliğinde Marksizm-Leninizm'den sapması ve yeni türden bir revizyonist çizgiye savrulması vardır.

Revizyonizmin tarihi incelendiğinde, bir çok türleri görülür. Her birinin de türevlerine rastlanmıştır. Belli başlı isimler halinde sıralamak gerekirse; Bernstein, Kautsky, Plehnov, Troçki, Buharin, Tito, Kruşçev, Brejnev, Liu Şao Çi, Lin Biao, Deng Sio Ping, Enver Hoca... önceleri savunucusu ve uygulayıcısı oldukları Marksizm'in (Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin) süreç

inde bazı ilkelerden çark ederek özünü revizyona uğratmış liderlerdir. Her birinin revizyonizmi az çok farklı özellikleriyle tanınsa da, ortak yönleri "proletarya ideolojisi" günümüzde altında burjuva ideolojik çizgiler oluşturmalarıdır. Tarihsel olarak ve enel anlamda birbirlerinin takipçisi olan bu liderlerin ve çizgilerinin özel takipçileri de revizyon hareketine devam edip yeni türevler geliştirmiş, nihayet Gorbaçov'un "yeni politik anlayış" adını verdiği en son türevlerden biri, halen proletarya adına konuşmakla hiç kimseyi inandırmayacak ölçüde bu tarihsel ihanet akımının burjuva niteliğini açık etmiştir.

Tito ve Kruşçev modern revizyonizmi sosyalist ülkelerde kapitalizme geri dönüşün yolunu açarken, bunların büyük ihanetine karşı Marksizm-Leninizmin bayraktarlığını ÇHC ve ASHC, Mao Zedung ve Enver Hoca önderliğindeki komünist partileri ÇKP ve AEP yapmıştı. Kruşçev revizyonizminin Doğu Avrupa'da etkisi altına alamadığı ve güdümlenemediği tek sosyalist devlet ASHC, bundan dolayı SSCB'nin her tür yardımından yoksun kalırken, ÇHC ile ilişkilerini güçlendiriyor ve sıkı bir dayanışma içinde ihtiyaç duyduğu ekonomik-teknolojik yardımı ondan görüyordu. SSCB'yi giderek bürokrat kapitalist ve sosyal-emperyalist bir devlete dönüştürüp hegemonya peşinde koşturarak modern revizyonist burjuvazi, başından itibaren en net ve en kararlı yanıtı Mao Zedung önderliğindeki ÇKP'den alırken, bu tarihsel ayrışmada ikirciksiz şekilde ÇKP'yi destekleyen ve yine başından beri ML olan tutumunu sosyal-emperyalizmin eleştiri ve teşhirine de vardırıarak ilkeli şekilde sürdüren AEP ve E.Hoca, bu süreç boyunca uluslararası komünist hareketin ikinci kalesi olarak dünya proletaryasının önemli bir güç ve dayanağını oluşturmaktaydı. Çin'de on yıl süren Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin bu ülkedeki kapitalist yolcuları milyonların gücüyle alt etmesine paralel olarak Arnavutluk komünistleri ve halkı da sosyalizmin inşasını umut verici şekilde yükseltiyor ve yine bu yıllarda Asya, Afrika, L.Amerika kıtalarını saran devrim rüzgarları Çin Hindi ülkelerinde emperyalizme tarihi bir ders vererek zafere ulaşıyordu.

Ne var ki Çin'de Başkan Mao'nun ölümü ardından kapitalist yolcu Deng Siao Ping revizyonistinin uz-

laşmacı oportünist Hua Kua Feng kliğine dayanarak önder ML kadroları "karşı-devrimci dörtlü çete" diye tasfiye edip, darbe, hile ve entrika yoluyla iktidarı gaspemesi, AEP'in uluslararası komünist harekete Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi ışığında önderlik etme sorumluluğunu arttırmışken, Enver Hoca ve partisi AEP, "Üç Dünya"cı yeni revizyonist ÇKP ile mücadelesini akıl almaz bir şekilde Mao Zedung Düşüncesi'ne karşı savaşa dönüştürdü. Deng revizyonizmine karşı ilk başta doğru bir mücadele içinde görünüp "Üç Dünya" teorisini de bu revizyonistlerin görüşü olarak eleştirirken, bunların söz konusu teoriyi sahtekarca Mao'ya mal etmeleri ve bütün düşmanlıklarına rağmen Çin halkını aldatmak için "Mao Zedung Düşüncesi'nin izleyicisi" oldukları imajını vermeleri karşısında Mao Zedung'u gerçek düşünceleriyle savunup bu sahtekarlıkları teşhir etmek yerine, yalanları gerçek kabul ederek farklı türden bir revizyonist teori geliştirdi ve ihanet kervanına katıldı.

Gerçekte "Üç Dünya" teorisi Mao Zedung'un geliştirdiği veya savunduğuna dair hiç bir somut kanıt ve belge yoktu ortada. Bu teorinin emrionik gelişimiyle etkin bir mücadelesi, oluşum halindeki tezleriyle açık ve net bir çatışma görülmemişse bile, sözkonusu oluşum O'nun eseri değidi ve bilinen çizgisine ters bir gelişmeydi. Yaşamının son yıllarındaki bu gelişmeye karşı tutumunun muğlak kalması da anlaşılmasız bir şey değildi. Bu yıllarda Mao Zedung aşırı yaşlılık ve ağır hastalıklarıyla ayakta gezen bir ölüye dönmüş, yalnız bedensel değil zihinsel dinamizmini de yitirmiş, politik gelişmelere etkin müdahale olanağından yoksun kalmıştı.

Haydi Enver Hoca bu faktörü gözden kaçırdı ve muğlaklık üzerine kondukları asılsız iddiaları da yuttu diyelim, bu bile ona yakışmaz ve hoş görülmezdi âma, hiç olmazsa Mao Zedung'un eleştirisini onunla ilişkilendirilen "Üç Dünya" teorisi çerçevesinde tutup "yaşamının son yıllarında bir sapma gösterdiğini" söyleyerek geçmişine yine sahip çıkması gerekirdi. Ama bu kadar bile iç tutarlılık göstermedi. Devrimci ahlak ve dürüstlikle badaşmayacak şekilde, hayattayken "Büyük Marksist-Leninist" övgüsünü eksik etmediği Mao Zedung'u ölümünden iki yıl

sonra "Hiç bir zaman ML olmamış bir köylü devrimcisi, bir küçük burjuva" ilan etti. O'nun düşünce ve uygulamalarının başından beri "anti-Marksist" olduğunu kanıtlamak(!) üzere oturup bir yığın safsata teori ve inkarcılık üretti. Bir numaralı Stalin savunucusu kesilirken, Mao Zedung Düşüncesi'ne karşı Troçki'den tezler devşirdi. Stalin'in de Mao Zedung'u ML bir önder, ÇKP'yi komünist bir parti, Çin Devrimi'ni proletarya önderliğinde Demokratik Halk Devrimi ve kesintisiz olarak geçilen düzeni sosyalizm olarak görüp savunduğunu hiçe sayarak, daha önemlisi kendi 30 yıllık söylemini hiç bir özeleştirici ihtiyacı duymadan terk ederek her şeyi ters yüz etti. Mao Zedung'un burjuva demokratik bir yönelim içinde devrim yaptığını, sosyalizme geçiş amacı taşımadığını, zaten geçilen yapının sosyalist de olmadığını, ve hatta emperyalizme dayanak oluşturduğunu ileri sürdü. Yine bunun gibi yıllarca Büyük Proleter Kültür Devrimi olarak savunduğu ve kendine örnek aldığı söylediği milyonlarca işçi-köylü ve gençliğin proletarya iktidarı altında devrimi sürdürme hareketini bir çırpıda "Saray darbesi"ne çevirdi. Inkarcılığın sınırı yoktu ve Çin'e ilişkin her şey bu temelde yeniden yazıldı. Mao Zedung ve Çin komünistlerini böylelikle aşağılayan Enver Hoca, aynı zamanda kendi geçmişini inkar ediyor ve gerçekte yalnız kendini küçük düşürüyordu.

Bırakalım ideoloji ve siyaseti, en başta ahlaki bir bozulmaya tekabül eden böylesi bir gidiş nereye varacaktır?... İşte bugünlerde görülen liberal evrim yolundan emperyalist-kapitalist dünyanın yürüncesine, kendisi olmasa da ardılları bu yola girmekten kaçınmadı. Bunun henüz tam bir teslimiyet olmadığını belirttik, ama teslimiyete de açık bir uzlaşmanın işaretleri günden güne çoğalıyor. Şu yazının yarıldığı günlerde ASHC, AGİK'le, ABD'yle, SSCB'yle ilişkilerini hızla geliştirmeye ağırlık vermiş ve emperyalistlerin yönlendirmesine bağlı olarak Balkan Ülkeleri Dış İşleri Bakanları Toplantısı'na ev sahipliği yapmayı üstlenmiştir. Böylesi bir toplantı Balkanlar'ın yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olsa gerek.

Bilindiği gibi Ramiz Alia, AEP'in en eski önder kadrolarından

ve geçmişi Enver Hoca gibi ML olan bir şahsiyettir. Bugünkü politik tutumuna belli bir süreç içinde ideolojik zaaf ve sapmalar sonucunda gelmiştir. Dönüm noktası ise lideri Enver Hoca ile birlikte Mao Zedung Düşüncesi'ne savaşa açmasıdır. Mao Zedung Düşüncesi, Marksizm-Leninizmden ayrı ya da apayrı bir şey değil, onun teori hazinesine bir dizi konuda yaptığı önemli katkılarla onu ilerleten, onu en özlü şekilde savunmaktan öteye geliştirip zenginleştiren, öncüllerinin yaşamadığı farklı koşullara, değişik süreçlere ve yeni sorunlara getirdiği parlak çözümlerle onu uluslararası proletaryanın ihtiyaçlarına daha kapsamlı cevap verir duruma getiren ve haklı olarak da kendi adıyla ona eklenen bir düşünce, bir ideolojik aşamadır. Mao Zedung'u ve O'nun düşünce sistematizmini en keskin "ML" görünümle de olsa reddeden, özünde Marksizm-Leninizm'i reddiyor demektir. Çünkü MZD'nin özü, bütün temelleri ya da başka bir deyişle MZD sistematizmini oluşturan çeşitli konulara ilişkin görüşlerin tüm kaynağı ML'dir. 30 yıl boyunca bu görüşlerin bir tekiyle olsun çatışmayan ve Mao Zedung'u yaşayan en büyük ML olarak gören birinin, sonradan O'nu ve tüm görüşlerini bir çırpıda "anti-ML" ilan edivermesi, ML'den ne anladığını ya da bundan böyle ne anlatmak istediğini sorgu lambasının altına almaz mı?

Enver Hoca'nın AEP içindeki yandaşları olsun, dünya genelindeki taraftarları olsun, O'nun bir gecede kotardığı tarihi inkarcılığı bir papağan gibi tekrar etmekte sakinca görmeyen bütün sadık müridler takımı, O'ndan da fazla bu sorgulamanın muhatabıdır. Bu sözler hiç de ağır olmasa gerek. Enver Hoca'nın yaptığı, en hafifinden bir aymazlık, bir şaşırışlık ve ne dediğini bilmezlikti. Peki O'nun akıl almaz safsatalarını okuyanların kendilerine ait bir beyinleri, mantık ve izanları yok muydu? Ülkemizde o gün bu gündür Hoca'cılık yarışı yapanların çoğu, Hoca'nın inkar teorisi piyasaya çıkmadan önce Mao Zedung'un en iyi öğrencisi olmakla övünüyorlardı. Hatta içlerinde "bir gün Başkan Mao'nun izinden ayrılırsak lane tolsun bize" diyenler bile vardı. Yıllar değil aylar sonra bu lanet edilecek işi yapmaktan utanç yerine şeref duydu-

lar. Böylelerinin de en azından şursuzca hareket ettiklerini söylemeye hakkımız var. Nedir yaptıkları? Büyük önder ölüp ülkesi kapitalist yolcuların eline geçince, savunulacak durumda kalan tek sosyalist ülkenin önderliği, yani iktidardaki tek komünist parti olan AEP'e takım taraftarı ruhuyla bağlılık gösterip, Hoca'nın da "Kral öldü, artık kral benim" der gibi Mao'yu inkar etmesi üzerine "Yaşasın Hoca'cılık, Kahrolsun Mao'culuk" türünden tempo tutmaya başladılar. Bu da onların daha önceki Mao'yu nasıl izlemiş oldukları konusunda bir fikir verdi. Aynen Hoca'yı izledikleri gibi, kötü bir öğrenci ve iyi bir büyük takım taraftarı halinde...

Belki biraz karikatürize ettik ama yersiz ve haksız söylemiyoruz bunları. Bir nevi küçük-burjuva ruh halidir karikatüre konu olan. Siyasi çizgileriyle de her iki durumda ülkemiz topağına ML'yi indirmekten uzak kalmış, onun lafını ezberleyip özünü kavramamış küçük-burjuva devrimci akımlardır söz konusu olan, ki bunu kendilerinde arayacaklarına Enver Hoca'nın dudak kıpırtılarına bakarak Mao'ya atfediyorlar.

Çok bilmiş bazıları, AEP'in nereye doruğu yol aldığını görmezlikten glirken, başını onun çektiği uluslararası çizgi ve ülkemizde de özellikle kendi grubu dışındaki herkese olur olmaz bir "liberal" kulpu takıyor ve daha önemlisi "Mao Zedung'un Çin'ini bile sosyalizmin ders çıkarılacak ülkelerinden biri olarak sayan"lardan söz ederek, bunun ne hayret verici bir cahillik(!) olduğunu anlatmaya çalışıyor. (Bak: Özgürlük Dünyası, Sayı: 23, Burada şunu'da ekleyelim; Ö.Dünyası'nın Ocak 1991 sayısında da Arnavutluk hakkında tek bir sözcük dahi yok. Acaba niye?). Biz de diyoruz ki, bırakın şu herkesin eğrisini doğrusunu santimle ölçme işgüzarlığını, kelimelerle oynama hastalığını, Mao'ya düşmanlık histerisini; ait olduğunuz uluslararası çizginin başına bakın biraz. Bu liberal rüzgarları sadece Ramiz Alia'nın 'dönekliğinde' aramak, neşteri vurulması gereken yere vurmamaktır. Liberal rüzgarları E.Hoca'nın son döneklüğünde aramalısınız. O zaman doğru bir değerlendirmeye sahip olur ve o zaman, bu liberal rüzgarlar neyi nasıl dalgalandırıyor, esas orada görürsünüz!... ■

ABD EMPERYALİZMİNİN KÖRFEZ'DE AYAĞINA DOLAŞAN BİR DİKEN:

FİLİSTİN SORUNU

Aydın Şahin

ABD'nin başını çektiği emperyalist cephenin Ortadoğu'ya müdahalesi ve savaş tehdidi ağırlaşarak sürüyor. Gelişmeler günlük değerlendirmeleri gerektirecek ölçüde sürekli değişkenlik arz ediyor. Bölge devletlerinin ilişkilerindeki dalgalanmalar, daha başından dikkat çektiğimiz gibi durulmuyor ve dengeler her geçen gün biraz daha sarsılıyor. Bu arada savaş olasılığı haftadan haftaya bir ölçüde azalır gibi olduktan sonra yeniden ve daha ciddi şekilde yükseliyor. Aslında bu olasılık krizin başından beri hep yüksektir. Zaman zaman "barışçıl" rüzgarların esmesi, çok göreceli ve yanıltıcı bir durumdur. Herşeyden önce emperyalist cephenin barışçıl bir yaklaşımı, bir uzlaşma arayışı yok. Diyalog kapısını sınıksız kapatmış, Irak'ın Kuvvet'ten kayıtsız şartsız çekilmesini dayatmış durumdadır. "Pazarlık yok, taviz yok, kısmi çözüm olamaz" diyorlar. "Ya dize gelecek, ya da ezeceğiz!" İşte bu kadar. Ekonomik, siyasi, diplomatik baskıları, Saddam'ı bir uzlaşma yoluna sokmak için değil ki. Onur kırıcı bir teslimiyete zorlamamak ve daha çok askeri seçeneği öne çıkartmak için! Tabii emperyalistler arasında belli yaklaşım farkları, taktik politikalara ilişkin bazı ilişkiler de var. Arada bir "barış umutları"ndan sözedilmesi de biraz bu çelişkilerin izdüşümü oluyor. Ama dikkat edilirse, Irak'ın Kuvvet'ten bütünüyle çekilmesini hepsi

de şart koşuyor. En ılımlı yaklaşımı gösteren de, bilfiil çekilmese bile çikileceğini açıkça beyan etmeden diyaloga girilmeyeceğini söylüyor. ABD liderliğinde sağlanmış olan bu mutabakat, başından beri görüldüğü gibi Irak'ın da kendi attığı adımda diretmesine zemin oluşturuyor. Karşılıklı dikleşme, tehdit ve yanıtlamalar sürerken, bazı emperyalist devlet ve temsilcilerinin "barış umutlarıyla yüklü"(!) diplomatik turları, gerginlik ve savaş olasılığının giderek azalacağı izlenimini verse de, gerçekte hiçbir şey değiştirmiyor ve zaten her defasında sam'an alevi gibi sönlüp giderek yerini daha şiddetli savaş naralarına bırakıyor.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ŞEMSIYESİ ALTINDAKİ EMPERYALİST İŞGAL DE ÇÖZÜM DEĞİLDİR

Helsinki Zirvesi'nde, Gorbaçov Bush'la askeri seçenek konusunda örtülü bir mutabakata varmış ve kriz ortaklığını savaş ortaklığına dönüştürmekten kaçınmayacağını ortaya

koymuştu. Bunu daha açık ifade etmekten de çekinmedi. Hava ambargosu ve benzer ek önlemlerin Irak'ta hiçbir geri adıma yol açmaması üzerine Birleşmiş Milletler'de konuşan Sovyet Dışişleri Bakanı Edvard Şevardnadze, "gerekirse Birleşmiş Milletler şemsiyesi altında işgalci Irak'a gereken ders verilir" dedi. Adeta Şevardnadze'nin suretine girerek konuşan ABD Dışişleri'ydi. Baker bunu "herkesin adına yapılmış bir konuşma" diye niteledi. Irak yönetimi ise, "Sovyetler Birliği'nin emperyalist Amerika ve ortaklarına satılmış olduğunu" söyledi.

Moskova'nın ilk kez açıkça savaş seçeneğini benimsediğini ifade etmesi ve bunu da BM şemsiyesi altında bir hareket olarak düşündüğünü söylemesi -zaten başka türlü olamazdı- ABD'nin nicedir sağlamak istediği savaş "yasal"lığına onay vermede olduğunun göstergesiydi. Krizin başından beri ABD'nin Körfez'de aldığı savaş düzeni, buraya yığıldığı güçler, müttefiklerin katkısı ve yine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden "ambargonun denetiminde zor kullanılabileceği" kararını çıkartuncaya kadar uyguladığı askeri abluka, "meşru"luğu bir tarafa, hiç bir "yasal" dayanağa da sahip değildi. Biz, emperyalizmin keyfince "yasa" haline getirdiği önlemleri meşru görmüyoruz. Onun işine geldiği gibi yorumladığı, çifte standartla uyguladığı ve en çok da kendisinin çiğnediği uluslararası hukuk, dünyada hiçbir geçerliliğe sahip değildir. Körfez kri-

zi çerçevesinde çıkarttığı BM kararları da "uluslararası hukukun gereği" vb. sayılarak meşru görülemez. Bize göre ABD'nin, Körfez'de bir askeri hareketi, yalnız başına veya bir kısım müttefikleriyle birlikte, BM kararı olmaksızın yapılmasıyla, BM Güvenlik Konseyi'nden karar çıkararak ve en geniş katılımı sağlayarak yapması arasında hiç bir fark yoktur. II. Dünya Savaşı sonrası 45 yıl zarfında ABD emperyalizmi ülke sınırları dışında tam 215 askeri hareket gerçekleştirmiştir. Bunlardan yalnızca bir tanesi (Kore'de yürüttüğü savaş) BM kararıyla "çok uluslu güç" oluşturma çabası, onun uluslararası hukuka bağlılık ve saygısının bir ifadesi değil olsa olsa en geniş savaş ittifakını oluşturma olgusunun ifadesidir. Ekonomik ambargo, askeri abluka ve her türlü yaptırımda sağladığı geniş emperyalist cephe birliğini, kendi liderliği altındaki bir emperyalist savaşta da koruma ve sürdürme gereğini duymasındandır. Bu konuda kendi dışındaki en büyük askeri güç olan SSCB'yle mutabakatsağlamaya büyük önem vermiş ve görüldüğü kadarıyla da bunu tam olarak sağlamıştır. Son olarak Güvenlik Konseyi'nden çıkan, Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için 15 Ocak'a kadar tanınan süre ABD ve SSCB'nin ve diğer emperyalistlerin ortak mutabakatını gösteren örneklerden birisi. Çin'in bu kararda çekimsiz kalması sorunun özünü değiştirmiyor ve Çin'in bu kararı onaylamadığı anlamına da gelmiyor.

Aylardan beri Suudi Arabistan ve Körfez emirliklerine askeri yığınak yapan ABD'nin, asker sayısının 400 bine ulaştığı zaman savaşı başlatacak gücü bulacağı söylemekte idiler. Aralık ayının sonlarında ise bu sayı tamamlanmak üzere. Ayrıca Pasifikte bulunan ABD'nin 7. filosu'da bu yazının yazıldığı sırada Körfeze hareket etmişti. Bunlarda gösteriyor ki, ABD emperyalizmi çok büyük bir gücü Körfeze yığarak Irak'ı dize getirmek için her türlü yola başvuracaktır. Modern savaş araçları ve müttefik güçleriyle birlikte, belki bu sayı bir kara savaşını da kaldıracak düzeydedir. Ama savaş, yalnızca askeri güç dengesini dikkate alan aritmetik hesaplarla başlatılmıyor. Siyasi koşullar ve müttefiklerin tavrını etkileyen gelişmelerde hesaba katılmak zorundadır. Dahası savaşta liderlik

edecek ABD başta olmak üzere emperyalist güçlerin kendi durumları, cephe gerileri, halk desteği ya da muhalefeti çok önemli rol oynamaktadır. Bütün bu açılardan bakıldığında, askeri hazırlıklarını tamamlamakta olan ABD ve en yakın müttefiklerinin, siyasi nedenlerle zorlanmaya başladıkları ve savaşa karar vermekte güçlük çektikleri görülebilir. BM'den askeri güç kullanma kararını çıkartmaları ve "çok uluslu güç" oluşturmaları cephe güçlerine BM kılıfı çekmekten ibarettir. Ne var ki, bu iş yapıldıktan sonra da harekete geçilmesi siyasi koşullara bağlı olacak. Bölgedeki son gelişmeler ABD ve müttefikleri aleyhine olduğu gibi, emperyalist cephe gerilerindeki durumda bunların lehine gelişmiyor. Önce birinci olguya bakalım.

FİLİSTİN SORUNU EMPERYALİZMİN AYAĞINA DOLANMIŞTIR!

ABD liderliğindeki emperyalist cephenin Kuveyt işgali nedeniyle Irak'a aldığı tavır, eşi görülmemiş yaptırım kararları, ekonomik ambargo, askeri abluka, diplomatik baskı ve savaş tehdidi, bölgede başta İsrail'in 40 yıllık Filistin işgali olmak üzere uluslararası hukuku ihlal eden bir çok durumu hiç de böyle sorun yapmamaları ve yaptırıma konu etmemeleri gerçeğinden hareketle, ilk günden itibaren çok haklı eleştirilere yol açıyor ve eğer hukuk açısından yapılacaksa bölgedeki tüm işgallerin sona erdirilmesi için BM'nin hepsine de tavır takınması gerektiği üzerinde duruluyordu. Bunu emperyalizmin cephe gerisindeki burjuva muhalefet, ülkemizdeki Ecevit gibi ABD ile Irak arasında nisbeten "tarafsız" bir politikayı benimseyen bazı hakim sınıf güçleri ve bölgedeki Ürdün gibi eskiden beri Amerikancı olmakla tanınan bazı devletlerde dile getirmekteydi. Bazılarının tavrını etkileyen ve daha da önemlisi Irak'ın "bölgedeki tüm sorunları birlikte ele alma" görüşünü besleyen asıl güç ve dinamik ise, Filistinliler başta olmak üzere Arap halklarının İsrail ve arkasındaki emperyalist güçlere karşı haklı tepki-

siydi.

Bu tepkiler ve çağrılar karşısında, "bir haksızlık, başka haksızlığın önlenmesi gereğini gidermez" gibi alçakça demagojiler yapan ve Kuveyt işgalinin diğer işgallerle hiç bir şekilde ilişkilendirmeden, tek olarak ve öncelikle ortadan kaldırılması çabalarında ısrar eden ABD yönetimi, bir taraftan da Körfez krizi çözümlendikten sonra Filistin sorununun çözümünü gündeme getireceğine dair açıklamalar yapma gereğini duyuyordu. Çünkü, Filistin sorununun bu aşamada Körfez sorunuyla birlikte ele alınmasını önleyebilmesinin tek yolu ve çaresi buydu. Özellikle Irak'a karşı kendi cephesine kattığı Arap devletlerinin dağılması için bu şarttı. Bunların da kendi halklarına diyecekleri bir şeyleri, hiç olmazsa verecekleri bir umutları olmalıydı. Aksi taktirde halklar yönetimleri, yönetimler emperyalist cepheyi zorlayacaktı. İşte 40 yıldır İsrail saldırganlığına güç veren, onun süre giden işgal hareketinde baş sorumluluğu taşıyan ve son zamanlar onun yeniden azıp kudurmasında birinci dereceden rol oynayan ABD emperyalizmi, bu koşullarda, Filistin sorununun çözümüne de (artık nasıl bir "çözüm" olacaksa allah bilir) ağırlık koyacağını, fakat bunun mümkün olabilmesi için öncelikle hep birlikte Körfez'e yönelmeye devam etmeleri gerektiğini vurguluyordu.

ABD'nin bu taktiğinin başarısı ve Irak'ın tüm Ortadoğu sorunlarını birleştirme çağrılarının etkisiz kalması, İsrail'in bu süreçte "uslu" durmasına bağlıydı. Arap devletlerinin büyük bir çoğunlukla emperyalist cephe safında yer alabilmesi için, ABD İsrail'i savaş hazırlıklarına görünürde hiç buluşturmuyor ve ayrıca onun bu sıralar Filistin halkına karşı bir azgınlık yapmamasını istiyordu. Gene de bunu yapmadan edemedi.

Ekim ayında Doğu Kudüs'te İsrail polislerinin silahsız göstericilere ateş açarak 22 Filistin'liyi katledip 300 kişiyi de yaralaması, ABD ve Batılı müttefiklerin korktuklarını başlarına getirdi. Bütün dünya kamuoyu, Ortadoğu gerçeklerini ve emperyalizmin çifte standardını bütün canlılığıyla bir kez daha görme ve anlama imkânını buldu. Fransa'dan İngiltere'ye, ondan ABD'ye, teşhir olan emperyalist güçleri bir telastır aldı. Çifte stan-

dart ve iki yüzlü politika gerçeğinin biraz olsun rütuşlanması, kamufle edilmesi gerekirdi. Yani iki yüzlülüğü örtmek için yeni bir iki yüzlülük! İlk peşin Mitterand ortaya atıldı. "İnsan hakları bir yerde savunulurken diğer tarafta ihmal edilemez, hak hakır" diye konuştu. Körfez'de savundukları sanki petrol çıkarları değil de "insan hakları"ydı. Ardından İngiliz Dışişleri İsrail'e "sert" çıkıyor ve derken ABD de "kınama"ya katılıyordu. Körfez krizi ve Irak'a karşı Arap cephesinin ayakta tutulması sözkonusu olmasa ABD en basit bir kınamayı bile yapmayacaktı. Ne var ki, bu durumda "kınama"da yeterli olmuyor, çifte standart gerçeğinin biraz örtülebilmesi için BM Güvenlik Konseyi'nin İsrail'e karşı da bir karar çıkartması gerekiyordu. En basitinden katliamla ilgili soruşturma için bir heyet gönderme kararı. Bilindiği gibi bundan üç ay öncede İsrail güçleri toplu kitle katliamları yapmış ve o zaman FKÖ ile Arap Zirvesi'nin tüm baskılarına karşın, BM Güvenlik Konseyi'nin gözlemci heyet gönderme kararını ABD tek başına veta etmişti. Benzer şekilde gündeme gelen gözlemci ve soruşturmacı heyet sorununu, ABD elinden geldiğince karar aşamasında engellemeye çalıştı. Gönderilecek bir heyet mi yoksa BM genel sekreterinin özel bir temsilcisi mi olmalı, türünden tartışmalar ve kılı kırk yaran pazarlıklar sonucunda nihayet ABD'nin de katıldığı bir BM Güvenlik Konseyi kararı çıkartılıp, olaydan 5 gün sonra İsrail resmen "kınanmış" oldu. Böylesine bağlantılı bir politika izleyen ABD, gayet pişkin şekilde "Körfez krizi olmasa bile bu karara katılırdık" deyiverdi. Sanki üç ay önceki tutumu ve şu anda bile ne çetin bir pazarlık sonucunu neler uğruna imana geldiği bilinmiyordu.

İsrail'in çok sadık bir köpek olduğundan ABD'nin de kuşkusuz yoktu ama, fanatizmle gözü kararmış olan Şamir hükümeti, muhalefetteki parti ve grupların aksine, son durumun gereklerine uygun hareketi bir türlü içine sindiremiyordu. Bir kere son durumda ABD bütün gücüyle Irak'ı dize getirmek ya da ezmek için çabalarlarken ki bu İsrail açısından da çok önemli- Arap dünyasında en geniş desteği bulmak, bunu sonuna kadar korumak ve Arap uşaklarına en büyük yatırımı yapmak zorundaydı.

Keza bir Türk devletinin ABD nezdindeki uşaklık değeri de bu koşullarda İsrail'den geri kalmıyordu. Bölgenin yeniden yapılandırılması planlarında ise, Suriye ve duruma göre İran'a da yer açılırken, müslüman kimliği ve İsrail'le arasında bir köprü olması nedeniyle T.C.'nin temel direk durumuna getirilmesi sözkonusuydu artık. Eğer İsrail'in de konumu sağlama alınarak çıkarları azami ölçüde korunacaksa, emperyalizmin hareket tarzı böyle olmak zorundaydı. İsrail'de bunu anlamalı ve bu aşamada kendisinin "kınaması"nı, BM tarafından göstermelik biçimde "soruşturulmasını" sorun yapmamalıydı.

İşte bu temelde İngiliz Dışişleri (onu zamanda BM Güvenlik Konseyi'nin başkanı), İsrail'e bu işte bir köpek olmadığını, Irak'ı ezme konusundaki çabaların başarısı için bu duruma katılması gerektiğini anlatmaya çalışırken, ABD Dışişleri Bakanı da İsrail'li meslektaşına özel bir mesaj göndererek "BM heyetinin kabul edilmemesi, bizim Körfezdeki çabalarımızı yanlış yere saptırır" diyordu.

EMPERYALİZMİN YANLIŞI FİLİSTİN HALKI

İsrail BM kararını reddettiği gibi, olayların geçtiği Kudüs'ün müslüman kesimine Yahudi göçünü de teşvik ederek her türlü azgınlık ve kudurganlığı sürdürüyor. Böyle bir ortamda Filistin halkından misilleme hareketleri de yükseliyor. FKÖ Merkez Komitesi silah kullanma konusunu blöf düzeyinde tartışsa dursun, halkın içten gelen öfkesi ve kendi direniş mantığı, işi iç savaşa dökmek üzeredir. Son günlerde Filistinlilerin İsrail'lilere yönelik bıçaklı saldırıları ve intihar eylemleri, Filistin halkının mücadelesindeki boyutu gösteren bir olgular parçasıydı. Öte yandan birbirini izleyen olaylar Filistin sorununu emperyalizmin ayaklarına daha çok dolayacaktır.

ABD emperyalizminin hesapları, Ortadoğu'nun karmaşık çelişki ve

gerçeklerine çarparak, haftadan haftaya bozulmaktan kurtulamıyor. Şimdi bu hesapları alt üst etmeye başlayan en büyük sorun, Arapların tutumu sözkonusu olduğundan, Filistin sorunudur. Ama onun gibi öne çıkılmamakla birlikte Kürt sorunu da başını ağrıttıyor ve ağrıttacak. S.Arabistan, Körfez Emirlikleri, Mısır, Suriye, Fas gibi devletler herşeyden önce Irak'ın Kuveyt'ten çıkarılması konusunu önemsemekte ve bunlardan bazıları ABD'yi, bir an önce savaşı başlatması için de sıkıştırılmaktadırlar. Fakat öte yandan Arap dünyası içinde bulunmaları nedeniyle bunlar da İsrail'e tavır almak zorunda kalıyor. Kudüs'teki gelişmeler, BM'nin göstermelik tavır alışı ve İsrail'in bunu bile kabul etmemesi üzerine, Tunus'ta gerçekleştirilen Arap Birliği Bakanlar Konseyi toplantısında, uzun tartışmalardan sonra "İsrail'e karşı yeni ortak cephe oluşturulup bu ülkeye ciddi yaptırımlar uygulanması" yolunda oybirliğiyle karar alınıyor. Sonuç bildirisinde ABD'ye de "İsrail'e yardımı kesmesi ve Filistinlileri kollaması" yönünde uyarı yapılıyor. Buradan ilginç bir durum ortaya çıkıyor. Irak'a karşı cephe almış ve emperyalistler yanında savaş pozisyonuna geçmiş olan Arap devletlerinin çoğu aynı zamanda Irak, FKÖ, Yemen, Sudan, Libya ile birlikte İsrail'e karşı "Arap Cephesi"ni yeniden oluşturmak zorunda kalıyorlar. Şimdi bunların gerçek yeri neresi? Şüphesiz ki, emperyalizmin yanı ve Irak'a karşı oluşturulan cephenin içidir. Amerikan yönetimi de bunu vurgulamak üzere, "Araplar bizimle birliktedir. Irak ile olası bir çatışmaya Arap müttefiklerimiz katılacaklarına inanıyoruz" diyor. Ama bu "güven" ifadesi, aynı zamanda bir kaygının göstergesidir. Uşak Arap devletleri ABD yanında elbette savaşmayı istiyorlar. İşgal altındaki Filistin topraklarının yeniden kana bulanması Filistin halkının biriken öfkesinin patlamalara yol açması, bu durumun bütün Arap halklarını derinden etkilemesi, Amerikancı yönetimlerin zorlanması ve Körfez savaşında İsrail'inde işe karışma olasılığı, bunları kara kara düşündürüyor. Taçları ve tahtlarını güvencede hissedemiyorlar. Zaman geçtikçe durum kendileri aleyhine döndüğü için de, savaş olacaksa bir an önce başlatılsın istiyorlar. Ama bakalım emperyalistler buna hazır mı?

İki Almanya'nın birleşmesi:

SOSYALİZM MÜCADELESİNDE YENİ STRATEJİK BİR DURUM

Almanya'da yayınlanan ROTA FAHNE (KIZIL BAYRAK) Gazetesinin 31. sayısında MLPD (Almanya Marksist Leninist Partisi) başkanı Stefan Engel ile yapılan bir söyleşi yayınlandı. Birleşik Almanya vs. noktalarında güncel konuları da içeren bu söyleşiden bazı bölümleri Türkçeye çevirerek yayınıyoruz.

Sovyetler Birliği'nin birleşik bir Almanya'nın NATO'ya girmesini kabul edişi, planlanan Büyük Almanya için son büyük engeli de kaldırmış oldu. İç politikaya bakıldığında halk, basın yoluyla koparılan yaygaraya tamamen katılmamakla birlikte, birleşimi engelleme veya kitlesel direnişlerden de söz edilemez.

Gerek Batı Almanya, gerekse de Doğu Almanya'daki insanlardan son günlerde nelerin olup bittiğini tüm boyutları ile kavramaları beklene-
mez.

Almanya'nın birleşmesinin emperyalist karakterini anlayabilmek için Federal Almanya ve Doğu Almanya'daki işçilerin, köylülerin, öğrencilerin ve diğer emekçilerin Doğu Almanya'nın ilhak edilmesi ve etkileri konusunda bir takım sonut tecrübeleri kazanmaları lazım ihtiyaçları var. Bu konuda Marksist-Leninistlerin ve diğer anti-emperyalistlerin uzun süreli, sabırlı ikna faaliyetleri gerekmektedir.

1 Temmuz çeşitli açılardan bakıldığında bir dönüm noktasını teşkil etmektedir. Batı Alman emperyalizmi için bugün Büyük Almanya planlarını gerçekleştirme yolunda belirleyici bir adım anlamına gelmektedir. Emekçiler için 1 Temmuz vaatlerin, yerini başka gerçek olgulara bıraktığı bir dönüm noktasıdır.

İki Alman devleti arasındaki sını-
rın kalkması ile birlikte tekelleri kapitalizm ile emekçi kitleler arasındaki uzlaşmaz çelişki tüm çıplaklığı ile ön plana çıkmaktadır. Eskiden "sosyalist" olan işyeri yöneticileri şimdi birdenbire birer acımasız burjuva işadamları oluvereceklerdir. Acımadan işçilerin ve köylülerin sırtından, her geçen gün birbirleriyle daha da kaynaşan batı tekelleri ve bürokrat kapitalistlerin çıkarlarını dayatmaktadırlar.

Leipzig, Dresden, Doğu Berlin'de yapılan sonbahar protestolarının Doğu Almanya'yı ekonomik ve siyasi olarak Batı Alman tekellerinin emrine sokmak için araç olarak kullandığı kavranmaya çoktan başlandı.

Bir yandan Doğu Almanya'nın Batı Alman emperyalizmi tarafından ilhak edilmesi geri dönülmez bir

Almanya'da sosyalizm mücadelesi için stratejik durum önemli ölçüde değişmiştir.

Bürokrat kapitalist sistemin çöküşü burjuva basınında sosyalizmin tarihi sonu olarak lanse edilmekte ve sevinç çığlıkları atılmaktadır. Bu ise emekçiler arasında gelecek konusunda çaresizliğe ve güvensizliğe yol açmaktadır. Geriye dönüşlerin nedeninin sosyalist ilkelerden değil, sosyalizme ihanetten kaynaklandığını insanlar belirli bir süreden sonra ancak kavrayacaklardır.

Biz Mao Zedung ve Stalin önderliğindeki sosyalizmin inşasını savunuyoruz, ancak yapılan bazı hataları da görmezlikten gelmiyoruz. Hataları şirin göstermek veya onları tekrarlamak için değil, onlardan ders çıkarmak için hataların üzerine gidiyoruz.

Biz Mao Zedung ve Stalin önderliğindeki sosyalizmin inşasını savunuyoruz, ancak yapılan bazı hataları da görmezlikten gelmiyoruz. Hataları şirin göstermek veya onları tekrarlamak için değil, onlardan ders çıkarmak için hataların üzerine gidiyoruz.

noktaya gelirken, diğer taraftan Batı ve Doğu Almanya'daki işçi sınıfının bölündüğü objektif bir gerçektir. İşte bu sırada Alman işçi sınıfı yeni bir görevle karşı karşıya: esas ve ortak düşman olan Alman tekelleri kapitalizmine ve onun devletine karşı mücadele vermek için tüm Alman işçi sınıfının birleşmesi.

Sosyalizm ne yedi kat gökyüzündeki bir cennet, ne de suni insanlarla oluşturulan bir ütopyadır. Sosyalizm kitlelerin mücadelesi ile, tarihi gelişim sonucu ve bazı önderlikler altında oluşur ve bu önderliklerin hepsi hatasız komünistler değildirler. Tarih bize, işçi sınıfının iktidarı alabilmesi ve daha önemlisi elinden tutabilmesi

için çok yönlü bir tecrübe ve kabiliyete sahip olması gerektiğini gösterdi.

Silahlanma ve güçler dengesinin değişikliklere uğradığı bir süreçten geçiyoruz. Ancak bu genel olarak emperyalist güçlerin barışseverliği ve silahsızlanma anlamına gelmez.

Lenin'in kapitalizmin en yüksek aşaması olarak değerlendirdiği emperyalizmin insanlığa yüz yıl boyunca getirdiği yarar nedir. Milyonlarca insanın yoksulluğu, açlık felaketleri, talan savaşları ve tehlikeli boyutlara ulaşan bir çevre kirliliği. İşte acımasız kapitalist dünya sisteminin sonuçları.

Burjuva basının savaş sonrası düzeninin kapandığına dair çığırkanlıkları günlük bir alışkanlık haline aldı. Kısa bir süre önce yedi önde gelen ekonomik gücün katılımıyla gerçekleşen zirve toplantısı ve aynı döneme denk gelen 28. SBKP Parti kongresi bir gerçeğin altını çiziyor: İki süper güç ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki çatışma dönemi sona ererken, bu işin sancısız ve çelişkisiz bitmeyeceğini gösteriyor. Çünkü onlar yerlerini rakiplerine gönüllü olarak terk etmeyeceklerdir.

Batı Alman tekellerinin hayali, kendi önderliklerinde bir Avrupa süper gücünün oluşturulmasıdır.

Mikro-elektronik ve otomasyonun uygulanması ile birlikte birçok tekel, ya pazarı ele geçirme, ya da yok olup gitme sorunu ile karşı karşıyadırlar. Ekonomiyi enternasyonalleştirme zorunda kalan güçler ile ulusal devletler halinde örgütlü olan güçler arasında gün geçtikçe çelişkiler keskinleşmekte. Doğu Almanya'nın ilhak edilmesi, yeni Alman emperyalizminin süper bir güç olma yolunda son adımı değil, sadece birçok adımlardan biridir. Küçük burjuva "radikal sol" güçler tarafından "Büyük Bir Almanya'ya Hayır" sloganı altında savunulanlar, gerçekçi olmamakla birlikte gerici tezlerdir. Biz bugün meydana gelen birleşme-karşı mücadele etmekteyiz, çünkü emperyalist bir gücün ilhakıdır ve emperyalizmi güçlendirme niteliğini taşımaktadır. Ancak, biz bir ulus birleştirildiği gerekçesi ile buna karşı çıkmıyoruz.

Büyük bir Almanya'nın saldırganlığı ve gericiliği onun "Alman" olmasından değil, onun emperyalist bir karaktere sahip olmasında yatıyor.

na karşı mücadele ediyoruz. Bundan böyle batı ve doğudaki işçiler tekelci sermayeye karşı birleşmek zorundalar. Bu nedenden dolayı biz, Doğu Almanya birleştirildikten sonra tekrar ayrılması yolunda bir istek öne sürmeyeceğiz.

İlerici kültürel mirası korumak, emekçi insanların yaratıcılığına ve eserlerine saygı duymak -bu elbette saçma bir ulusalcılık anlamına gelmez, tam tersine devrimci strateji ve taktiğin kaçınılmaz gereksinimleridir. Proleter enternasyonalizmi ulusları ve onlar arasındaki farkları reddetmiyor. Tam tersine o, ulusların özelliklerini tanıyarak, onların eşitliğini talep ediyor. Biz, işçileri bölen burjuva ulusalcılığına karşıyız ve bütün ülkelerin ezilen halklarının ve işçilerinin birleşmesinden yanayız.

İşçiler bilirlerki, sadece örgütlü ve disiplinli direnişler zafere muvafak olabilirler. Her bağımsız düzenlenecek grev, alttan alta örgütlenmeli ve mantuksız eylemlerle tehlikeye atılmamalıdır. Anti-emperyalist bir birlik cephesinin oluşturulması açısından, bu proleter tecrübe ve taktikler belirleyici rol ve çok büyük önem taşıyorlar. Bu nedenlerden dolayı biz bundan sonrada sabırlı bir ikna faaliyeti sürdürerek, işyerlerinden, sendikalarından ve mahallelerden anti-emperyalist birlik cephesine direnişçi kazanmaya ağırlık vereceğiz,

Bu yıl başından itibaren kitapçı ve gazete bayileri aracılığı ile Doğu Almanya'da da kitaplarımızı ve yayın organımız ROTA FAHNE'yi (Kızıl Bayrak) dağıtmaktayız. Bu sadece faaliyet alanımızın genişlediği anlamına gelir.

Parti örgütümüzün buna bağlı genişletilmesi ise önümüzde duran niteliği tamamen ayrı bir görevdir. Son kırk yıl içinde iki Alman devletinin politik, ekonomik ve askeri gelişmesi birbirinden farklı olmuştur. Buna bağlı olarak Alman işçi sınıfı da iki farklı devreyi yaşamıştır. Sözkonusu farklı deneyimleri iyice yoğurup kavramış olmadan, işçi sınıfının birleştirilmesi olanaksızdır. Bu ise Doğu ve Batı Almanya'daki Marksist-Leninistlerin yoğun bir siyasi ve ideolojik faaliyetini gerektirmektedir.

Diğer bir deyişle, tüm ulusu içeren bir parti inşası için, ideolojik, siyasi ve örgütsel ön koşulların yaratılması gerektiriyor. Bu ise bugünden yarına olacak bir iş değildi.

Son kırk yıl içinde iki Alman devletinin politik, ekonomik ve askeri gelişmesi birbirinden farklı olmuştur. Buna bağlı olarak Alman işçi sınıfı da iki farklı devreyi yaşamıştır.

ABD milyarlarca dolarlık bir bütçe açığıyla ekonomik krizin girdabına girmiştir. O askeri bütçesini yüzde 18 kısıtlamak ve stratejik silahları modernize etmekten vazgeçmek zorunda kalmıştır.

Sovyetler Birliği'nde SBKP'nin Boris Yeltsin tarafından bölünmesi, bu ülkedeki gerginliklerin arttığını göstermektedir. Bunlar da Sovyetler Birliğinin varoluşunu da tehlikeye sokabilmekte. Eski süper güçlerden ABD ve Sovyetler Birliğinin geriye doğru adım atmaları, buna karşılık Avrupa güçlerinin -örneğin Fransa, Almanya ve bunun yanında Japonya'nın, atağa geçmeleri güçler dengesinde bir kayışın ifadesidir.

"Alman üstünlüğü" teorisi faşist bir teoridir ve Alman Emperyalizmi'nin yayılmacılığının ideolojik kılıfıdır. Küçük burjuvazinin teorileri de her şeyin nedenini "Alman" olmakta aramakta ve sorunun sınıfsal özünü köreltmektedirler.

Almanya'nın 2. Dünya Savaşından sonra bölünmesi batılı emperyalistlerin parmağıyla gerçekleşti ve komünistler bu bölünmeye büyük şiddetle karşı çıkmışlardır. Ulusun gönüllü birleştirilmesinin her iki ülkede sosyalizmin zaferinden sonra gerçekleşmesi, bizim de bir isteğimizdir. Ancak şimdi biz istesek de istemesek de yeni bir emperyalist Büyük Almanya doğuyor ve biz bu-

Açmaz
Açamaz
Deme
Hiç
Bir
Zaman
Bu
Nar
Çiçeği.
Açacaktır
Elbet
Bizim
Caddelerimizde de
Bayram
Olacak
Halkem
Üstüne
Böyle
Kalksa da
Faşist
Namlular
Namert
Ellerdir
En
Sonda
Bir
Bir
Kırılacak

GÖZE GÖZ DİŞE DİŞ

Haydi
Ha
Kardaş
Yürü
El
Ele
Halay
Çeker
Gibi
Yürü
Mavilim
Kostak
Kostak
Göze
Göz
Dişe
Diş
Ve
Kısasa
Kıyas
Yüdü de
Şu
İşler
Bitsin
Hay
Babey
Allahına
Yürü...

ENVER GÖKÇE

ÖLÜM, ADIN KALLEŞ OLSUN !

Ben, bizden olan bütün insanların dostu;
Adı, haritalarda bile bulunmayan
Bir köyündenim Anadolu'nun

Enver GÖKÇE;

şair, Kardeşçe bir hayat için Çit Köyü'nden (değişe değişe madde ya) yola çıkan, zeybekte halayda tamzarada mendil tutan diz vuran baş çeken, şiirleri kanda ve ateşte sınınan türküler yadigarı kardeş; halkların emrinde, kolunda, safında ve memleketinin şarkıları kadar acı çeken şair,

Açık ve Türkiyeli avuçlarımı
Sıcak sakladım
Buz tutmuş
Eller içindi,
Şimdi sargsız, merhemsiz, çaresiz geliyorum

demişti, yaklaşın;

bir tanışıklığımız var ve bir unutmmuşluğumuz;

ki

Sansaryanhan hücrelerinde yaşamın işkenceyle, ihanet ve hep 'evet' diyenlerle teslim alınmak istendiği, romatizma verem ve kan kusmalarla bıçaklandığı yerde;

Size satılmış provakatörlerin geçmişini anlatacağım
Ve sizden uykusuz geceler boyunca içtiğim
Sigara paketlerinin acısını alacağım

kararlılığıyla yaşamın savunulduğu ve direnişin şiirle yeniden üretildiği hayata bilfil iştirak etmenin

Yusuf ile Balaban Destanında

derinleştiği yerde ütopyanın yitirilmediği, şiirin ideolojik yantutarlılığıyla yaşama tavrının tutarlılığı ve kesinkes yantutarlılığıyla kesiştiği O yerde şiirimizdeki biz

Enver GÖKÇE;

... şiirlerimin bir memleket türküsü, bir bozlak bir hoyrat gibi okunmasını isterken, onların bir senfoni bütünlüğü göstermesini arzu ederdim. (..) Ben bu tür kurgunun şiirin daha uyumlu olmasını sağlayacağı kanısındayım.. Tıpkı senfonide küçük seslerin büyük bir ses uğultusu içinde toplaşıp kaynaştığında oluşturduğu uyum gibi.. (..) Sanatta bilinç ile duyarlık arasında (da) tam bir uyum olmalıdır. Ne salt bilinç, ne de duyarlık tek başına yeterli değildir. Biz sanattan, sanat eserinden söz ettiğimizde, devrimci bir görüş açısından hareket ederiz. Yani dünyamızı insanca yaşanacak bir hale getirmek için şiiri ve sanatı sosyo-politik bir mücadelenin tamamlayıcı araçları olarak görürüz.

demişti

hakedilmiş umudun şairi yani umudun bilinçle eylemcileştiği yerde

ölüm adın kalleş olsun diyen mücadeleciler

şair, ki bir tanışıklığımız var ve sanki bir

eski unutmmuşluğumuz,

bu nasıl yara/kanar her yerimden diye

insan yaralarını üstlenişin ve duyarlılığın insanı

insanın çırılçıplak sesleniş ve en sıcak sesi

bizden olan bütün insanların dostu,

acılar çeken acılar çeken de ah etmeden yangının ortayerinden bile insana serinlik taşıyan ve bir halkın/halkların kederinde, sevincinde, umudunda eylemcileşen şiirleriyle dağ rüzgarlarını nergis kokularını türküler yadigarı kardeşlere sunan şair ki, dağlara yakışan

ASMİN

duruşuyla,

Bak şu dağlara bak ki

Dumdum kurşunuyla vursalar da/Her zaman böyle döğüşeceğiz diyen

ve avunmanın ağrular söyleyeceğiz daba
daba döğüşeceğiz tetik dursun kalbimiz

diye bir yankılanışa sufle veren şair

dağbaşı ateşlerinin vazgeçmez konuğu ASMİN ki

döğüşeceğiz dedi bir kez çünkü kadimdi yiğitlik ve

Vakterişt ay karanlık gecede

dağlardan ses almanın zamaniydi dağlara sufle vermenin

Broy broy desek dağlarda

demenin zamanı; elliüç yıllık bir ömür-kısalığı ve şiir ömrüyle

delikanlığını sürdüregelen şair ki broy broyların habercisiydi,
acı çektik memleketinin şarkıları kadar ve sınıandı;

acıda

kanda ve ateşin en sıcak yerinde Panzerler Üstümüze Kalkanda ve yine de
Dost Dost İlle Kavga'da

mapuslukta
yoksullukta

sınıandı yine sürgün ve gurbet ve yalnızlık ve hatta Dost dediğim kıydı bana'yla

da,

Ben Kürt oğluyum derim ki diye başladı

söze ve henüzdü ve çünkü kadimdi yiğitlik ve işte bir bildiri gibi sürmüştü şiirini yani halkların avucuna koyduğu yüreğini
ve bilincini, seferberliğe çıkarmıştı işte kavganın sınırboylarındaki cephesine, karşılığı olmuştu kendi coğrafyasında enter-
nasyonal bir belginin; *ıra serbama wabto merdayno nika*

kardeş, bizim için ölüm vaktiydi şimdi bir halkın dağa çı-

kan yanıydı şair çünkü vardiyalardan çığlıklar getirdim diyordu ve ortayerindeyse bir ayaklanışın

Bir mermi de benden aslanım

bir mermi de benden çünkü yiğitlik kadim diyordu, değilse

Bir meri keklik gibi/çeker giderim

*****

Şimdi

Acı

Bir

Rüzgardır

Eser

böğürtlen köklerinden dağçiçeklerinin özünden ve yarpuzlardan akıp gelen ırmağa karışan acı bir rüzgardır eser şimdi
canışır kalabalığımızı yine yaşamı kavgada üstlenip savunmuş şiirle, şiirde başlığa çıkardığı içtenliğiyle,

Sizlere kanım kaynıyor yabancı değilsiniz bana

diyem çağrısıyla yaklaşım,daha

daha yaklaşım yabancı değilsiniz, yaklaşım ki bir

tanışıklığımız vardı

bir sabah haritadan silinen Dersim köylerindeki yıkımdan, gözden gezden arpacıktan, bir tanışıklığımız
vardı elbet hürriyetlerin meçhul olduğu ülkelerden ve bundan böyle yurdumuzun bile bize gurbet olduğu ülkesizliklerden
borukları KAN ile boran Munzurlardan, Eğin türkülerinden

vardı

bir tanışıklığımız vardı terkedilmişliklerden unutulmuşluklardan

pile.. sitemsiz ve ancak ince bir sızıyla şiirimizde hala ve hep kanayan ve yine de döğüşken duruşuyla şair

bir meri keklik gibi çekip giderken de yine Şiddetin sabahı yakındır

Dayan dizlerim dayan

demmişti kalbimize ve bilincimize ve şiirimize emanet ettiği döğüşkenliğiyle..

*****

Şimdi

vakterişt ay karanlık gecede

dizelerden şiirlere

deyişlerden güzellemele

türkülerden yeryüzünü güzelleştiren yüreklere sufle vermenin zamanıdır yine;

Büyük ölümlerini bağrına basıp

karalı insanlarımız

uğuldayıp ses versin bir kez daha ve yine birağızdan;

Sana selam olsun

Zincirin, zulmün kar etmediği,

Kırbacın kar etmediği

Büyük tahammül!

ey türküler yadigarı kardeş zafer güllerinin sensiz açmadığı böyle bir macerada sana selam olsun ve

ey

ÖLÜM, BİR KEZ DAHA KALLEŞ OLSUN ADIN!

HIDIR ASLAN VE İLYAS HAS'IN ANISINA

GÖZLERİ BÜYÜRKEN KARANLIĞIN

**Sevgili Hıdır,
Sevgili İlyas,
öldürülmenizin
üzerinden
6 yıl geçti.**

Bu 6 yıl içinde siz etlerinizden sıyrılarak ve toprağa karışarak fiziksel değişimin sancılarını ve herşeye karşı yok olmamanın tanıklığını yaşadınız. Ama sizin yok olmamanızın tanıklığı, sizden arta kalan fiziksel kanıtlarda yaşamıyor sadece, onurlu mirasınızla yaşıyor. Bu belki manevi ve düşünsel, fakat fiziksel kanıtlarınızdan daha da anlamlı. Hele bugün, yani 6 yıl sonraki ölüm yıldönümünüz, önceki yıldönümlerinden de daha anlamlı. Bugünlerde yine idamlar tartışılıyor kamuoyunda, yığınla demeç ve röportaj sıralanıyor. Bu arada üç yüz'e yakın idamlığın isimleri yayınlanıyor ve sık sık en son asılanlar olarak isimleriniz anılıyor. Sizden bu yana resmi ve gayri-resmi cinayetler hiç durmadı. Yüklerce insanımız öldürüldü, hala da öldürüyorlar. Bunları pek

tartışan yok. Ama insanların soğuk bir plan ve törenle darağacında asılmaları pekçok kişiyi öldürülmenin bu biçimini tartışmaya sürüklüyor. Hukuksal ve insancıl karşı çıkışlarla kan dökücüler dizginlenmeye çalışılıyor. Tabi burjuva basın yine o cıvık duygusallığı öne çıkarıyor; asılmış ya da asılmayı bekleyenlerimizin anne, baba, kardeş, ağabey, ya da sevgilileriyle konuşuyor, acılı yüreklerden yükselen feryatları manşetlere çıkarıyorlar. Onlara "Idamlar hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye soruyorlar. Düşünün, hangi ana, baba, kardeş ya da sevgili bu soruya, "iyi olur, asılınsınlar!" diyebilir? Karamizah sorusu bu. Maksat duygusal yanı işlemek, kan dökücülerde hala olduğu varsayılan duygulara hitap etmek, ya da salt bir gazetecilik olayı. Oysa hemen hemen hergün, dağlarda, kırlarda, kentlerde, işkencehanelerde, cezaevlerinde, kısacası ülkenin her yanında pekçok insanımız o pek "duyarlı insanlığın" gözlerinin içine baka baka devlet tarafından en pervasız ve vahşi yöntemlerle, kimisi toplu kıyım botutlarında öldürülüyor da, malum basın ne bu öldürmeleri sorgulu-

yor, ne de gidip onların ailelerine "ne düşünüyorsunuz?" diye soruyor. Bunu bilince insan bu "insancıl yaklaşım"ın ikiyüzlülüğü karşısında sadece öğreniyor. Oysa cinayetin muhtevasını değil de biçimini tartışmak, sorunun özünü gizleme çabasından öteye geçmiyor. Katillerin istediği de bu zaten. Çünkü burada haklıyihaksız tartışan yok, olayın siyasal özü yok. "Devlet intikamcı olamaz!", "Devlet çağdışı olamaz!", "İdam bir intikamdır, çağdışı bir yöntemdir", "Birkaç insan asmakla terör önlenemez!", "Asılacaksa iyi bir seçim yapılmalı!", "Aman ha Avrupa Topluluğuna müracaatımızı olumsuz etkiler!", "Aman ha demokrasi görüntümüzü zedeler!", "Yazıktır acıyın!", "Çok gecikildi, zamanında yapılsaydı neyse!" karşı çıkanların itirazları başlıca böyle özetlenebilir. Yani diyelim ki devlet şimdi yine asmaktan vazgeçse, intikamcı olmaktan, çağdışı olmaktan, demokrasiyi hançerlemekten filan kurtulacak! Böylece devlet sevecen, müşfik ve mantıklı olmuş olacak! Ve devletin diğer cinayet ve katliamları, intikam eylemleri, "Çağdışı" (hadi öyle diyelim) ve anti demokratik uygula-

malar es geçilecek.

Peki ama devletin elindeki bir idam mahkumunu asması çağdışı, intikamcı, anti-demokratik, hukuk dışı, vahşi, haksız ve yanlış da, beş yaşındaki bir Kürt çocuğunu öldürmesi, 20-30 kişilik gerilla gruplarını toptan imha etmesi, yaptığı onca işkence, zulüm ve cinayet çağdaş, demokratik, hukuki insancıl, haklı ve doğru mu? Devleti yönetenler olayın bu boyutlarıyla tartışılmasından memnun olmalı. Oysa, sorunun özüne inmek gerekir. Ortada haklı bir davanın sürdürücüleriyle, haksız bir davanın sürdürücüleri ve bu iki karşıt güç arasında amansız bir mücadele var. Bu, özünde siyasal bir mücadeledir, siz biliyorsunuz. Sizler, bizler, bizden öncekiler ve sonrakiler bu kokuşmuş, iğrenç, insanlık dışı düzeni güzel bir düzene, gerçekten insanca bir düzene dönüştürmek için mücadele ediyoruz. Bunu düşmanlarımız gayet iyi biliyor ve bunun için bizi yoketmeye uğraşıyorlar. Tarihsel olarak da, güncel olarak da haklı olan biziz, haksız olan onlar. Ama bunu pek tartışan yok. Zaten onlardan bunu tartışmalarını bekleyen de yok. Sadece çarpıtılmış zihniyetleri örnekliyor ve basının devletle ne denli iç içe, insancıl ve hukuki yaklaşımların ne denli yüzeysel olduğunu vurgulamaya çalışıyor.

Anımsarsanız; hani tutuklu bir gazeteci vardı, Buca'da fotoğrafçılık yapıyordu. Hani anılarını yazmaya kalkmıştı da, sıra bizi anlatmaya gelince, zamanın generallerinden Süreyya Yüksel tarafından müdahaleyle gazetenin o yayımı durdurulmuştu. Çok sonra yeniden yayınladı o gazeteci anılarını ve Sevgili Hıdır senden de söz ederek "Hıdır, ta o zaman bana Güney Doğu olaylarını çığlatmıştı" demeye getirdi.

Aklısıra kurnazlık mı yaptı, yoksa sen gerçekten Kürdistan'ın muhtemel geleceğine dair birşeyler söyledin mi bilemiyoruz. Du önemli de değil. Ama 84'te parlayan Kürt Ulusal Hareketinin yanlımları hepimiz gibi seni de heyecanlandırmış, düşündürmüştü. Nasıl da yoğun tartışıyorduk. Ama İlyas'la senin bugünleri görmeye izin vermediler. Tam bir şok halindeydiler ve misilleme ruhuyla azgınlaşarak, o günlerin karanlığının da yardımıyla önce İlyas'ı, sonra seni alelacele öldürdüler. O günün koşullarında öldürülmelerinize tepkiler pek ses getirmede, ama Avrupa'nın pek çok yerinde, hatta cuntacılar ve devamı rejimin elebaşılarını sinsice destekleyen Avrupa parlamentosu üyeleri bile bir dakikalık saygı duruşu yaptılar, tepkiler gösterdiler. Sevgili Hıdır, özellikle senin görkemli bir törenle gömüldüğünü öğrenmek yüreğimizi bir nebze olsun ferahlattı. Daha görkemli sahip çıkmalara layıktınız. Sevgili Hıdır, bir-iki yıl önce idamların böyle yine yoğun tartışıldığı bir dönemde bir Tunceli milletvekili "Hıdır'ın katlinden beni de sorumlu tutup, vilayete sokmuyorlar" diye sızlanıyordu.

Evet dostlar, sizler katledileli tam 6 yıl oldu. O dönemde sizi alelacele asarlarken, Kürt ulusal hareketinin iddialı bir örgütü olan PKK'ya ve devlete kafa tutan tüm devrimci güçlere bir gözdağı vermek istediler. Ama biz de "kaldırdığı taşı ayağına düşürmek" diye bir deyim vardır bilirsiniz, tam da öyle oldu ve sizi katlederek tüm bir halkı sindireceğini sanan devlet 6 yıl sonra bugün o günleri rahmetle aratacak krizlerin girdabında debelenip duruyor. Kürt ulusal hareketi gerilemek bir yana, günden güne büyüyor, kitleselleşiyor. Sizi öldürdüklerinde sıkıyönetim biçimi

henüz sürüyordu, sonra kaldırdılar. Ama yerine ikame ettikleri "Olağanüstü hal" uygulaması atan dikişlerinden sürekli yamalanarak ve sıkıyönetimi aratmayacak azgın yöntemlerle sürdürülüyor. Düşünün, Bölge Valisi çıkıp "ABD'nin Vietnam'da verdiği kayıptan daha az kayıp veriyoruz" diyor. Bu benzetme çok anlamlı değil mi? Kürdistan, Vietnam gibi ele alınıyor, orada edinilmiş deneyler bizzat PENTAGON ve CIA'nın yönlendirmesi altında bölgeye aktarılıyor ve gerillaya yardımcı olan ya da yardımcı olabileceği ihtimali görülüyor, ya da sanılan tüm halk düşman ilan ediliyor ve boşaltılan köyler, mayınlanan geniş alanlar, sürgünler, kafatası avı, insan ve orman imhası, zehirli gazlar, bilim mem kaçıyuz binlik asker gücü, özel timler, korucular, silahlandırılan aşiretler... Herşeyiyle Vietnamlaşıyor. 6 yıl sonra bugün orada tüm dehşeti ve boyutlarıyla ulusal motiflerin ağır bastığı bir iç savaş yaşanıyor. Kürthalkı 6 yıl önceki hatta 1 yıl önceki halk bile değil. Bilinci ve mücadelesiyle ilerliyor. İdamınızın gündeme gelmesi ve öldürülmeniz için gerekçe olan, gerekçe gösterilen nedenlerden, bugün idamların yeniden gündeme gelmesi için çok daha fazlası var. O günlerde belki ciddi anlamda sadece Kürt ulusal hareketi girişimi ne den gösterilebilirdi. Oysa bugün, yanısıra, sokaklara taşan işçi hareketi, üretici, esnaf, memur hareketi devleti yönetenlerin uykularını kaçırarak boyutlarda. 6 yıl önce durgunluk gösteren işçi hareketi bugün devleti bir genel grevle tehdit eder boyutlara ulaştı. Genel olarak halkın hoşnutsuzluğu had safhada. Muzzam bir kıpırdanış, devrim var. Ne var ki, 6 yıl önceki devrimci güçlerin o günden bugüne sürdürdükleri to-

parlanmaları hala kitlenin gerisinde seyrediyor, hala çok cılız. Kuşkusuz durum umutsuz değil. 6 yıl öncekiyle kıyaslanamayacak bir ilerleme var. Söylemek istediğimiz bu 6 yıl içinde objektif şartlardaki yükselmeye koşul olamayan ve genel olarak kitlelerin gerisinde bir yerlerde ona yetişmeye ve önderlik etmeye çabalayan, fakat subjektif gücü bakımından arzu edilmeyen cılızlıkta bir güç bu. Aşılacak elbet. Çünkü aşılmak zorunda. Hayat eğitiyor hepimizi. 6 yıl öncesinin karanlığı yok bugün. Herşey daha da aydınlanacak giderek.

Sevgili dostlar son 6 yıl içinde dünyada, bölgede ve ülkede çok önemli olaylar oldu. Yaşiyor olsaydınız, hareretli tartışmalar sohbetler yapıyor olacaktık. Kimilerinin başını döndürdüğü kimi gelişmeler. Çok hızlı oldu, bu gerçek. Çin yine önemli bir rol oynadı. Çin gençliği ayağa kalktı heybetle ve bürokrasiye, yolsuzluklara ve anti-demokrasiye isyan etti. Bölük-pörçüktüler ama sesleri gürdü. Susturulduğunda binlerce ölü bıraktılar Tien An Men'de. Gorbaçov rüzgarı bu kez Doğu rüzgarından güçlü esti. Doğu Avrupa'daki kokuşmuş "sosyalizm"ler kağıttan şatolar gibi ard arda yıkıldı, çıldırılmış bir anti-komünizm sardı ortalığı. Ünlü Berlin duvarı, sarsılan sözde sosyalizmle daha da sarsılan beyinlerin üzerine yıkıldı. "Komünizm öldü!" diye şölenler düzenlendi. Kimileri timsah gözyaşları döktü. Kiminin inançları bu sarsıntıya dayanamadı. Şaşırtıcı savrulmalar yaşandı. Bir "elveda"dır kapladı her yanı. Eski çamlar bardak oldu. Devrim, sosyalizm, komünizm artık geçmişe ait hoş bir seda olarak yanaklandı. Sovyet ülkesi sosyalizm adına muhafaza edilen hukuksal elbisesinide paramparça etti ve

açıkça deli gömleği giydi. Pek çok kavram alt-üst oldu, fakat aslında çoğu da yerli yerine oturdu. Soğuk savaşın sonu ilan edildi, Almanya'lar birleşti. Tam barış çağına girdiğimiz masalı anlatılmaya başlanırken Orta Doğu'dan esen savaş rüzgarları halkları derin endişelere sürükledi. İt dalaşı fena halde kızıştı yeniden.

Bunların ülkemize yansımaları da gecikmedi. Türkiye Avrupa topluluğu'na mı eklemelensin, SB'ndeki Türk nüfusunu da içine alan Pan-Türkist bir federasyona mı öncülük etsin, yoksa Orta Doğu'nun ikinci İsrail'i mi olsun tartışmaları Beyaz Sara, PENTAGON, CIA ve Türk Genelkurmayında tartışılırken, Saddam'ın Kuveyt'i ilhaki, ABD'ye ve uçaklarına altın bir fırsat verdi. Ülkemiz Orta Doğu'da ikinci bir İsrail olma yoluna hızla itildi. Halen bu yönelim tartışılıyor belli çevrelerde. Bu arada, daha önce vurguladığımız gibi ülke içinde, siyasal ve ekonomik kriz alabildiğine derinleşti. Siz henüz sağken çok sözü edilen "Türk mucizesi" acınacak bir tarzda iflas etti. Enflasyon, işsizlik, fuhuş, uyuşturucu, her türlü soysuzca ticaret, intiharlar çığ gibi büyüdü. Rüşvet, yolsuzluk, skandal, entrika günlük hayatın olağan olayları oldu. Ülkenin yarısında iç savaş derinleşirken, diğer yarısında da sosyal ve ekonomik huzursuzluklar yer yer patlamalara dönüştü. Baskı, işkence, cinayet, tehdit, gözdağı yasak, iktidarın günlük refleksi olmayı sürdürdü. "Komünizm öldü!" sloganı en bayağı propagandalarla empoze edildi. Halk bir lokma ekmeğe muhtaçken, ona şekerli bisküvi vereceğini vadeden birtakım "solcu" ve "sosyalist" gruplar devlete eklemelendi, bir kısmı da ardı arkası gelmez toplantılarda ünlü "Birlik'i

aradı durdu. At izi it izine karıştı. Kürdistan'da PKK ve TKP/ML ölüm kalım savaşı verirken kimi gruplar devrim mi, reform mu tartışması yapa durdu. Kimi şeriatçı akımlar müthiş bir hızla güçlenirken,, İslam anti-emperyalizmi ve anti-faşizmi üzerine inanılmaz vaazlar zikredildi. Ama dünyanın, bölgenin ve ülkenin hızla değişen güncel hayatı 6 yıl önceki kadar alicenap değil, tercihler derhal yapılmak zorunda. Seçenekler fazla değil. Ve devlet, insiyatifini elden bırakmak niyeti taşımıyor, halkın, devrimci ve ulusal hareketin üzerine tüm gücüyle gidiyor, krizin şakaya gelir yanını yok. Kitle homurtusu tehlikeli bir şekilde yükseliyor ve çıplak ayaklar sokakta korkusuzca yürüyor.. Cezalandırmalar zinciri devletin önemli adamlarını birer birer ortadan kaldırıyor.

İşte bu ortamda idamları yenden gündeme getiriyorlar. Çok ciddi görünüyorlar. Daha doğrusu ciddiyetlerine kitleleri inandırmak istiyorlar. Bugün tehdit düzeyinde kalsa bile, gelişmeler bu tehdidin uygulamaya da sokulabileceğinin ipuçlarını veriyor.

İşte bu ortamda sizleri anmak daha anlamlı bir hal alıyor.

Sevgili Hıdır ve İlyas, biliyorsunuz, "İdamlık" deyince hala pekçok insanın kafasında daracık izbe bir hücrenin ışık düşen köşesine çömelmiş, başı avuçlarının arasında, kederli, yaşamdan tüm beklentisini yitirmiş, her an alınıp götürüleceği korkusuyla büzülmüş, ürkek, yitirecek hiçbirşeyi kalmamış zavallı, acınası bir tip canlanır. Bu tipi ege men uluslar yaratmıştır. Bu tipi görsel araçları da kullanarak kitlelerin kafasına kazımıştır. Gerçekte de yaratmak istediği "idamlık" tipi budur. Bizi ilk hücrelere aldıkları günleri nasıl unuttabiliriz. Kendimizi asarız diye

pantolan kemerimiz alınıyordu, ip verilmiyordu, çarşaf bile; intihar ederiz diye. İlaçlarımız verilmiyordu, toplu iğne dahi verilmiyordu bileklerimiz yırtarız gerekçesiyle. Çırlıçiplak bir hücreye atılıyorduk. Gazete yok, radyo yok, teyp yok. İntihar edebileceğimiz endişesiyle o kadar çok saçma kısıtlama yapıyorlardı ki, birgün bunları verdiklerinde intihar etmemizi istedikleri sanılırdı. Belki intihar fikrine alıştıyorlardı bizi. Belki de salt bizi öldürme zevkinden onları mahrum etmeyelim diye kendimizi öldürebileceğimiz olasılığını düşünerek davranıyorlardı. Her neyse... Sonuçta çırlıçiplak bir hücrede, ölmü bir ürpertiyle bekleyen (tüm dekor bu ürperti içindi) zavallılar olarak görmek ve göstermek istiyorlardı. Ama bu heveslerini ta başından kursaklarında bırakmayı başardık değil mi? Biz yaşama tutkusuyla hayata sarılırken ve o kahrolası hücreleri bir parça olsun yaşanılabilir kılmaya çabalarken o başlangıçtaki despotik tavırlar yerini nasıl da iğrenç bir korkuya bıraktı, değil mi? Onlardan cezaevinde yaşayan her mahkumun sahip olduğu her şeyin fazlasını istedik daima. Dayaklar yedik, aylarca güneş yüzü görmekten, ziyaret ve avukat görüşünden, mektuplaşmadan, birbirimizi görmekten ve bir sürü şeyden men edildik, ama çoğunlukla yitirdiklerimizi elde ettik. Düşman bitmez tükenmez taleplerimiz karşısında şaşırıyor, bocalıyor, ürküyor, ama geriliyordu sürekli. Hayır, hiçbir zaman onların istediği türden "idamlık"lar olmadık. Yaşama sarılışımız, ölmü kabul etmemekten kaynaklanıyordu, diri diri gömmelerine ve zavallılaşmaya direniyorduk sadece. Ölümü alaya alıyorduk. Cezaevinin en neşeli, en canlı köşelerinden biriydi bizim ölüm

hücrelerimiz. Yöneticileri hayrete düşüren şeyler yapıyorduk daima. Örneğin çok gülüyorduk, çok şakalaşıyorduk. Çiçek yetiştirmeye çalışıyorduk, kedi besliyorduk, "idamiye", "iplik" gibi durumumuzu tiye alan gülmece dergileri çıkarıyorduk, radyo-teyp istiyor, bol bol türkü-marş söylüyor, eğlence geceleri, doğum günleri düzenliyor ve hatta diş doktorlarının "yahu ne yapacaksınız yeni dişleri?" şaşkınlığına karşın kimimiz diş yaptırıyorduk. Sayımız birer-ikişer azalırken, üçer-beşer, onar-onar çoğalıyorduk. Asılan arkadaşlarımızın ardından ağlayıp çırpınmıyor, günlerce süren sloganlardan sonra onurlu bir suskunluk molası veriyorduk. Sonra yine yeni arkadaşları her an uğurlayabilme gerçeğini bir an bile unutmadan kinimizi kalbimize gömüp, yaşamı olağan akışına sürüklüyorduk.

Bizlerin olduğu gibi sizlerin de yaşamında Buca hücrelerinin özel bir yeri olduğunu biliyoruz. Onca izbeliği, köhneliği ve yaşanamazlığına karşın, hayatımızın belki de en güzel yılları oraya dahildir. Bilenler bilir o hücreleri, bilmeyenlere anlatmak zor. Yıllarca kalınacak yerler değildi, en azından. Güneş yok, doğru dürüst bir hava yok, ama fareler, böcekler, lağım kokusunu ve insan sağlığını tehdit eden bir dolu şey... Yazın yapış yapış olurduk, derimizi bile çıkartmak isterdik, kışın ise kemiklerimiz donardı. Anımsarsanız, küçük bir sarmaşık getirtmiştik, güya hücre parmaklıklarında büyüyecek, ortalık biraz olsun yeşillenecekti. Zavallılık bir karış bile tırmanmadan ve tırmandığı kadarıyla parmaklığa sarılmayı bile becermeden solup gitti. Peki ya kedilerimiz? Leş gibi kokan hücrelere bir de onların pisliğini ekledik, oraya buraya ediyorlardı, bizim kullan-

dığımız helaları kullanmaya alışınca dek. Onları yaşattık ve yıllarca yaşadık onlarla. Artık hangimiz unutabilir "kara marsık kalaktika şomar", "öksüz"ü, "Cemile"yi, "Bikbik"i?

Sevgili İlyas, seni Buca'da uğurlayamadık. O sırada Burdur'daydık ve Hıdır'ı uğurlamaya hazırlanıyorduk. Ölüm haberin bir ateş gibi düştü yüreğimize. Sadece televizyonumuz vardı ve o da senin katlini haber vermedi de ertsi gün gazetelerden öğrendik. Bir el yüreğimizi burktu. Vedalaşamamış, sloganlarımızı son anlarına ulaştıramamıştık ama yalnız değildin, diğer dostlar yapmaları gereken herşeyi yapmışlardı. Farketmezdi bizim olmayışımız. Seni tanıyorduk, fakat ne yalan söyleyelim yine de o son belirleyici anda koyduğun tavır merak ediyorduk. Çok geçmeden onurlu bir tavır gösterdiğini duyduk ve seni tanımış olmaktan birkez daha gurur duyduk.

Muzo, bunu hemen türküleştirdi:

Başın dik yüzünde bir gülümseme

Attın son adımı darağacına

Gözleri büyüdü karanlığın

Son görevi celladına bırakmadın

İlyas kardeşimiz canımız bizim

Yaşam dolu sevgi dolu coşku dolu canımız bizim

Sevgili Hıdır; Muzo, henüz bu kadarını yazıp bestelemişti ki sen bitirmesine fırsat bırakmadan dinlemek istedin. Kısa bir süre sonra bu türküye ortak olacağını ne Muzo ne de sen düşünmediniz belki. Fakat öyle oldu. İkinci kitasını yazarken seni de ekledi.

Yıldırımaz bizleri hücreleriniz

Viz gelir celladınız sehparanız

Bak nasıl coşukulu gidenlerimiz

Eksilmeyiz tükenmeyiz darağacında

*İlyas kardeşimiz canımız bizim
Hıdır kardeşimiz canımız bizim
Yaşam dolu sevgi dolu coşku dolu
Canımız bizim.*

Şimdi, senin ilk bölümünü dinlediğin bu türkü, türkülü marşlı hemen her söyleyişimizde bitiş türküsü oldu, beğenildi. Belki de bizim duygularımızı, birlikteliğimizi öz olarak vurguladığı için etkiliyordu dinleyenleri. Adını "Gidenlerimiz" koydu Muzo. Bir ara da özgün haliyle söylemesi kaydıyla Sevinç Eratalay'a yolladı, ama somut birşey çıkmadı. Sevinç Eratalay senin Diyarbakır cezaevinde kendilerini yakarak faşizmi protesto edenler için yazdığı "Sağdıçım" adlı şiirini besteledi. Güzel bestelemiş, beğendik.

İlyas için pek birşey yapılmadı. Fakat senin için, özellikle senin anını yaşatmak için yoldaşların ve dostların sürekli çabalıyor. Türkü oldun şiirlerin derlendi, kimi bestelendi, yürüyüşlerde portren taşınıyor ve her yıl İlyas'la birlikte anılıyorsunuz. Daha çok şey yapma gayretleri, kitap hazırlıkları her yıl artarak sürüyor. Ve sizleri, özellikle de seni bir de bizim tanıklığımızla anlatmak görev ve sorumluluğu giderek ağırlaştırıyor. 6 yıl boyunca daima andık, anlattık. Ama ilk kez burada yazıyoruz sana ve İlyas'a dair. Birlikte olduğumuz diğer arkadaşlardan da anlatanlar çıkacaktır. Çıkmalıdır. Anlatılmalısınız. Bu bizim boynumuzun borcudur. Yeterli olmasada bu ilk girişimin bir anlamı olacağına inanıyoruz. Elbette sizi anlatmak en çok hangi yemeği sevdiğinizi, yatarken hangi renk pijamayı giydiğinizi, en sevdiğiniz çiçek

ve renkleri anlatmak değildir. Bizim açımızdan sizleri anlatmak yıllarca birlikte paylaştığımız acı tatlı anılarla dolu yaşam birlikteliğimizi ama en çok da o son ve belirleyici anda koyduğunuz tavrı anlatmaktır.

Sevgili Hıdır; şimdi kimimiz o gece gözetleme mazgalının delikleri karanlıktı, kimimiz ışık vardı diyor. Önemli değil, ama karanlıktı. O koridorun ışıklarını söndürmüşler pusuya yatmışlardı. Biliyorsun ta başından itibaren sabaha karşı yatıyorduk. Sohbetlerimiz, türkülerimiz, oyunlarımız sabaha dek sürerdi. Bu bizim hesapsız kitapsız kendiliğinden geliştirdiğimiz yatış-kalkış saatlerimizi farklı yorumlayanların olabileceğini düşünmemiştik hiç. 1987 yılında bir dergide idamlıkların yanında bulunmuş bir adli mahkumun ağzından, "Onlar infaz olacak diye sabahlara dek uyuyamazlar. Gece uykuları yoktur, sabah yatarlar" türünden aktarmalar yapıyordu. Bizim söyleşilerimizin de yer aldığı bir yazıda dolaylı olarak idam korkusuyla sabahlara dek uyuyamadığımız, gün ışığına "oh bugün de kefeni yırttık" diyerek uyuduğumuz anlatılmaya çalışılıyordu. Aradan 6 yıl geçmesine karşın sabaha karşı uyuma alışkanlığımız hala sürüyor, acaba hala böyle düşünenler var mıdır. Ah sevgili Hıdır, böyle düşünebilenler ölümle inanç arasındaki bağlantıyı bilmiyorlar, ya da anlamıyorlar. Ölüm soğuk bir kelime. Hele ipte asılarak. Bu bazı kişileri ürpertiyor, ürkütüyor, korkutuyor. Çünkü ölüm korkusunun panzehirinin inanç olduğunu kavrayamıyorlar. Kim bilirbelki de bizim idam karşısındaki pervasız tavrımızı, hatta onu şakalara konu etmemizi bir tür korkuyu bastırma ya da gizleme çabası olarak düşünenler bile olmuştur.

Bunlar üzerinde konuşmak, tartışmak anlamsız. Çünkü en güzel yanıtı sen ve senden öncekiler vermiş bulunuyor. Zamanı geldiğinde bizlerde aynı yanıt vereceğiz onlara. Yine de asılmayı beklediğimiz geceler olduğunu söylemeliyiz. Özellikle senin öldürülmeden sonra sıranın biz de olduğunu bildiğimizden belli bir bekleyişe girdik. Sabahlamamız için özel çaba sarfetmemize gerek yoktu, zaten yıllardır sabahlıyorduk. Daha önceki deneylerden de yola çıkarak uykudan uyandırılıp apar topar ya da sessizce götürülmeyi istemiyorduk. Pijamalarla ya da eşofmanlarla gitmek istemiyorduk, ayıp olduğundan, onursuzca bir şey saydığımızdan değil, hayır, hani hep derdik ya "düğüne gider gibi" gitmek istediğimizden. O güne yanımızdan koparılıp götürülenlerden hiçbirisiyle vedalaşma fırsatı bile bulamamıştık. Vedalaşmalıydık. Salt bu nedenlerle belli bir bekleyiş ve hazırlık içinde olduk. Bunun dışındaki tüm anlamlar, yanlış anlamadan başka birşey değildi.

Neyse...

Onlar karanlıkta ve pusudaydı, bizler ise artık kabak tadı vermeye başlamış olan, ancak daha eğlencelisini bulamadığımız için o sıralar sık sık oynadığımız "kelime bulmaca"sı oynuyorduk. O gece oyun bitmeye yakinken seninle "Çemişkezek" mi "Çemişgezek" mi diye tartışmış ve haklı olduğun halde seni haksız çıkarıp puanlarını silmiştik! Sonra yattık. Sabaha karşı 5.30 filandı. Çoğumuz hemen uykuya dalıvermişti. Derken sinsice gelip seni usulca hücrenden alıp götürmelerinden sonra lbo bizleri uyandırdı. İki başgardıyan, "Müdür çağırıyor" diyerek ve sessiz olmaya özen göstererek seni götürmüşler. Yarı uykulu haldeki lbo fısıldaşma-

ları duyuyor ve herhalde sen uzaklaştırılırken soruyor. Sen de, "Müdüre" diye çağırıyorlar, ama galiba öteki tarafa gidiyorum" diyorsun. "Öteki tarafa gitmek!" bir taraftan (yaşamdan) öteki tarafa gitmek (ölüme). İşte ölümün o anki anlamı bu kadar basit. "İmdat, beni götürüyorlar! Beni asacaklar!" paniği yok. "Asılmak istemiyorum!" yakarışı yok. "Galiba öteki tarafa gidiyorum." Ve sesin de ne bir korku ne bir telaş, dupduru, sanki "bakkala sigara almaya gidiyorum" gibi olağan. Biz ise önce kısa bir şaşkınlık yaşayıp ardından yorumlar yapıyoruz. Bu saatte müdür çağırılmaz, bu kesin. Fakat ezanın okunmasına ve günün ışmasına da çok az kalmış, o güne dek infazlar bu kadar geç saatlere sarkmamıştı hiç... En iyisi bir süre sessizce beklemek, gecenin derinliklerinden bir ses almak için. Tuhaf, o gece baykuşta susmuştu. Ve bir ses, çok derinlerden yankılandı: "Kahrolsun Faşizm!..." O gür sesin ulaşabilmişti. Biz de sana ulaşabilme gayretiyle hançerelerimizi yırtarcasına sloganlara başladık. Ulaşabildik mi? O andan başlayarak tüm hücreleri ve cezaevini saatlerce sloganlarımızla inlettik, ama acaba sana ulaşabildik mi son dakikalarında? Bunu öğrenemedik, galiba da hiç öğrenemeyeceğiz.

"Öteki taraf"taydın artık! Yine o kahrolası aptalca merak: Son dakikalarında nasıldı acaba? Oysa ulaşan sesin herşeyi anlatıyordu. Sonradan öğrendiklerimizde göğsümüzü fazlasıyla kabartacaktı. Tam da aramızdan ayrılırken ki son dönemdeki olağanlıkla yani olağanüstü bir cesaretle yürümüşsün oraya. Mektuplarını yazıp, çayını ve sigaranı içmişsin rahat hareketlerle. Gömleği giymek istememişsin.

"mevzuat" demişler, ısrar etmemişsin. Ellerini bağlamalarını, ilmiği kendi ellerinle boynuna geçireceğini, konuşmanı bitirir bitirmez de tabureyi tekmeleyeceğini söylemişsin. İlimiği boynuna geçirdikten sonra ellerini bağlamayı kabul etmişler. Konuşmaların boyunca onlara moral vermede çalışmışsın.

İşe bak, onların morali bozuk, oysa az sonra hayata veda edecek olan sensin ve sen onlara moral veriyorsun! Bu belki de daha moral bozucu bir etki yapıyor. Her an sarsılıyorlardı kuşkusuz. Görevlilerin (ki objektif anlamda hakikatlarının) vahşice davranmalarını daha da sonra öğrendik. Halbuki İlyas'a ve daha öncesinde Necati'lere avına atılan aç bir vahşi gibi saldırmışlar, ite-kaka ağızlarını kapatarak ve tam faşistçe davranmışlardı. Onlarda korku egemendi, "ölüm damgasını vurmuştu alınlarına" onların. Sana da korkuyla, ama daha çok da hayranlık ve saygıyla davrandıklarını bilmek yaptıklarını aklamıyor elbet. Cenazeni ailene vermeyi de kabul etmişler ve bu ilk kez senin için yapılmış. Daha önce (yasalara karşın) hiç bir asılanı ailesine vermemişler.

Bize de kısa bir not bırakmışsın. İdareye Muzo çıktı. Bir görevli şöyle demiş: "İnfaz kararı birkaç gün önce çıktı. Avukatları ve babası durdurmak için uğraştığından bugüne dek bekledi. Bu sırada infazda bulunmamak için izin almaya çalıştım. Olmadı. Bu kabul edilecek bir olay değildi. Eğer yaşantımda bir daha böyle bir olayla karşılaşsam anında istifa eder ve kesinlikle infazda bulunmam." Bunları dedirten senin soylu tavırlarındı. Yıkındılar. Eğer doğruysa, sen sehpaye dimdik ve gülümseyerek yürürken, bir savcı dayanamayıp sırtını dönmüş ve "lanet olsun böyle

görevle!" demiş yanındakilere. Bunu ona söyleten senin onurlu tavırlarındı. Orada bulunan görevlilerden biri, o anda orada olan tüm görevlilerin "Gözlerinin kan çanağına döndüğünü, büyü-yüp, şiştiğini" söyleyecekti daha sonra. Gecenin bile gözleri büyümüş olmalı. Çünkü korku karanlığa, karanlık da korkuya egemendi.

Şimdi sen Dersim dağlarının eteğindesin. Mezarına bizim adımıza da birer karanfil bırakılmasını istemiştik. Belki ihmal etmişlerdir, bilemiyoruz, ama söz olsun, bu can bu tenlerde kaldıkça birgün mutlaka kendi ellerimizle bırakacağız karanfillerimizi mezarına.

Artık hücrelerde yaşamıyoruz. Gerçi bizler için Eskişehir'de çok özel hücreler hazırlandı. Ancak henüz koşullarda ve geniş bir dostlar topluluğuyla yaşıyoruz. Şimdi her birimiz ayrı yerlerdeyiz. Kimimiz başka koşullarda, kimimiz başka cezaevlerinde. Ve 6 yıl sonra bugün bile ne zaman ve nerede karşılaşsak senin ve İlyas'ın da paylaştığı ve katkıda bulunduğu o iki buçuk-üç yıllık birlikteliğimizdeki günleri ve sizleri özlemle, sevgiyle, saygıyla yad ediyoruz.

İşte, son 6 yıldır kimbilir kaçınıcı kez yine idamlar gündeme getiriliyor. Biz genellikle tartışmaları izliyoruz, fazla bir şey söylemeden. Sizi anlatmanın yeterli olacağını düşünüyoruz çoğunca. Çünkü siz ve biz kim ne dersi desin, ölümlerin tanığı ve Pir Sultan'dan başlayıp Deniz Gezmiş'lerle süren ve en son sizlerle (şimdilik) noktalanmış bir onurlu geleneğin kanıtlarıyız. Bu onurlu geleneği sürdürmek andımızdır.

Her zaman bizlerlesiniz.

Her zaman sizlerleyiz.

Muzaffer ÖZTÜRK
Sedat YILMAZSOY

KOMÜNARLARIN AYAK SESLERİ VE DOĞMATİZMİN SEFALETİNE İLİŞKİN II. Bölüm

ÖN AÇIKLAMA:

Birinci bölümü geçen sayımızda yayınlanan bu yazı dizisi ile ilgili Marksist-Leninist Gençlik'ten, işçi arkadaşlardan ve devrimci kitle çalışması içinde olan bir çok devrimci militandan son derece olumlu tepkiler aldık. Ancak "bu tepkileri gösterenlerin büyük bir bölümü bu eleştiri yazısının neden zamanında hazırlanmadığı konusunda ciddi siyasal reaksiyon gösterdiler. Bu yüzden sözü edilen eleştirilerle ilgili olarak bir açıklama yapılmasını gerekli gördük. Okuyucunun elindeki bu eleştiriler Komünarlarımızın 2000'e doğru dergisi ile seslerini kamuoyuna duyurduktan bir hafta sonra kaleme alınmıştır. Eleştiriler önce dar bir çevrede kalmış, daha sonra da yeniden düzenlenerek dergimize gönderilmiştir. O dönemlerde ideolojik mücadele cephesinde özellikle tasfiyecilik ve troçkizme karşı mücadelenin daha ağırlık kazanması dolayısıyla da dergimizdeki yer yokluğunun önemli bir sorun olması ve ardından SS yasasının uygulamaya sokulmuş olması bu görevimizi geciktirerek yerine getirmemize neden olmuştur. Okuyucu bu gelişmeyi dikkate almalıdır.

Cihangir DOĞAN

A.Derviş'in çizgimizi salvo ateşine tuttuğu noktalardan biri de ülke tahlili ve ulusal sorun konusundaki görüşlerimizdir. O çizgimizin bu konudaki tezlerinin toplumsal pratiğin gerçekleriyle bağdaşmadığını ileri sürerek bu tezlerde terk edilmesi gerektiğini dile getirmektedir. A.Derviş "Proletarya Partimizin ülke tahlili İbrahim Kaypakkaya'nın kuruluş dönemindeki kısa belirlemelerin ilerisine geçememiştir." (Genel Hat Üzerine Bir Öneri sf: 140) diyerek Türkiye'nin iki ayrı başlıca çelişmeler yumağı ve bu çelişmeler üzerinde etki icra eden iki ayrı baş çelişmeye sahip iki ayrı ülkeden oluştuğunu (bazı yerlerde -seksiyon sorununda- ülke adetinin üç olduğunu

değişik vesilelerle ifade etmektedir.) Vurgulayıp, bütün ciddi siyasal sorunların iki ayrı ülke değerlendirmesi üzerine oturtulmasının devrimin temel sorun olduğunu özenle dikkat çekmektedir. Kürt Bölgesindeki çelişmeleri:

1- Feodalizm ile halk kitleleri arasındaki çelişme, 2- Burjuvazi, proletarya arasındaki çelişme, 3- Kürt egemen sınıflarının kendi arasındaki çelişme, 4- Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişme, 5- Emperyalizm ile halk arasındaki çelişme. (age. sf: 151, Numaralandırmalar bize aittir.) biçiminde ortaya koyan A.Derviş Türkiye bölgesi olarak gördüğü bölgedeki çelişmeleri ise "1- Emperyalizm ile Türkiye halkları arasındaki çelişme, 2) Komprador burjuvazi, toprak ağaları tefeci tüccar

ile halk yığınları arasındaki çelişme, 3- Burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme, 4- Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu (ve diğer azınlıklar -A.D.) arasındaki çelişme, 5- Hakim sınıflar arasındaki çelişme (age. sf: 225) ler olarak sıralayarak sözü edilen iki ülkeye ait bu başlıca çelişmelerden Kürt bölgesi için "Türk egemen sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişme"yi, Türkiye kesimi içinde "iç gericilikle halk arasındaki çelişme (aynı yerde) sürece damgasını vuran baş çelişme olarak" değerlendirmektedir. Yine o, bu iki ayrı ülke, iki ayrı başlıca çelişmeler grubu ve iki ayrı baş çelişme tespitine uygun olarak iki ayrı devrim stratejisi izlenmesi gerektiğini ortaya koyarak "Kürdistan'ın içinden geçtiği tarihi süreç ulusal kurtuluşun ön planda olduğu

milli demokratik devrim (MDD) niteliği taşımaktadır." (age. sf: 225) demek ve bu alanda halk savaşı stratejisinin temel strateji olarak benimsenmesinin büyük öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Aynı bakış açısı temelinde Türkiye kesiminde ise iç gerçilik ile halk arasındaki baş çelişki tespitine uygun bir biçimde sınıfsal mücadelenin önde olduğunu ileri sürerek bu alanda şehirlerde toplu ayaklanma stratejisi izlenmesi gerektiğini belirtmektedir. (age) A.Derviş yukarıdaki değerlendirmesi ışığında iki ayrı ülke, iki ayrı devrim stratejisine uyumlu bir örgüt politikasının da benimsenmesinin önemine işaret ederek bu politikanın iki ayrı parti örgütlenmesinin (bazı yerlerde üç ayrı P.örgütünden, Lazlar içinde ayrı parti örgütlenmesinden söz etmektedir) tek merkez etrafında seksiyon biçiminde örgütlenmeyi içermesi gerektiğine parmak basmaktadır. (age, seksiyon sorunu)

Yukarıda kısaca özetlediğimiz aktarmalar A.Derviş'in görüşlerinin temel noktalarından bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu görüşler sağlıklı bir biçimde irdelendiği takdirde ciddi siyasal problemler içerdiği rahatlıkla görülecektir. Çünkü sözü edilen görüşler ülke tahlili konusunda hiçbir ciddi ölçüt ileri sürmediği gibi çelişmeler sorununda diyalektik materyalizmi tepeklak etmekte ve üretmeye çalıştığı çözüm önerileri itibarıyla da reformist, burjuva milliyetçi bir öz taşımaktadır. Onun çizgisinin nesnel dünyanın yasalarıyla çatışan içeriğinin bu kesitle de açığa çıkması için bu noktaları daha detaylı açmaya çalışalım.

A.Derviş'in ülke tahlili konusunda çizgimize getirdiği eleştirilerin ciddi ölçütlerden yoksun olduğunu söylüyoruz. Çünkü o çizgimizi bu konuda eleştirirken hiçbir alternatif ölçüden kesinlikle bahsedememektedir. Biz ülke olayını bir siyasal kategori olarak ele alıyor, ülkeyi devlet bağımsızlığının şu veya bu şekilde kazanıldığı (sonradan yok edilmişse olsa) bir yapı olarak değerlendiriyoruz. Çizgimiz ülkeyi ulusların üzerinde yaşadıkları topraklardaki siyasal atılımı ile

kendilerine ait yönetim erkinden oluşan bir siyasal üstyapıya sahip olduğu siyasal örgütlülük olarak görmektedir. Yani dünya görüşümüz ülke unsurunu ulusların varlık koşulu ile bu ulusların kendi egemenliklerindeki (egemenliğin düzeyi bu tartışmanın konusu değildir) siyasal üst yapının varlık koşulunun birliği olarak ele almaktadır. Bu iki koşulun birliği sağlanmadan ülke statüsünün kazanılması olanaklı değildir. Doğal olarak bir ulus ya da ulusal azınlığın üzerinde yaşadıkları topraklara sahip olmasının bir ülke statüsü kazanılması için yeterli olmadığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Çünkü daha öncede belirtildiği gibi toprak birliği (ki bu ulusal azınlıklarında çoğu zaman sahip olduğu bir olgudur.) Ülkenin tesisi açısından yalnızca bir ögeyi temsil etmektedir. Ülkenin tesisi için bu birliğin yanısıra ezilen ulusların üzerinde yaşadıkları topraklarda, egemen ulusun egemen sınıflarına ve efendileri emperyalistlere karşı mücadele ederek kendi ezilen ulus statüsüne son vermelerinde tam bir gereklilik oluşturmaktadır. Ulusların kendi kaderlerini tayin etme haklarını şartsız bir biçimde kullanacak kendi devletlerini kurmaları da budur zaten...

Evet bizim ülke değerlendirmesine ilişkin olarak ölçülerimiz ve görüşlerimiz böyledir. Şimdi A.Derviş arkadaşına soruyoruz; "sizin ülke değerlendirmesine ilişkin kriterleriniz nedir?" Lütfen kamuoyuna sunmuşsunuz bu kriterlerinizi?

Yukarıdaki görüşler çerçevesinde sorunu ele aldığımızda Türkiye'nin iki, ya da üç ayrı ülkeden oluştuğu biçimindeki değerlendirmelerin nesnel gerçekle uyum içinde olmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Çünkü Türkiye de ezilen ulus ve milli azınlıkların siyasal atılımı yoluyla üzerinde yaşadıkları topraklarda kendi yönetim erklerinden oluşan siyasal üst yapıyı henüz oluşturamamışlardır. Türkiye'de ikinci büyük ulusu oluşturan Kürt ulusunun kendi ulusal devletini kurma yönündeki mücadelesi tamda bu yapının oluşturulmasını hedefliyor. Bugün Türkiye mevcut durumuyla salt bir Türk ülkesi

değil, Türk ulusunun egemen ulus olduğu ancak Kürt ulusu ve bazı ulusal azınlıklarında varlığını içeren çok uluslu bir ülkedir. Bu statü-konun değişmesi tamamen mücadelenin boyutları ile ilgili bir sorundur o kadar. Bu söylenenlerden Misak-ı Milli sınırlarının adil ve meşru olarak kabul edildiği gibi demagojik sonuçlar çıkarılmaz. Çünkü Misak-ı Milli sınırları Kürt ulusunun ulusal haklarının gaspedildiği gerçeğinin çarpıcı bir belgesidir. Proletaryanın böylesi bir misyona sahip sınırları adil ve meşru görmesi mümkün değildir... Ancak bu gerçek Misak-ı Milli sınırlarının tanınmasının yanlış olduğu anlamına da gelmez. Çünkü bütün sınırlar egemen güçlerin adil olmayan yöntemleriyle belirlenmiştir. Bu durum daha önce çizilen sınırların yok sayılmasını gerektirmez. Her şeyden önce proletaryanın kendi iradesi dışında on yıllarca hatta yüzyıllarca önce çizilen sınırların yok sayılması objektif bir gerçekten uzaklaşmak anlamına gelir. Lenin'in dediği gibi proletaryanın iradesi dışında çizilen sınırlar, onun dünya çapında yürüttüğü sınıfsız toplu mücadelesinin kendi payına düşen kesimini oluşturmaktadır. Bütün eşitsizlik ve adaletsizlikler bu mücadelenin zaferi sayesinde ortadan kaldırılacaktır. Sorun bu denli açıktır. Ayrıca Misak-ı Milli sınırlarının tanınmasının şövenist bir hata olarak kabul edenler acaba neden dört ülke de birden ortak bir devrim stratejisi savunmuyorlar? Savunamazlar. Çünkü yaşamın gerçeği böyle bir savunuya karşı ayak diretiyor. Hal böyle olunca A.Derviş arkadaşın hiçbir alternatif kriter göstermeden çizgimizin ülke tahliline salvo ateşi açarak geliştiremeye çalıştığı Türkistan, Lazistan, Kürdistan gibi üç ayrı ülke tezinin hiçbir bilimsel temele dayanmadığı gayet net olarak gözlenmektedir.

Devam edelim. A.Derviş ülke tahlili konusunda çizgimizi eleştirirken (biraz öncede belirttiğimiz gibi Genel Hat Üzerine Bir Öneri'de ve diğer Komünar belgelerde hiçbir alternatif ölçüler ileri sürmeden) hiçbir bilimsel dayanağa sahip olmadığı gibi çelişmeler konusunda diyalektik materyalist

felsefeyide iğdiş etmektedir. O çelişmeler sorununu metafizik tarzda ele alarak temel çelişme, başlıca çelişmeler ve baş çelişme arasındaki ilişkiyi birbirinden koparıp bu çelişmelerin sahip oldukları kendilerine özgü misyonların içini boşaltmaktadır. Onun bu girişimlerini öncelikle temel çelişme ve başlıca çelişmeler arasındaki ilişkiyi ele alırken ortaya koymaya çalışalım.

A. Derviş iki ayrı ülkede iki ayrı başlıca çelişmeler grubundan söz ederken bu başlıca çelişmeler grubunun ortaya çıkmasına neden oluşturan iki ayrı temel çelişmenin neler olduğunu gerçekçi anlamda izah edememektedir. İki ayrı başlıca çelişme gruplarının kaynaklandığı iki ayrı temel çelişmenin ortaya konulmaması ise sözü edilen çelişme gruplarının ayaklarının havada kalmasına ve ne idüğü belirsiz bir siyasal karakter kazanmalarına yol açmaktadır. Çünkü temel çelişme Mao'nun da belirttiği gibi süreç neden olan ve süreç boyunca değişmeyen çelişkidir. Ondan bağımsız en küçük bir ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel vb. gelişimden söz edebilmek mümkün değildir. Dolayısıyla ülke genelindeki bütün gelişmeler üzerinde böylesi etkileri icra eden bu çelişmenin damgasını vurmadığı başlıca çelişmelerin varlığından söz etmeninde olanaklı olmadığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. İşte A.Derviş arkadaş süreci neden olan ve süreç boyunca değişmeyecek olan temel çelişmelerden bağımsız başlıca çelişmeler gruplarından bahs ederken bu olanaksızlığı dikkate bile almayarak temel çelişmeler ile başlıca çelişmeler arasındaki ilişkiyi tepetaklak eden bir tutum sergilemektedir. Bu tutum ise sonuçta temel çelişmeden bağımsız olarak sıraladığı ve tamamen kafasındaki önyargıların ürünü olan başlıca çelişme gruplarının pratik olarak bir anlam ifade etmemesine zemin oluşturmaktadır.

A.Derviş'in iki ayrı ülkedeki iki ayrı başlıca çelişmeler grubuna kaynaklık eden, bu çelişme gruplarının ortaya çıkmasına neden olan iki ayrı temel çelişmeyi ortaya koymamasına itiraz etmek basit bir akademik felsefe tartışması değil-

dir. Bu sorun Türkiye'deki ulusal sorunun temel boyutlarıyla ve gerçekçi bir biçimde izah edilmesi bakımından önemli bir yer tutmaktadır. Doğal olarak sorun kafadan uydurma iki temel çelişme icat etmekle çözülebilecek bir sorun değildir. Çünkü A.Derviş iki ayrı temel çelişme tespitini "kitabına uygun" bir biçimde yapması durumunda olgu ile gerçek arasındaki ilişkiyi tersyüz ederek ülke ve ulusal sorun gerçeğini yadsımakla karşı karşıya gelecek, bir temel çelişme tespiti yapması durumunda ise iki ile başlayan (iki ayrı devrim stratejisi, iki ayrı örgütlenme, iki ayrı başlıca çelişmeler vb. vb. gibi) diğer bütün "yeni" tespitlerin (siz 16 yıl öncesini anlayın) üzerine bir sünger çekme zorunluluğu ile yüz yüze gelecektir. Yani her iki durumda da ciddi sorunlar kendisini beklemektedir. Denilebilir ki diyalektik materyalizmin çelişmeler sorunuyla çatışmaya girmiş olması onun iki ucu açık bir tünelin tam ortasında kalmasına neden olmuştur. Tünelin bir ucu olgu ile gerçek arasındaki ilişkinin yadsınmasına, dolayısıyla ülke ve ulusal sorun gerçeğinin reddine, diğer ucu ise kendisinin varlık koşulunu oluşturan "yeni" görüşlerinin yadsınmasına çıkmaktadır. onun çıkacağı başka hiçbir yol yoktur ve her iki yolda gerçek anlamda bir çıkmazdır.

A.Derviş, nereden kaynaklandığını bir türlü ortaya koyamadığı temel çelişmesi belirsiz iki ayrı başlıca çelişme grubu sıralarken mevcut olgulardan hareket etme yerine kafasındaki önyargıları olguların yerine geçirerek ülke ve ulusal sorun gerçeğini reddediyor, diyoruz. Çünkü mevcut olgular bugün Türkiye'nin dünya çapında ezen-ezilen ülke ayrışımına uygun olarak ezilen ülkeler kutbunda yerini alan ve emperyalizm, komprador kapitalizm, feodalizm ile çeşitli milliyetlerden halkımız arasındaki tek bir temel çelişkinin şekillendirdiği ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, ulusal vb. bir yapıya sahip olduğunu açıkça göstermektedir. Türkiye'de bu temel çelişkinin yön vermediği en küçük bir gelişmeden söz edebilmek kesinlikle mümkün

değildir. Ülke genelindeki bütün ilişki ve çelişki sistemleri bu temel çelişmeye bağlı bir iç harekete sahiptir. Bu gerçek ülke siyasal yaşamı bakımından etkili bir yere sahip ulusal sorun açısından da aynı anlamı içermekte, ulusal sorunun varlığına da aynı temel çelişmenin damgasını vurduğunu ortaya koymaktadır. Ülkemizde burjuva demokratik devriminin yapılmamış olmasının ve emperyalizme bağımlı yarı sömürgeci statüsünün varlığının neden olduğu söz konusu temel çelişki Türkiye'nin çok uluslu devlet biçiminde örgütlenmesinin gündeme gelmesinin ana halkasını oluşturmaktadır. Kürt ulusunun daha uluslaşma sürecinde Osmanlı İmparatorluğunun gazabına uğrayarak daha sonrada bu imparatorluğun enkazı üzerinde yükselen Türkiye'de ezilen bağımlı bir ulus olmasında, emperyalizm, komprador kapitalizm ve fedoalizm ile çeşitli milliyetlerden halkımız arasındaki bu temel çelişki tayin edici rol oynamaktadır. Burjuva demokratik devrimler sürecinin sona ermesi ve emperyalizmin bir dünya sistemi olarak ortaya çıkmasıyla bütün bağımlı sömürge, yarı sömürge pazarlarının bütünlüğünün korunması ihtiyacının ürünü olarak tek tek uluslar şeklindeki örgütlenmelerin, çok uluslu örgütlenmelere yerini bırakması sonucu Türkiye'nin sirtına yüklenen ulusal sorunun bugünkü boyutları bu temel çelişki tarafından belirlenmektedir. Türkiye'deki mevcut olguların yansıttığı gerçek budur, ulusal sorunun bugünkü varlık nedenlerinin gerçekçi izahı budur. A.Derviş ne idüğü belirsiz iki ayrı başlıca çelişmeler grubu sıralarken ulusal sorunun bu gelişmeler sonucu ülke gündemine girdiği gerçeğini reddetmektedir. O gerçeği olgularda arama yerine hayali senaryolarda aradığı için ulusal sorunun bugünkü durumuna ilişkin ne idüğü belirsiz sonuçlara ulaşmaktadır. (Onun sömürgecilik tezi ni bile kabul etmeden -ki bir anlamda o zaman kendi içinde tutarlı olabilirdi- bu tür değerlendirme yapması çıkmazını daha da derinleştirmiştir. Çünkü iki ayrı başlıca çelişmeler grubu ve iki ayrı ülke değerlendirilmesi sömürgeci tezi ile

nisbeten daha "akla uygun" anlatılabilir. Tabii o zamanda aklından geçiremediği daha ciddi meselelerle de karşılaşması kaçınılmaz olurdu.)

A.Derviş arkadaşın diyalektik materyalizmin çelişmeler yasası ile çatışarak ülke ve ulusal sorun gerçeğinden alabildiğince uzaklaşması baş çelişki sorununda da aynen devam etmekte, çizgisinin ulusal sorun konusundaki reformist, burjuva milliyetçi özünü bütün yönleriyle ele vermektedir. Çünkü o temel ve başlıca çelişmeler sorununda olduğu gibi baş çelişme sorununda da bu çelişmenin dinamiğini kavrayamamakta, baş çelişme ile başlıca çelişmeler arasındaki canlı diyalektiği birbirinden koparmaktadır. O iki ayrı ülke ve iki ayrı başlıca çelişme gruplarına kafasına göre birer başçelişki yakıştırarak devrimimizin can alıcı sorunlarından birini izah etmeye kalkışmaktadır. Kürt bölgesinde "Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişkili baş çelişme olarak ele alıp soruna "çözüm" getirmeye çalışmaktadır. Yine o Kürt bölgesindeki baş çelişki olarak ele alan A.Derviş, Türkiye kesiminde ise "iç gericilik ile halk arasındaki çelişme"yi baş çelişmenin içeriğini birazdaha açarak "Emperyalizm ile Kürt halkı arasındaki çelişme Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişmeden bağımsız olarak vardır.(abç) Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişme çözüldüğü halde emperyalizm ile olan çelişme çözülmeyen kalabilir, ki bu ihtimal pek zayıf değildir. Bu çelişmeyi iç içe görenler bu gerçeği görmekte güçlük çeker ya da onu sonuçta reddederler" (Genel Hat Üzerine Bir Öneri, sf: 150) biçiminde değerlendirmeye yapmaktadır. Onun yaptığı bu değerlendirmeler gerek baş çelişkinin diğer başlıca çelişmeler içindeki yeri gerekse diğer çelişmeler üzerindeki etkisine ilişkin olarak tipik bir idealist bakış açısının damgasını taşımakta ve sonuç itibarıyla de reformizmin bağtağında ikamet etmesine temel teşkil etmektedir. Bu söylenenleri kanıtlamak için öncelikle onun baş çelişkinin diğer başlıca çelişkiler

indeki yeri konusundaki diyalektik materyalizm ile tezat teşkil eden görüşlerini konumuzla bağı içinde ülke, ulusal sorun ve baş çelişme noktasında yoğunlaşarak irdelemeye çalışalım.

A.Derviş arkadaş her şeyden önce baş çelişki ve diğer başlıca çelişmeler ile olan diyalektik bağı kopartarak ele almakta, dolayısıyla da bu ele alışı doğal bir sonucu olarak ulusal sorun ve Türkiye gerçeğini yadsımasını bir kez daha kendi elleriyle gündeme getirmektedir demistir. Çünkü o baş çelişki olarak gördüğü Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişkili emperyalizm ile halk arasındaki çelişkiden bağımsız bir çelişme, hatta bu çelişmeler üzerinde de baş ve belirleyici rol oynayan çelişme olarak ele almaktadır. Baş çelişkinin bu şekilde ele alınışı onun diğer çelişmeler içindeki yerinin olgular yerine ön yargıların geçirilmesi suretiyle tersyüz edilmesi anlamına gelmektedir. Denilebilir ki emperyalizm ile halk arasındaki çelişmeden bağımsız bir ulusal çelişmenin varlığından söz etmek ulusal çelişmenin ortaya çıkışına ilişkin olup bitenleri anlayamamaktan başka bir şey değildir. Çünkü daha öncede işaret ettiğimiz gibi ulusal sorunun bugünkü boyutlarıyla varlığı, emperyalizm ile halk arasındaki çelişmenin varlığı ile son derece ilişkilidir. Hatta onun varlığı emperyalizm tarafından belirlenmektedir. Bu durum emperyalizmin pazarların bütünlüğünün desteklenmesi için egemen ulusun yanı sıra ezilen uluslar da bir arada tutan çok uluslu devlet örgütlenmesine duyduğu zorunlu ihtiyacın bir ürünü olarak, ezen-ezilen ulus ilişkilerini iç içe geçirmesi gerçeğinin gayet doğal sonuçlarıdır. İşte sözü edilen bu gerçeğin doğal sonuçları aynı zamanda Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişmenin emperyalizm ile halk arasındaki çelişmenin içine yerleşen bir diyalektikçe sahip olmasına temel teşkil etmektedir. Başka bir deyişle bu gerçek emperyalizm ile halk arasındaki çelişmenin aynı zamanda Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişmeyi de içine alan bir siyasal misyona sahip olmasına

neden olmaktadır. Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişmenin emperyalizmden bağımsız bir çelişme olarak görülmesi ulusal sorunun emperyalizmden bağımsız, Türkiye'nin kendi iç sorunu derekesine indirilmesi ile bir ve aynı anlamı taşımaktadır. Oysa ülke ve ulusal sorun gerçeği ulusal sorunun salt Türkiye'nin kendi iç sorunu değil Türk egemensınıfları ile her bakımdan kaynaşmış emperyalizm ile çok sıkı ilgili bir sorun olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. A.Derviş ulusal çelişme olarak gördüğü baş çelişmeyi emperyalizmden bağımsız bir yere sahip olan çelişme olarak ele alırken işte bu gerçeğe çatışmaktadır.

Devam edelim. A.Derviş arkadaşın baş çelişki sorununu ele alışı aynı zamanda baş çelişkinin kendi iç dinamiği ile de ciddi bir uyumsuzluk içermektedir. Çünkü baş çelişki birden fazla çelişkinin olduğu bir süreçte diğer çelişmeler üzerinde etki icra eden, çözümü ile diğer çelişmelerin çözümünü hızlandıran bir dinamige sahiptir. Bu dinamik birden fazla çelişkinin olduğu bir süreçte baş çelişkinin kendisi çözülmeyen diğer başlıca çelişmelerin çözümünü olanaksız kılan bir iç hareket üzerinde ete kemiğe bürünmektedir. Tabiiyatıyla iç harekete sahip olmayan bir baş çelişkiden söz etmek safdilliliğin dikalasıdır. A.Derviş arkadaş emperyalizmden bağımsız bir ulusal çelişmenin varlığını olanaklı görünürken işte bu safdilliliği bütün tipik örnekleriyle sergilemektedir. Çünkü onun baş çelişki olarak aldığı ulusal çelişme diğer çelişmeler üzerinde doğrudan etki icra eden ve kendisi çözülmeyen onların çözümünü olanaksız kılan bir iç harekete sahip değildir. Başka bir deyişle Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişme diğer başlıca çelişmeler üzerinde doğrudan etki icra eden, kendisi çözüldüğü zaman diğer başlıca çelişmelerin sözgelimi emperyalizm ile halk arasındaki, feodalizm ile geniş halk yığınları arasındaki, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmelerin çözümünü gündeme getiren bir siyasal misyon oynamaktadır. Nitekim A.Derviş arkadaş "milli çelişme çözüldüğü

zaman diğer çelişmeler çözülmeden kalabilir. Ki bu pekte zayıf ihtimal değildir" derken tespit ettiği baş çelişkinin bahsettiğimiz misyonları yerine getiremediğini itiraf etmiş olmaktadır. Hal böyle olunca A.Derviş'in baş çelişki tespitinin bu çelişkinin kendi dinamiği ile uyumluluk taşımadığı net olarak gözlemlenmektedir, dolayısıyla sözlü edilen tespitin aynı zamanda baş çelişkiyi idealist tarzda ele alan bir tespit olduğu açık seçik ortaya çıkmaktadır. Onun bir süreçte baş çelişkinin çözüldüğü zaman diğer çelişmelerin çözülmeden yerinde kalabileceğini olanaklı görmesinin başkaca bir izahı yoktur.

A.Derviş'in başçelişkiyi idealist tarzda tespit etmesi aynı zamanda onun ulusal hareket ile baş çelişki ilişkisini tepe taklak etmesinin ve ulusal sorunun çözümüne ilişkin olarak kaba reformist bir konuma düşmesine de neden olmaktadır. Çünkü o ulusal hareketi gelişmenin edilgen bir kutbu olarak ele almakta ve Kürt ulusal sorunun bugünkü sistem içinde çözümlünü pekala olanaklı görmektedir, A.Derviş arkadaşına bir "iftira" yapıldığından söz ettirmek için hemen onun "ulusal sorunun keskinleşerek baş çelişme halini alması teorik olarak yanlıştır.Doğrusu bu çelişme baş çelişme olduğu için ulusal sorun keskinleşiyor." (age, sf: 149) dedikten sonra devamla "Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişme çözüldüğü halde emperyalizm ile olan çelişme çözülmeden kalabilir ki, bu ihtimal pekte zayıf değildir." (age, sf: 150) biçimindeki değerlendirmelerini aktaralım. Görüldüğü gibi A.Derviş'in söyledikleri gayet açıktır. O ulusal sorunun keskinleşmesini baş çelişmenin milli çelişme olmasına bağlamakta ve Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki bu baş çelişmenin emperyalizm ve uşakları Kürt ellerinden sökülüp atılmadan da çözülebileceğini kuvvetli bir ihtimal olarak görmektedir. Bu değerlendirmeler ulusal hareketin iradi müdahaleler ile yaratılan niteliğinin yadsınması ve Kürt ulusal sorunun mevcut düzen içinde çözüme kavuşturulabilmesini pekala mümkün görülmesini içeren anti-

ML bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

A.Derviş'in yukarıdaki değerlendirmeleri her şeyden önce baş çelişme ile ulusal hareket arasındaki canlı diyalektiği tersyüz etmektedir. Çünkü o baş çelişmenin kendisinin ulusal hareketi yarattığını ileri sürmekte,dolayısıyla ulusal hareketin yaratılması için yapılan iradi müdahaleyi gelişmenin aktif olamayan kutbu durumuna getirmektedir. Oysa bir süreçteki mücadelenin keskinleşmesi tamamen birbirine karşı mücadele eden güçlerin karşılıklı ilişkilerine ulusal ve uluslararası konjektürün durumu ile belirlenmektedir. Baş çelişkinin kendi başına bir hareket (bilinçli - ki ulusal harekette bilinç ögesi vardır.) yaratması mümkün değildir. Baş çelişkinin sürecin tersine dönüşürülmesinde güçlerin doğru tanzimi açısından bir hayati rolü vardır, o kadar. Bir süreçte baş çelişkiyi oluşturmaya herhangi bir başlıca çelişki kesitindeki mücadelede de dönem dönem görülebilir (sözgelimi burjuvazi, proletarya çelişkisi kesitinde olduğu gibi komprador burjuvazi anlamında). Bu durumda sözkonusu çelişkinin baş çelişki olduğundan söz edilebilir mi? Elbette hayır. Bu tür durumlar sınıf mücadelesinin zengin içeriği ile yakından ilişkilidir. Tabiatıyla baş çelişmenin ulusal hareketin mevcut boyutları üzerinde esas rol oynadığından söz etmek iradenin, hareketin yaratılması üzerindeki muazzam etkisini ayağa düşüren ekonomizmden malül olmakla aynı anlama gelmektedir. O nedenle başçelişme ne olursa olsun bu çelişkiye tekabül eden bir hareketin - bir ulusal hareketin- yaratılabilmemesinin olanaklı olmaması gerçeği "milli çelişki baş çelişki olduğu için Kürt direnişi geliyor" türündeki tespitlerin anlamsızlığını yeterince izah etmektedir. Ayrıca madem bu çelişme Kürt ulusal mücadelesini keskinleştiriyorsa aynı mücadele neden daha önceleri bu denli keskinleşmiyordu biçiminde bir soru da sormak hakkımızdır herhalde. A.Devriş arkadaşın yukarıdaki değerlendirmeleri ulusal hareket ile baş çelişki arasındaki ilişkiyi tersyüz etmesi yanında milli çelişki olarak gördüğü baş çelişki-

nin emperyalizm ve kuklaları Kürt ellerinden sökülüp atılmadan da çözülebileceğini "gönül rahatlığı" ile kabul etmesiyle de milliyetçi, kaba reformist özünü bütün yönleriyle ele vermektedir, çünkü sözlü edilen değerlendirmeler Kürt ulusal sorunu gibi ülke siyasal yaşamı bakımından çok ciddi bir yere sahip sorunun bugünkü düzen koşulları çerçevesinde çözülebileceğini pekala mümkün gören değerlendirmelerdir. Onun böylesi bir değerlendirme yapmasında, dolayısıyla da milliyetçi reformist bir konuma düşmesine,bir sürece yol açan sebep ile sonuç arasındaki sıkı bağı birbirinden koparması tayin edici derecede rol oynamaktadır. O sebeple bu sebeplerin yol açtığı sonuçları birbirinden bağımsız ele alarak "çözüm" önerileri üretmeye çalışmaktadır. Oysa böylesi bir yöntemle hiçbir soruna çözüm üretilmek mümkün değildir. Biraz öncede belirttiğimiz gibi bir süreçteki sonuçlar ile bu sonuçlara yol açan sebepler arasında canlı bir diyalektik bağ vardır ve bu süreçteki her sonuç, o sonuca yol açan sebepler tarafından biçimlendirilmektedir. Sözlü edilen bu ilişki, sürece yol açan sebepler ortadan kaldırılmadan sürecin sonuçlarının ortadan kaldırılabilmesini tamamen olanaksız hale getirmektedir. Bu gerçek, sonuçlara şikayet edenlerin şikayetçi oldukları süreci değiştirmelerinin biricik yolunun bu sürece yol açan sebepleri ortadan kaldırmaktan geçtiğini gayet net olarak ortaya koymaktadır. Soruna bu diyalektik bakış açısıyla yaklaştığımızda Kürt sorununun çözümünün bu sorunun varlığına temel teşkil eden sebeplerin yani emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizm ile çeşitli milliyetlerden halkımız arasındaki temel çelişmenin çözümünden geçtiği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Mevcut sürece sebep olan bu temel çelişme çözülmeden Kürt ulusal sorununun çözümü kesinlikle mümkün değildir. İşte A.Derviş'in kaba reformizmi tamda burada yatmaktadır. O sürece sebep olan faktörler ortadan kaldırılmadan sürecin değiştirilebilmesini olanaklı görürken Kürt sorununun bugünkü düzen koşulları için-

de de çözülebileceğini gayet net vurgulamış olmaktadır. Açıkta, bu yugulamanın ne bilimsel, ne de pratik bir anlamı yoktur. (Galiba, A.Devriş arkadaş ulusal kültürel özerklik yada emperyalistler arası bir çatışma ile bu sorunun hallolabileceğini düşünüyor. Onun için ne gam!)

Ulusal sorunun varlığına sebep olan emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizm ile çeşitli milliyetlerden halkımız arasındaki çelişkinin çözümünün bugünkü somut biçimi ise feodal sistemle geniş halk yığınları arasındaki baş çelişkinin çözümü olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çelişki çözüldüğü zaman diğer bütün başlıca çelişmelerin çözümü de hızlanacak ve sözü edilen temel çelişmenin de midasını doldurması sağlanabilecektir. Emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizm ittifakının parçalanarak bugünkü sürecin tersine dönüştürülebilmesinin bugünkü somut yolu budur. Bugünkü sürecin değiştirilmesi ve ülkenin topyekün demokratlaştırılmasının başka bir yolu da yoktur. A.Devriş baş çelişkiyi milli çelişki olarak ele alırken ulusal sorunun çözümünün hangi halkadan başlanacağına dair yukarıdaki bu gerçeği yadsımaktadır. O Türk hakim sınıflarıyla Kürt ulusu arasındaki çelişkinin çözümünün nasıl gerçekleşeceği sorusuna "bu çelişkinin aynı zamanda kendisinin baş çelişki olarak ele alınmasıyla" yanıtını vermekle bu duruma düşmektedir. Bu yanıt daha önce ortaya koyduğumuz ciddi sapmalar içermesinin yanı sıra, 1990 ülke gerçeğini de görmekten uzak olduğunu göstermektedir. Çünkü mevcut olgular sağlıklı bir biçimde irdelendiği takdirde, ulusal sorunun bugünkü boyutları kazanmasında feodal sistemin emperyalizm ve komprador kapitalizm ile yaptığı ittifakın yerinin son derece hassas bir noktada olduğu rahatlıkla görülecektir. Bugün Kürt ellerinde yürütülen direniş, rejim kuvvetlerinin feodal kuvvetlerle Cumhuriyet tarihi boyunca emsali görülmemiş bir dayanışma yaratılmasına yepyeni bir karakter kazandırmıştır. Egemen sınıflar ulusal hareketi boğmak için

feodal güçlere büyük meblalara varan (enflasyon üzerinde 5-10 puanlık etki yapacak kadar) maddi yardımlar, manevi destekler sunmakta, onları devlet güçleri yanında büyük bir askeri güç olarak kullanmaktadırlar. Yine egemen güçler tarikati, mollası, şeyhi, aşiret gücü, toprak ağası ile bütün feodal güçleri ülke genelinde birsiyasal örgütlülük olarak teşkilatlayıp devrime ve ulusal direnişe karşı bir kalkan olarak kullanmaktadır. Ne var ki egemen sınıflar bu girişimleri mevcut durumda ulusal hareketin ezilmesine güç yetiremediği gibi rejimi daha fazla köşeye sıkışmasını da engelleyememiştir. Direnişin güçlenmesi bugün özellikle Şır-ı 'ın ve Hakkari'nin bazı kırılgan bölgelerinde olduğu gibi (isterse bir tek köy olsun farketmez) komprador patron-ağa rejimini kuvvetlerinin ayaklarının dönem dönem yenden kesilmesine (bölgede gerilla denetimiyle rejim kuvvetlerinin denetiminin bir sarkaç gibi değiştiğini Bölge Valiliğinin resmi açıklamalarında görüyoruz) neden olmuş ve rejimin bu alanlardaki varlığını feodal güçlere borçlu hale getirmiştir. Rejimin ayaklarının dönem dönem yenden kesilerek kendi varlığını feodal güçlerin sırtına yıkmak suretiyle devam ettirmesi (bugün Jirki-ler, Zeydanlar, Baho Ağaları vb. gibi feodal güçler rejimi sırtlarına resmen almış durumundadırlar.) bu güçlerin ulusal sorunun mevcut byutlar kazanmasına damgalarını vurmalarına neden olmuştur. '90 Türkiye gerçeği budur. Bu gerçeğe oynasabilmenin mümkünatı yoktur. Bu gerçek Türkiye'de ulusal sorunun bugünün somutundaki (yarın bir emperyalist işgal vb. durumunda durum değişebilir) çözümünün ana halkasının feodal sistem ile (ki deşindiğimiz gibi bu sistemi salt bir feodal iktisat olarak görmüyoruz. Feodal iktisat Türkiye'de iktisat olarak ağır aksakta olsa bir gerileme içindedir- daha çok Şeyhi, Tarikatı, mollası, toprak ağası, titizlikle korunan aşiret yapısı vb. ile teşkilatlanmış siyasal bir yapılanma olarak ele alıyoruz.) geniş halk kitleleri arasındaki çelişmenin çözümünden geçtiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bugün bu çelişme çö-

zülmeden ulusal sorunun çözümünde ve ülkenin topyekün demokratlaştırılmasında (Yeni Demokrasi temelinde) bir milim adım atılabilmek mümkün değildir. A.Devriş arkadaş bunu mümkün görmekte düşüştüğü kaba reformizm yanında ulusal sorunun köylü sorunuyla daha sıkı bütünleştiği, bu sorunun köklü çözümünün anti-feodal, anti-emperyalist demokratik halk devriminden geçtiğine dair 1990 Türkiye gerçeği ile inadına ve umutsuzca çatışmaktadır. Tabiatıyla onun Kaypakkaya'yı "İbrahim Kaypakkaya'nın önemli hatalarından biri ulusal sorunun çözümünü sosyalizme bağlamasıdır" biçimindeki eleştirilerinin burjuva sınıfsal öze sahip olduğu da kendiliğinden açığa çıkmaktadır. İbrahim Kaypakkaya ulusal sorunun çözümünü sosyal bir devrime bağlamayıp kime bağlayacaktı? Kürt milli burjuvazisinin "milli kurtuluşçuluğuna mı? Elbetki sosyal bir devrime bağlayacaktı. Ulusal sorunun köylü sorunuyla bu denli bütünleşmiş olması bunu yeternice doğrulamıyor mu? Doğruluyor tabii. Stalin'in "ulusalsorun karşısında görev eski şekillenişinin var oluşu üzerinde değil yeni dönemin doğduğu şekilleniş devrimci mücadelelerin yeni koşulları ışığında ele alınmasıdır. Ulusal sorunun genişleyerek genel sömürgele sorunuyla kaynaştığı 'yeni dönemde' devletin iç sorunu olmaktan çıkan ulusal baskı bir çok devleti ilgilendiren bir sorun 'büyük emperyalist güçlerin bütün haklarından yararlanamayan güçsüz milletleri kendilerine bağımlı kılma savaşımı sorunu durumuna dönüşmüştür" (Marksizm ulusal sorun, sömürgele sorun) biçimindeki değerlendirmesi de aynı şeyi ifade etmiyor mu? Elbette ediyor. Bu doğrular aynı zamanda ulusal sorunun çözümünü ülkenin iç sorunu olarak ele alan ve Türk hakim sınıfları ile Kürt ulusu arasındaki çelişme nasıl çözülecek? (Ya da ulusal sorun nasıl halledilecek?) sorusuna Türk hakim sınıfları ile Kürt ulus arasındaki baş çelişkinin çözülmesi yoluyla (ya da ulusal sorun baş çelişki çözülecek, halledilecek!) yanıtını veren A.Devriş arkadaşın yanıtının "enteresan" niteliğini de göz-

ler önüne sermektedir.

A.Derviş'in gerçeği olgularda arama yerine kafasındaki önyargıları olguların yerine geçirmesi yukarıda ortaya koyduğumuz problemlere ek olarak onun bu çelişki tespitine "kanıt" olarak sunduğu kitlelerin talepleri gibi ne idüğü belirsiz değer yargılarına sarılmasına da yol açmaktadır. O sözde kendi milli çelişki tespitinin (bu tespitinin yıllar önce başkalarına ait olduğu da bir sır değildir) doğru olduğunu yaşamın zengin pratiği içinden çıkan bazı sonuçları kendisi için bir "kanıt" malzemesi olarak kullanmaya çalışmakta, bu yüzden de fena halde gaf yapmaktan kendisini kurtaramamaktadır. A.Deriş, doğu ve güneydoğudaki kitle eylemliliğini göstererek buradaki kitlelerin hiçte toprak talebi ileri sürmediği, ulusal talepler ileri sürüldüğü, batıda ise bunun tersi olduğunu söyleyerek kendi çizgisinin -baş çelişki tespitinin yaşanan gerçeği "temsil" ettiğini ileri sürmektedir. onun şişine şişine "haklı" olduğunu göstermeye yönelik bu girişimi ise en az daha önce sıraladığımız siyasal problemler kadar ciddi sorunlar içermektedir.

Çünkü bu genişim baş çelişkiyi kelimenin tam anlamıyla kuşa çeviren, onu sürecin bir yedeği haline getiren bir siyasal işleve sahiptir. O kitlelerin talepleriyle baş çelişki değerlendirmesinin doğru olduğunu "ispat" etmeye çalışırken kitlelerin talepleriyle baş çelişki arasındaki katkı ortaya koymamaktadır. Daha öncede belirttiğimiz gibi baş çelişki sürecin dönüştürülmesinde tayin edici halkayı oluşturan süreç üzerinde etki icra eden çelişkidir. Dolayısıyla onun belirlenmesinde asıl etken süreç üzerindeki etkisinin gücüdür. Kitlelerin talepleri ile baş çelişkinin belirlenmesi arasında doğrudan bir ilişki mevcut değildir. O yüzden "kitleler toprak talebiyle harekete geçmiyor, ulusal bağımsızlık talebiyle harekete geçiyor. Bu da milli çelişkinin baş çelişki olduğunu kanıtlıyor" biçimindeki doğmato ekonomist değerlendirmelerin dayandığı bilimsel bir temel yoktur. A.Derviş arkadaşına göre batıda işçihareketinin gelişmesi, barikattaki dövüşün tüm ül-

keyi sarsacak bir boyut kazanması durumunda baş çelişkinin burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişki olmaması için hiç bir sebep yoktur. O Akhisar'daki tütcünün talebinin Kürt ellerindeki talepten farklı olduğunu (ki bu da gayet doğaldır) söylerken bu mantığını işletmektedir. Şimdi soruyoruz eski önderimize (bugünkü yaptıkların geçmişin bir çırpıda silinmesini haklı kılmadığını gayet iyi biliyoruz): Nerede görülmüş baş çelişkinin kitlelerin talepleriyle belirlendiği? Bugün Türkiye'de elli milyon halkın temel talebi açlık, yoksulluk ve geçim sıkıntısının ortadan kaldırılmasıdır. Bu gerçek Türkiye'de baş çelişkinin halkın midesi ile düzen arasındaki çelişki olduğunu ortay akoyarmı? Elbette hayır. Onun için Akhisarlı köylünün talebi ile Şırnaklı köylünün talebi arasındaki farklılık (bu bir gerçektir) A.Derviş arkadaşın kafasında önyargılarla oluşturduğu senaryoyuda haklı çıkarmaz. Görüldüğü gibi onun çizgisi bu kesitlede proletaryanın bıçağı altında lime lime doğranmakta tezlerinin her paragrafı ayrı ayrı sapmalarından ötürü teşhir tahtasında özel yerlere asılmaktadır.

A.Derviş yukarıda ortaya koymağa çalıştığımız çizgisine uygun olarak birde seksiyon biçiminde ayrı parti örgütlenmesi önermektedir. O iki ayrı ülke, iki ayrı başlıca çelişme grubu ve baş çelişme, iki ayrı devrim stratejisi anlayışına uygun olarak Türkiye kesimi (Batı) Kürt bölgesi (Doğu) için tek merkezli iki ayrı parti örgütlenmesi, Lazlar içinde ayrı bir seksiyon düşünülebilir diyor. (Bak. Genel Hat Üzerine Bir Öneri) Onun diğer "iki ayrı" ile başlayan noktaların yanısıra örgütlenme alanındaki iki ayrı örgütlenme politikasının ana parametresi budur. Bu ana parametre etrafındaki örgüt politikası daha önce ortaya koymağa çalıştığımız noktalarda olduğu gibi önemlisi siyasal problemlerle yüküldür, çünkü bu politika herşeyden önce kendisini çevreleyen nesnel dünyanın yasalrı ile uyumluluk taşımamaktadır. Sözkonusu uyumsuzluk parti örgütlenmesine duyulan ihtiyaç ile A.Derviş arkadaşın üçayrı parti örgütüne yüklediği yükümlülükler,

arasındaki muazzam karşılıklı kendisini gayet net olarak ortaya koymaktadır. Bugün Türkiye sınıf mücadelesinde devrimin ihtiyacı olan parti örgütlenmesi ile A.Derviş'in önerdiği iki ya da üç ayrı parti örgütlenmesi bir birine tezat teşkil etmektedir. Her örgütlenmenin bir ihtiyacın ürünü olduğu dolayısıyla içinden çıktığı ihtiyaçları karşılamaya yönelik bir siyasal misyon oynaması gerektiği gerçeği dikkate alındığında sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına denk düşmeyen örgütlenmelerinde sosyal pratik açısından hiçbir anlam ifade etmeyeceği açıkça gözlemlenmektedir. Parti örgütünü belirleyen ihtiyaçlar ise onu yaratan zemin tarafından belirlenmektedir. Tabiatıyla onun örgüt politikasının problemlerinin asıl kaynağında bu noktada aranması gerektiği kendiliğinden ortay açılmaktadır. Çünkü bu zemin doğru kavrandığı taktirde A.Derviş arkadaşın iki ya da üç ayrı parti örgütlenmesini hangi değer yargıları çerçevesinde önerdiği saydam bir biçimde açığa çıkacaktır.

Bilindiği gibi proletaryanın ideolojisi ve mücadelesi evrensel bir niteliğe sahiptir ve hiç bir ulusal sınırla sınırlı değildir, ancak örgütlenmesi ise ulusaldır. Ulusal zemindeki sınırlar ile yakından ilişkilidir. Bu işçi sınıfının dünya çapında yekpare birbütünü oluşturması ve bütün diğer bilimler gibi (Tıp, Fizik, Mühendislik, Kimya vb. gibi) işçi sınıfının ideolojisi ve biliminin ML-MZD'nin vatansız olması yanısıra ayağını bastığı kendisine has ulusal bir zemine sahip olması gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Sözü edilen gerçek dünya çapında yekpare birbütünü oluşturan işçi sınıfının bileşenleri farklı olsa yekpare bir mücadeleyi, dünya çapında sınıfsız toplum mücadelesine ulusal zemine basarak atılmalarına temel oluşturmaktadır. Üretim faaliyeti çinide ortak bir yere sahip işçisınıfının ulusal bölünmüşlükten ötürü dünya çapındaki sınıfsız toplum mücadelesini "benim ülkem", "benim toprağım", "benim devrimim" ("Ben" nesline ilişkin başka şeyleri) yerine bu "mücadeledeki payım" açısından yaklaşan ML-

MZD'nin mücadele perspektifi ve bu perspektife uygun örgüt politikası söz konusu temel üzerinde şekillenmektedir. Proletaryanın ideolojisi ve mücadelesinin evrensel örgütlenmesinde ulusal olması gerçeğinin izahı budur. Onun kendi varlık koşullarını borçlu olduğu, üzerinde ortaya çıktığı zemin budur. Parti bu zemin üzerindeki sınıf mücadelesine önderlik etme ihtiyacını karşılayan bir aracı olma özelliği kazanmaktadır. Parti örgütlenmesi için kolları sıvayanlar bu zemini esas almak zorundadır... Sözü edilen zemin ise ulusal bölünmüşlükleri temsil eden devlet sınırlarından başka birşey değildir. Çünkü uluslar bu sınırlarla birbirinden ayrılmışlardır. Ayrıca herşeyden önce devrim olayı eski üretim ilişkileri ve bu ilişkileri koruyan siyasal üst yapının (sevk ve idare mekanizması olan devletin) yıkılması eylemidir. Bu eyleme öncülük etme ihtiyacının ürünü olarak ortaya çıkan parti eylemin hedefi olan çerçeveyi asıl almak zorundadır. Stalin'in örgütlenmede devlet sınırlarının esas alınması geçeceğinden söz etmesi tamda bu zorunluluğu izah etmektedir. Proletaryanın parti örgütlenmesi sorunu na bakış açısı böyledir.

Sorun yukarıda ortaya konulduğu şekilde ele alındığında ülkemiz sınıf mücadelesine öncülük edecek olan partinin bugünkü devlet yapısı içindeki çeşitli uluslardan işçi sınıfının ortak bir çatı etrafında örgütlenmesinin ürünü olarak ortaya çıkması gerektiği açık bir biçimde görülmektedir. Ülkemizde proletarya ancak böylesi bir örgüt aracılığı ile dünya çapındaki sınıfsız toplum mücadelesinde kendi payına düşeni yerine getirebilir. Sınıfsız toplum mücadelesinin Türkiye parçasında ihtiyacını duyduğu parti örgütlenmesi böyle bir örgütlenmedir. Lenin "ezilen ulusların sosyalistleri ezilen ulus işçileriyle ezen ulus işçilerinin tam ve kayıtsız şartsız birliğini örgütsel birlikte dahil olmak üzere savunmalı ve uygulamalıdır." (Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakık) derken bu ihtiyacın içeriğini yeterince izah etmektedir. A.Derviş arkadaş Türkiye'de birkaç ayrı parti örgütlenmesinden

söz ederken bu gerçeklerle de inadına çatışmaktan bir türlü vazgeçemeye devam etmektedir.

A.Derviş seksiyonculuk gösterileriyle (proletarya hareketinin III. sosyalist forumunda seksiyon sorununun tartışılması gerektiğine işaret etmektedir. Ancak o sorunun uluslara göre örgütlenme biçiminde ele alınması kesinkes karşıdır) yukarıdaki gerçeklere dirsek çevirip bir kaç ayrı parti örgütlenmesinin gereğini ileri sürerken anti-ML-MZD bir konuma düşerek burjuva ulusalcı örgütlenme politikasını kendi elleriyle gözler önüne sermektedir. Çünkü o birkaç parti örgütlenmesi önermesiyle herşeyden önce partinin yaratılmasında belirli rol oynayan zemin konusunda ML ölçüler esahip olmadığını bir anlamda itiraf ederek kaba ulusalcı görüşleri şişine şişine savunmaktadır. Onun partinin yaratılmasında rol oynayan zemin konusunda gerek devlet sınırlarını gerekse de ülke sınırlarını asıl öge olarak almaması bu söylenenlerin ilk önemli kanıtını oluşturmaktadır. Evet A.Derviş partinin hangi ihtiyaçların ürünü olarak ortaya çıktığı konusunda tam bir "enteresan" görünümlü sergilemektedir. O öncelikle partinin devlet sınırları içinde çeşitli uluslardan porleterlerin ideolojik, siyasi, örgütsel birliği temelinde ortaya çıkan bir örgütülülük olarak görülmesine karşı son derece tepki göstermekte, böylesi örgütlenmenin nesnel gerçekleri kavramaktan uzak olduğunu özenle belirtmektedir. Yani parti sorununda devlet sınırının baz olarak alınmasına kesin kes açık bir tavır almaktadır. Öte yandan yine o partinin yaratılmasında rol oynayan ögeyi ülke sınırları olarak görmekte, dolayısıyla her ülkenin kendi partisi etrafında tamamen bir birinden bağımsız örgütlenmesinde doğru bulmaktadır. Yani parti sorununda ülke sınırının baz olarak alınmasına da karşı çıkmaktadır. (Şayet o ülke sınırını asıl öge olarak almış olsaydı o zaman birkaç partiyi bir merkez etrafında toparlamak diye bir sorun kalmazdı. Çünkü bu partiler o zaman ayrı ayrı ihtiyaçların ürünü olarak ortaya çıkan araçlar durumuna gelirlerdi. Nerede görül-

müş bir kaç ayrı ülkedeki partilerin bir çırpıda tek merkezle birleştirildiği? A.Derviş Yunanistan, Bulgaristan işçi sınıfıyla da tek merkezli parti kurmayı neden bu denli geciktirdi acaba?) Görüldüğü gibi birkaç parti örgütlenmesi için geriye sadece birkaç ulusun varlığı sorunu kalmaktadır. Evet A.Derviş arkadaşta tespitleriyle partinin yaratılmasında belirleyici rol oynayan faktörü tamda uluslar faktörü olarak görmektedir. İşte ülke sınırı, devlet sınırını asıl faktör olarak ele almanın problemide zaten bu noktada başlamakta, buram, buram kokan burjuva ulusalcılığı buradan dağılmaktadır. Onun çeşitli uluslardan Türkiye proletaryasının her birini kendi ulusal "ulusal sektörü"ne ayırarak Türk, Kürt, Laz vb. seksiyonlarında örgütlemeye çalışmasının temelinde burada yatmaktadır.

Açıktır ki bu önermeler proletaryanın milli meseleye göre bölünmesini içeren, onun arasındaki sınıf dayanışmasını zaafa uğratan, "ulusalcı" içeriğe sahiptir. Ayrıca uygulanabilirliği de son derece sorunludur. Aynı anda birkaç ayrı ülke, birkaç ayrı devrim stratejisi, birkaç ayrı örgütlenme vb. gibi sorunların bir merkez tarafından aynı anda çözüme kavuşturulması olanaksızdır. (Bu bölgeler, hatta aynı bölge içindeki farklı alanlarda farklı politikaların izlenmesi gerçeğini reddetme anlamına gelmez.) Doğal olarak A.Derviş arkadaşın seksiyonculuk gösterisinin komüizm eğilim duyan ancak KP'den yeterince beklediğini bulamayıp kendi "ulusal davasına" kendisinin sahip çıkması mücadelesini veren tipik bir devrimci-demokrat çıkış olduğu açık bir biçimde görülmektedir. Bu çıkış yarı-sömürge ülkelerde baskı sömürü ve zulme karşı çıkan çok sayıda devrimi demokratın Komünist Parti saflarına katıldıklarını uygun koşullarda ve dönem dönem artan bir dozda bu güçlerin Komünist Partiyi sınıfsız toplum hedefinden uzaklaştırdığını bunun için parti merkezlerinin kendi saflarındaki devrimci demokratlıkla sürekli mücadele etmesi gerektiğini çarpıcı bir biçimde vurgulamaktadır.

Devamı Gelecek Sayımızda

TKP/ML MERKEZ KOMİTESİ SİYASİ BÜROSU'NUN
BASIN AÇIKLAMASI:

DEVİRİMCİ-DEMOKRAT KAMUOYUNA

Bir süredir Türkiye kamuoyunda MİT ajanı Ferdi Tamer'in TKP/ML-TİKKO tarafından cezalandırılması ile bazı kesimlerin (2000'e Doğru gibi) yarattığı kafa karışıklığı ve muğlaklığa aydınlık getirmek amacıyla elimize posta kanalıyla ulaşan TKP/ML'nin basın açıklamasını aşağıda olduğu gibi yayınlıyoruz.

18 Aralık 1990 günü İstanbul-Ünalan mahallesinde işkenceci ve eski MİT ajanı Ferdi Tamer partimizin askeri kolu TİKKO gerillaları tarafından kurşunlanarak cezalandırılmıştır.

Eski MİT ajanı, işkenceci MİT içindeki sorgu timlerin şeflerinden Ferdi Tamer her ne kadar bazı burjuva basın organlarıncı "MİT içinde itirafçı" olarak lanse edilmeye çalışılsa da, gerçekte bir itirafçı ve işkencecilerin adlarını açıklayan birisi olmaktan öte, MİT içindeki çatışmalardan dolayı öyle görünme; devrimcilerle ve halka yaptığı kendi zulmünü gizleme çabası içindeydi. İşkenceci Ferdi Tamer'in "itirafı", MİT'in işkencecilerini ortaya çıkarmamış, tam tersine kendini kurtarmak için "itirafçı" olarak görünmeye çalışmıştır. Bazı üstü örtülü açıklamaları "itiraf" olarak kabul edilse bile, işlediği suçlar onun cezasını hafifletmemiştir.

"İkibin'e Doğru" gibi revizyonist ve tasfiyeci bir derginin açıklamaları ise dahada ilginç. Burjuva devletin avukatlığını üstlenen ve devrimcilerin eylemlerini çarpıtmayı kendine bir görev edinen bu teslimiyetçiler, adeta partimiz adına konuşurmuşlardır. Oysa bunlara bu hakkı kimse vermediği gibi, partimizi küçük düşürmeye çabaları ise kendi alçaklıklarını ortaya sermekten başka birşey değildir.

"İkibin'e Doğru"nun 23 Aralık

1990 sayı: 25 tarihli sayısının 31. sayfasında, kendine yakışır bir senaryo çizmiş ve bu eylemi partimizin üstlenmediğini söyleyerek, Kontrgerilla'nın üstüne atarak, Partimizin yaptığı devrimci eylemlerle Kontrgerilla'nın halka karşı yaptığı karşı-devrimci eylemleri özdeşleştirmeyi amaçlamıştır. Sözüünü ettiğimiz sayısında şöyle demektedir: "2000'e Doğru eylemi TİKKO'nun üstlenmediğini öğrendi."

Bu düpe düz sahtekarlıktır. "2000'e Doğru"ya partimiz böyle bir bilgi vermediği gibi, bu konuda bu dergi ile hiç bir görüşme dahi olmamıştır. Belli ki, kendi iğrenç senaryosuna kılıf bulmak ve Partimizin yaptığı devrimci bir eylemi halka "yanlış" göstermek için bu yolu seçmiştir. Partimiz bir kaç saat sonra eylemi üstlenmiştir. Ayrıca, partimiz bu eylemle ilgili hiç bir bildiri çıkarmamış, ilk defa bu basın açıklamasını yapmaktadır. Partimiz bugüne kadar yaptığı bütün eylemleri üstlemiş ve Merkezi Kitle Yayın Organı olan İŞÇİ-KÖYLÜ KURTULUŞU dergisinde de yayınlamıştır. Buna rağmen partimizin yaptığı devrimci bir eylemi, Kontrgerilla'nın halka yönelik karşı-devrimci eylemleriyle aynı kefeye koymak, iflah olmaz burjuvaların boşçabalarıdır. "2000'e Doğru" devletin verdiği bir tas çorbaya halkı ve devrimcileri çoktan satmıştır. Ancak, TKP/ML kurulduğu günden beri teslimiyetçi ve tasfiyecilerin

halka karşı devlete etek altından el uzatmalarının üzerine gitmiş ve teşhir etmiştir.

"2000'e Doğru"yu çıkarana karanlık geçmişini ve devrimcilere yönelik provakasyonlarını bilmeyen yok. "2000'e Doğru"nun partimize ve devrimcilere yönelik bazı yayınları bize; 'karanlık geçmişlerini terketmek istemiyorlar mı, yoksa' diye düşündürüyor. Çünkü MİT ajanı Hiram Abbas'ın cezalandırılmasını da muğlaklaştırmaya çalıştı. Devrimci Sol bu olayı üstlenmesine karşın, "2000'e Doğru" MİT içindeki çatışmalara bağlamaya çalıştı. Görüldüğü gibi, devrimcilerin yaptığı haklı ve doğru eylemleri sürekli çarpıtmaya çalışmıştır. Ancak, geçmişi karanlık olanların bu emellerinde nail olamayacaklarını şimdiden burada bir kere daha anımsatalım.

Partimiz, işkenceci ve halk düşmanlarının tek tek cezalandırılması esas eylem biçimi olarak görmemekte. Ancak, bunu devrimci mücadeleden, iktidar mücadelesinin bir parçası olarak görmektedir. Partimizin esas mücadelesi silahlı mücadeledir. Proletaryanın iktidarı almasının esas yolu budur. Herkesin bildiği gibi, bugün Partimiz gerilla mücadelesi vermektedir. Ancak, işkenceci ve halk düşmanları da sınıf mücadelesinin önünde birer engel oldukları sürece cezalandırmamız sürecektir. "2000'e Doğru" gibi reformcu ve tasfiyeci bir derginin Partimizin eylemlerini karartmaya çalışması, bizi yolumuzdan döndürmeye yetmeyecektir. Bütün işkenceciler ve halkın davasını bir tas çorbaya satanlar bunu böyle bilsin!

25.12.1990

TKP/ML-MKSB
(Türkiye Komünist
Partisi/Marksist-Leninist
Merkez Komitesi
Siyasi Bürosu)

Teori ve Program Sorunları

Bugün artık daha iyi anlaşılıyor. Çok parçalı sol harekette, ara ve marjinal eğilimler bir yana bırakılırsa, başlıca üç temel akım vardır. Reformist-liberal akım, devrimci-demokrat akım ve proleter sosyalist akım. Birincisi artık bütünüyle düzene yamanmıştır ve laftan ibaret iddia dışında solla bir ilgisi kalmamıştır. İkincisi, devrimci-demokrat akım, düzene karşı mücadelesini sürdürmekle birlikte bir ideolojik bunalım içindedir. Bu bunalımın temelinde sosyalizm iddiası ile bağdaşmaz ideolojik-politik konumu yatmaktadır. Bu bağdaşmazlık bilince çıktığı ölçüde, bir yandan bunalım etkenine dönüşürken öte yandan bu akımın bünyesinden ileriye, proleter sosyalizmine akan ve akacak olan öğelerin itici gücü oluyor. '80'li yılların ikinci yarısında ve geçmiş sol hareketten ayrışma ve kopma ile ortaya çıkan proleter sosyalist akım ise, henüz gelişmesinin ilk evresinde bulunmakla birlikte, geleceğe damgasını vuracak bir kimliğe ve dinamizme daha şimdiden ulaşmış bulunmaktadır. (15.000 TL)

ÖNCEKİ YAYINLARIMIZ

- 1-Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm TDKP Eleştirisi (6.500 TL)
- 2-Modern Revizyonizmin Çöküşü Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa Üzerine (10.500 TL)
- 3-Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı (4.500 TL) (TCK. 142/3'ten Toplatıldı)
- 4- Devrimci Harekette Reformist Eğilim (9.000 TL) (TCK. 142/1-3-4 ve 312/2 den Toplatıldı)

ADRES: PK.381, 34433, Sirkeci/İstanbul Tel: 5125146 (P.Pulu Karşılığı Kitap gönderilir)

SENİ BİR GÜLE ARMAĞAN ETTİM

Safa Fersal

BAHAR ÇİÇEKLERİ ve KRAL

Yazan
Efendi Yıldız

Çizen
Kâmil Eser

UMUT YAYINCILIK

Kitapçılardan ve Yeni Demokrasi Bürolarından temin edebilirsiniz.

ALTINÇAĞA UZANAN YOLDA ÖLÜMSÜZLEŞTİLER!

Ayhan Altınbaş '73

Halil Erciyas '60

Yılmaz Talayhan '68

Medet Hasatçı '68

Perihan Çolak

Hasan Altınbaş

Hüseyin Yıldız

Haydar Doğan

Baba Erdoğan

3-
artık tunç başkaldırmıştır
sağmıştır sessizliği sürgün ırmaklardan
bu yüzden çatal-civan deltalaşmıştır yürekler
çayır çimen oynaşmıştır.
lacivert bulutların göç yollarını izlediğini
bilmez, tahmin eder munzurdan DÜZ'e doğru
biçimden ÖZ'e doğru
tabulardan SÖZ'e doğru
çiğlık çiğliğe (fısıldarlar) çatışmaları
savrulup düğünleşirler.
çukurova ada'na yazılan şiirde kalmaz
sadece
anadolu'nun fükülere işlenen başlığı da olur
şairlerin huyudur: o an alacakaranlıktan
sağnak umut sağlarlar
.....öykülere pamuk ipliği ağarlar.
fan atar.
tunç ergir.
yüzyıllar yanar ve onurlu bir çağ yığarlar
yine
sevi arayan yüreklerin önüne.

kır kekiği kokan gerillalar.